

ML

C II₄
C III₂
C III₄
C III₅
C III₆
C IV₂

M
Z
P II
P IV
T V
O II
O III
U IV₃

[Faint handwritten scribbles]

[Faint handwritten scribbles]

UB

[Faint handwritten scribbles]

WEST-INDIEN

376. 1/2

OOST-INDIEN
REI Z E
N A A R D E
OOST-INDIEN
E N
C H I N A.
E E R S T E D E E L.

K. B. F. E.
VON
OOST-INDIEN

E. H. L. A.

BERLIN

R E I Z E
N A A R D E
O O S T - I N D I E N
E N
C H I N A .

IN DE JAAREN 1774—1781. OP LAST
DES KONINGS VAN FRANKRYK GE-
DAAN DOOR DEN HEER

S O N N E R A T ,

*Commisaris der Zee-zaaken, gepensioneerd Natuur-
kundigen van den Koning, Korrespondent van
zyner Majesteits Natuurkundig Kabinet, en
van de Koninglyke Akademie der Wee-
tenschappen te Parys, Lid van
die te Lyons enz.*

UIT HET FRANSCH VERTAALD DOOR

J. D. P A S T E U R .

E E R S T E D E E L .

T E L E Y D E N ,
By A. EN J. H O N K O O P .
M D C C L X X V .

2: 14297 | 1967. 1307

R. B. L. E.
H. A. R. D. E.
O O S T - I N D I E N
I N
C H I N A.

IN DE JAAREN 1774—1781 OP LAST
DES KONINGS VAN FRANKRYK GE-
DRAKT DOOR DEN HEER

04.43.525

V O O R B E R I G T
V A N D E N
V E R T A A L E R.

Het zoude overtollig zyn den Leezeren in een afzonderlyk Voorberigt verflag van den aanleg van het volgend werk te doen, naardien de Schryver zelf in zyne Voorreden, hier agter geplaatst, een genoegzaam uitvoerig berigt geeft van het plan van zynen arbeid; doch het zal niet ondienstig of ongepast zyn den Reiziger zelve onzen landgenooten wat nader te leeren kennen.

(*) De Heer SONNERAT, een man met kundig-

(*) Deeze byzonderheden zyn meestendeels getrokken uit het verflag van dit werk, door de Heeren DE LA LANDE en DE FOUGEROUX aan de Koninglyke Akademie der Wetenschappen gedaan.

VI VOORBERIGT VAN DEN

digheden in de Natuurlyke Historie begaafd, en met een grooten yver en smaak voor de weetenschappen bezielde, vertrok van Parys in het jaar 1768, en, toen een leerling zynde van den beroemden COMMERSON, doorkruiste hy met dien Natuurkundigen, gedurende den tyd van drie jaaren, de eilanden *Ile de France*, *Bourbon*, en *Madagaskar*. Zyne kundigheden onder het oog van dien schranderen waarneemer verrykt hebbende, reisde hy vervolgens naar Indie, bezocht de *Philippynsche* en de *Moluksche* eilanden, en *Nieuw Guinea*: hy keerde in het jaar 1773 in Frankryk terug, bragt eene aanmerklyke verzameling van voorwerpen in verschillende takken van Natuurlyke Historie met zig, welke hy in 's Konings Kabinet plaatste, en gaf te zelfden tyd de historie van zyne reizen in het licht, in welke men de beschryving van verscheiden aanmerkingswaardige Indiaansche boomen vindt, gelyk ook van eene menigte vogelen, waaronder

der

der vier nieuwe foorten van paradysvogelen uitmunten (*).

In het jaar 1774 vertrok hy wederom naar Indie, met last van de regeering om zyne naspeuringen in de landen, welke hy op nieuw stondt te bezoeken, voortzetten. Hy stak over naar *Ceylon*, en van daar naar de kust van *Malabaar*, hieldt enigen tyd zyn verblyf te *Mahé*, en trok, na het gebergte *Gatés* doorreisd te hebben, de kust hooger op tot aan *Suratte* en in de golf van *Cambaye*: vervolgens begaf hy zig naar de kust van *Coromandel*, alwaar hy enigen tyd verbleef; en daarna ging hy naar de Oost-kust, naar het schiereiland *Malacca* en eindelyk naar *China*.

Doch de Heer SONNERAT, oordeelende dat
hy

(*) Dat werk is fraai uitgevoerd, en in een Deel in 4to met honderd en twintig platen in het jaar 1776 te Parys by *Ruault* uitgegeeven. Wy zyn voornéemens onzen landgenooten ook dat boek in het nederduitsch vertaald aante-bieden.

VIII VOORBERIGT VAN DEN

hy zyne waarneemingen over de Indieën nog verder kon uitstrekken, en den arbeid, welken hy begonnen hadt, vervolgen, vertrok wederom naar de kust van *Coromandel*, en doorreisde, den tyd van twee jaaren, de provintieën van *Carnate*, *Tanjaour* en *Maduré*.

Kort daarna wierden zyne naspeuringen afgebrooken door den oorlog. Zig belast vindende met het opzigt over de hospitaalen, en over de pakhuizen van den Koning en van de haven, geduurende de belegering van *Pondichery*, was hy, na de capitulatie van de Franschen in die plaats, genoodzaakt wederom naar Europa overtesteecken, maar alvorens hy in zyn vaderland wederkwam, hieldt hy zig enigen tyd op op *Iste de France*, *Madagaskar*, en aan de *Kaap de goede Hoop*. (a)

Al-

(a) De Heer SONNERAT staat binnen kort, van zyne jonge echtgenootte verzeld, eene nieuwe reis te onderneemen, waarvan, schryft zyn Ed. my, *Thibet* waarschylyk het voorwerp zal wezen.

Alle deeze landen doortrok de Heer SON-
 NERAT als een kundig waarneemer , en hy
 maakte eene verzameling van alle voorwer-
 pen , die hem zyne waarneemingen konden
 herinneren en bevestigen : dus deedt hy 'er
 zyne landgenooten getuigen van zyn. Hy
 bragt de fraaiste verzameling mede , waarin
 eene menigte tot hiertoe onbekende voor-
 werpen uit het dieren- en planten-ryk
 gevonden wierden. Hy plaatste in 's Ko-
 nings Kabinet meer dan drie honderd voge-
 len van verschillende foorten , vyftig vier-
 voetige dieren , eene reeks van kapellen
 en andere infekten , een aanmerklyk kruid-
 boek , visfchen , kruipende dieren , en mon-
 sters van verschillende houten.

Met zulke bouwstoffen kan men niet mis-
 fchen , als men dezelve met orde en juist-
 heid weet te beschryven , het algemeen een
 leerzaam en aangenaam werk medetedeelen ,
 vooral , als men daar waarneemingen over
 de volkeren , onder welke men gereisd en

x VOORBERIGT VAN DEN

gewoond heeft, by kan voegen. — In hoe verre de Heer SONNERAT daarin geslaagd zy, is het Neêrlands publiek thans in staat te beoordeelen.

De Vertaaling zal, hoop ik, door des kundigen die de moeite neemen het oorspronglyke te raadpleegen, naauwkeurig bevonden worden. In een historiesch en aardrykskundig werk, als dit is, is myne hoofdbedoeling geweest myn Schryver zoo naby mogelyk te volgen. Ik heb ook gelegenheid gehad de kostbaar uitgevoerde Hoogduitsche Vertaaling van deeze Reize natezien, waarby de Leezer dit zal winnen, dat ik enige weinige aantekeningen, door den uitvoerer dier vertaaling in het werk ingelascht, en welke ik achtte den Leezer enigermaate nuttig of aangenaam te zullen kunnen wezen, alhier heb ingevoegd, schoon ik andere heb agter wege gelaaten; Ik heb zorg gedraagen deeze aantekeningen altoos te onderscheiden van die weinige, welke ik zelf heb bygedraagen, en

die

die altoos door het woord VERTAALER van de nooten des Schryvers onderscheiden zyn. Ik zoude myne aanmerkingen merklyk hebben kunnen vermenigvuldigen, indien ik de byzonderheden, door den Schryver opgegeven, geduurig had willen vergelyken met hetgeen andere reizigers door die landen 'er van zeggen; doch dit doende zoude ik gemeend hebben het werk door onnoodige herhaalingen nutteloos te vergrooten. Elk heeft zyne wyze van de zaaken te beschouwen, en zonder dat zouden geene twee reizen door een zelfde land onzen aandacht kunnen trekken; het oogpunt van den een met dat van den anderen te vergelyken, is een vermaaklyk werk dat men den Leezeren zelve moet overlatten; dit is ook de reden dat ik sommige diergelyke aanhaalingen van den Hoogduitschen overzetter niet heb willen plaatsfen.

Ik heb in bedenking gestaan of ik de Indische naamen, op voorbeeld van den Hoogduitschen Vertaaler, die volstandig *ch* in *sch*

ou in *u* / *ai* in *æ* / *c* in *ç* / *v* in *w* veranderd heeft, eene nederduitsche spelling wilde geven; doch by nadere overweeing heeft het my toegeschenen beter te zyn die letterlyk te behouden gelyk de Heer SONNERAT die geschreven heeft; hoe meer verandering men tog brengt in de woorden van eene taal, waarvan men de regte klank niet kent, hoe meer zy van hunne eigenaartige uitspraak afwyken, naardien het copyen naar copyen worden; het zy dan genoeg dit hier te waarschuwen; zy, die de fransche uitspraak niet kennen, zullen na genoeg 'er by koomen, als zy *ch* als *sj*, *ou* als *oe*, enz. uitspreeken,

J. D. P.

VOOR,

V O O R R E D E N
V A N D E N
S C H R Y V E R.

*I*k was niet voorneemens dit werk in deezen tyd uittegeeven, naardien andere onvermydlyke bezigheden het grootst gedeelte van mynen tyd wegneemen; vermits ik, daarenboven, van amptswegen, verpligt was binnen kort andere landen te gaan bezoeken, vreesde ik dat ik deeze uitgaave niet met de vereischte zorgvuldigheid zou kunnen bestieren; dan de begeerte om mynen landgenooten myne waarneemingen medetedeelen heeft my vervoerd, en, zoo zy daar enig voordeel uit kunnen raapen, zal myn doel bereikt zyn, dewyl ik zoo zeer niet gereisd heb om myne nieuwsgierigheid te voldoen dan wel om kundigheden te verzamelen, en my zelve nuttig te maaken.

In het eerste Deel beschryf ik een Volk, vermaard wegens zyne maatigheid en oudheid, en in het tweede Natieën, die door de ligging van het land, dat zy bewoonen, noodwendig betrekking heb-

hebben op den koophandel en de bezittingen der Franschen in Asia.

Men zal uit de geschiedenis van Indië zien hoe dra eene willekeurige overheersching en onderdrukking de Volkeren vernederen, hoe zy de bloeiendste Staaten ontzenuwen, en het karakter van den mensch verlaagen; de zachte en eenvoudige zeden der Indiaanen verdienden geëerbiedigd te worden; maar hoe gelukkiger een Volk is, hoe meer zyne nabuuren het benyden zullen, en wreedheid, dwinglandy, en onkunde zullen altoos de deugd en het geluk verwyderen.

Ik heb dat gedeelte van dit werk, dat over Indië handelt, in drie Boeken verdeeld. Het eerste bevat alles wat tot het Schier-eiland van Indië betrekking heeft, zyne landbeschryving, zynen koophandel, de verdeeling der Indiaanen in Casten of stammen, de zeden van hun, die dezelve uitmaaken, hunne inwyng, de gewoonten, welke men by de huwelyks- en begravenisplegtigheden waarneemt, de konsten, de taalen, de geldspecien van de kust van Coromandel, den smaak, welchen derzelve inwooners in zedekundige fabelen vinden, van welke ik een denkbeeld geef door enige stukken van dien aart te ver-
taalen.

Het

Het tweede Boek geeft een kort begrip van de Indiaansche fabelkunde, en toont derzelyver overeenkomst met die der Egyptenaaren, der Grieken en der Romeinen.

Na het karakter der Indiers geschetst te hebben, gaa ik over tot eene byzondere beschryving van hunnen godsdienst, waarin ik doe zien, hoe het bygeloof millioenen menschen, die voorhenen voor de wysste der aarde gehouden wierden, en by welke alle Volkeren kundigheden kwamen opdoen, onder de overheersching der Priesteren hebbe doen bukken: dat derde Boek bevat den godsdienst of het geloof der Indiaanen van de Kust van Coromandel, den eerdienst, welken zy den Goden bewyzen, de overeenkomst van dien dienst met den godsdienst der Chineezen, Siameezen, en Peguaanen, de feesten, de plegtigheden, de bygeloo-vige gebruiken, hun gevoelen omtrent de scheidung der wereld en haare duuring, de wyze waarop zy den tyd verdeelen, wat hunne gedagten zyn van de zielsverhuizing, het paradys, en de hel, de geschiedenis, eindelyk, van de Indische monniken, zoo geëerbiedigd in die landen, welke zy met hunne bygeloo-vigheden en dweepery vervullen.

De

De moeijelykheid om eene zekere orde en schikking in de onderwerpen van het overig gedeelte deezes werks te houden, heeft my doen besluiten om elk gedeelte afzonderlyk op zigzelf te houden.

Het eerste gedeelte daarvan behelst eene Verhandeling over de konsten en wetenschappen der Chineezen, met enige byzonderheden betreffende hunne zeden.

In het volgend Hoofdstuk schets ik de staatsomwentelingen, sedert eene eeuw in de Koningryken van Pegu en Ava voorgevallen, de zeden der Peguaanen, en hunnen handel met de Europeesche volkeren. Dit Hoofddeel maakt een des te belangryker artykel uit, om dat dit land zeer weinig bekend, en door geenen Reiziger onderzocht was.

Het eiland Madagaskar is te dicht by de Volkplantingen, die wy voorby de Kaap de goede Hoop hebben, om niet allen onzen aandacht bezig te houden; dat hoofddeel bevat de zeden, de gewoonten, de konsten van de inwooneren van dat groot eiland, en eene beschryving van deszelfs zuidlyke streeken.

De byzonderheden, welke ik omtrent de Kaap de goede Hoop, de eilanden Isle de France en Bourbon, de Maldivische eilanden, Ceylon,
Ma-

Malacca, de Philippynsche en Moluksche eilanden heb aangetekend, zyn niet zeer aanmerkelyk; maar zy krygen egter waardye door de waarheid der aangevoerde feiten.

Ik heb vervolgens eene Tafel medegedeeld van de reis van het schip, waarop ik my had ingescheept, van de winden, en van de zeemans waarneemingen, enz. Ik heb 'er eene kolom met aanmerkingen bygevoegd, waarin men de waarneemingen der landen, hunne strekking, de verbeteringen, die in de opgaave van deeze gemaakt moeten worden, en de waarneemingen van de lengte, als 'er gelegenheid was om die te doen, kan vinden.

Ik eindig, eindlyk, dit werk door eene naauwkeurige beschryving van nieuwe voorwerpen uit de *Natuurlyke Historie*: zy zyn in drie hoofdverdeelingen verdeeld, en bevatten viervoetige dieren, vogelen, en planten.

De Leezer zal noodwendig veele omstandigheden ontmoeten, welke reeds door verschillende schryveren zyn opgegeeven, hetgeen dan nadere bewyzen daaromtrent zal uitleveren. Ik heb niet getragt hetgeen ik gezien en waargenomen heb optesieren; ik zal 'er zelfs byvoegen dat een man, die zedert zyne vroege jeugd gereisd heeft, geene aanspraak op eene sierlyke styl

I. Deel.

••

kan

XVIII *V O O R R E D E N* enz.

kan maaken ; het aangenaame dient maar al te dikwyls ont het valsche te bedekken ; heeft dus dit werk het schitterende niet van enige heden-daagsche schriften , het zal egter eene betere verdienste hebben , namelyk , de waarheid.

I N H O U D

VAN HET

E E R S T E D E E L .

E E R S T E B O E K .

VAN INDIE. INLEIDING. Bladz. I

I. H O O F D S T U K .

*Tafereel der Staatsomwentelingen in Indiën voor-
gevallen zedert het jaar 1763 tot de verove-
ring van Pondichery.* II

II. H O O F D S T U K .

Van de kust van Coromandel. 31

III. H O O F D S T U K .

Van de kust van Malabaar. 48

IV. H O O F D S T U K .

Van Suratte. 55

V. H O O F D S T U K .

Van de verdeeling in stammen. 59

VI. H O O F D S T U K .

Van de inwyng der Indiaanen. 90

** 2

VII.

I N H O U D.

VII. H O O F D S T U K.

Van de huwelyken der Indiers. . Bladz. 94

§ I. *Van het huwelyk in Pariam.* . 98

§ II. *Van het huwelyk in Cannigadanam.* 100

§ III. *Van de huwelyks plegtigheden.* 103

VIII. H O O F D S T U K.

Van de lykplegtigheden. . 121

IX. H O O F D S T U K.

*Van de konsten en handwerken der Indiaanen,
Van enige eenvoudige en nuttige werktuigen,
waarvan zig die volkeren bedienen.* 141

X. H O O F D S T U K.

Van de Geneeskunst der Indiaanen. 157

XI. H O O F D S T U K.

Van de Sterrekunde der Indiaanen. 174

XII. H O O F D S T U K.

*Van de taalen en het schrift der Indiaanen, en
van die der Tamoulers in het byzonder.* 178

I. A R T Y K E L.

Van de Taalen. 178

I. AF-

I N H O U D.

xi

I. AFDEELING.

Van de Indiaansche Taalen in 't algemeen.

Bladz. 178

II. AFDEELING.

Van de Tamoulsche Taal.

182

§ I. *Van de Letteren in het algemeen.*

183

§ II. *Van de medeklinkers*

188

§ III. *Van de Klinkers.*

192

§ IV. *Van de verandering van de letteren
in andere.*

194

§ V. *Van de Samscroutamsche letteren.*

195

II. ARTYKEL.

Van het Schrift.

197

XIII. HOOFDSTUK.

Zedekundige Fabelen der Indiërs.

199

XIV. HOOFDSTUK.

Van de Geldspeciën.

209

TWEEDE BOEK.

INLEIDING TOT DEN GODSDIENST DER INDIERS
OF KORT BEGRIP VAN HUNNE FABELHISTORIE.

I. AFDEELING.

Van de Goden.

215

** 3

§ I.

§ I. BROUMA. 218

§ II. VICHENOU. 225

§ III. CHIVEN. 253

II. AFDEELING.

Van de Halve-Goden. 279

§ II. Van de medelijken 288

§ III. Van de kinderen 292

§ IV. Van de verandering van de letteren 294

§ V. Van de verandering van de andere 294

§ VI. Van de verandering van de letteren 292

§ VII. Van de verandering van de letteren 292

§ VIII. Van de verandering van de letteren 294

XIII. H O O P D A T U M 292

XIV. H O O P D A T U M 292

XV. H O O P D A T U M 292

XVI. H O O P D A T U M 292

XVII. H O O P D A T U M 292

XVIII. H O O P D A T U M 292

XIX. H O O P D A T U M 292

XX. H O O P D A T U M 292

REIZE

R E I Z E

N A A R D E

OOST-INDIEN EN CHINA.

E E R S T E B O E K.

V A N I N D I E.

I N L E I D I N G.

Een ieder volk rekt zyne herkomst van een waaren of verdigten oorsprong; maar die der Indiaanen verliest zig geheel in de duisternis der tyden; en men is in dat stuk, gelyk omtrent zoo veele andere, genoodzaakt zig enkel met gisfingen te behelpen.

De Ouden beschouwden de Indiaanen als de eerste bewooners der aarde. Schoon men de waarheid van dit gevoelen niet betoogen kan, heeft het ten minsten alle kenmerken van waarschynlykheid, die het aanneemlyk kunnen maaken. Men heeft inderdaad reden om te denken, dat de eerste kinderen der Natuur de voorwerpen haarer weldaadigheid

I. Deel

A

moe-

moesten zyn. Het was noch het kille Noorden, noch de brandende Zandwoestyn van Lybie, welk zy hun tot een wieg schikte: de grond, die hen zag voortkoomen, moest overvloedig en zonder arbeid hunne benoodigdheden verschaffen, en zy waren niet bestemd om dien met hun zweet te besproeijen. Het is Indië alleen, dat de spooren van deeze oorspronglyke vrugtbaarheid aanbiedt; alle andere gedeelten des aardkloots schynen zoo veele veroveringen, der onvrugtbaarheid onttrokken; het zyn dan ook de Indiaanen, welken men het regt van eerstgeboorte moet toekennen, dat zy nog daarenboven zouden kunnen staaven door het getuigenis der Hebreeuwfche boeken, als waar in gezegd wordt dat de *Phison*, de *Tiger*, de *Ganges*, en de *Euphraat* in het aardfch Paradys hunnen gemeenen oorsprong hadden (a).

Ik

(a) De Schryver voert hier een stuk aan, dat de verklarers der H. Schrift in verlegenheid gebracht heeft, vermits men den beschreven loop deezer rivieren met de Aardrykskunde niet heeft kunnen overeenbrengen; doch elk, die bekend is met de spooren dier groote veranderingen, welke de oppervlakte der aarde op elken voetstap oplevert, weet dat onze Aardrykskunde in enig opzigt nieuw is, en niet geldt om de ligging, welke de landen, zeeën en rivieren voor die groote omwenteling, die het aanzien der wereld geheel moet veranderd hebben, hadden, te beoordeelen. Te vergeefsch zoekt men dan naar de woonplaats van het eerste paar en naar den loop der rivieren, welke

Mo-

Ik weet zeer wel dat geleerden van den eersten rang, gelyk de Heeren LINNÆUS en BAILLY (a) de bakermat van het menschlyk geslagt in Siberie geplaatst hebben, van waar zy beweeren dat het zig van tyd tot tyd, door verhuizingen, over het overig gedeelte der aarde verspreid heeft.

Onder de verschillende bewyzen, waarmede zy hun stelzel onderschraagen, zeggen zy ook dat Siberie het eenigst land is, alwaar het graan, het eerst voedsel van beschaafde menschen, natuurlyk groeit.

Dit zeggen zou gegrond zyn, indien het graan als een tot ons bestaan onontbeerlyk voedsel kon beschouwd worden; daar het baarblyklyk is, dat men 'er in den natuurstaat geen gebruik van gemaakt heeft,

MOZES beschryft als door dezelve stroomende; dit bewys van den Schryver is dierhalven, streng gesprooken, niet aanneemlyk om de oudheid der Indiaanen, als het eerste volk der wereld, te staaven, schoon het voor het overige niet te ontkennen is, dat de waarschynlykheid, dat men deeze rivieren van Indië al vroeg na de groote omwenteling, in nagedagtenis van de eerste rivieren van die naamen, die uit *Eden* vloeiden, derzelver naamen gegeven heeft, voor eene zeer groote oudheid van dat Volk pleit, die het voor het overige niet te betwisten is. VERTAALER.

(a) Zie *Brieven over den oorsprong der Wetenschappen en de herkomst der Volkeren van Asia* van den Heer M. BAILLY Amst. 1781. bladz. 187. en volg. alwaar men het gevoelen van LINNÆUS vindt opgegeeven. VERTAALER.

heeft, omdat het toebereidingen vereischt, welke men het niet geeven kon. In onze dagen zelfs leeft het grootst gedeelte van het menschdom zonder brood; en de ryst, die het voornaamst voedzel der Afiatische Volkeren uitmaakt, schynt het nieuwgeboren menschlyk geslagt veel geschikter te zyn. Siberie is daarenboven het eenigst land niet daar het graan zonder landbouw wast; Sicilie kan het zelfde verschynzel opleveren.

Het aanwezen van het salpeter, waaruit de Heer BAILLY een bewys dat het bewoond is geweest, wil trekken, is even min beslissend voor hem. De bergen van Indië en Pegu, die door hunne ligging, gedaante, en de ontoeganglyke steilten, welke zy bevatten, volstrekt onbewoonbaar zyn, zyn ryker in salpeter dan aangename en vrugtbaare oorden. De aarde in Europa vervat zoo veel salpeter als die van Asia, omdat het dat element natuurlyk eigen is, maar het ontwikkelt zig niet dan door eene sterke en langduurige gisting, welke in Indië door de warmte bevorderd wordt, en welke onze koude faizoenen in Europa niet toelaaten.

Zonder my verder in de oplossing van dit geleerd vraagstuk in te laten, blyft het egter waar, dat men by de Indiaanen voetstappen van de verwyderdste oudheid vindt, en dat de eerste vonken van het vernuft in die lugtstreeken moesten schitteren, omdat de verstandlyke vermogens zig alleen daar ontwikkelen, alwaar de mensch door geene natuurlyke behoeften ontrust wordt

(a).

(a). Men weet ook, dat alle Volkeren de eerste beginzelen hunner kundigheden in Indië gehaald hebben, en dat PYTHAGORAS Griekenland verliet, om zig de lesfen der *Brachmaanen*, die toen ter tyd voor de verlichtfte der menfchen gehouden wierden, te nutte te maaken. Een BACCHUS, eene SEMIRAMIS, een SESOSTRIS, een ALEXANDER, en zoo veele andere voor hen, zouden hunne heiren niet naar Indië gevoerd hebben, waren zy niet aangeloekt door de vermaardheid van dat land. Men fnelt niet duizend mylen verre van zyn vaderland,

twee

(a) De Heer DOHM geeft hetzelfde gevoelen op in zyne *Aanmerkingen en Byvoegzelen tot Ives Reize naar Indiën*: „De behoeften des levens”, zegt hy, „zyn aldaar blootelyk de gefchenken der natuur, en behoeven niet door arbeid en uitvindingsgeest verkregen te worden. Daarom fchynt Indië het waar Vaderland, de wieg des menfchlyke geflagts te zyn; en de hiftorifche bewyzen voor de aloudheid der Indiaanen en hunner Wysbegeerte verkrygen uit deeze natuurkundige befchouwing een nieuw gewigt. Want is het niet van voren te vermoeden, dat 's menfchen geest zig met zaaken van bovenna-
tuurkundige befchouwing het vroegst bemoeid hebbe in zoodanige oorden, alwaar hy niet genoeg wierdt bezig gehouden met de zorg voor zyne lighaamlyke behoeften? En waar is dit meer het geval dan in Zuidlyk Afia, en voornamelyk in Indië, dat in dit opzigt nog den voorrang voor China heeft?” *Noot van den Hoogduitschen Vertaaler.*

twee honderd duizend menschen opofferende, om een onbebouwd en woest land te overmeesteren. Ook gingen alle volkeren, reeds langen tyd voor de eeuwen dier befaamde Overweldigers, by de Indiaanen kundigheden en schatten haalen.

Voor dat RAMA (a) zyne leerstukken in Indië invoerde, (een tydperk dat tot meer dan agt en veertig duizend jaaren opklimt) waren de Indiaanen even kundig als zy thans zyn; dit bewyzen hunne verdigtzelen zoo wel als hunne heilige boeken. Beschouwen wy de Pagoden van *Salcette* en *Ylloura*, de verfteeningen van *Trévicarré* (b), wy zullen tot overoude tyden opklimmen; en slaan wy de Indiaansche overleveringen gade, die zeggen dat de zee oudstydts het gebergte *Gates* (c) bespoelde, hoe veele eeuwen moeten 'er dan niet zedert derzelve aftogt verlopen zyn? Ondertusfchen beweeren de Indiaanen dat de berg *Merou*, in het Noorden gelegen, de woonplaats der oude boetdoeners ware, hetgeen (gelyk de Heer BAILLY wil) een Volk zou schynen aan te duiden, dat uit
het

(a) VICHENOU in zyne zesde *Invleefching*. Zie de *Indische Mythologie* II. B.

(b) *Aldée* of gehugt, zeven fransche mylen ten Westen van *Pondichery*. Zie I. B. II. Hoofdstuk, *over de kust van Coromandel*.

(c) Een zeer hoog gebergte, dat de kust van Malabaar van die van Coromandel scheidt, en dat zig van Kaap Comorin tot Cachemire uitstrekt.

het Noorden gekoomen ware om zig in Indië te verspreiden; maar in wat tydperk is het van het gebergte van *Tibet* gedaald?

Indië gaf in den tyd van zyn luister alle andere volkeren godsdiensten en wetten. Egypte en Griekenland waren het en hunne fabelen en hunne wysheid verschuldigd.

Men is ongetwyfeld verwonderd een Volk, zoo vermaard in de oudheid, daarna in onkunde en vernedering te zien vervallen; maar kon het zulks ontgaan? en is zyn tegenswoordige staat niet een noodzaaklyk gevolg van zyne omstandigheden? Een ryk land, alwaar alles schynt mede te werken om 'smenschen verlangens te voldoen, moet weldra het bloedig toneel des oorlogs worden. Dit was ook het lot van Indië. Deszelfs jaarboeken zouden oneindig belangryk zyn, maar in de onmogelykheid waar in men is van de noodige bouwstoffen tot zulk een werk te vinden, is men byna altyd gedwongen zig met gisfingen te vergevoegen.

Om intusfchen mynen Leezeren een juist denkbeeld te geeven van een Volk, zoo waardig gekend te worden, heb ik de alom verspreidde narigten, die geschikt zyn om de omwentelingen, welke het in verschillende tydperken ondergaan heeft, te doen zien, zorgvuldiglyk verzameld. Ik heb my voornamelyk toegelegd om zynen godsdienst, zyne gebruiken, zyne tegenwoordige gewoonten en zyne heilige boeken te leeren kennen, omdat men

alle reden heeft te vermoeden dat deeze zyne zinnebeeldige geschiedenis bevatten.

Ik ben egter wel bewust, hoe moeijelyk het zy een naauwkeurig en juist narigt van de godsdienst-oefening der Indiërs te geeven. Men zoude daar toe de plegtigheden en byzondere gevoelens van elk volk moeten beschryven, dat het schier-eiland aan deeze zyde van de *Ganges* bewoont, en nog zoude men een onvolkoomen werk geeven, vermits in dezelfde stad, in dezelfde stam, lieden, dezelfde wetten, dezelfde gebruiken onderworpen, en dezelfde feestten vierende, omtrent den voorrang hunner Godheden niet overeenstemmen. Ik heb, zoo veel my mogelyk was, getragt hunne denkbeelden overeen te brengen, om daaruit hunne geschiedenis optemaaken.

Zy hebben dit met elkanderen gemeen, dat zy dezelfde voornaame Goden onder dezelfde naamen erkennen, gelyk BROUMA, VICHENOU en CHIVEN (a), dat zy hetzelfde gevoelen hebben omtrent de ziel, haare verschillende verhuizingen van het een ligthaam in het ander, en dat zy dezelfde boeken voor heilig houden, welke zy zeggen dat alle de grondstukken van hunnen godsdienst bevatten.

De dwaalende begrippen aller volkeren worden ver-

(a) BROUMA is God de Schepper, VICHENOU God de Onderhouder, en CHIVEN God de Verdeler. Zie *Indiaansche Mythologie* II. B.

veroorzaakt door het vergeeten van hunne natuurlijke taal. Als deeze in onbruik is geraakt, maaken de Verklaarers haar verder geheel onverstaanbaar. De *Bramaanen* van elk land hebben in hunne uitleggingen van de eerste heilige boeken ongerymde en belagchelyke fabelen ingelascht, welke zy meenden aangenaam te moeten zyn aan hun, welken zy die voorpredikten. Van daar die verscheidenheid van gevoelens omtrent de geboorte, de daaden, den naams-oorsprong hunner, zelfs voornaamste, Goden, dat groot verschil van feesten en plegtigheden, die oneindige menigte van mindere Goden, halve Goden, en Heiligen, die, even als de heilige dieren van Egypte, op de eene plaats gevierd en aanbeden worden, terwyl zy op eene andere veracht of onbekend zyn.

Met dit al is de verstandige Indiaan geen afgodendienaar. Hy veracht de vertellingen, welke de *Bramaanen* uitstrooijen om het onkundig volk te onderhouden: hy aanbidt een oneindig Opperwezen, van welk alles een deel is; vraagt men hem hoe hy zig dat voorstelle, hy antwoordt zonder bedenken: „Het is my even onmogelyk het te
 „ verbeelden, als U de stem te vertoonē, die ten
 „ mond uitgaat, of het geluid, dat eene klok geeft:
 „ dit hooren wy, en zoo ook verkondigt my alles
 „ een opperst Wezen, zonder dat ik het daarom
 „ kan omschryven of onder eene zinnelyke gedaante
 „ afschilderen.”

Heb ik in myn werk niet kunnen opklimmen tot

den oorsprong der Indiaanen, myne naspeuringen zullen ten minsten dienen om de eerste vorderingen der konsten en wetenschappen, en de verschillende omwentelingen, welke zy ondergaan hebben, kenbaar te maaken: zy zullen ook den invloed dier oude Volkeren op hunne nabuuren bepaalen, en tot de beslissing van een vraagstuk dienen, dat tot nu toe voor onoploslyk is gehouden, te weten, of de Chaldeen, de Egyptenaars, enz. hunne kundigheden van de Indiaanen ontvangen, dan of deeze de hunne van die verschillende Volkeren ontleend hebben.

Ik ben verscheiden geleerde mannen myne dankerkentenis schuldig, die my in deeze myne onderneming hebben bygestaan, en my hunne naspeuringen over het Volk, onder welk ik reisde, hebben medegedeeld. Ik erken met vermaak dat ik zonder die, welke de Heer MARTIN, gewezen Raadsheer van den Raad van Indië, my wel heeft willen byzetten, en zyn aanhoudende arbeid gedurende myn verblyf in Indië, niet dan een zeer gebrekkig werk over den godsdienst der Indiaanen zoude hebben kunnen geeven. Het geval heeft my niet minder gediend: Ik bezat de gewaande overzetting van den *Ezour-Vedam*, welke men in de boekery des Konings vindt; ik liet die een geleerden, maar dweepzugtigen *Bramaan* leezen, en alzoo dat werk naar zyn oordeel niet genoegzaam was om my dat begrip van zynen godsdienst te geeven, dat hy my wenschte mede te

dee-

deelen, rekende hy zig verpligt my deszelfs geheimnissen te ontdekken.

EERSTE HOOFDSTUK.

Tafereel der Staats-omwentelingen in Indië voorgevallen zedert het jaar 1763 tot de verovering van Pondichery.

Indië heeft het lot van alle groote Staaten ondergaan: een zoo wyduitgestrekt land kon niet lang onder de beheersching van éénen blyven; binnenlandsche partyfchappen begonnen het te verdeelen, en de Europeesche Volkeren lagen de laatste hand aan deszelfs vaneenscheuring: het was meer het geschut dan de Asiatische Staatkunde, dat den troon van den Mogol deedt wankelen; het maakte den Vorst tot een slaaf van zyne rebelleerende onderdaanen en der Europeaanen, die tot in de hoofdstad van zyne wyduitgebreide Staaten konden doordringen.

Zedert Indië den Europeaanen bekend is, heeft het steeds hunne onverzaadlyke heblust opgewekt; beurtelings overwinnaars en overwonnene hebben zy altyd getragt elkanderen daar afbreuk te doen. Elke natie heeft by uitsluiting van alle andere, op de boorden van den *Ganges* haaren zetel willen vestigen. Den Portugeezen gelukte zulks het eerst; maar zy wierden welhaast verdreven door de
Hol-

Hollanders, die zig van hunne bezittingen meesters maakten, en zig op hunne puinhoopen verhieven. De Franschen spilden veel bloed en schatten om zig daar vast te vestigen, en mogelyk zouden zy daar toe gekoomen zyn, indien de verdeeldheden, tuschen DUPLEIX en LA BOURDONNAIS ontstaan, hunnen handel niet bedorven, en alle hunne voordeelige uitzigten niet hadden omverre geworpen. De Engelschen, hunne Opvolgers, deeden weder naar het minder tyrannig juk van andere natiën wenschen; zonder te schynen de opperheerschappy in handen te hebben, oefenden zy, onder de schaduw eens schynkonings, welken zy met den eernaam van *Nabab* versierden, de strengste en willekeurigste overheersching, en begingen de verfoeielykste knevelaryen. Deeze bovenmaatige geweldenary, by allerhande soorten van plaagen, welke de Indiaanen ondergingen, gevoegd, veranderde hun land in eene wyde woesteny, waarvan de helft, weleer door vrye menschen bebouwd, thans alleen door wilde dieren bewoond wordt.

Hoe meer kosten de Engelschen in *Bengale* en aan de kust van *Coromandel* maakten, hoe meer zy zig verrykten, naardien zy de afpersingen vernigvuidigden naar evenredigheid van hun uitgeschoten geld. Toen zy te *Madras* alles in het werk stelden wat met mogelykheid uitte vinden was, om die stad te versterken, vergenoegden zy zig met den *Nabab* de noodzaaklykheid voortehouden van eene plaats te hebben, die hen in staat stelde hem

te

te ondersteunen en op zynen troon te handhaven. Om deezen gewaanden dienst te erkennen, verdubbelde hy de imposten, en als de onkosten twee millioenen beliepen, was hy verplicht vier millioenen te betaalen. Deeze onderhoorige dwingeland was oorzaak van het bederf van zyn ryk; maar hy bleef niet ongestraft, want hy wierdt zelf het slag-offer zyner ongeregtigheden en de slaaf van dat Volk, welk hy beschermd hadt.

De Engelschen zouden thans onmeetlyke geldfommen uit Indië kunnen trekken, indien zy zorg gedraagen hadden den grooten Raad van *Calicuta* (a) beter te verkiezen; maar de hoofden van dien Raad bekoomen meestentyds hunne plaatzen door kuiperyen; de meeste zyn in hoedanigheid van bedienden der Maatschappy naar de Volkplantingen overgegaan, en hebben zig in verschillende posten verrykt. Aan de ongeregtigheid gewoon, zonder de menschen te kennen, zonder te weeten welke hunne pligten omtrent hen zyn, neemen zy op zig hen te bestieren: door duizend laagheden, van vier of vyf andere bedienden, die met den naam van Raadsheeren pronken, goedgekeurd, bezwalken zy de eer der natie, welke zy voorstellen.

Zedert den laatsten oorlog onderging *Indostange-*
duu-

(a) De hoofdplaats van de Engelsche bezittingen in *Bengale*. De Engelschen zeggen en schryven somtyds *Golgota*.

duurige Staats-omwentelingen. De Noordfche Volkeren hadden elkanderen om nieuwe dwingelanden vermoord: die van het Zuiden, door enige ftruirovers opgeruid, hadden de hoofden hunner Vorften op prys gezet, en hunne Koningryken overrompeld. In het Zuidlyk gedeelte hadt ADER-ALIKAN (a), na het vermeesteren van *Maïsfour*, zyne veroveringen tot aan de kust van *Malabaar* voortgezet, en zig tot Keyzer doen verklaaren: hadden de *Maratten* zig niet tegens zynen verderen voortgang verzet, zou hy zig geheel Indië onderworpen hebben. De Europeefche natiën zelve konden hem geen vrees aanjaagen, naardien hy in den omtrek van *Goudelour* (b) den Engelfchen fchatting kwam afpersen, terwyl zyne benden de geheele kust verwoesteden, en hunne woede door vuur en zwaard tot onder de muuren van *Madras* (c) verbreidden.

Het Koningryk *Maduré* (d) ondervondt ook alle de ysfelykheden van den oorlog. KANSAEB, Hoofd van dat Gewest, moede van onder eene tyrannige over-

(a) Moorfch Vorst, die ook bekend is onder de namen van ENDERNEK en AIDER.

(b) Engelfch Komptoir, vier fransche mylen ten Zuiden van *Pondichery*.

(c) Hoofdstad van de Engelfche bezittingen op de kust van *Coromandel*.

(d) Het Koningryk *Maduré* ftrekt zig uit van *Tanjaour* tot aan Kaap *Comorin*.

overheersching te leeven, wierp het juk af, en liet zig tot Koning uitroepen. De *Nabab* MAHAMET-ALI, door de Engelschen ondersteund, zondt, met hunne medehulp, een magtig leger om zig tegens zyne onderneemingen te verzetten; hy boodt een sterken wederstand: de Engelschen wierden tot drie reizen toe afgeslaagen, maar een Officier van KANSAEB eene der stads poorten overgegeeven hebben- de, wierdt de overweldiger gevangen genoomen, en door den Engelschen Generaal aan MAHAMET-ALI overgeleverd voor de som van honderd duizend ropyen (a). Den *Nabab* hem vraagende, wat hy met hem zoude gedaan hebben, als hy hem gevangen hadde? „U laten hangen”, antwoordde hy met eene edele fierheid. Deeze woorden waren zyn doodvonnis, hy stierf aan de galg, en zyne overmeesterde landen, toen een prooi des overwinnaars, wierden in de schrikkelykste ellende gedompeld.

Aan eenen anderen kant vereenigden zig de Engelschen met RAGOUBA, eenen Maratschen Vorst, en tragteden het Koningryk *Barodra* te overweldigen, welk door 'sKonings overlyden aan een kind van drie maanden vervallen was; maar zyne moeder behieldt het zyne kroon door eene heldhaftige daad.

Zyn

(a) Zilverre munt van de waarde van 2 *livres* 8 *sols* fransch geld; [d. i. ongeveer 24 st. hollandsch, doch 'er zyn ropyen van verschillende waarde. VERT.]

Zyn leger begon voor dat van RAGOUBA te wyken, doch het gevaar wakkerde haaren moed; met haaren zoon in de armen, drong zy door de gelederen: „ Ziet hier uwen Koning”, riep zy het Volk toe, „ den eenigften die U gebieden moet, en die U te „ eniger tyd beloonen zal voor het geen Gy „ voor hem gedaan zult hebben.” Deeze woorden boezemen den Soldaaten nieuwen moed in; alles neemt eenen anderen keer; het vyandlyk leger wordt geflaagen, en RAGOUBA is genoodzaakt onder de muuren van *Surate* te ontwyken, met verlies van veertig duizend mannen (a).

De Komptoiren der Hollanders leeden veel door deeze verfchillende Staats-omwentelingen: zy hadden te *Cochin* (b) eenen kostbaaren oorlog te voeren tegens enige inlandfche Vorften, en tegens ADER ALI KAN. Om die plaats te behouden, vonden zy zig genoodzaakt troupen van *Ceylon* en zelfs van *Batavia* te ontbieden, terwyl de Engelfchen, onder den naam van den Nabab, *Negapatnam*, hunne hoofdstad op de kust van *Coromandel*, blokeerden, en fterk benaauwden.

De

(a) Dit geval erinnert ons aan de doorlugtige Keyzerin, welke de Franschen zoo veel erkentenis fchuldig zyn, en welker gedagtenis haar altoos dierbaar zal wezen. Men weet dat zy in eene diergelyke omftandigheid even zulk een redtings-middel in haare moederlyke tederheid vondt.

(b) Hoofdstad der Hollanders op de Malabaarfche kust.

De Fransche bezittingen bleeven ook niet vry van beroeringen. De Graaf DUPRAT, Commandant van *Mahé* (a), maakte zig meester van *Calicut* (b) op verzoek van den *Samorin*, die door ADER-ALI KAN stondt aangevallen te worden; maar die Vorst wreekte zig kort daar op door den *Kolastri* (c) hulptroupen te zenden, die *Mahé* geldfommen afperste, omdat de Franschen den Vorst CORINGOTE-NAIR (d) ondersteunden, die weigerig was hem schatting te betaalen.

Te *Surate* dreeven de Engelschen hunne stoutheid zoo verre, dat zy zelfs de mast van de fransche vlag omverre haalden; in *Bengale* dempten zy de graften, welke de Franschen te *Chandernagor*, hunne hoofdplaats, ter aftapping van het water gegraven hadden. Zy noodzaakten hen daarenboven om dertig stukken geschut, die in die plaats waren, om eerschooten te doen, weder intescheepen, en lieten hun slegts eene wagt van honderd

(a) Fransche factory op de kust van Malabaar.

(b) Indiaansche stad, de zetel der *Samorins* of Keyzers van de kust van Malabaar. De vier Europeesche natiën, die in Indië handel dryven, hebben daar elk eene Loge, voor welke zy hunne vlag laten waaien.

(c) Hy is by de Indiaanen bekend onder den naam van Prins van *Cheriquel*. De naam *Kolastri* betekent in de landstaal *Groot Patriarch*.

(d) Die Vorst regeert onafhanklyk over een land van drie a vier fransche mylen, dat aan *Mahé* grenst.

derd Zwarten, om orde in het Komptoir te Louden.

Tanjaour (a) hadt geene mindere wisselvalligheden ondergaan. De Vorst van dat ryk, de eenigste erfgenaam der Maratsche kroon, hadt zyn klein gewest, dat tot nu toe gelukkig en vreedzaam geweest was, een onmeetlyk, maar door gestadige oorlogen geteisterd, land voorgetrokken. In de onlusten van *Indoستان* was zyne hoofdstad de eenigste, welke men met vreden gelaaten hadt, en zy was dieswegens de stapelplaats der rykdommen van dat

(a) Een Koningryk veertig fransche mylen ten Zuidwesten van *Pondichery*. *Tanjaour* (*) is zonder tegenspraak de tuin van Indië. Het wordt door verscheiden takken van den *Colram*, die zynen oorsprong in het gebergte *Gates* heeft, besproeid. De Koning is niet van de *Caste* of stamme der Bramaanen, gelyk de Heer LE GENTIL gemeend heeft. Een Bramaan kan geen Koning zyn, hy kan een Staat bestieren, maar hy kan geen krygsvolk bevelen geeven. De Koning van *Tanjaour* is van Maratsche afkomst. De Mogols, die byna alle Volkeren van Indië in boeijen geslaagen hebben, waren niet in *Tanjaour* doorgedrongen; en het is zeer kort geleden dat ADER-ALI KAN *Maduré* bemagtigd heeft, dat door een Heidenschen Koning geregeerd wierdt. De *Kolastri* regeert, wel is waar, schoon van eene stamme der Bramaanen, over een gedeelte van de Malabaarsche kust, als Groot Patriarch; maar hy voert nooit het bevel over legers.

(*) Eigenlyk *Transchaür*.

dat uitgestrekt land geworden: deeze ophooping van schatten wekte de plonderzugt der Engelschen; de Raad van *Madras* wilde zig die toeëigenen. De Engelschen ondernamen de verovering van *Tanjaour* onder den naam des Nababs, belegerden de hoofdstad, en, hun tyd waarneemende op een feestdag der Heidenen, bestormden zy dezelve zonder wederstand te ontmoeten, en drongen door tot aan den *Dorbar* (a), alwaar zy den Vorst en zyne vrouwen vonden. De onschatbaare rykdommen, welke zy daar buit maakten, wierden onder de bedienden der Maatschappy, elk naar zyn rang, verdeeld, en de Nabab, de Oost-Indische Maatschappy, noch de Engelsche natie trokken enig voordeel uit dien vyandyken aanval.

De Lord *Pigot*, dezelfde die *Pondichery* in de lugt hadt laten springen, nam deeze omstandigheid waar om een aanzienlyk vermogen te herwinnen, dat hy te Londen verspild hadt. Hy verzogt nadruklyk om naar Indië te mogen wederkeeren, en *Tanjaour* zynen eersten meester, die tegens het regt der Volkeren aangetast, overwonnen, en beroofd was, wedertegeeven. De Maatschappy van Indië liet niet na zig daar tegens te kanten; maar de Koningsgezinden kregen de overhand, en Lord *Pigot* vertrok met zyn ouden rang van Gouverneur van *Madras*. By zyne aankomst deelde hy

(a) Geheorzaal, alwaar des Konings Raad vergadert.

den Raad zyne last mede: deeze vergadering, uit kooplieden bestaande, die ontzagchelyke sommen uit *Tanjaour* trokken, en welker hebzugt nog niet voldaan was, wilde nooit in de wedergaave van dat Koningryk stemmen. Lord PIGOT vervulde des niet te min het oogmerk zyner zending. Hy hadt de stoutheid door *Pondichery* te trekken, en eenen geheelen dag door die wederopkoomende stad te wandelen, welke hy weleer tot een puinhoop gemaakt, en welker inwooneren hy bedorven hadt. Franschen! gy beweesd by die gelegenheid dat, zoo dra de vrede gesloten is, alle vyandlykheid uit uwe harten verbannen is; Gy ontvingd hem met open armen, gy liept hem zelfs te gemoet om hem te zien voorbygaan en hem te leeren kennen. Uwe huizen, welke hy ter neder geworpen hadt, waren ondertusfchen nog niet weder opgebouwd, en gy waart nog niet uit de ellende gered, waarin hy U gedompeld hadt.

In *Tanjaour* gekoomen zynde was zyn fortuin welhaast weder hersteld door de ryke geschenken, welke men hem deedt. Hy gaf het ryk zynen wettigen heer wederom, zig alleen het fort behoudende, in hetwelk hy een Engelsch garnizoen plaatste, onder voorwendzel van het te verdedigen.

De wangunst van den Raad van *Madras* berstte weldraa uit. Men wilde de verrigtingen van den Lord niet wettigen, hetgeen den Raad in tweepartyen verdeelde: die aan de zyde van Lord PIGOT was de zwakste, en zyne tegenpartyders in hunne
staats-

staats-papieren gevonden hebbende, dat de Gouverneur niets onderneemen mogt zonder goedkeuring van den Raad, zetteden hem af, fchortten zyne aanhangeren in hunne ampten op, en benoemden den Heer STRATON in zyne plaats. Dien zelfden dag wierdt Lord PIGOT door den Generaal STEWART verraaden, en naar den *Grooten Berg* (a) gevoerd, alwaar men zorg droeg het oog op hem te houden.

Men zag weldra dat men te wyd gegaan was. Men ontving bevelen van Europa, die den Raad herriepen, en den Lord in alle zyne regten herstelden; maar hy was reeds door vergift gestorven.

Het was ten naaften by op dien tyd dat de Heer DE BELLECOMBE den Heer LAW DE LAURISTON kwam vervangen in hoedanigheid van Gouverneur Generaal van de Fransche bezittingen. Deeze man, regtveerdig zonder zwakheid, won welhaast aller achting in Indië; alle Vorsten lieten hem over zyne aankomst geluk wenschen; MAHAMET-ALI (b), de vyand der Fransche natie, volgde hun voorbeeld, en

(a) Een berg, vier fransche mylen ten Westen van Madras, aan welks voet de Maatschappy en veele inwooners dier stad lusthuizen hebben; op den top vindt men eene Roomsche Kerk, ter eer van den Heiligen THOMAS gebouwd, alwaar men wil dat hy eenige Wonderwerken gedaan heeft.

(b) Nabab van de Provincie *Arcate*, onder welke *Pondichery* behoort.

en zondt hem eene vry aanzienlyke fom ten geschenk, welke hy weigerde aan te neemen, ten antwoord geevende, dat een Fransch Officier alleen door zynen Koning kon verrykt worden.

De eerste jaaren van zyn bestier waren vreedzaam. De Franschen, door de tractaaten van den laatsten oorlog binnen zeer enge paalen beperkt, hielden zig bezig met de muuren van *Pondichery* te herbouwen. De droevige puinhoopen dier stad, weleer het toneel der overwinningen, door eenen *DUMAS*, door eenen *DUPLEIX* bevogten, vertoonden nog het jammerlykst schouwspel. Haare handel kwynde zedert de afschaffing der Maatschappy. De Kooplieden, drie of vier in getal, waren niet vermogende genoeg, om de schepen te bevrachten, die aan die kust landden. De eigenaars konden daar niet meer dan enige baalen laaden, en vonden zig genoodzaakt in de nabuurige factoryen de overige bevrachting hunner schepen te gaan bedelen, hetgeen den Engelschen den uitvoer van die schitterende rykdommen gemakkelyk maakte, die zy aldaar in zeer korten tyd overgaarden.

De Engelschen, overwinnaars en beheerschers van *Indostan*, scheenen zig in het eerst alleen op den handel toeteleggen, en om hunne ontwerpen van invallen en veroveringen te verbergen, scheenen zy de Koninglyke magt te versmaaden: onder deezen bedrieglyken dekmantel schreeven zy alle Volkeren wetten voor, gaven den Koningen bevelen, deden hen op den minsten wenk beeven, en,
on-

onder den naam van beschermers, bragten zy Volkeren in slaverny, die door de gewoonte zagtmoe- dig en bevreesd geworden waren. De eenigste handeldryvers in Indië genooten zy vreedzaam een inkoomen van drie honderd millioenen, van welke een gedeelte besteedt wierdt om de talryke legerbenden, welke zy genoodzaakt waren in hunne plaatzen te onderhouden, te betaalen, met het ander gedeelte verrykten zig 's Compagnies bedien- den.

Gelukkig in alle hunne onderneemingen, hadden de Engelschen slegts te wenschen en zy slaagden, maar men moet erkennen dat zy egter meer geluk dan wysheid hadden; want als men een aandachtig oog op hunnen Raad van Indië slaat, zoekt men te vergeefs naar het werktuig, dat zoo veele spring- veëren in beweging bragt.

De Hollanders en Deenen, vreedzaame aanschou- wers van de onlusten in Indië, van tyd tot tyd door de Engelschen gedrukt, dreeven hunnen handel in vrede. Te zwakke mededingers om der Engelschen jalouzy optewekken, liet die natie hun toe het uitschot hunner manufactuuren opte- koopen.

Alles schein eene duurzaame vrede te voorspel- len, wanneer de Engelschen, zonder de Franschen den oorlog te verklaaren, beslooten zig van hunne bezittingen meester te maaken, en hen geheel uit Indië te verdryven. Zy ontnamen hun na den an- deren *Chandernagor*, *Karikal*, namen de Opper-

hoofden van de loges van *Mazulipatan*, *Tanaon*, *Surate* (a) gevangen, en begonnen in de maand Juny des jaars 1778 te *Pondichery* de eerste vyandlykheden.

Eene zoo plotselyke vredebreuk en vyandlykheid vervulde de harten der inwooneren met den uitersten schrik. De plaats stond aan alle zyden voor den vyand open, was van alle hulp versteeken en

(a) Hoe haatlyk zulk een gedrag ook zy, zal men zig egter minder daar over verwonderen, als men acht slaat, in welken staat de Engelschen zig toen in Europa bevonden. Men zal moeten toestaan dat het hun belang was dus te handelen, om zig in een land te handhaven, dat hun onmeetlyke inkomsten oplevert. De oorlog was niet verklaard; maar men kondigde dien hun aan als aanstaande en onvermydlyk, en zy waren door de onlusten in Nieuw-Engeland verzwakt. Hunne Agenten in Indië konden geene hulptroupen uit Europa verwagten, zy wisten daarentegen dat de Franschen Volk van *Isle de France* zouden ontvangen: deszelfs ontscheeping kon nergens anders dan te *Pondichery* geschieden; het was hun belang zig van die plaats meester te maaken, daar door ontnamen zy den Franschen byna alle hoop van zig geduurende dien oorlog in Indië te vestigen. Als zy die plaats eens in bezit hadden, wierdt 'er een aanmerklyke magt vereischt om hen weder te verdryven, en als men eene ontscheeping van troupen en krygs-ammunitie doen moet, ontmoet men onverwagte hinderpaalen, die dikwyls de best ontworpen bestekken kwalik doen uitvallen.

van geld ontbloot. Het aandenken aan de voorledene rampen, welker spooren nog aanwezig waren, verdubbelde de vrees van die te zien vernieuwen. Verscheiden Indiaanen, zig de onmenschlykheid der Europeesche natien errinnerende, gingen met vrouw en kinderen ter stad uit. Andere, hunne hoop op de algemeenehoogachting, welke de Generaal BELLECOMBE genoot, vestigende, hielden zig te vreden met hunne goederen naar onzydige plaatzen te verzenden, en beslooten den uitslag dier belegering aftewagten.

Hoe grooter de zwaarigheden zyn, hoe sterker zy den man doen uitschitteren, die dezelve met moed en beleid te keer gaat. De Heer DE BELLECOMBE nam zyne maatregelen met verstand, en bragt dezelve met spoed ten uitvoer. De plaats wierdt genoegzaam met levensmiddelen voorzien: vyf duizend werklieden wierden aan de vestingwerken gebezigd, en in den tyd van ééne maand waren de graften gegraven, de wallen opgeworpen, en de holwerken in staat de stad te verdedigen. Eene buitengewoone regen overstroomde de velden, en bragt tot zeven of agt voeten water in de graften, de schepen, eindelyk, die op de reede lagen, wierden gewapend om het vyandlyk esquadder het hoofd te bieden.

Op den agtsten Augustus kwam het Engelsch leger, uit vier en twintig duizend mannen bestaande, en onder het bevel van den Generaal

MUNRO, zig nederflaan op *den heuvel* (a) ééne fransche myl van *Pondichery*. Te zelfden tyd verscheen het Esquader van vyf schepen voor de reede. Des anderen daags ging het Fransch Esquader, van gelyke sterkte (b), onder zeil om het te bevegten. Weldra naderden zy elkanderen, en bevonden zig, niet verre van de reede, naby genoeg om het gevegt aan te vangen. Men kanonneerde elkanderen een uur lang zeer heftig. De Commodore wierdt zoodanig gehavend dat hy genoodzaakt was de vlugt te kiezen. De Commandant van de Fransche divisie zoude zig met roem overlaaden hebben, hadt zyne eerzucht zig niet vergenoegd met

(a) Men noemt *le Coteau*, *den heuvel* eene kleine keten bergen, ééne fransche myl lang, en aan welker voet de inwooners van *Pondichery* lusthuizen gebouwd hebben. Hy dient den schepen, die de kust naderen, om dezelve te verkennen.

(b) *Le Brillant* van vier en zestig stukken, het fregat *la Pourvoyeuse* van veertig stukken, het fregat *le Sartine* van vier en twintig stukken, *le Lauriston*, een byzonder schip van agt en twintig, en *le Briffon* van zes en twintig stukken.

Het Engelsch Esquader bestondt uit de *Ripon* van zestig stukken, dat door den Commodore VERNON gevoerd wierdt, de *Coventry*, een fregat van agt en twintig stukken, de *Cormoran*, een fregat van veertien stukken, de *Sixhorse* en de *Valentin*, schepen van de Maatschappy, ten oorlog uitgerust, van agt en twintig stukken.

met dien van meester van het slagveld gebleven te zyn; want hy zoude zynen vyand ongetwyfeld veroverd hebben, ware hy hem in zyn aftogt gevolgd. Door dit gedenkwaardig gevegt bevondt zig Frankryk in staat den Engelschen het gebied in Indië te betwisten; doch zig by het zwak voordeel dat hy behaald hadt, bepaalende, naderde hy de reede om zyne gekwetste aan land te zetten, en men zong een *Te Deum* tot dankzegging voor de overwinning.

De Franschen hadden den tyd van vier en twintig uren hoop van wederom in een gedeelte hunner oude bezittingen hersteld te worden. Indien het Engelsch esquadre ware geslaagen geweest, zoude de Generaal MUNRO genoodzaakt geweest zyn het beleg optebreeken; de Franschen zouden duizend mannen aan land gezet hebben, die, gevoegd by de hulptroupen, welke men van *Isle de France* ontvangen kon, en die, welke ABER-ALI-KAN en LALÉ (a) konden leveren, ongetwyfeld eene groote omkeering te weeg zouden gebragt hebben.

Het zou niet moeiljelyk gevallen zyn de Engelsche schepen op de reede van Madras te gaan verbranden, maar na dat gevegt, dat men voor eene overwinning aanzag, dorst de Zeemagt niets meer onderneemen. Zy hieldt zig stil in een tyd dat zy

werk-

(a) Hoofd van eene party van vier of vyf honderd Franschen, die in foldy van MIZAMALI staan.

werkzaam hadt moeten wezen, en liet twee Engelsche schepen, die met klein zeil *Pondichery* kwamen recognosceeren, niet wetende dat de vyandlykheden reeds begonnen waren, op de reede loopen. Zy zeilden naar *Madras*, alwaar zy hunne ladingen ontscheepten, gelyk ook de troupen, welke zy daar aanbragten, en kwamen zig vervolgens by het esquader voegen. Toen zy *Pondichery* reeds voorbygezeild waren, maakten de twee Fransche fregatten jagt op haar, en vervolgden haar tot op de hoogte van *Sadras*, maar het verschynen van het Engelsch esquader noodzaakte hen af te deinzen. Het fregat de *Sartine* raakte vervolgens door slegt manoeuvreeren van de *Pourvoyeuse* af, en wierdt door een vyandlyk fregat genomen.

Op den twintigsten dierzelfde maand verscheen het Engelsch Esquader wederom voor *Pondichery*. De Fransche schepen gingen onder zeil, en zeilden den geheelen dag scherp by den wind om by haar te koomen; maar de stroomen deden haar om de Noord vervallen. Het vyandlyk Esquader hadt den wind: hadt het draagende gehouden, zoo zoude het vroeg slaags hebben kunnen geraaken; dan het weigerde 't gevegt, hetzy het tegens den avond de zee-winden vreesde, die begonnen te waaien, hetzy het het fransche schip *l'Aimable Nanette*, dat het met het aanbreeken van den dag in het gezigt van het Fransch esquader prys gemaakt hadt, niet wilde blootstellen om hernoomen te worden, hetzy het de oorlogsbehoefsten, welke het nog tot het be-

be-

beleg ontschepen moest, wilde behouden. Tot ons beklaglyk ongeluk verliet de Fransche bevelhebber des nagts de kust, en zeilde naar *Isle de France*. Het Engelsch esquader, toen meester van de ree, kwam daar ten anker, en blokeerde de plaats. Het ontscheepte zyne ammunitie, terwyl de landtroupen hunne batteryen opwierpen. De Franschen verdedigden zig dapper, en bedierven des daags de werken, welke de vyand des nagts opwierp. Ondanks de zwakheid der bezetting deeden verscheiden uitvallen, op zyn pas door den Generaal BELLECOMBE bevoolen, den Engelschen veel volks verliezen: men ontweldigde hun batteryen; men vernagelde verscheiden kanonnen en mortieren, en men bragt een metaalen zesponder in de plaats behouden binnen.

Op den vyf en twintigsten September bevonden zig de vyanden op het bovenste der glacis, en begonnen aan de Zuidzyde op het bolwerk van het hospitaal, en aan de Noordzyde op het Noord-Westlyk bolwerk bres te schiepen.

Op den dertienden October taptten zy de graffen af, en maakten zig gereed om storm te loopen. De bres was groot genoeg, of liever de gantsche stad was ééne bres: het garnizoen, tot vier honderd mannen verminderd, kon slegts eenen zwakken weêrstand bieden aan zulk een groot leger. De Generaal BELLECOMBE rekende nog op de hulp, die van *Isle de France* moest koomen; hy wagtte ook op de wederkomst van het esquader, vermits

hy

hy niet gelooven kon dat het de kust zou verlaten hebben; maar hy wierdt uit den droom geholpen door een brief van den Kapitein van de *Pourvoyeuse*, die, den Franschen bevelhebber niet hebbende willen volgen, te *Negapatnam* gebleven was. Geen ammunitie meer hebbende, zig van alle kanten verlaten ziende, dagt die dappere Generaal aan eene goede capitulatie, om de bezittingen zyner medeburgeren te redden, en gaf op den agttienden October *Pondichery* aan den vyand over.

De Engelschen maakten 'er zig geen meester van dan na het verlies van vyf duizend mannen, onder welke zig vier honderd Europeaanen en vier en vyftig Officiers bevonden: hunne onkosten beliepen elf *lacs Pagoden*, die ten naasten by vyf millioenen Hollandsch geld uitmaaken.

De verdediging dier plaats strekt den Heer DE BELLECOMBE tot de grootste eer: hy heeft zig altoos als een goed Officier gedraagen; hy liet nooit enige verlegenheid blyken, bevondt zig dikwyls op de bolwerken, moedigde de soldaaten aan, vertroostede die geene, welke in het hospitaal waren, en liet hen zorgvuldig oppassen. Het is door zulk een verstandig gedrag, en door eene bestendige waakzaamheid dat hy zyn grooten naam, en de erkentenis der bewooneren van *Pondichery* verworven en verdiend heeft.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van de Kust van Coromandel (*).

Deze kust heeft, zoo wel als de Malabaarsche, groote Staatsveranderingen ondergaan. De listigste Opperhoofden hebben aldaar opperheerschappien opgerigt ten kosten van die, welke zoo listig niet waren. Dus hebben wy, niet lang geleden, den Franschen Gouverneur, meester van een gedeelte van *Indostan*, den titel van *Nabab* zien aanneemen, en zig de eerbewyzingen van zulk een Vorst laten toezwaaien.

De voornaamste Komptoiren der Europeaanen op deeze kust zyn *Pondichery* en *Karikal*, die den Franschen, *Madras* en *Goudelour*, die den Engelschen toebehooren; De Hollanders bezitten aldaar *Negapatnam* (a), *Sadras*, *Paliacate*, en de Deenen *Trinquebar*. Daar zyn ook nog enige aanmerklyke *Aldées* of vlekken, gelyk *Naour* en *Portenoye*, die den inlandschen Vorsten toebehooren.

Pon-

(*) Eigenlyk *Tschoromandalam* van *Tschorrr* den naam van een Koning, en *Mandalam* een Ryk. Zie *Verhandelingen van het Bataviaasch Genootschap II. Deel. bl. 298.*

VERTAALER.

(a) By de laatste vrede met Engeland is deeze plaats den Engelschen gebleeven. VERTAALER.

Pondichery, de hoofdstad der Franschen behoefde weleer voor de fraaiste steden van Indië niet te wyken; door de Engelschen geheel verwoest zynde, heeft men die stad zedert in een beteren smaak herbouwd; men zag prachtige huizen uit de puinhoopen ryzen, de straten wierden op regte lynen afgeperkt, en met boomen beplant, men bouwde een heerlyk paleis voor den Gouverneur, dat zyn uitzigt hadt op eene ruime exercitie-plaats, die met eene dubbele rei boomen omringd was; de vestingwerken waren nog niet voltooid, toen de Engelschen dezelve vernielden.

Karikal is, door haare ligging, geschikt om eene hoofdplaats te worden. De Indiaansche huizen zyn in die stad zindelyker en beter gebouwd dan ergens anders; boomen aan wederzyde van de straten geplant, bedekken die met hunne schaduw, en de stad is lynregt gebouwd. Digt by *Tanjaour* liggende, zou zy de stapelplaats van Indië kunnen worden; verscheiden groote *Aldées* of vlekken zyn van haar afhankelijk en betaalen haar schatting; in één woord, die Fransche bezitting, welke grenzen zig tot aan de rivier *Naour* uitstrekken, is de eenigste, die haare kosten goed maakt. Derzelver bevolking zal in het vervolg aangroeijen, vermits het zeer zeeker is dat de handelaars en *Banians* van *Naour* zig by voorkeur onder de bescherming onzer vestingen zullen ter nederzetten, alwaar zy vryheid van handel en eene geruste bezitting hunner goederen zullen vinden. Het zou ge-

gemakkelyk vallen een haven in de rivier te delven, en het water tot aan de stads muuren te brengen. In de nabuurige vlekken weeft men lynwaaten, doch die slegter zyn dan die in het Noorden gemaakt worden, neusdoeken, gingangen, en grove chitzen, welke de Hollanders koomen haalen en naar de Oost-kust vervoeren.

Madras, of *Fort Saint-George* is zeer wel versterkt, men zou eene groote legermagt nodig hebben om zig van hetzelfde meester te maaken. Met *Goudelour* is het niet eveneens gesteld: die plaats is buiten staat om eenen aanval te weêrstaan; derselver poorten worden door geen enig werk verdedigd; de muuren van gebakken steenen gebouwd, en van geene graften voorzien, hebben eenen grooten omtrek, alwaar men slegts enige bolwerken ziet, die volstrekt van geschut ontbloot zyn.

Negapatnam is de hoofdstad der Hollanders. Die stad is zeer groot, even als *Goudelour* van graften onvoorzien, en slegts van een slegten muur omringd; aan den zee-kant ligt zy geheel open. Het kasteel ligt aan de Zuid-zyde, en schynt, schoon klein zynde, egter sterk te wezen, maar het is te dicht by de stad gelegen. Alle de koopwaaren, welke de Maatschappy in Indië laat maaken, worden naar die plaats gebragt; daarvandaan vertrekken de schepen gelaaden naar de plaatsen hunner bestemming. De stad wordt door een zeer aangename rivier bespoeld; vaartuigen van twee-of driehonderd tonnen kunnen daarin loopen, en bevinden zig

I. Deel

C

daar

daar te allen tyde gedekt; derzelver water heeft de eigenschap van de krabben te versteen; men ziet 'er dikwyls, die de verandering hebben ondergaan, maar het is moeijelyk zulke te bekoomen, die in hun geheel zyn. De inwooners raapen ze op, en bedienen zig 'er van in dé Geneeskunde: als zy tot poeder gestampt, en in een drank gemengd zyn, schryven zy dezelve het vermogen toe om van den steen te geneezen: zy willen ook dat zy het water helder en frisch maaken, als men dezelve daarin laat staan.

's Compagnies tuin is buiten de stad: men ziet in denzelven een vierkanten tooren, die zeer vervallen is, en byzonder hoog moet geweest zyn; hy behoudt nog zynen naam van *Chineesche Pagode*, omdat hy door de Chineezen gebouwd is ten tyde dat zy nog zelve den Indischen handel dreeven.

Sadras (a) is beroemd wegens zyne gingangen, en zyne gedrukte katoenen, en *Paliacate* wegens zyne neusdoeken.

De meeste der binnenlandsche steden zyn slegts hier en daar verspreidde puinhoopen; men vindt 'er geen spoor meer van de aloude vermaardheid van derzelver bewooneren. Naast de tempels, die groote gedenktekenen van de godsdienstige pragt, ziet men niet anders dan huisjes en hutten, die den ry-

(a) Ook *Sadraspatan* genaamd. *Noot van den Hoogd. Vert.*

ryken zoo wel als den armen tot verblyfplaatzen verftrekken.

Indië zal nooit tot zynen voorigen staat wederkeeren; de oorlogen hebben het ontvolkt, en de vreemdelingen hebben de fchatten weggehaald: al die nog enig geld bezit, brengt het in de bosfchen, of begraaft het in den grond, om het de roofgierige handen des overweldigers te onttrekken, en dat rampzalig volk heeft niets overig dan de herinnering dat het voormaals eens een vry en ryk volk geweest is.

Men befteedt zyn vermogen tot het bouwen van rustplaatfen (*Chanderies* (a)), op de wegen tot gemak voor de reizigers, die zig daar in tegens de ongemakken van het weder kunnen beveiligen. De Indiaanen befchouwen deeze daad als den Goden zeer aangenaam. Deeze rustgebouwen zyn van eene gothifche bouworde, men gebruikt aan de meeste geen ftuk houts: zy beftaan gewoonlyk uit een groot vertrek, dat fomtyds in twee verdeeld is, zonder deur noch venfters, maar geheel open aan de Zuid-zyde; men ziet rondom aan dezelve eene gewelfde gallery; naast het gebouw, dat altyd by een bosch geplaatft is, is altoos een vyver en eene aan POLLÉAR gewyde kapel, ten einde de rei-

(a) De *Chanderies* zyn in Indië het geen de *Caravanferas* in Perfie zyn, zy zyn zeer menigvuldig in deeze landen. [ANQUETIL noemt dezelve *Chaudirs*, IVES *Choltres*. Hoogd. Vert.]

reiziger zig kunne reinigen en zyn gebed verrigten alvoorens hy zig op reis begeeft. In sommige dryft men zelfs de gastvryheid zoo verre, dat men hem *Cange* (a) ter verfrisching voorzet.

In de dorpen, die van de Europeefche steden en van de zetels der Nababs afgelegen zyn, heeft het volk nog een overschot van de oude eenvoudigheid behouden. De opperste wordt aangezien als de vader van alle; men is niet verplicht hem zyn hof te maaken, en niets onderscheidt hem van de andere dan de magt om hunne verschillen te besleggen. Gemeene landen, welker inkomsten tot de onkosten van het vlek bestemd zyn, dienen om de openbaare werklieden te betaalen, gelyk ook tot het onderhoud der armen en der voorbytrekkende tooneelspeelers. De landman, die zyn ploeg gebrooken heeft, heeft slegts de noodige materialen te leveren, en de smit maakt dien zonder dat hem zulks iets aan arbeidsloon kost. Toen de Koning van Frankryk de bestiering van Indië op zig nam, wilde de Intendant van Pondichery deeze gewoonte afschaffen, om de pagt der landen te doen steigen, maar men kon zulks nooit ter uitvoer brengen.

In de maand September beginnen de Noordenwinden op de kust van *Coromandel* te waaien; de
maand

(a) Ryst-water. [volgens Iwës ryst en water *Hoogd Vert.*]

maand October is doorgaans regenachtig: de maand December brengt de Noord-Oosten winden weder, welker hevigheid de Zee opjaagt, en de baar zeer gevaarlyk maakt. De Zuidenwinden beginnen zig in April weder te doen gevoelen; de landwinden, eindelyk, regeeren in de maanden Mey en Juny, en zyn altyd verzeld van dwarlwinden en stormen, die van het gebergte *Gates* koomen (a). Tegens den avond wordt de dampkring door het zee-koeltje verfrischt: Een byzonder verschynzel is dat het water geduurende de landwinden, die van eene ondraaglyke warmte zyn, zoo koud als ys is, terwyl het

(a) IVES noemt nog meer ongemakken op, welke die landwinden den inwooneren veroorzaaken. „Men verhaalt”, zegt hy, „als eene zekere ondervinding dat zy glas, dat „denzelven te zeer is blootgesteld, aan stukken breeken. „Ik heb zelf gezien dat de versierzelen van een schuifkasje geheel door dezelve afgescheurd, en boomen gespletten en omgeworpen wierden. Zy waaien ook onop houdlyk zand in de oogen, en de lugt is steeds met zand vervuld. Somwylen waaien zy eene vreeslyke menigte zand op het verdek der schepen, die drie Engelsche mylen van land ten anker liggen. Ook hebben deeze landwinden die zonderlinge uitwerking, dat zy den geenen zeer schadelyk zyn, die in dezelve zig te slaapen leggen. Het gewoonlyk gevolg hier van is eene volkoomen verlamming der ledenmaaten, die alleen door eene verandering van lugtstreek kan geneezen worden.” *Noot van den Hoogduitschen Vertaaler.*

het byna laauw is, als de frische Zee-wind zig doet gevoelen.

De keten bergen, die door *Gingi* loopt, zoo wel als de verfteeningen, welke men in dezelve vindt, bewyzen dat dit gedeelte van den aardkloot groote omwentelingen heeft ondergaan. Die van *Trévicarré*, een *Aldée* of vlek, zeven Fransche mylen van *Pondichery* gelegen, verdienen niet minder den aandacht des waarneemers: de bergen zyn niet zeer hoog en bestaan uit een ontbonden mengzel van quartz, en veld-spath, en yzerachtige stoffen. Het water heeft in het laage gedeelte zeer diepe grotten uitgehold. De Indiaanen hebben derzelve formeering bevorderd, door van afstand tot afstand pylaaren te maaken, zy dienen hun thans voor Pagoden. Het is zeer byzonder dat men op die dorre bergen, alwaar nooit eene grascheut wortel heeft kunnen vatten, zoo zeer zyn zy van aarde ontbloot, zeer dikke boomen in de vrye lugt versteend vindt. De meeste dier boomen liggen dwarsch over de door den regen uitgeholde groeven, dat ontbonden mengzel van quartz en veld-spath, op de twee zyden opgehoopt, is zoodanig verhard, dat het eene gemeene steenklomp maakt met de einden der boomen; het midden, in de lugt opgehangen, dient voor eene brug om die groeven overtetrekken. Dit verschynzel schynt te bewyzen dat die bergen weleer met aarde bedekt waren, die dezelve door de groeiing verlevendigde. Eene verschrikkelyke omkeering beroofde hen van dien
tool,

tooi, en ontzag alleen die dorre rotsen, die haare poogingen wederstonden. Door deeze omwenteling onvrugtbaar geworden, hebben zy hunne kruinen niet meer met groente gekroond; de boomen, die hen versierden, van het element, dat hun het leven gaf, beroofd, verdorden, maar de natuur heeft die bewaard om ons gedenktekenen van dit groote tydperk te stigten.

Het gebergte van *Gingi* is niet minder merkwaardig. Het bestaat uit eene keten groote afgezonderde rotsen, die byna rond en op elkanderen gestapeld zyn; het is even als waren zy door der menschen handen geschikt; het gras en enige kleine heesters groeijen slegts hier en daar, in gaten, waar in de wind aarde gebragt heeft. Dat gebergte is ook befaamd wegens de sterkten, uit welke men hetzelfde beschieten kan; zy behoorden niet lang geleden den Franschen, doch zy waren in den laatsten oorlog genoodzaakt dezelve te verlaten.

De bewooners van de kust van *Coromandel* worden *Tamoulers* genaamd; de Europeaanen noemen hen oneigenlyk *Malabaaren*: zy zyn zwart, vry groot, en welgemaakt, maar lafhartig, bloode, en verwyfd; de Mogolers houden hen in onderdrukking met eene gemakkelykheid, die hunnen geringen maat van kloekmoedigheid bewyst.

Het karakter deezer volkeren dryft hen tot vreugde en vrolykheid: zy beminnen het spel, het dansen, de schouwspelen en de muzyk. 'Er is geene natie die soberer leeft; ryst in water ge-

kookt, kruiden, moesgroenten, melkspyzen en enige vrugten, ziet daar hun gewoonlyk voedzel. De *Tamoulers* houden slegts twee maaltyden 'sdaags; hetgeen men hun ontbyt zou kunnen noemen is niet anders dan rystwater, of zeer dunne rystfop van den voorigen dag overgehouden. Daar zyn egter *Casten* of stammen, die visch en schaapenvleesch eeten, maar zy maaken daar hun gewoon voedzel niet van; het is alleen by buitengewoone feesten dat zy de algemeene wet, van zig te onthouden van al wat leven ontvangen heeft, verbreeken. Alleen de *Pareiers*, die voor eerloos gehouden worden, eeten osfen- koeijen- of buffelsvleesch: dit is eene verfoeijelykheid, welke men als de grootste misdaad aanmerkt; een ieder, die zig daaraan schuldig maakt, is van zyne stamme vervallen.

De Indiaanen hebben een affchrik voor alle sterke dranken, die dronken kunnen maaken; geene andere dan de gemeenste stammen drinken die, en, zoo de andere die gebruiken, is het in het diepste geheim: die volkeren verfoeijen de dronkenschap, ter oorzaake van den schandelyken staat, waartoe zy hen brengt, die zig daaraan overgeeven (a).

Hun-

(*) STRABO betuigt dat de afkeer der Indiaanen van de dronkenschap te alle tyden zoo groot geweest is, dat eene vrouw, een Koning dronken vindende, hem dooden mogt, en dat de opvolger tot de kroon haar ter belooning moest trouwen.

Hunne feesten vertoonen de soberheid, maatigheid, en eenvoudigheid der menschen van de eerste eeuwen: tweebak, in melk geweekt, en met zuiker bestrooid, en koeken in boter of olie gebakken, zyn voor hun heerlyke geregten: zy drinken meestentyds niet dan zuiver water, maar als zy elkanderen onthaalen willen, bereiden zy een drank, die uit peper, tamarinde, en uien bestaat, en welken zy met groote teugen drinken. Boombladeren, die konstig met grashalmen zyn te zaamen genaaid, dienen hun voor schotels en borden. Zy hebben de gewoonte van stilzwygende te eeten, terwyl zy op matten van palmboombladeren of op een stuk lynwaad nederliggen, en draagen vooral zorg dat zy de spys, welke zy naar den mond brengen, niet met hun speekzel aanraaken, hetgeen eene onreinheid te weeg zou brengen, van welke zy een onuitspreeklyk afgryzen hebben.

De kleederen der Indiaanen zyn geschikt naar het land dat zy bewoonen: zy bestaan in een stuk lynwaad, welk zy zig om de lendenen binden en die hen tot aan de knieën bedekt. Met een ander stuk, ongeveer vier ellen lang, omwinden zy het lighaam op verschillende wyzen, zonder daarin eene bepaalde manier te volgen: het hoofd omwinden zy met een stuk lynwaad zoo fyn als neteldoek: een groot aantal, vooral de kustbewooners, draagen een grooten wyden broek, die byna tot op de enkels nederhangt, en een langen rok (naar den Moorschen trant) van wit lynwaad, welke op de

borst over elkander slaat: de ryken draagen dien dikwyls van neteldoek, en somtyds met gouden bloemen geborduurd, en zy binden dien op de heupen met een gordel naauw toe; zy bedekken hun hoofd met eene foort van tulband; dit hulzel, dat tegens het oud gebruik strydt, is niet ingevoerd dan zedert de veroveringen der Mogols; maar de Indiaanen zyn egter gemakkelyk van de Mogolers te onderscheiden, omdat de rok by de eerste aan de linker zyde, en by de Mogolers aan de regter zyde over elkanderen slaat.

De meeste gaan blootvoets; verscheiden draagen voetsoolen, andere muilen van Turksch leder van verschillende kleuren, of van met zilver en goud geborduurde stoffen, die in een lange en kromme punt uitloopen. Hunne ooren zyn zeer lang uitgerekt door de ontzagchelyke gouden gespen, waarmede zy dezelve versieren; deeze gespen zyn eirond van gedaante en in het midden met eene paerl of diamant bezet. Somtyds is hunne kleedy nog eenvoudiger; het is niet zeldzaam Indiaanen te zien, welker geheele kleeding in een stuk lynwaad bestaat, dat hun dient om de schaamdeelen te bedekken.

Hunne vrouwen zyn byna alle klein van gestalte, gewoonlyk lelyk, vuil, en walchelyk, uitgezonderd die van enige stammen, welker gelaat minder onaangenaam is, en die de zindelykheid zoo zeer niet haaten: de mannen staan haar niet toe met hun te eeten; zy zyn niet veel beter dan slavinnen,

voor

voor welke zy egter nog gediensfigheid hebben. Het gewoon en algemeen gebruik is slegts ééne te hebben; maar in enige stammen heeft men 'er verscheiden, en de veelwyvery is niet zeldzaam onder de *Rajas*, die zig te dien opzigte niet bedwingen.

Een eenvoudig stuk lynwaad, dat men den naam van schort (*pagne*) geeft, maakt de kleedy der vrouwen uit, en loopt twee of driemaal om haar lyf van den middel tot aan de voeten; een stuk van datzelfde lynwaad hangt, na de schouderen en het hoofd bedekt te hebben, op de borst neder; maar zy gaan dikwyls naakt van den middel tot aan het hoofd. Op de kust van *Orixa* draagen zy daarenboven nog een klein lyfje, welks mouwen niet verder dan de elleboogen koomen; het wordt van agteren vastgemaakt en voegt zig naar den boezem, zoo dat het dien ondersteunt, zonder hem te prangen; voor het overige is het lighaam van het onderst gedeelte van den boezem tot den navel naakt. Enige draagen schorten (*pagnes*) van gedrukt katoen, en de rykste van stoffen van de wol van de schaapen uit *Tibet* gemaakt; die stoffen, welke men *Challes* noemt, overtreffen onze beste zyden in fynheid; men vindt 'er die tot duizend *livres* van onze munt waardig zyn.

De meeste vrouwen draagen aan elken arm, gelyk ook aan den voet boven den enkel, tien of twaalf gouden, zilveren, yvooren, of koraalen ringen, welke op het been slingereren, en, als zy
gaan,

gaan, een geluid maaken, dat haar zeer behaagt; haare vingers en toonen zyn gemeenlyk met dikke ringen bezet; zy verwen de palmen der handen en de voetzoolen rood met een aftrekzel van de bladeren van *Mindi*; ook verwen zy den omtrek der ooggen zwart om dezelve meer levendigheit bytetzeten. In sommige stammen wryven zy haar lighaam met safraan; zy hangen gouden en zilveren halsfieraaden op de borst; haare ooren zyn op verscheiden plaatsen doorboord, en met edelgesteente versierd; zy dryven, eindelyk, de zugt tot die ryke beuzelingen zoo verre dat zy die ook aan de neusgaten hangen. Zy zalven haare haren met kokos-olie; sommige draagen dezelve in vlegten, andere leggen die agter op het hoofd in verscheiden draaien, welke zy, op de wyze der Chineezen, met gouden of zilveren naalden vaststeeken.

De weduwen leggen haare juweelen af, en draagen enkel een wit lynwaad, dat haar om het lighaam loopt, en welks een eind van de regter naar de linker zyde gaande, haar de borst bedekt; vervolgens het hoofd bedekkende, wederom op den regter schouder nederhangt.

Deeze wyze van kleeden moet noodwendig tot ongeregeldheden aanleiding geeven, die ook zeer gemeen zyn by laffe en verwyfde volkeren; zy worden daarenboven van hunne kindsheid af gewend alle welvoeglykheid en schaamte ter zyde te zetten; want de kinderen van beide sexen draagen geene kleeding hoegenaamd tot dat zy
tot

tot de jaaren van huwbaarheid gekoomen zyn.

De vrouwen zyn verpligt in den tyd der ongesteldheid, haare kunne eigen, vier of vyf dagen lang, als onreine en bevlekte, van alle gezelschap afgezonderd te leeven: alles dat zy, in dien staat zynde, aanraaken, wordt eveneens beschouwd; het is eene wettelyke verpligting voor haar zig door baden en dranken te reinigen.

De huizen der Indiaanen vertoonen niets van de Oosterfche pragt: Zy zyn byna alle van eene verdieping, van aarde of gebakken fteenen gebouwd, en met kalk bestreken; zy hebben geene vensters of ten minsten slegts zeer kleine: de deur is altoos eng en laag. Men plaatst aan den voorgevel eene kleine gaandery *Varangue* genaamd, en welke door het dak geformeerd wordt, dat over de muur uitsteekt; men onderftut die met verscheiden dunne houten pylaaren, die in hunne geheele lengte even dik, gewoonlyk zonder enige versierfelen zyn, en op een bank van gestampte aarde, welke men met kalk bestreken heeft, rusten. Het binnenst van het huis is byna altyd vierkant van gedaante; men vindt in het midden eene binnenplaats, om welke eene gaandery loopt, gelyk die, welke aan straat ligt.

De *Bramaanen* en godvrugtige lieden bedekken de vloer, ja fomtyds zelfs de muuren met koedrek, en schoon zy zulks niet doen dan uit godsdienstyver, trekken zy daaruit het voordeel van de infekten, die in Indië in groote menigte zyn, en
wel-

welke men door dat middel verjaagt, aftekeeren. Hebben dan de godsdienstige gebruiken by alle volkeren slegts behoedmiddelen tegens natuurlyke ongemakken ten grondslag?

Hun huisraad is even zo eenvoudig als hunne huizen, het bestaat uit een mat of tapyt, op den grond uitgespreid, een of twee beelden of schilderyen van Goden, en enig aarden vaatwerk op elkanderen gestapeld, van wèlk zy zig bedienen om hun huisgereedschap te bergen. Op de kust egter geeft de handel hun het gerief van grootere en nettere huizen te hebben, die met eene soort van gips bedekt zyn, dat ondoordringbaar voor het water is: alsdan gebruiken zy het dak voor eene gallery, alwaar zy de koelte van den avond gaan genieten; maar het is alleen in de Europeaansche volkplantingen, alwaar zy zig daarvan kunnen bedienen zonder den dwang van de regeering te vreezen.

Behalven enige koetsen, die uit Europa aangevoerd zyn, ziet men in Indië geen ander rytuig dan de *Gari* en de *Palanquin*; de eerste is eene soort van koepel, rondom met gordynen voorzien, die op eene tweewielige kar staat, welke door buffel osfen (a) wordt voortgetrokken. Deeze dieren kunnen een galoppeerend paard byhouden, en leggen tot twintig mylen in éenen dag af: als zy jong zyn, buigt men hunne hoornen om dezelve even

(a) Dit is de witte Bison van den Heer DE BUFFON.

even gelyk te maaken en eene aangename bogt te geeven; men verfiert dezelve met gouden ringen, ook fchildert men de pooten en de borst van dat dier tot op de helft van het lighaam met verfchillende kleuren. De *Palanquin* is een vry gemakke-lyk en zeer zagt voertuig; het is eene foort van bedje met eene kleine tent overdekt, en met een min of meer kostbaare matras en kufens voorzien; midden door hetzelve loopt een bamboes (a) in het midden gebogen, die aan den *Palanquin* vast is, en welker einden op de fchouderen van zes of zeven draagers, *Boués* genaamd, rusten. Deeze draa-

(a) De *bamboes* is eene foort van riet, dat eene menigte takken fchiet van een kwastachtig, zeer hard, en hol hout, dat als met het fchoonst vernis bedekt is. Het is groen, zoo lang de boom groeit, en wordt wit als hy verdort. Zyne bladeren zyn weinig in getal, smal, en drie of vier duimen lang. Als de flammen uit den grond koomen, gelyken zy naar asperges, en alsdan legt men die in azyn. Dit is een van de nuttigfte boomen, welke Indië heeft voortgebracht. Hy is volkoomen wel geflaagd in de *Antil-les*, alwaar hy door de Engelschen gebragt is. Hoe meer de bamboes uitdroogt, hoe meer vastheid en hardheid hy verkrygt. Zyne dicht by elkanderen geplaatste kwasten geeven hem eene verbaazende sterkte, en fchoon hy ligter is dan een riet van dezelfde dikte wezen zou, draagt hy de zwaarste lasten zonder te buigen of te breeken. Twee stukken bamboes van tien voeten lengte, en drie duimen dikte, kunnen vyftien honderd ponden draagen.

Davy

L. Dal

draagers gaan zeer snel voort, zy leggen tot twee mylen in één uur af, en moedigen elkanderen in hunnen tred aan door gezangen, welke fluitregels zy alle te zaamen herhaalen, met eene zaamenstemming en juistheid, waarover men zig moet verwonderen.

DERDE HOOFDSTUK.

Van de Kust van Malabaar.

De kust van *Malabaar* strekt zig van *Kaap Comorin* Noord-Noord-Westwaards uit tot aan *Kaap St. Jan*, en naar den kant van *Gusaratte* loopt zy naar het Noord-Noord-Oosten. Het Zuidlyk gedeelte maakt tot aan *Mahé* eene vlakte uit, die met boschen bedekt is. Het Noordlyk gedeelte, dat onvrugtbaarer is, is door het gebergte *Gates*, het hoogst van Indië, dat zig van *Kaap Comorin* tot vyf honderd mylen in het land naar den kant van *Cachemire* uitstrekt, begrensd: dat gebergte scheidt *Malabaar* van de kust van *Coromandel*. Het verdeelt ook de saizoenen; als het aan deeze zyde van hetzelfde winter is, is het aan geene zyde zomer, hetgeen den invloed der bergen op de winden kan bewyzen.

Dit land wordt oneigenlyk *Malabaar* genaamd; zyn eigenlyke naam is *Maléalon*; en de inwooner heet in het enkelvoud *Maléatan*, dat in het meervoud

voud

voud *Maléatar* heeft. De Portugeezen maakten daarvan door verbastering *Malabaar*, en in het vervolg aan de kust van *Coromandel* koomende, en bevindende dat het volk in hunne gedaante, en ook enigzints in taal naar dat geleeke, van welk zy kwamen, noemden zy het desgelyks *Malabaaren*.

De kust van *Malabaar* is in elf Koningryken verdeeld. Deeze zyn de *Travankor*, wiens staaten aan *Kaap Comorin* beginnen, het Koningryk *Cochin* en *Calicut*, *Carnate*, *Cananor*, *Kolastri*, *Canara*, *Sonde*, *Benzolo*, de *Maratten* en de *Mogollers* (a).

'Er is geen land op den aardbodem, alwaar zoo dikwyls staatsomwentelingen voorvallen als hier. Met staatkunde en moed kan een struikroover in weinig tyds de geheele kust de wet geeven, maar welhaast wordt hy eenen anderen waaghals cynbaar, die zyn voetspoor volgt, en weldra hetzelfde lot ondergaat.

Wat

(a) Alle Historiefchryvers hebben zeer oneigenlyk den naam van *Mooren* gegeeven aan de *Mogollers*, die het geheel Schier-eiland van Indië aan deeze zyde den *Ganges* veroverd hebben. De Portugeezen gaven hun de eerste dien naam, omdat zy Mahometaanen waren. Zy zyn *Tartaaren*. De Europeaanen noemen zelfs *Mooren* alle inwooneren, die geene Heidenen zyn. Men heeft ook de stam der *Kledermakers* met de *Mogollers* verward, schoon deeze niet van dezelfde afkomst zyn, maar van de Arabieren afstammen, die zig met vrouwen uit dat land vermengd hebben.

I. Deel

D

Wat de voornaamste bezittingen der Europeaanen op deeze kust betreft, de Hollanders bezitten 'er *Cochin*, de Franschen *Mahé*, de Portugeezen *Goa*, de Engelschen *Bombay* en *Talichery*: men ziet 'er ook verscheiden Indiaansche steden, alwaar elke natie een loge heeft, gelyk te *Souratte* en te *Calicut*.

Bombay heeft eene voortreffelyke haven, des te onwaardeerbaarer, omdat zy de eenigste dier kust is. De stad is zeer wel versterkt.

De muuren van *Goa* worden door eene groote rivier bespoeld, maar de oorlogschepen kunnen daarin niet overwinteren; *Cochin* heeft eene aangename ligging; *Mahé* is onvergelyklyk gelegen om versterkt te worden. Toen de Heer DE LA BOURDONNAIS die stad veroverd hadt, bouwde hy daar sterkten, die ons konden doen ontzien, maar de Engelschen maakten zig meester van die plaats, en slegten de werken tot aan den grond toe: wy begonnen dezelve weder in staat te stellen, wanneer zy die in den tegenwoordigen oorlog wederom ter neder geworpen hebben.

De uitfluitende handel in de beste peper, welken de Koning van *Carnate* ons toestaat in zyne staaten te dryven, gevoegd by dien, welken men in *Cardamom*, *Sandalhout* (a), gengber en kaneel doen
kan,

(a) Welriekend hout, dat zeer kostbaar, en by de Chineezen zeer gezogt is.

kan, zou wel verdienen dat men die stad weêr in aanmerking nam: de rivier is aangenaam en diep; als men de baar wat uitdiepte, zou men eene haven kunnen maaken, die fchepen van vyf of zes honderd tonnen zou kunnen bergen. Het binnenst van het land is wel bebouwd; de bergen zyn als een amphitheater uitgehouwen, om met ryst bezaaid te kunnen worden. Elke inwooner heeft zyn vierkant stuk land, dat met een muur van zes voeten hoogte omringd, en met kokos-boomen, jakaboomen, mourouk en houette beplant is, om welke zig de peper en betel slingert: niets is aangenaamer dan die wooningen. De rystlanden zyn in verscheiden stukken van vyftig of zestig voeten verdeeld, en met een aarde wal van anderhalven voet hoogte en breed genoeg, dat een mensch 'er over kan loopen, omringd; dus maaken die vierkante stukken als zoo veele bakken uit, waardoor het water op de rystlanden gehouden wordt.

De bewooners van de kust van Malabaar zyn vernuftig zonder konstenaars te zyn, en zagtmoe- dig uit zwakheid. Dit is het karakter, dat men door de verwyfdheid verkrygt.

Voorheen beheerschte de *Samorin* de geheele kust, waarover hy Keizer was; de andere Vorsten, ja de Koning der Maldivische eilanden zelf betaalden hem schatting. Hy hieldt zyn verblyf te *Calicut*, en die hoofdstad wierdt ras de stapelplaats van alle de koopwaaren van Indië; alle volkeren kwamen daar handel dryven, en hunne zaamen-

komst maakte die stad tot eene der bloeiendste van geheel Asia; maar de *Samorin* wierdt door eenen overweldiger ontroond, die het ryk voor zyne nakoomelingen niet behouden kon dan door eene plegtigheid toetelaaten, die by de krooning van elken Keizer plaats heeft. Het geslagt van den *Samorin* onderhoudt twaalf sterke jonge lieden, die zig, op dien tyd, den dood overgeeven; zy bedwelmen hunne zinnen met opium en worden woedend. In dien staat koomen zy te voorschyn om den nieuwen Koning te dooden, welke in het openbaar verschynen moet gezeten op een troon, die verscheiden trappen boven den grond verheven is. Indien een dier twaalf hem kon doorsteeken, zou het oud geslagt van den *Samorin* zyne regten weêr herkrygen; maar hy is van twaalf duizend gewapende mannen omringd, die deeze dollemannen in de pan hakken.

De inwooners zyn in *Casten* (a) of stammen verdeeld; maar de *Bramaanen* worden door die van de kust van Coromandel gehouden voor van geene goede stam te zyn. Zy willen, volgens de overlevering hunner heilige boeken, dat VICHENOU hen vervloekt heeft, ten tyde van zyne vleeschwording onder den naam van PARASSOURAMA, omdat zy hem eene plaats voor een hut weigerden, naa Koningryken

(a) Van het Portugeesch woord *Casta*, dat afkomst, geslagt, familie beteekent.

ken van hem ontvangen te hebben (a); ook vrouwen die *Bramaanen* niet, maar zy hebben het regt zig van alle *Nairesfen* te bedienen; dit is een voorregt dat de Portugeezen, die aangezien wierden als van eene zeer hooge stam te zyn, verkregen en behouden hebben, tot dat zy hunne neiging tot dronkenschap, en hunne losbandigheid met alle foorten van vrouwen verraadden. Dat regt volgt uit 's lands gebruiken; eene vrouw kan zig zonder schande aan alle mannen overgeeven, die van geene mindere stam dan de haare zyn, omdat de kinderen, wat ook de Heer *VOLTAIRE* daarvan zegge, niet den geenen, die die verwekt heeft, toebehooren, maar den broeder der moeder; zoo dra zy geboren worden zyn zy de wettige erfgenaamen van alle zyne goederen, zelfs van de kroon, als hy Koning is.

De *Nairs* maaken den Krygsstand uit; deeze hebben insgelyks het regt alle vrouwen hunner stamme te genieten. Hunne wapenen, welke zy altyd draagen, onderscheiden hen van de andere stammen. Men onderkent hen ook aan hunne beledigende fierheid. Als zy *Parciers* zien, schreeuwen zy hun van verre toe, om hen te waarschuwen hun uit den weg te gaan. Zoo een dier ongelukkige een *Nair* te naby kwam, en hem by ongeluk aanraakte, heeft de *Nair* het regt van hem te doo-

(a) Zie de *Indiaansche Mythologie* II. B.

dooden, eene daad, welke zy als zeer onschuldig aanzien, en waarover men zig nooit beklagt. Het is waar dat 'er één dag in het jaar is, waarop alle *Nairs*, welke de *Pareiers* kunnen aanraaken, hunne slaaven worden; maar dit gebeurt nooit, naardien de *Nairs* wel zorg draagen zig dien dag weg te houden (a).

De meisjes draagen den boezem bloot tot den tyd haarer huwbaarheid, wanneer zy dien bedekken; maar als zy een Europeaan of iemand van eene hoogere stamme voorbygaan, ontdekken zy zig dien uit beleefdheid: de getrouwde vrouwen draagen denzelfden altyd onbedekt.

De bewooners dier kust leeven zeer ellendig; zy begraven al het geld dat zy by een kunnen brengen, alzoo zy meenen dat, hoe ryker zy by hun sterven zyn, hoe gelukkiger zy in de andere wereld zullen wezen.

 VIER-

(a) Dus wierden ook te Rome geduurende de feesten van SATURNUS de meesters de knechten hunner slaaven, eene gewoonte, die bewyst dat, indien men in alle tyden de wetten der natuur geschonden heeft, zy egter nooit geheel zyn vergeeten geworden. Opmerkzaam om haare regten niet te laten vervallen, herroept zy die van tyd tot tyd. De wysbegeerte merkt met genoeg die enkele feiten op, die haar zegel draagen, en zoo nadruklyk voor haar spreken.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van Suratte.

Suratte, aan den ingang van de Golf van *Cambaye*, op den Zuid-oever van den vloed *Taphi* gelegen, was weleer eene fchoone en vermaarde stad; maar menigmaalen verwoest, en menigmaalen herbouwd zynde, vertoont zy heden niet meer dan een hoop vervallen gebouwen, alwaar niets aan de fchitterende befchryvingen van PREVÔT, D'ORVILLE en den Schryver van de *Wysgeerige en Staatkundige Historie der beiden Indiën* beantwoordt. Daar kunnen geene groote fchepen in de rivier koomen, gelyk die fchryvers te boek geflagen hebben. Kleine vaartuigen vinden daar zelfs niet dan eene flegte ankerplaats. Dikwyls zyn de gewoone fchuiten, omdat zy in de rivier niet kunnen manœvreeren, genoodzaakt het gety aftewagten, willen zy uitloopen; fomtyds hebben die gelaaden vaartuigen veertien dagen noodig om aan boord van de fchepen te gaan, die zeven franfche mylen van de stad en drie mylen van de kust ten anker liggen. Indien zy tot op eene myl afftands van *Suratte* konden naderen (waartoe vereischt zoude worden dat de stad aan den zee kant en aan den mond der rivier gelegen ware) is 'er geen twyfel of zy zou binnen weinig tyds de bevolktste, handelrykste, en vermogendste stad van den aardbodem worden.

De Engelschen, Hollanders, en Portugeezen hebben een Komptoir in deeze plaats. Frankryk hieldt daar een Consul, die nooit verlof heeft kunnen verkrygen om de Fransche vlag voor zyne loge te laten waaien, en die in deezen oorlog genoodzaakt geworden is te vertrekken. De Nabab houdt zyn verblyf op eene myl afftands van de stad: cynsbaar zynde aan den Mogol, is hy een slaaf der Engelschen, die alles bestieren wat hy doet, en het bevel voeren zonder dat het blykt dat zy meesters zyn. De sterkte behoort hun toe: zy plaatsen op dezelve hunne vlag naast die van den Nabab, en hunne troupen bezetten het binnenst gedeelte, terwyl de zyne zig in de buitenwerken onthouden. De stad, die voorheen minder bevolkt was, vereischte slegts eene kleine omwalling, en toen omringden haar de inwooners met eene slegte muur van gebakken steenen, om zig voor den overlast van de Maratten te beveiligen, maar toen de koophandel daar van alle kanten kooplieden en werklieden hadt doen zaamenvloeijen, moest men voorsteden bouwen, en die met een nieuwen wal omgeeven. Deeze vergrooting geeft *Suratte* vyf mylen omtreks. Zy bevat zesmaal honderd duizend inwooneren; de Engelschen bezetten den binnensten en de troupen van den Nabab den buitensten wal.

Lieden van allerlye natien en godsdiensten hebben vryheid om zig te *Suratte* ter neder te zetten. Men vindt 'er Persiaanen, Heidenen, Mahome-
taa

taanen, en Christenen. De *Parfis* of *Guebres*, van de oude discipelen van ZOROASTER afkomstig, die het vuur aanbidden, hebben aldaar een tempel, dat een gedenkteken is van de eenvoudigheid der zeden van het volk, door welk hy gebouwd is. Het is eene hut met stroo gedekt, waar in het heilig vuur bewaard wordt, dat altoos door de Priesteren wordt aan het branden gehouden. Door de Tartaaren gekweld verlieten die *Guebres* opvolglyk *Perfie*, *Koëstan*, *Ormus*, en *Diu*; om zig hunne vervolgingen te onttrekken scheepten zy zig in, en wierden van een storm belopen, die hen op de kust van *Guzaratte* deedt vervallen. Aldaar aangekoomen zynde was hun eerste werk God te danken dat hy hen behouden hadt, en het vuur *Behram* een tempel te stigten. Schoon zy thans zeer talryk zyn, schynen zy egter maar één huisgezin uittemaaken.

De klasfe der *Banians* heeft leden, die zeer ryk zyn; maar de onverwagte staatsomwentelingen, die elkanderen geduurig opvolgen, laaten hun niet toe zulks te vertoonen.

Suratte is vermaard wegens haare *Bayadéres*, welker eigenlyke naam *Dévédasfi* is: die van *Bayadéres*, dien wy haar geeven, koomt van het woord *Balla-deiras* dat in het Portugeesch *Dansferesfen* betekent. Zy wyen zig de vereering der Goden toe, welke zy in de plegtige omgangen volgen, zingende en dansfende voor hunne beelden. Een werkman schikt doorgaans de jongste zyner dogteren tot

dien staat, en zendt haar naar de Pagode voor dat zy huuwbaar is. Men geeft haar dans- en muzykmeesters: de *Bramaanen* voeden haar op, en plukken de eerstelingen haarer huuwbaarheid; eindlyk worden zy openbaare hoeren. Alsdan maaken zy een gezelschap met elkanderen, neemen musikan-ten aan, en gaan dansen tot vermaak van die haar laten roepen. Zy dansen en zingen op het geluid van den *tal* (a) en den *matalan* (b), dat haar aanmoedigt, haar in beweging brengt, haare maat en passen regelt. Hy, die den *tal* slaat, neigt zig naar de dansferesen, en schynt haar, door zyne wyze van slaan, de drift medetedeelen, welke zy in haare gebaarden en gestalten uitdrukken. De beweging haarer oogen, welke zy ten halve sluiten, terwyl zy het lighaam achteloos laten overhellen, en haare stem verflaauwt, verthoont de grootste wellust. Verscheiden mannen, van agte-
ren

(a) De *tal* is een speeltuig, bestaande uit twee soorten van kleine bekkens, van welke het een van staal en het ander van koper is. Men slaat die tegens elkanderen, hetgeen een scherp geluid maakt. De *tals*, die voor den Nabab geslagen worden, als hy voorttrekt, zyn van koper en veel grooter. [Dit speeltuig wordt thans ook in Europa onder het veldmuzyk gebruikt, zoo wel als de *matalan* die binnen kort ook aldaar ingevoerd is. VERTAALER.]

(b) De *matalan* is eene soort van trommeltje, dat men dwarsch voor het lyf hangt, om aan beiden zyde met de handen daarop te slaan.

ren geplaatst, herhaalen in choor het slot van elk vers. De *Bayadéres* draagen zorg zig wel opte-tooien, wanneer zy ontboden worden: zy bespren-gen zig met welriekende wateren, versieren zig met edele gesteenten, en doen kleederen aan, die met goud en zilver doorweven zyn.

De aanmerklykste tak van den Suratschen han-del is het katoen. Die stad is de stapelplaats van dat van *Daman*, *Cambaye* en de omliggende lan-den. Men laadt daarmede verscheiden schepen naar China en Bengale af. De agaatscheenen, de edele gesteenten en de paerlen zyn daar ook aan-merklyke artykels van koophandel. Men haalt uit het gebergte *Gates tek-hout*, dat tot het bouwen beter is dan dat van *Pegu* en *Yanaon*. De schepen, te *Suratte* gebouwd, duuren tot honderd en vyftig jaaren: het koorn, dat men in den omtrek dier stad inzamelt, is het geachtste van geheel Indie.

VYFDE HOOFDSTUK.

Van de Verdeeling in Stammen.

Het is, zoo men meent, SESOSTRIS, aan welken de Indiaanen hunne burgerlyke en staatkundige ge-steldheid verschuldigd zyn. Toen die Koning zig van Indië meester maakte, verdeelde hy het volk in zeven klasfen, onder welke de *Brachmaanen* of wyzen den eersten rang bekleedden. Vry, ont-
he-

heven van werk te doen, dienden zy niemand; zy alleen waren belast met het ontvangen der offerhanden, die geöfferd moesten worden. Het lighaam des Adels maakte den tweeden rang uit, en men verkoos de Koningen, de Staatsdienaaren, de Opperbevelhebberen, alle de geene, eindlyk, die den Staat regeerden of verdedigden, nooit anders dan uit deeze klasfe. De Magiftraatsperfoonen, de landbouwers, de krygsknegten, en konfenaars maakten de klasfen, die op die twee eerfte volgden.

Toen de *Bramaanen* zig door den val der *Brachmaanen* verheven hadden, veranderden zy de wetten, en den ouden godsdienst, en verminderden de zeven eerfte klasfen tot vier. De hunne was de eerfte, en ftede hen boven de Koningen: het is deeze verdeeling, die nog heden ftand grypt.

De eerfte klasfe bevat dan de *Bramaanen*, die de bedienaars van den godsdienst zyn: de *Tschattiren* (a) (*Chatriers, Xatriers of Sétréas*) die de *Rajas*, dat is, aftammelingen van de Koninglyke huizen zyn, maaken de tweede uit. De oorfprong dier oude Koningen, van welke zy voorgeeven afkomstig te wezen, is in duifternis en fabelen begraa-

(a) Ik volg in deeze benaaming en in die der drie andere casten de fchryfwyze, welke de Heer HOOYMAN in de *Verhandelingen van het Bataviaasch Genootfchap* D. II. bladz. 305. n. 6. gebruikt heeft. VERTAALER.

graaven. De derde klasfe bestaat uit de *Waschiers* (*Kasfiers*, *Vaniguers*, of *Veinsjas*), die de kooplieden zyn: de vierde is die der *Suttiren* (*Choutres* of *Soudras*), zy bevat alle de gilden der handwerkslieden.

Het gemeen gevoelen over den oorsprong van die vier lighaamen of stammen, (*Casten*) is dat de *Bramaanen* uit het hoofd van BROUMA gekoomen zyn: om die reden beschouwt men hen als bevoorregte menschen, welken die groote Godheid zynen geest en zyne wysheid heeft medegedeeld. Men doet de *Rajas* uit zyne schouderen voortkoomen, omdat zy den last der regeering torschen, en ter verdediging van het vaderland de wapenen draagen; de *Waschiren* zyn hunnen oorsprong aan zynen buik verschuldigd, hetgeen het onderhoud des lighaams aanduidt. Men doet, eindelyk, de *Suttiren* uit de voeten van dien God geboren worden, daarmede willende te kennen geeven alles wat moeijelyk in het leven is, omdat hunne stam uit werklieden en huurlingen bestaat, die den zwaarsten arbeid verrigten.

De stam der *Bramaanen* wordt in drie rangen onderverdeeld, en bevat de *Vaidiguers*, de *Sivebramanalen* en de *Strivaichenavalen*.

De *Vaidiguers* hebben den eersten rang. Deeze zyn de *Pandjancarers* (a), die de almanakken maaken,

(a) Dit woord is afgeleid van *Pandjangam*. Dus noemt men

ken, en de waarzeggerijen oefenen: zy verrigten de plegtigheden voor de dooden, en bestieren de huwelyksonderhandelingen van het oogenblik dat het meisje gevraagd wordt tot de volkoomen voltrekking van het huwelyk. Deeze *Bramaanen* zyn gehouden alle dagen de *Vedams* optezeggen, de *Sandivané* (b) naauwkeurig 's morgens en 's avonds te verrigten, wanneer de zon op, en wanneer zy ondergaat, en zig te baaden, terwyl zy dat gebed doen. Zy begeeven zig dagelyks naar de *Indiaanen*, die hun almoefen toereiken, om hun de gelukkige en ongelukkige dagen te zeggen. Zy zyn alle van de secte van *CHIVEN*, en wryven hun lighaam, hunne armen, schouderen, en hun voorhoofd met asch van koedrek.

Des morgens zeer vroeg, bevoorens de *Sandivané* te verrigten, gelyk ook op den middag, voor

hun-

men een sterrekundig boek, dat de *Bramaanen* van *Tanjaour* en die van den tempel van *Cangivaron* alle jaaren zaamenstellen. Men ziet daarin, op welk uur de Zon in elk teken van den Zodiak gaat, derzelver verduisteringen, die der Maan, het uur van den dag, waarop die planeet in eene der zeven en twintig sterren, welke zy haare *huizen* noemen, ingaat. Men ziet 'er ook den tyd in, waarop de kwaad doende planeeten in het opperspunt koomen, en eindlyk alles wat tot de feestdagen betrekking heeft.

(b) Zie de *Byzondere plegtigheden der Indiaanen* hier agter III. Boek. VI. Hoofdstuk.

hunne eerste maaltyd, maaken zy op hun voorhoofd twee of drie lynen met bereid *Sandal*-hout (a) waaronder zy Safraan mengen om het geeler te maaken. Zy voegen 'er in het midden een rond teken by, van eene roodachtige geele kleur, zaamgesteld uit Safraan, met kalk gemengd, die dezelve rood maakt, en twee of drie geheele korlen ryst. Dit teken noemt men *Atchadépotou*. Somtyds trekken zy slegts eene lyn van *Sandal*-hout, met een osfenbloed-verwig teken in het midden: alsdan plaatfen zy nog een zwart teken onder het rood, of wel zy draagen eene lyn van safraan en kalk, in de gedaante van eene halve maan, in welcher midden zy een zwart teken zetten in de gedaante van een traan, en daar onder nog een kleiner, dat rond en van dezelfde kleur is. Deeze zwarte tekenen maaken zy met koolen, die van de offerhanden, welke voor het beeld van *CHIVEN* verbrand zyn, koomen; maar het is gewoonlyk het overschot van lynwaad, dat met boter op den berg *Tirounamaley* verbrand is. De *Bramaanen* van dien tempel zenden dat tot een geschenk aan hunne medebroederen, gelyk ook aan de overige voor-

naa-

(a) Deeze bereiding van *Sandal*-hout bestaat in hetzelfde met water op een harden steen te wryven, hetgeen een dik, geel, maar egter vloeibaar deeg maakt, waarmede de dienaars van *CHIVEN* zig somtyds ook de slaapen van het hoofd beschilderen.

naame Indiaanen van verschillende steden op de kust van *Coromandel*.

De *Sivebramnal*en verrigten de plegtigheden in de tempels van *CHIVEN*, en maaken de bloemkransfen, waarmede men de *Lingam* (a) versiert. Zy bereiden het *Sandal*-hout voor de tekenen, met welke men dien God beschildert, en kookten de offerhanden, die hem geofferd worden. Zy zyn het, die door gebeden en offerhanden de Goden in de tempelen doen nederdaalen, en de plaats aanwyzen, daar men die bouwen moet. Zy zyn naavolgers van *CHIVEN*, en het is uit hunne stam dat men de *Gourous* neemt; zy moeten geduuriglyk de *Vedams* opzeggen, zig driemaal 's daags baaden, namelyk 's morgens en 's avonds terwyl zy de *Sandivané* verrigten, gelyk ook alvorens zy de tekenen van *Sandal*-hout op den *Lingam* gaan schilderen; of dien met bloemen gaan versieren, dat op den middag geschiedt. Zy herhaalen diezelfde plegtigheid zoo dikwyls zy hunnen God willen aanraaken (a).

De *Sivebramnal*en wryven zig de borst, de schoude-

(a) De *Lingam* is de afbeelding der natuurlyke deelen van den man en de vrouw vereenigd. Zie B. II. *over de Indiaansche Mythologie*.

(b) De Egyptische en Joodsche Priesters verrigteden diezelfde plegtigheid alvorens zy in hunne tempelen gingen.

deren, de armen, en het voorhoofd met asch van koedrek. Voor het middagmaal schilderen zy op hun voorhoofd een rond teken van *Sandal*-hout, dat geel van kleur is. Somtyds maaken zy in het midden eene zwarte stip, met roet van de campher, die voor het beeld van CHIVEN verbrand is. Alzoo zy altyd met asch bestreken moeten zyn, wryven zy zig op nieuw daarmede, als zy zig gebaad hebben.

De *Strivaichenavalen* zyn de *Bramaanen* van VICHENOU; zy zyn belast met het verrigten der plegtigheden in zynen tempel, en zy zyn by hunne secte hetgeen de *Sivebramnalen* in die van CHIVEN zyn. Het is uit hunne stamme dat de *Gourous* van VICHENOU verkoren worden, welke men *Adjarriars* (a) noemt. Deeze stam wordt in twee andere onderverdeeld, welker gevoelens verschillen omtrent

(a) De naam van *Gourou*, schoon een algemeene naam wordt egter alleen byzonder gegeven aan de bedienaars van den God CHIVEN. Die van VICHENOU worden *Adjarriars* genoemd. De *Gourou* is altyd een *Bramaan*; die de Indiaanen in hunnen godsdienst onderwyst, hunne grooté offerhanden verrigt, en hen tot de geheimnissen inwydt. Het is eene soort van ampt, dat van den Vader op den Zoon overgaat. De Indiaanen hebben den grootsten eerbied voor hun: zy werpen zig ter aarde als zy hen aanspreken, en houden geduurende het gesprek hunne hand voor den mond, opdat hunne adem derzelve lighaam niet bezoedelen zoude.

I. Deel.

K

trent de natuur van God; de eene wordt *Vadakalers*, en de andere *Tingalers* genaamd; men onderscheidt hen aan het voorhoofds teken, dat naar een *ypfilon* gelykt: dat der *Vadakalers* kooft tot op den neus en eindigt in eene punt; de randen zyn wit, en het midden teken is geel. Het teken der *Tingalers* is van onderen rond en kooft flegts tot tusfchen de wenkbraauwen; de randen zyn wit en het middenteken is rood; het heet *tirnamon* of *tirousfounnam*, welken naam het daarvandaan bekoomen heeft, omdat de foort van kryt, met welke men het wit teken maakt, *namon* of *naman* genaamd wordt; het geel teken wordt met fafraan en kalk gefchilderd. Het wit teken verbeeldt *VICHENOU*, het geel en het rood *LATCHIMI* zyne echtgenootte. Zy moeten by hun opftaan en nog nugtere zynde zig die tekens geeven.

Alle de *Bramaanen* draagen eene koord om hun lyf, die van de flinker naar de regter zyde loopt, en op hun naakt lyf gebonden is. Deeze koord wordt hun, op den ouderdom van zeven of negen jaaren, met veele plegtigheden geeven. Zulke nieuwlings ingewyde worden *Brammasfari* genaamd, dat is te zeggen, jonge kweekelingen van de ftam van *BROUMA*, die zig in de plegtigheden, gebruiken, en alles wat den priesterftaat betreft oefenen. Op den ouderdom van twaalf jaaren verkrygen zy den naam van *Bramaanen*, en men geeft hun magt de bedieningen van het priesterschap waarteneemen. Deeze laafte plegtigheid wordt al-

al-

altoos van hun huwelyk gevolgd, by welks voltrekking men hun eene andere koord geeft. In de tusschentyd tusschen deeze twee ordeningen, zyn de nieuwlingen verpligt alle dagen zeer vroeg op te staan, om zig door het bad te reinigen en hun gebed te doen; zy moeten ook den dag doorbrengen met godgeleerde lesfen, en stukken uit het leven hunner Goden van buiten te leeren.

De koord der *Bramaanen* bestaat uit een bepaald getal katoene draaden, welk men zorgvuldig in acht neemt; dat katoen is zonder spinrokken alleen met de vingeren door de *Bramaanen* gesponnen; zy moeten acht slaan op de hoedanigheid van het katoen, op de wyze van het tusschen de vingeren te houden, en op het getal snoertjes, die in derzelve zaamenweefzel koomen; men legt daar een knoop in, den knoop van BROUMA genaamd, en die eene verzameling van verscheiden andere knopen is. De koord der nieuwlingen heeft slegts drie snoertjes, uit verscheiden draaden met slegts ééne knoop bestaande; die, welke men by de tweede ordening, by het huwelyk, geeft, moet uit zes snoertjes met twee knopen bestaan, en naar maate de *Bramaanen* kinderen krygen, vermeerdert men de draaden en knopen tot een zeker getal, dat door de *Vedams* bepaald is.

De plegtigheid van een kind eens *Bramaans* de koord aantedoan geschiedt met veel omflags; men verzamelt alle de nabestaanden en vrienden van het geslagt onder eene tent of *pendal*, die op de plaats

van zyn vaders huis staat opgeslaagen: men begint het feest met zig met olie te bestryken, en zig te reinigen; men herhaalt de *homans* of offerhanden tot honderd en agt maalen toe; men zou denken dat zy niets golden, als het heilig vuur, dat men onderhoudt, kwam uitgebluscht te worden. Men deelt *betel* (a) rond, en men maakt vervolgens aan den arm van het kind een behoedmiddel of *talisman* vast, dat een kleine edele steen is, op welken enige geheime karakters gegraveerd staan: dusdanig is de plegtige handeling des eersten dags. Des anderendaags reinigt zig de *Brammasfari* of nieuwling 's morgens vroeg door het bad; de *Bramaanen* vergaderen onder de opgeslagen tent, en, naa dezelfde offerhanden als den vorigen dag herhaald te hebben, snydt de vader hem, op vyf verschillende plaatsen, een weinig haar af met een scheermes,

(a) De *betel* is het blad van eene plant van het geslacht der peper; men plant haar aan den voet van een boom, langs welken zy opkruipt: derzelver bladeren gelyken naar die der peperplant. Men bereidt denzelven met *arcca*-nooten en wat gebrandde kalk, van schelpen gemaakt. De Indiaanen kaauwen dien onophoudelyk maar slikken dien niet in. Hun smaak wordt aangenaam gestreeld door het sap, hetwelk zy daaruit persfen. De *betel* doet sterk kwylen, bewaart de tanden, en maakt een aangenaamen adem. Het is een algemeen gebruik in alle plegtigheden en bezoeken den *betel* voortedienen.

mes, dat hy zorg gedragen heeft te vooren met eene besproeiing van gewyd water te reinigen; dit haar vermengt hy met gekookte ryst, welke de moeder in de handen houdt; alsdan scheert de barbier den jongen *Bramaan*, en laat hem, op vyf door den vader aangewezen plaatsfen, vyf bosjes haar staan: De jonge Priester door de hand van den barbier verontreinigd geworden, reinigt zig door zig te waschen zoo dra hy geschooren is, waarop men de offerhanden van gebrande ryst en de heilige uitgietingen herhaalt. Vervolgens wryft men den *Brammasfari* met *Sandal*-hout en men te kent hem aan het voorhoofd met het onderscheidend kenmerk zyner secte, men doet hem op eene geheimzinnige wyze het stukje lynwaad aan, dat zyne schamelheid bedekt; men hangt aan de koord, die het voornaamst onderwerp van dit plegtig feest uitmaakt, een klein stukje harten-vel. De vrouwen, de tent rond gaande, bieden die koord in een bekken den *Bramaanen* van de vergadering aan om die te zegenen, terwyl zy dezelve met de hand aanraaken; naa deeze plegtigheid doet de dienst doende *Bramaan* dezelve om den hals van den nieuwling, en geeft hem zyne zegen: vervolgens plaatsfen zy zig onder een fluier en de bedienaar leert hem een woord van twee of drie lettergreepen, dat van niemand gehoord mag worden. De jonge *Bramaan* ontvangt alsdan onder-richtingen betreffende zynen dienst, en men wryft zyne koord met safraan, waarop het feest met de

laatste plegtigheid van den *Brammasfari* het boos gezigt te verdryven, besloten wordt (a).

Verscheiden *Casten* van de stam der *Suttiren*, gelijk de *Chétis* en de *Cométis*, de Timmerlieden, de Smeden, de Zilverfmeden, en andere *Casten* hebben ook het regt van de koord te draagen. Dit is een bewys dat zy geen onderscheidend teken van het priesterschap is; de *Bramaanen* laten hun ondertusfchen dit alleen toe, omdat het, zeggen zy, een *schoon tuig op een ezel* is. De plegtigheden, welke men by het aandoen derzelve in acht neemt, verschillen volgens het verschil der *Casten*, maar by de *Bramaanen* geschieden dezelve met de meeste pragt en weidsche vertooning (b).
De

(a) Veelligt verstaat men hier de meening deezer plegtigheid niet. Men vindt 'er hier agter eene omstandige beschryving van I B. VII H. § 3. VERTALER.

(b) Sommige Misfionarissen hebben gemeend de koord ook te moeten draagen, en dezelve niet te moeten doen afleggen aan diegeenen hunner bekeerlingen, die dezelve volgens het gebruik hunner stam ontvangen hadden, om hen niet te verwyderen door hen te berooven van een eerteken, aan hetwelk zy zagen dat zy sterk verknogt waren. Maar het concilie van *Goa* veroordeelde die toegeevendheid, en de zaak wierdt voor den regtbank van den Heiligen Stoel gebracht. GREGORIUS XV, die denzelven bekleedde, gaf eene bulle uit, door welke hy toestondt dat men in Indië de koord droeg om de bekeeringen des te beter voortteplanten; maar onder die bepaaling, dat de bekeerlingen die

zou,

De *Bramaanen* gaan byna alle bloothoofds; zy fcheeren zig het hair af, uitgezonderd een klein bosje dat zy aan het agterhoofd laten, dat men *condoubi* noemt en dat byna gelyk is aan de *penesé* der Chineezen; het hangt van agteren af met een knoop, hetgeen de *Bramaanen* byzonderlyk van de andere stammen onderscheidt. Hunne kleeding bestaat in een schort of lynwaad, die hun boven de heupen om het lyf geflingerd is, tusfchen de dyen door is gehaald, en met een zyner einden van voren nederhangt.

De *Bramaanen*, zoo te *Vaidiguers*, *Sivebramnanen*, als *Strivaichenavalen* mogen trouwen; maar mogen niet dan van almoefen leven, en moeten zig, even als de Egyptifche Priesters, onthouden van al wat leven heeft. Het is hun niet geoorloofd by begraavenissen tegenswoordig te zyn, en zy mogen niet in een huis gaan, alwaar een lyk is, en wel niet eerder dan tien dagen naa dat het daaruit is gedraagen. Deeze vooroordeelen hebben zy thans afgelegd, gaan ter begraaving, en de naastbestaanden in huizen daar een sterfgeval is, troosten, om enige almoefen van hun te ontvangen.

Daar zyn nog drie andere stammen, die voorgeeven *Bramaanen* te zyn; maar de *Bramaanen* willen
haar

zouden afleggen, welke zy uit handen der *Bramaanen* ontvangen hadden, om eene te ontvangen, die volgens de plegtigheden der kerk door de Misfionarissen gewyd ware.

haar als zoodanige niet erkennen. De andere Indiaanen zien haar aan voor laage stammen van *Bramaanen*; zy bevatten de *Tatouyadiels*, de *Goutcheliren*, en de *Moratia-papars*.

De *Tatouyadiels*, navolgers van *VICHENOU*, wryven zig met *Sandal-hout*, en draagen op het voorhoofd eene loodlynige zwarte streep, met een ronde roode vlak in het midden geplaatst.

De *Goutheliren* kunnen van beiden de secten wezen: als zy van die van *CHIVEN* zyn, draagen zy dezelfde tekenen als de *Sivebrannalen*, en dezelfde met de *Tatouyadiels*, als zy van de secte van *VICHENOU* zyn.

De *Moratia-papars*, schoon onder zig eene verschillende stam uitmaakende, zyn niet van de *Goutheliren* onderscheiden.

Deeze drie laatste stammen zyn tot geene plegtigheid verbonden, dienen niet in de tempels, en leeven niet van almoesen gelyk de andere *Bramaanen*. Zy begeeven zig in dienst van die hun betaalen wil, neemen bedieningen aan by de *Mogolers* en zelfs by de *Europeaanen*; hunne kleeding is niet verschillende van die der andere inwooneren.

De *Bramaanen*, die voorgeeven uit het hoofd van *BROUMA* gesproten te zyn, hebben zig, by uitsluiting van alle andere stammen, de bedieningen van het priesterfchap toegeëigend (a). Zy zyn de

(a) Onder de Jooden kwam het priesterfchap alleen de stam

de bewaarers en uitleggers der wetboeken; het recht van te leeren en te onderrigten behoort hun toe, en zy zyn regters in alle oneenigheden; zy maaken het volk wys dat zy alle deeze voorregten van God zelven ontvangen hebben, en volgens deeze denkbeelden, welke zy zorg draagen by alle gelegenheden inteprenten, beschouwt men hen als hemelfche menschen (a).

Schoon het priesterschap by hunne stamme berust, neemen zy egter niet alle de bedieningen van hetzelfde in de pagoden waar; indien dit plaats hadde, zou het getal dier priesteren te groot zyn: verscheiden doen hunne offerhanden en plegtigheden in hunne eigen huizen en met hunne gewoone kleeding; het is alleen by sommige gelegenheden dat men eene menigte derzelve in de tempels by-

een-

stamme LEVI toe; men moest daarin geboren zyn om *Levit* of Priester te worden. Desgelyks moet men by de Indiaanen ook een geboren *Bramaan* zyn om naar de eer des priesterschaps te staan. Geene deugden, geene diensten, kortom niets kan daar iemand onder doen aanneemen, die niet in die stamme geboren is.

(a) Elk volk heeft zyne *Bramaanen*; en by elk worden zy aangezien als heilige en verlichtte menschen, die met de Godheid spreken, op aarde haare plaats bekleeden, en in haaren naam over den hemel beschikken. Zoodanige waren de Filosoophen by de Grieken, de Magen onder de Persiaanen, de Chaldeeërs by de Asfyriërs, de Druiden onder de Gaulen en de Tuditanen by de Spanjaarden, enz.

eenroept: enige winnen de kost met goed geluk te zeggen; andere leeven als monniken in kloosters, welke Vorsten en ryke lieden hun uit godsdienstigheid hebben laten bouwen: 'er zyn slegts een of twee huisgezinnen, die den dienst der pagoden zyn toegewyd; zy hebben een vast inkoomen en kunnen zeer wel leeven. De spyzen, welke men den afgoden aanbiedt, verschaffen hun overvloedig voedsel. De eerbied, welke men voor hunne perfoonen en hun karakter heeft, gaat zoo verre, dat de Vorsten en vermogende byzondere lieden alle dagen, of een zeker getal dagen in het jaar, twintig, dertig, vyftig, ja tot honderd *Bra- maanen* te eeten geeven. Deeze Priesters maaken hun wys dat het verdienstelykste werk dat men doen kunne is, hun milde geschenken te doen, kloosters te bouwen, en hen als Goden te eerbiedigen.

Deeze denkbeelden schieten ligt wortel in den geest van een ligtgeloovig en bygeloovig volk, daarvandaan het gebruik van hun by zekere gelegenheden tien soorten van dingen ten geschenk te geeven, hetgeen men de *tien giften* noemt. Deeze offerhande geschiedt vooral by den dood van de ryke lieden; alsdan schenkt men hun een of meer koeijen, enige stukken lands, boter, lynwaad, zuiker, zout, metaalen vaten, enige goude stukken geld, en nog andere levensmiddelen.

Hunne personen zyn zo heilig dat zy nooit met den dood kunnen gestraft worden, welke misdaad

zy

zy ook mogen begaan hebben. Heeft een hunner dien verdiend, zoo steekt men hem de oogen uit, maar men laat hem het leven. Een *Bramaan* te dooden is eene der vyf groote, byna onvergeeflyke, zonden; en de *Vedams* gebieden elken, die aan zodanigen moord mogt schuldig zyn, eene be-
devaart van twaalf jaaren te doen, al bedelende, met den hoofdschedel van den vermoordden *Bramaan* in de hand, uit welken hy al wat men hem geeft eeten en drinken moet; dien tyd verftreeken zynde, moet hy nog veele almoefen doen, en den God van de fekte des *Bramaans*, welken hy gedood heeft, een tempel bouwen (a).

De ftraffe, welke zy hunne vrouwen, als zy die op overfpel betrappen, aandoen, bestaat in haar tufchen vier muuren te fluiten; doch als zy haar beminnen, vergeeven zy het haar, en de misdaad is vergeeten. Deeze verzoening geeft gelegenheid tot een groot gastmaal, waarop veele *Bramaanen*,
en

(a) De Jooden hadden ten naaften by dezelfde gewoonte. Een moordenaar was voor drie jaaren gebannen en was veroordeeld in alle de fteden zyner natie omtezwerven, en door de ftraaten te roepen, dat hy een doodflaager was. Geduurende dien tyd mogt hy noch vleefch eeten, noch wyn drinken. Hy moest zyne hairen en zyn baard laten groeijen, zonder zig te wafchen, en mogt zyn hoofd flegts eenmaal in de maand dekken. De arm, waarmede hy den doodflag begaan hadt, was met eene keten aan zynen hals gekluiftd; door deeze boete verzoende hy zyne misdaad,

en *Braminnen* verzogt worden, en de misdaadige moet hen aan tafel dienen. FRANC. CARON verhaalt in zyne *Historie van Indië* dat een *Bramaan*, zyne vrouw met eenen anderen man te bed gevonden hebbende, haar bondt, en den overspeeler doodde. Des anderen daags verzogt hy alle zyne en zyners vrouws nabestaanden op een gastmaal; toen men aan tafel zat, en zig vrolyk begon te maaken, ging de man ter kamer uit om den dooden de teeldeelen aftefnyden, en plaatste die in een kistje met bloemen versierd, waarop hy zyne vrouw losmaakte, en haar met een zweetdoek bedekkende, beval hy haar het kistje den gasten te gaan brengen. Deeze rampzalige gehoorzaamde, en kwam zig meer dood dan leevende aan de voeten van het gezelschap werpen; toen het kistje geopend wierdt, viel zy in onmagt en haar man hieuw haar het hoofd af (a).

Keeren wy thans weder tot de verdeeling der stammen. De tweede stam, uit *Tschattiren* of *Rajas*, en den krygsstand bestaande, wordt weder in drie anderen onderverdeeld, en bevat de *Bondilliren*, de *Rajapoutrers*, en de *Maratiren*; alle de leden deezer stam kunnen geene andere bediening dan

(a) De Romeinen hadden ook het regt hunne vrouwen, als zy die in overspel verraschten, te dooden. In Japan, mogen niet alleen haare mannen in dit geval haar ombrengen, maar in hunne afwezigheid mogen alle de nabestaanden, en zelfs de diensboden zulks verrigten.

dan in den krygsftand verkiezen; zy, die geene Koningen zyn, dienen in hoedanigheid van krygsknegten. De *Rajas* waren, voor de verovering der Mogols, meesters der regeering: zy bezitten nog enige kleine onafhangelijke ryken in het gebergte. De ftam der *Bondilliren* is byna uitgestorven; men kent 'er flegts nog één geflagt van op de kust van *Coromandel*, het is dat der laafte Koningen van *Gingi*. Deeze ftam kan onverschillig van de fekte van *CHIVEN* of van die van *VICHENOU* wezen. Zy mogen de *Vedams* niet leezen, maar zy hebben het voorregt dat zy die mogen hooren voorleezen.

De derde ftam, namelyk die der kooplieden, *Wafchiers* genaamd, is byna uitgestorven; daar zyn flegts enige geflagten van overig in het Koningryk *Ramesfourin*; zy is niet dezelfde met die der kooplieden, die thans door geheel Indië handel dryven onder den naam van *Chetis* en dien van *Cometis*.

De ftam der *Suttiren*, die de vierde uitmaakt, is de talrykfte, zy wordt verdeeld in de *regter hand* en de *slinker hand*.

De *regter hand* bevat I. De *Vélagers*, die weder onderverdeeld worden in *Chogia-vélagers*, *Carécattou-vélagers*, *Neropouchi-vélagers* en *Doulouva-vélagers*, die ook bekend zyn onder den naam van *Aguamoudiren*, en welke de Europeaanen *Dobachis* noemen, dat *dienaaren* betekent. De akkerlieden hebben onder de *Vélagers* den eerften rang, de andere neemen overal dienst daar zy dien krygen kunnen. II. De *Caravers*, eene *Talinga-ftamme*;
dee-

deeze handelen in glazen ringen en armbanden.
 III. De *Camouvers*, eene *Talinga*-stamme, die weinig van de voorgaande verschilt; zy handelen in dezelfde waaren. IV. De *Coiladiren*, eene *Talinga*-stamme. V. De *Cométis* of *Kooplieden*; zy waaren voorheenen van de linker hand, en maakten met de *Chétis* eene zelfde klasfe uit, maar zedert zy de *Suttiren* van de regter hand gebeden hebben hen als hunne kinderen aanteneemen, zyn zy in den anderen rang overgegaan. VI. De *Natamadiren*. VII. De *Caquilliren* of *Weevers*. VIII. De *Bainiren*, eene soort van geestlyken, welke men *Poutcharis* noemt, die van almoesen leeven, en zig in den tempel van *MARIATALE*, Godinne der kinderpokken (a), onthouden. IX. De *Amaters* of *Barbiers*. X. De *Panichévers*, die de dienaars der *Vélagers* zyn. XI. De *Vanars* of *Bleekers*. XII. De *Condoumiren* of *Geneesheeren*, die de slangenbeeten geneezen. XIII. De *Dévedasfi-quels*, of *Tévadiaquels*, welke wy gewoonlyk *Bayaderes* noemen. Zy, die de vyf laatste stammen uitmaaken, kunnen van de regter of van de linker hand zyn. Die de *Suttiren* van de regter hand dienen, worden gerekend onder dien rang te behooren, en kunnen die van de linker hand niet dienen, en die van de linker hand dienen, op hunne beurt, nooit die der

an-

(a) Zie hier agter III. Boek. VII. Hoofdstuk. *Over de Indiaansche geestlyken.*

andere. XIV. De *Pareiers* maaken de laatste stam uit; deeze worden door de andere Indiaanen aangezien voor eerlooze, onreine, afschuwelyke, en verworpen lieden; in de openbaare handelingen en in het burgerlyke leven, verwaardigt men hen niet hen onder den rang der stammen te plaatzen. Door deeze vernedering uit de maatschappy verbannen, hebben zy hunne wooningen in afgelegene oorden. Het is zelfs niet genoeg dat zy van de steden, burgten of dorpen, die het overige der natie gemeen zyn, verwyderd blyven, daar moet zelfs een afstand tusfchen hen en dezelve gevonden worden, die groot genoeg zy dat de wind geenen onzuiveren en befmettelyken invloed kan overwaaien, waarvoor men vreezen zoude, indien zy te naby woonden.

Hunne huizen zyn ellendige hutten, waarin naauwlyks een mensch kan ingaan, en zy maaken kleine dorpjes uit, welke men *Parecheris* noemt. Het is hun niet geoorloofd in de putten van de andere stammen water te putten; zy hebben byzondere putten in den omtrek hunner wooningen, rondom welke zy beenderen van dieren moeten plaatzen, opdat men die zoude onderkennen en vermyden. De bedieningen der *Pareiers* bestaan over het algemeen in het verrigten van de gemeenste en vuilste dienften. Als een Indiaan van eene andere stam eenen van hun toestaat met hem te spreekken, is die ongelukkige verpligt eene hand voor zynen mond te houden, op dat zyn adem niet naar

naar

naar hem toe vloeije, en, ontmoet hy eenen op een gemeenen weg, moet hy een omweg neemen om hem voorby te laten. Indien enig Indiaan, zelfs een *Suttir*, by ongeluk een *Pareier* aanraakt, is hy verplicht zig in het bad te gaan reinigen. De *Bramaanen* mogen hen niet aanzien, en de *Pareiers* zyn genoodzaakt de wyk te neemen zoo dra zy eenen in het gezicht krygen. Zy zyn van geenē secte: uit de vergaderingen des volks verbannen, mogen zy nooit in de tempels koomen, en zyn ontheven van te bidden en offerhanden te doen. De verachting en de afkeer, welken men voor hun heeft, worden zoo wyd gedreeven dat men zig wel wagt iets te eeten, dat zy toebereid, of uit bekers te drinken, van welke zy zig bediend hebben: zy mogen niet in het huis van een Indiaan eener andere stamme koomen, of, zoo hun al in enig huis werk wordt gegeven, maakt men eene deur, die alleen voor hun dient; maar zy moeten met neêrgeflagen oogen hunnen weg gaan; want zoo men bespeurde dat zy die naar de keuken gewend hadden, zou men verplicht zyn al het keukengereedschap aan stukken te breeken. Een Indiaan meent een goed werk te doen als hy infekten, slangen, en andere dieren het leven redt, terwyl by een *Pareier* liever zal laten omkoomen dan hem de hand te reiken om hem uit een afgrond te redden, uit vrees van zig door hem aanteraaken te zullen verontreinigen.

De *Pareiers* dienen by de *Velagers* om de aarde
te

te bebouwen, of de paarden optepasfen, en by de Europeaanen in hoedanigheid van koks en lastdraagers. Zy zyn aan geene eetregel gehouden, eeten osfen-vleesch, en drinken sterke dranken. Volgens enige fchryveren zou dit vergryp tegens een dier, dat zy voor heilig houden, en de redenloosheid, waarin de dronkenschap de geene die zig daaraan fchuldig maaken, ftort, de oorsprong zyn der verachting, waarin zy leeven: het is egter waarschynlyker dat het aan de bygeloovigheid is dat deeze ongelukkige de vernedering, die hen treft, verschuldigd zyn; de Indiaanen hebben zoo groot eene verachting voor hun, omdat zy denken, dat, als men veel kwaad op de wereld doet, men als een *Pareier* herboren wordt. By de eerste verdeling der stammen behieldt men ongetwyfeld de grenslyn, die, in alle landen, den ryken van den armen scheidt; het armst gedeelte des volks wierdt in eene laagste klasfe verworpen, en veroordeeld daar nooit uit te koomen. De ellende en fchande wierden daarin erflyk. Deeze eerste onregtveerdigheid was het werk der staatkunde, die vervolgens door den godsdienst nog verzaard wierdt. Om zig te ontschuldigen van die begaan te hebben, zогten de Indiaanen eene bovennatuurlyke oorzaak, en het leerstuk der zielsverhuizing gaf hun daartoe een gemakelyk middel aan de hand. Het was natuurlyk dat men bedagt dat de booswigt niet moest herleeven dan om te lyden, en volgens dit

beginzel wierdt hem de ellendige staat der *Pareiers* toegewezen.

Het getal der *Pareiers* is zoo groot dat, indien zy zig uit den schandelyken toestand, waarin men hen houdt, wilden verheffen, zy in staat zouden zyn de andere stammen te overweldigen, maar zy zyn daar volstrekt ongevoelig voor.

De eerloosheid der *Pareiers* wordt enigzints op de Europeaanen teruggekaatst. Deeze zyn des te meer in afgryzen, omdat, behalven hunne geringe eerbied voor de koe, welke vleesch zy eeten, de Indiaanen hun nog te last leggen dat zy in de huizen en zelfs in de tempels spuuwen; dat zy, als zy drinken, den beker aan de lippen zetten, dat zy de vingeren aan den mond brengen, zoo dat die door hun speekzel bezoedeld worden, en andere dingen meer; dus is een Europeaan alles wat de Indiaanen verachtelyks kennen; zy noemen hem *Parangui*, een naam, welke zy den Portugeezen gaven, toen deeze in hun land aankwamen, en het is eene spreekwys, die de hoogste verachting, welke zy voor alle Europeesche natien gevoelen, te kennen geeft (a).

De

(a) Deeze verachting voor de Europeaanen doet hen den Christlyken godsdienst met eene soort van afgryzen beschouwen. De *Bramaanen*, welke belang medebrenge denzelven haatlyk aftechilderen, wenden alle poogingen aan om den onoverwinnelyken afkeer, welke de Indiaanen

voor

De stamme der *slinker hand* begrypt: I. De *Chétis* of *Kooplieden*, eene andere stam dan de *Cométis*.

voor alle Europeërs hebben, steeds te versterken. Als men in hunne tegenwoordigheid van het Christendom spreekt, roepen zy dat de Christenen eerlooze zyn, die rundvleesch eeten en wyn drinken: zy voegen 'er by dat zy nog verfoejelyker zyn dan de *Pareiers*, en meer is 'er niet noodig om een Indiaan, die het Christendom zou willen omhelzen, te weêrhouden. Het geroep groeit nog sterker aan op den minsten stap, welken men hem met betrekking tot zyne bekeering ziet doen: alsdan hoort hy van alle kanten schreeuwen, dat hy de voorregten zynet stam gaat verbeuren, dat men hem niet langer in de maatschappy zal dulden, dat hy een *Pareier*, een *Parangui*, en de verachtelykste der menschen zal worden; en dan dooft de kragt van het vooroordeel, schaamte en vrees, den gunstigen indruk uit, welken hy ter omhelzing van den Christlyken godsdienst mogt hebben.

Enige Misfionarissen, ziende dat de afkeer voor de *Pareiers* en de levenswyze der Europeaanen de voortplanting van het Christendom onder dit volk hinderde, namen het uiterlyke der *Bramaanen*, der *Boetdoeners* en der *Saniassis* aan, zig naar hunne wyze van leeven en zig te kleeden schikkende; zy vermydden voornamelyk alle gemeenschap met de *Pareiers*, en bedienden hun de sacramenten niet; maar de Heer DE TOURNON, Apostolisch Legaat voor de buitenlandsche zendingen, veroordeelde deeze staatkunde als strydig met het Euangelie, dat geen onderscheid tuschen de geloovigen maakt. Hy beval dat men den *Pareiers*

tis. II. De *Camalers*, onder welke benaaming alle werklieden begrepen worden, die zig van den hamer bedienen, als de *Tatars* of Zilverfmeden, de *Tachiren* of Timmerlieden, de *Caroumars* of Smeden, de *Canars* of Ketelmaakers en Koperflagers; de leden deezer stamme houden elkanderen alle voor nabestaanden. III. De *Vanniren*, of olieflagers. IV. De *Sanars* of *Sourers*, die den *Culou* verzamelen, dat een vogt is, hetwelk men uit den palmboom trekt. V. De *Pallis*, welker vrouwen van de *regter hand* zyn, omdat zy, even als de vrouwen van de *regter hand* glaazen koraalen ter grootte van spelden knoppen, welke men *cariamanis* noemt, aan den hals draagen. VI. De *Chédars* of Weevers, eene andere stam dan die van de *regter hand* van die benaaming. VII. De *Sachiels* of Schoenmaakers, die in de stamme der linker hand even dat zyn wat de *Pareiars* in die der regter hand zyn, maar zy zyn nog in grooter verachting dan de *Pareiars*, omdat zy koeijen-leder gebruiken om schoeijingen te maaken. Ondanks deeze heiligschennis egter, en de bezwaarnis van zig te verontreinigen door iets te draagen, dat uit deeze verachtelyke stamme koomt, laat men egter niet na zig te schoeijen.

Enige Indiaanen geeven voor, dat oudstydts de

Sut-

de sacramenten zoude toedienen, en zyn decreet is door de opvolgeren van CLEMENS XI, onder wiens pauschap het gegeven wierdt, bekragtigd geworden.

Suttiren alle in dezelfde klasfe begrepen waren, en dat zy in verfchillende ftammen verdeeld zyn geworden door den Koning SALIVAGANA, die over agttien honderd jaaren geleefd heeft.

De volgende Stammen zyn geheel afzonderlyk op haar zelve, en koomen niet onder de verdeling van de *regter* en *slinker hand*.

De *Eideyers* of Herders zyn alle *Vichenou-baters*; zy waren voortyds van eene even laage ftamme als de *Pareierys*, en even als zy, buiten de fteden gebannen. De verzameling van hutten, die hunne wooning uitmaakten, wierdt *Edetchery* genaamd; maar zedert de invleefching van VICHENOU onder den naam van QUICHENA, welken een herder als zyn eigen zoon in zyn huis opvoedde, worden zy voor de eerfte ftamme der *Suttiren* erkend, mogen koophandel dryven, en kunnen naar alle foorten van eerampten ftaan; maar zy zouden zig vernederen en hunne ftam verliezen, indien zy zig tot die ambagten begaven, waarin men zig van den hamer bedient.

De *Cosfevers* of Pottenbakkers zyn alle *Chiva-baters*.

De *Moutchiren* of Schilders, Vergulders, en ledere zakken-maakers zyn ook *Vichenou-baters*, fchoon zy *Talingas* zyn; de andere Stammen verachten hen en befchouwen hen als *Pareierys*, omdat zy in hun werk leder aanraaken. De *Moutchiren*, eeten niets dat leven gehad heeft. Het is alleen

in die ftam dat de broeder de zuster, en de oom de nigt ten huwelyk neemen.

De *Chémavaders* zyn de VifchERS in de rivieren, en de *Patnavers* die van de zee-ftanden: de Europeanen noemen hen *Maquoifen*: deeze twee ftammen zyn altoos van de fekte van CHIVEN.

De *Oders* en *Caravers* brengen de koopwaaren van het een Koningryk in het ander; altyd op reis zynde, woonen zy nooit in fteden, en draagen hunne hutten met zig, deeze beftaan uit een dekzel van palmboomen-bladeren, dat zy op een os voeren. Als zy arm zyn, arbeiden zy in de aarde.

De *Villiren*, de *Iroulers* en de *Véders* worden door de andere ftammen als dieren befchouwd. Zy onthouden zig op de bergen en in de bosfchen, zonder de tygers of flangen te vreezen, welke zy door gebeden, die hun alleen bekend zyn, tragten te verwyderen; zy leeven enkel van de ruuwe voortbrengzelen der natuur, en dekken hun lighaam met boombladeren; de meesten verlaaten nooit hunne bosfchen; andere, die digt by de *Al-dées* of vlekken woonen, brengen daar honig om enig lynwaad te verkrygen. Zy branden altyd een groot vuur in hunne hutten, en befchouwen zig als zeer gelukkig, dat zy niet onder de andere menfchen leeven. Zy erkennen een eenigen God, dien zy egter geen tempel bouwen, noch door eenige aanbidding vereeren.

De *Faroguis* woonen desgelyks in de bosfchen en
bid-

bidden alleen de Zon aan; zy eeten niet dan na dat zy deeze aanbidding verrigt hebben, en zouden geen ftuk in den mond durven fteeken voor dat zy dat hemellicht befchouwd hebben. Zy zyn in de overtuiging, even als de *Villiren* en *Iroulers* dat de menfch met dit leven een einde neemt: hoe kan het zyn, zeggen zy, dat een lighaam, tot afche of ftof verteerd, dat in de lugt opvliegt, of zig met de aarde vermengt, zyne gedaante zoude kunnen herkrygen, om eene andere loopbaan aantevangen (a)? Het is misfchien dat denkbeeld dat hen doet leeven als beesten, zonder onderscheid te maaken tufchen vader, moeder, broeder, of zuster, en zig met alle vrouwen vermengen, zeggende dat zy daardoor de hunne worden (b).

De

(a) Onder de Jooden hebben de Saduceen, en onder de Christenen de Manicheen en anderen de opftanding der dooden ontkent.

(b) Verfcheiden Volkeren zyn van dat gevoelen geweest. CHRYSIPPUS, als men DIOGENES LAERTIUS, in het leven van dien Wysgeer gelooven mag, zegt dat zy niet wyslyk handelen; die het beflaapen van zyne moeder, dogter, of zuster als iets fchandelyks of kwaads aanzien. De Meden, de Phrygiers, de Galaten, de Egyptenaars, en veele andere Volkeren dagten eveneens; de Babyloniers en Perfen hadden geen afkeer van die bloedschandige vermengingen; zy ftonden het huwelyk tufchen den vader en de dogter, den zoon en de moeder, den broeder en de zuster, toe. Men zegt dat zy deeze gewoonte van eenen zekeren ANDSHAM,

De Indiaanen weeten thans niet meer wat de ver-
 deeling in de *regter* en de *slinker hand* veroorzaakt
 hebben; zy betwisten elkanderen van wederzyde
 den voorrang, zonder het ooit in dat stuk eens te
 kunnen worden; maar zy draagen wel zorg, van te
 beletten dat die van de eene hand in de regten van
 die van de andere treden, gelyk als in rydtuig of
 te voet, met houten muilen in de straten te koo-
 men, die zy bewoonen: zy kunnen 'er egter om
 hunne zaaken, met schoenen of blootvoets in gaan.
 De omgangen der huwelyken noch de begraavenis-
 sen mogen in die wyken niet koomen, welke de
 stamme van de andere hand bewoonen. Die van
 de slinker hand mogen op geen wit paard ryden,
 noch in huwelyks-omgangen witte tenten en zon-
 neschermen draagen, gelyk de stammen van de reg-
 ter hand. Elke stam heeft spreekwyzen, die haar
 eigen zyn, en van welke het de andere niet geoor-
 loofd is zig te bedienen; hunne gebruiken, hunne
 regten, hunne voorregten, alles is onderscheiden
 en bepaald. De minste inbreuk op die regelen is
 in

Hoogenpriester van het Vuur, die door NEMROD in die
 waardigheid gesteld was, hadden. Zoo als hy de eerste
 offerhande verrigtete, zeide hem de Duivel dat niemand
 waardig was het vuur te dienen of te aanbidden, dan zy,
 die hunne moeder, dogter, of zuster vleeschlyk bekend
 hadden. ANDSHAM stelde zig, op die waarschuwing, in
 staat het vuur wél te dienen, en zedert hebben hem de
 Magen nagevolgd.

in staat eenen burgerlyken oorlog te ontsteeken. Zy gaan ondertusfchen alle in denzelfden tempel God aanbidden, behalven in de Europeaansche bezittingen en in de ryke vlekken, alwaar de hoogmoed die gebouwen vermenigvuldigd heeft.

De navolgers van CHIVEN wryven zig, als zy opstaan, de borst met asch van koedrek, en zetten, voor hunne eerste maaltyd, zig een geel rond teken van *Sandal*-hout in het midden van het voorhoofd, gelyk ook drie lynen van dezelfde kleur op de borst en op de armen. De aanhangers van VICHENOU zetten, volgens hun gevoelen, zig dezelfde tekenen op het voorhoofd als de *Strivai-chenavalen*.

Men ziet uit deeze verdeeling der stammen dat elke een byzonder volk uitmaakt, welk de godsdienst en de wetten beletten zig met de andere te vermengen, zelfs in de huwelyks-vereenigingen, want het is altoos in zyne eigen familie dat men zig eene huisvrouw verkiest, en nooit in andere familiën, al waren zy van dezelfde stamme. Eens landbouwers zoon kan niet anders dan landbouwer worden, en niet trouwen dan met de dogter van zyn neef, die hetzelfde werk oefent; dit verschilder klasfen is niet minder merklyk in de gewoone gemeenschappelyke verkeering. De laagere klasfe verliest nooit den eerbied welke zy eene hoogere verschuldigd is, en de *Bramaan* kan niet met den Koning, noch de laatste met den *Suttir* eeten zonder zig aan eene groote vernedering bloottestellen.

Zoo jammerlyk kruipt een volk, dat door zyne gryze oudheid zyn verftand moest verlicht hebben, nog onder de heerschappy der vooroordeelen en der onkunde. Wel verre van door de omwentelingen, welke het dagelyks ondergaat, tot de natuurlyke gelykheid wedergebracht te wotden, fchynt het alleen te beftaan om deeze banden geduurig van een te ryten.

De meeste volkeren zyn dus verdeeld geweest; Egypte hadt zeven ftammen, Athene vier, Arabie drie, onder welke de Priesters in het grootst aanzien waren: de Romeinen hadden twee klasfen van burgeren; byna alle ftaten van Europa hebben, in navolging der Indiërs onderscheidingen in den burgerftaat, en wy, die hen berispen, zyn wy billyker en wyzer, en hebben wy ook niet onze *Casten*?

ZESDE HOOFDSTUK.

Van de Inwyng der Indiaanen.

Daar is geen godsdienst of hy heeft zyne heilige inwyngen, en min of meer lange en moeilijke beproevingen; en met grond; want het is billyk en ftrookt met de voorzigtigheid dat men de zeden en het karakter van iemand kenne, alvorens men hem in enige maatschappy aanneeme. Geschiedt dit onderzoek regtftreeks of van ter zyde in alle
ftan-

standen van het burgerlyk leven, hoe veel te meer moet het dan niet gebruikt worden wanneer het te doen is om een bekeerling de geheimnissen en leerstukken van den godsdienst te openbaaren? Ook waren de inwyingen in alle eeuwen en in alle landen in gebruik. Dus hadden by de Hebreëers de Leviten, in Egypte de Priesters van de *Eleufinische CERES*, in Griekenland die van *CYBELE*, te Rome de Opperpriesters, de Wichelaars, en de Vestaalische Maagden, in Gaule de Druïden, alle gestrenge beproevingen, die verscheiden jaaren duurden, en welke zy hunne leerlingen deden ondergaan, alvorens hen in hunne orden te ontvangen.

Een Indiaan is tot geene dagelyksche plegtigheid gehouden dan naa zyne inwyng, en alle die, welke hy te vooren mag gedaan hebben, zyn hem niet verdienstelyk. Enige verzuimen dit te doen, doch hy, die sterft zonder ingewyd te wezen, moet geen gelukzaliger lot in een ander leven verwagten.

Een Indiaan moet, voor dat hy kan ingewyd worden, verscheiden dagen lang veele voorbereidende verrigtingen doen, als vasten, almoefen en andere goede werken. Als de bestemde dag daar is, baadt hy zig, en begeeft zig naar zyn *Gourou*, die eene kamer tot die plegtigheid heeft toebereid. De *Gourou* laat hem niet intreedden dan na hem gevraagd te hebben, of hy eene waarachtige begeerte heeft om ingewyd te worden; of het niet door enkele nieuwsgierigheid is, dat hy daar komt; of hy zig in staat bevindt om zyn geheel leven lang,
 zond

zonder éénen enkelen dag overteslaan, de plegtigheden te verrigten, welke hy hem zal voorschryven. Hy vermaant hem het nog uitstellen, als hy zig niet sterk genoeg bevindt. Als de jongman aanhoudt en een vurig verlangen toont om op den goeden weg te wandelen, doet de *Gourou* hem eene redevoering over het gedrag dat hy houden moet, over de ondeugden, welke hy te vermyden, en de deugden, welke hy te beöefenen heeft. Hy bedreigt hem met de godlyke straffen, indien hy zig kwalyk gedraagt, en doet hem de grootste belooningen hoopen, als hy op het pad der gerechtigheid wandelt. Vervolgens treden zy de kamer in, welcher deur open blyft, opdat de aanschouwers deel mogen hebben aan de offerhande, die geschieden zal, en die *Homan* genoemd wordt. Zy wordt eveneens verrigt als die by het huwelyk, maar men houdt haar voor plegtiger, omdat een *Gourou* die offert, terwyl een eenvoudige *Bramaan* de andere doet. De gebeden om der Goden aanwezigheid af te bidden zyn ook anders, en de plaats is heiliger, omdat zy gereinigd is geworden. De oproeping geëindigd zynde, steekt men het vuur van den *Homan* aan. Als de offerhande verrigt is, plaatsfen zy zig onder een kleed, dat hun het hoofd bedekt; en dan leest de *Gourou* den jongman, even als by de inwyng van de *Brammasfaris*, een woord van een of meer lettergreepen, welk hy hem aan zyn oor doet herhaalen, opdat het van niemand gehoord worde. Dat woord is het gebed, dat de Ingewydde, als
het

het mogelyk is, honderd, of duizendmaalen 's daags moet herhaalen, maar altoos in het diepst geheim. Als hy het uitspreekt, moet hy zig zorgvuldig wagen dat men de beweeging zyner lippen niet gewaar worde. Vergeet hy het? Dan is zyn *Gourou* de eenigste, welken hy dat kan vraagen: Hy mag dat heilig woord niemand, zelfs geenen anderen ingewydden, openbaaren. Het is hem egter geoorloofd het aan het oor van een stervenden ingewydden van zyne secte uittefpreeken, opdat hy, dat gebed hoorende, zalig zy. Elke secte heeft een byzonder gebed.

Dat geheim woord is het eenigst gebed der Indiaanen; zy noemen de gebeden, die in hunne boeken staan, lofzangen, en maaken daar geen geheim van; maar dat der inwyng zien zy voor zoo heilig aan, dat geen hunner het tot hiertoe den Europeaanen heeft willen openbaaren.

Als de ingewydde het gebed verscheiden maalen herhaald heeft, leert de *Gourou* hem de plegtigheden, welke hy by zyn opstaan, en by alle zyne maaltyden moet verrigten. Hy leert hem ook verscheiden lofzangen ter eere der Goden, en neemt afscheid met hem aantebeveelen een eerlyk leven te leiden. Van dien dag af aan, moet de ingewydde nooit nalaaten de plegtigheden te verrigten; doet hy die niet, hy zondigt.

'Er zyn weinige Indiaanen, die zig tot de plegtigheden van den *Lingam* laaten inwyën, omdat die zoo langwylig zyn, dat zy hun den tyd niet

ZOU-

zouden laten zig tot enige andere zaak te verledigen. Voor het overige is die inwyng in het geheel niet noodzaaklyk, zy is slegts een graad van grootere volmaaktheid.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Van de Huwelyken der Indiërs.

Het huwelyk, dat overal vry algemeen voor de gewigtigste handeling in het burgerlyk leven gehouden wordt, is in Indië nog gewigtiger dan elders. De Indiaanen zyn zoo sterk overtuigd dat de Goden hun het aanwezen verleend hebben om zig hervoorttebrengen, dat zy de onvrugtbaarheid als een vloek aanzien: zy hertrouwen tot dat zy kinderen, en vooral manlyke, hebben; en als zy'er by geene hunner vrouwen kunnen verwekken, kiezen zy onder hunne naaste bloedvrienden een jongetje uit, dat zy tot hun kind aanneemen, om by hunne begravenis de pligten van zoon waarteneemen: dit is by hen eene zeer gewigtige reden, die by ons geene plaats heeft, om naar eene manlyke nakomelingschap te verlangen. Te sterven zonder een kind, ten minsten een aangenoomen, natelaaten, is voor hun het grootst ongeluk: het is gemakkelyk te begrypen, hoe groot een invloed een diergelyk gevoelen op de vermenigvuldiging van het menschlyk geslagt moet hebben in een land,

al-

alwaar de middelen van bestaan zoo overvloedig gevonden worden.

De Indiërs dryven, gelyk verscheiden Oosterfche volkeren (a), hunne kieschheid omtrent den maagdelyken staat hunner vrouwen tot in het uiterste: zy trouwen de meisjes voor dat zy tot de jaaren van huwbaarheid gekoomen zyn (b), en verwerpen die, welke huwbaar zyn, omdat zy alsdan geene volkoomen zekerheid zouden hebben dat zy ongeschonden zyn (c). Maar door eene van die vreem-

(a) Vooral de Armeniers. Zie *Wysgeerige Bespiegelingen over de Amerikanen* door den Heer DE PAW.

(b) De Egyptenaars, de Spartiaten, en Romeinen trouwden de meisjes ook voor dat zy huwbaar waren. Het huwelyk was by hen eene pligt, en zy hadden wetten, waarby de ouderdom bepaald wierdt, op welke men trouwen moest. De Jooden trouwden ook jonge meisjes, en hunne Hoogepriester moest die trouwen voor dat zy twaalf jaaren oud waren.

(c) Dit gebruik kooft misfchien daar van daan, omdat de eerste nagt van het huwelyk naar regten den *Bramaan* toekooft, die het huwelyk heeft ingezegend. De tedere ouderdom van het kind belet hem van dat voorregt gebruik te maaken, hetgeen genoeg zou gelyken naar hetgeen THOMAS LA GRUE, Vertaaler van ABRAHAM ROGER aanhaalt; by zegt, dat op de kust van *Malabaar* de Heeren, die trouwen, hunne Koningen verzoeken de twee of drie eerste nagten van hun huwelyk by hunne vrouwen te slaapen, waarna zy haar in statie, onder het geluid van speeltuig, met

vreemde grilligheden, tot welke het misbruik van een te verre getrokken beginzel dikwyls aanleiding geeft, is het, terwyl het voor de meisjes schande is niet getrouwd te wezen voor den ouderdom, waarop zy in staat zyn te ontvangen, geene schande voor de mannen te huuwen, als zy het vermogen verloren hebben van kinderen te verwekken: het is niet zeldzaam een zeventig jaarigen gryzaart een kind van vier jaaren te zien trouwen. Die volkeren, die niet redeneeren, zien niet dat zulke onevenredige verbindtenisfen geheel onbestaanbaar zyn met het einde, dat zy zig in het huwelyk voorstellen, en welks vervulling hun als eene onvermydelyke en heilige pligt voorkoomt.

De weduwen hertrouwen nooit: schoon zy, die haare mannen verliezen voor dat zy in staat zyn de wet der natuur te vervullen, nog maagd zyn, eger veroordeeld haar het bygeloof om al haar leven ongetrouwd te blyven. De weduwlyke staat wordt als een zeer groot ongeluk beschouwd. Men ver-

met de grootste blyken van vreugde koomen afhaalen. Op andere plaatzen, voegt hy 'er by, offeren zy de eerste omhelzingen hunner vrouwen aan de Afgoden op, welker onmagt de priesters vervullen; op andere plaatsen slaapen alle de gasten den eersten nagt by de bruid.

De Koning van *Calicut* geeft den voornaamsten der priesteren de waarde van vyfhonderd kroonen (vyftien honderd Guldens) om voor hem by de vrouw, welke hy trouwen wil, te slaapen.

verbeelt zig dat haar dat niet zoude overgekomen zyn, als zy zulks niet in een vorig leven verdiend hadden. Hy, die eene weduwe trouwde, zou gerekend worden zig tegens de uitvoering van het godlyk oordeel te verzetten, en zig zelven aan de gramfchap der Goden blootstellen. Als haare ouders maar enigzints godsdienstig zyn, laten zy niet na, bedevaarten, boete, en almoefen te doen, ter verzoening van de voorheen bedreven zonden hunner dogters, opdat zy gelukkiger mogen zyn in haare volgende verhuizing. Ziet daar de beklaglyke uitwerkingen van het leerftuk der zielsverhuizing met opzigt tot den staat der weduwen; deeze is allerdroevigst, omdat 'er geen middel tegens is.

Het meisje, dat zy trouwen, moet niet alleen van dezelfde ftam met den man, maar ook van het zelfde geflagt zyn; in gevolge hiervan heeft een Indiaan het regt de zusters dogter van zyn vader, of de dogter van zyner moeders broeder te trouwen, als zy jonger is dan hy, en als hy haar ten huwelyk vraagt, mogen haare ouders haar niet weigeren te geven. Zusters en Broeders zyn de eenigfte, die geen huwelyk met elkanderen mogen aangaan, maar onder dien naam zyn ook de kinderen van den broeder des vaders en van de zuster der moeder begrepen (a).

De

(a) De vaders broeders, en moeders zusters worden
I. Deel G al-

De huwelyken der Indiërs zyn in tweeërlei foorten verdeeld, eene algemeene, welke zy het huwelyk in *Pariam*, en eene andere, welke zy in *Cannigadanam* noemen.

§. I.

Van het huwelyk in Pariam.

Pariam is eene bepaalde som van een en twintig, of op het hoogst een en dertig *Ponnes* (a), welke de vader van den man of het hoofd van zyn geslacht aan den vader van het meisje, enige dagen voor het huwelyk, geeft, als den prys van het meisje, dat hy voor zynen zoon koopt. By het overgeven van dit geld zegt hy met luide stem in tegenswoordigheid van een *Bramaan* en der vergaderde bloedvrienden: *het goud is voor u en het meisje is myn*: daarop antwoordt de vader van het meisje insgelijks met luide stem: *het goud is myn en het meisje is uw*. De *Pariam* is dan niet anders dan een koop, waar door de man zyne vrouw koopt; ook betekent het woord *Collougrudou*, dat te kennen geeft dat

een

alle vaders of moeders, grootvaders of grootmoeders genoemd, als zy ouder, en kleinvaders of kleinmoeders, als zy jonger zyn.

(a) De *Ponne* is tien *Fanons* het zy gouden of zilveren, naar het land, alwaar die munten gangbaar zyn; één *Fanon* is tien fransche stuivers.

een man getrouwd is, eigenlyk dat hy eene vrouw gekogt heeft. Somtyds besteedt de vader van het meisje den *Pariam* aan Juweelen voor haar; maar dit is eene mildheid van hem: hy kan haar ook andere edele gesteenten en geschenken geeven, maar als zy sterft, en geene kinderen gekregen heeft, heeft hy regt om weder te rug te eischen hetgeen hy gegeeven heeft, en vooral den *Pariam*, datzyn goed geworden is. Hy mag deelen in de kosten des bruilofts, maar hy is daar niet toe gehouden, naardien de familie van den man alles moet bekostigen.

De bruidegom is verpligt zyne aanstaande vrouw de *Pariécouré* te geeven; dit is een schart, welk het meisje op den dag der bruiloft aandoet, en dat alleen tot dat gebruik dient, het is altyd van zyde, zelfs by de armste. Ook moet de man de *Tali* geeven, een kleinood van goud, dat hy met eene koord aan den hals van het meisje hangt; deeze is de laatste plegtigheid, en heiligt het huwelyk, dat niet meer gebrooken kan worden, zodra de *Tali* is vastgemaakt.

Indien een man sterft zonder manlyke kinderen natelaaten, behoort zyne nalaatenschap, volgens het regt, aan zyne naaste vrienden van vaders zyde: de weduwen en de vrysters kunnen niet erven, en de erfgenaamen zyn gehouden haar van wooning, en onderhoud te voorzien. Deeze verpligting ligt op hen, al is het dat de man geene goederen heeft nagelaaten. Laat hy niet dan schulden

na, dan zyn die, welke zouden hebben moeten erven, (ondersteld zynde dat de vaderlyke goederen niet reeds voorheen verdeeld zyn geworden) verplicht die te betaalen. Indien de broeders hunne goederen gedeeld hebben, en een van hen niet dan dogters nalaat, erven zy van hem, omdat zyne broeders, met welke hy de gemeenschap gebrooken heeft, geen regt meer op zyne erfenis hebben; maar zodanige eene gebeurtenis is zeer zeldzaam, omdat men in zulk een geval nooit nalaat een jongetje tot zoon aanteneemen.

§. II.

Van het Huwelyk in Cannigadanam.

Als men zyne dogter ten huwelyk geeft zonder de *Pariam* te eifchen, dan trouwt men haar uit in *Cannigadanam*, welke spreekwys de *gift eener maagd* betekent. De godsdienst, de weldaadigheid jegens zynen naasten aanbeveelende, onderscheidt drie foorten, welke als de verdienstelykste beschouwd worden, de *Godanam* of *gift van koeijen* (a),
de

(a) De *Godanam* geeft men gemeenlyk als men op het sterven ligt. Het wordt zeer zeldzaam nagelaaten, als men de middelen heeft om het te doen. Het is aan de *Bramanen* dat de stervende koeijen schenkt, en, naardien hy zyne begeerte duidlyk en openbaar moet te kennen geeven, moet hy het dier, dat hy wegschenkt, aanraaken, en het is
de

de *Boudanam* of gift van landeryen (a), en de *Cannigadanam* of gift eener maagd: hy, die eene deezer giften aanneemt, wordt gerekend de zonden zyner weldoeners op zig te neemen, en moet die uitwischen door goede werken en godsdienstige plegtigheden.

De *Cannigadanam* geschiedt, of door armen *Bramaanen* eene genoegzaame som te schenken tot de kosten van hun huwelyk, of door zyne dogter aan een armen nabestaanden ten huwelyk te geeven, die, zonder die liefdaadigheid, geene middelen zoude gehad hebben om te trouwen. De schoonvader voegt gewoonlyk by de gift van het meisje een geschenk in juweelen, in geld, of in huizen. Hy be-

de staart, welke men hem gewoonlyk in de hand geeft. In de Pagoden zyn veele schilderyen, waarin de gheugenis van die braave daad bewaard wordt; dit heeft alle, die over de fabel-historie der Indiaanen geschreven hebben, doen gelooven en herhaalen, dat deeze zig van eene eeuwige gelukzaligheid verzeekerd houden, als zy, stervende, den staart eener koe in de hand hielden. Het is waar dat zy zig zeer gelukkig rekenen als zy sterven, terwyl zy dat geschenk doen.

(a) De *Boudanam* wordt alleen door vermogende lieden gedaan: zy schenken bouwlanden of tuinen aan tempels of aan *Bramaanen*, of wel zy laten aan de groote wegen vyvers aanleggen of *Madans* bouwen, welke laatste openbaare rusthuizen zyn, meer bekend onder den naam van *Chauderies* [zie II. Hoofdstuk.]

betaalt alle de kosten van de bruiloft en fomtyds laat hy door eene soort van aanneeming tot zoon, zyn schoonzoon in zyne nalaatenschap deelen, en geeft hem een zoons portie. Schoon deeze geschenken niet wezenlyk tot het huwelyk in *Cannigadanam* behooren, is het egter zeer zeldzaam, dat de vader van het meisje 'er geene doet, omdat niemand dan een man zonder goed en zonder uitzigt, zulk een huwelyk zou willen aangaan, en zig zoo laag vernederen, van zig met de zonden zyns schoonvaders te belaaden: deeze moet dan de middelen van bestaan voor hem en zyne vrouw verschaffen.

Elk, die den *Cannigadanam* ontvangt, is uit de erfenis van zyn vader uitgesloten, van welke hy daardoor afstand doet; in gevolge hiervan, hebben zyne vaderlyke erfgenaamen ook geen deel aan zyne nalaatenschap; sterft hy zonder kinderen, dan vervallen zyne goederen aan de weduwe, die naar welgevallen daar over beschikt. Deeze afstand gaat naar regten door, alshoon hy door geen geschrift bepaald is; maar hy geschiedt meestentyds plegtig: alsdan gaat hy, die staat te trouwen, in tegenwoordigheid van alle de nabestaanden, zyns vaders huis uit; hy ontdoet zig aan de deur van alle zyne klederen, welke hy op den grond werpt; vervolgens breekt hy de katoene koord, welke hy om de lendenen heeft, en werpt die insgelyks af, zoo dat hy niets medeneemt van hetgeen hem door zyne familie gegeven is. Het breeken van die draad, wel-

welke de Indiaanen al hun leven om de lendenen draagen, is eene verzaaking, niet alleen van de goederen, maar zelfs van zyne eigen familie, voor welke men door die daad een vreemdeling wordt.

§. III.

Van de Huwelyks-plegtigheden.

Daar de liefde geen deel heeft aan de keus eener vrouw, naardien men zig gewoonlyk te jong in het huwelyk verbindt dan dat men die drift zoude gevoelen, en het meisje nog te zeer een kind is om dezelve inteboezemen, als een bejaard man haar tot zyne vrouw begeert, tragten de ouders de gunst der Goden te winnen, en hunnen wil te weeten. Dit is het werk der *Panjangancarers*, die, na hunne astrologische boeken geraadpleegd, en de voortekenen waargenoomen te hebben, den wil des hemels verklaaren; deeze is doorgaans gunstig ter oorzaake van de geschenken, welke hun gedaan worden.

Wanneer een Indiër het oog geworpen heeft op een meisje van zyn maagschap, tot eene vrouw voor zyne zoon, wil het gebruik dat hy een vreemdeling zendt om den vader van het meisje te toetsen, opdat, als de jongman, dien niet gebeurt, hy de schande eener weigering niet behoeft te ondergaan. Als de jongman aangenomen wordt, bepaalen de *Panjangancarers*, volgens hunne bere-

keningen, den dag en het oogenblik, waarop de vader uit zyn huis moet gaan om het meisje plegtig ten huwelyk te gaan vraagen. Hy moet van ten minsten ééne getrouwde vrouw van iemand zyner nabestaanden, en van een *Bramaan*, die kundig is in het verklaaren der voortekenen, verzeld zyn. Hebben zy onder weg ontmoetingen van slegte beduidenis, gelyk van een olie-verkooper, die hen tegenkooft, van een hond, die zyne ooren schudt, van een raaf, die hun over het hoofd vliegt, en van een oneindige menigte andere dingen, op welke de *Bramaan* grootlyks acht slaat, stellen zy het bezoek tot op eenen anderen dag uit.

Gelukt alles naar wensch, dan brengt het gebruik mede, dat de vader, om niet met zyne dogter verlegen te schynen, zyn woord niet ten eersten geeft. Schoon hy den jongen zeer wel kent, die altyd een van zyne naaste aanverwandten is, en schoon dat huwelyk reeds by hem bepaald is, hy antwoord egter dat hy den jongman zien moet om te weeten of hy hem gevalle. De tyd van dit tweede bezoek wordt ook door de *Panjangancarers* bepaald, die ook onder weg de voortekenen waarneemen.

Deeze twee bezoeken geschieden met groote pragt; men reinigt en versiert de plaats, alwaar men die ontvangt: men geeft de gasten betel, arekka, en roozen-water. Op dit bezoek volgen gastmaalen; de vader van het meisje begint met
dien

dien van den jongen te vergasten: de Indiaanen, die ryk zyn, doen elkanderen over en weder geschenken; vervolgens kiest men een dag uit tot de plegtigheid van den *Pariam*: als deeze daar is, vergaderende nabestaanden en vrienden, die verzogt zyn, aan het huis van den vader van den jongen, en verzellen hem naar dat van den vader van het meisje, alwaar de plegtigheid geschieden moet. De vader van den jongen laat zig de geschenken, die hy doen wil, nadraagen; zy liggen in manden van *Rottin*, met ryke dekkleeden overdekt: die manden, welke eene byzondere gedaante hebben, worden *Potagons* genoemd, en dienen alleen by begravenissen of huwelyken: elke mand wordt op het hoofd van een man gedraagen: deeze draagers gaan alle agter elkanderen, hoe talryker de trein is, hoe meer men hem, die de geschenken doet, vereert. De meeste dier manden zyn ledig; in de andere zyn kokosnooten, bananes, safraan, arekka, betel, *Coujoumon* en *Guindé-Podé* (a).

Eene der manden bevat een zyde schart of *Paricouré*, dat voor het meisje bestemd is; als de *Pariam* in geld gegeven wordt, is hy in een der

hoe-

(a) De *Coujoumon* is een geel poeder, welk de *Choulias* maaken, en dat de heidenen gebruiken om de tekenen op hun voorhoofd te plaatsen, waardoor zy hunne secten onderscheiden. De *Guindé-Podé* is een graauw poeder, dat tot hetzelfde einde dient.

hoeken van het fchort geknoopt; maar de ryke lieden geeven, in plaatfe van geld, een kleinnood, dat men op het fchort ligt. Deeze mand wordt in het vol gezelfchap ontdekt; een *Bramaan* gebiedt den vader van den jongen dien van het meisje betel en den *pariam* aantebieden; hy laat hem nazeggen: *het geld is voor U, en het meisje voor my.* De vader van het meisje neemt beiden aan, en, op zyne beurt, alleen betel aanbiedende, zegt hy den *Bramaan* na: *het geld is myn, en het meisje is uw,* waarop de *Bramaan* met luider ftemme zegt: *deeze betel is een onderpand dat het meisje N., dogter van N., en kleindogter van N., gegeeven is aan N., zoon van N., en kleinzoon van N.* Vervolgens wenscht hy den twee nieuwgetrouwdten alle voorfpoed, en belooft hun dat God hen met zegeningen overlaaden zal; dat zy eene talryke nakoomlingfchap, ryke kudden vee, veel graangewas en geld zullen hebben, en dat hun huis van melk zal overvloeijen. Daarna deelt men betel, arekka, en roozen-water aan het gezelfchap rond, dat de een voor, de ander na, heenen gaat. De naaste bloedverwandten blyven op het gastmaal.

Schoon het meisje gerekend wordt verkogt te zyn op den dag van den *Pariam*, kan het huwelyk egter ontbonden worden, en daar zyn vaders, die den *Pariam* wedergeeeven; maar men moet zeer fterke redenen hebben om tot zulk eene opfpraak, verwekkende fcheiding te koomen. Het is altyd eene algemeene vergadering der nabestaanden, en
som-

somtyds van de geheele stam, die dit beflist. Deze wedergaaf sleept de partyen in lange regtsgedingen. Het is alleen wanneer de *tali* aangedaan is dat men zyn woord niet wederom kan intrekken: de *Pariam* moet dan als eene ondertrouw beschouwd worden.

Als men kosten wil vermyden, geeft men den *Pariam* op den dag van het huwelyk, en dan spaart men een feest; sommige geeven dien een jaar te voren; hier is geene vaste regel op; maar als de dag van het huwelyk bepaald is, begint men den *Cal* (a) te planten, en dit is het waar begin van de huwelyks-plegtigheid, die twee, vyf, ja zelfs een en dertig dagen duurt, als men het met pragt wil vieren, en als men verre af woonende vrienden verwacht.

Als men den *Cal* plaatst, gaan alle vrienden en nabestaanden, zelfs van andere stammen, den vader bezoeken, het zoude een blyk van vyandschap zyn, indien men zulks naliet.

De goede vriendinnen brengen, onder een gehemelte gaande, den jonggetrouwden betel ten geschenk; vervolgens plaatst men in het midden van de binnenplaats een *POLLEAR* (b) van steen.

De

(a) Den *Cal* planten is een der fraaken van den *pandal* of de tent, welke men op eene binnenplaats van het huis der bruid of des bruidegoms doet opslaan, in de aarde steeken.

(b) *POLLEAR*, zoon van *CHIVEN* is de God des huwelyks:

De *Bramaanen* doen hem eene offerhande van *cosnooten*, *bananes*, en *betel*, bidden hem om zyne *befcherming*, en *smeecken* hem het *huwelyk*, dat men *staat te vieren*, met zynen *zegen te beschenken*. Daarna plant men den *Suestamon* (a) en terstond daarop den *Cal* in een der hoeken van de plaats. Vervolgens bouwt men den *pandal*; zoo haast die gemaakt is, neemt men den *POLLEAR* weg. Het is onder dien *pandal* dat alle de *huwelyks plegtigheden* gevierd worden. De *vermogen- gende lieden* laten voor hunne deur een anderen *pragtigen pandal* maaken, van dezelfde breedte als de deur: de straat wordt met *geschilderd lynwaad* *versierd*, dat de *geschiedenis* van enige *Indische godheden* *vertoont*. Onder deeze *afbeeldingen* zyn 'er *somtyds*, die zeer *onkuisch* zyn, voornamelyk als zy het *leven* van *QUICHENA*, eenen zeer *ontugtigen God*, *voorstellen*. De *pandal* of *tent* is ook met *loof*, *boom-takken* en *vrugten* *versierd*: *dagelyks* *koomen dansferesfen balletten* *dansen*, en *huwelyks-gedigten* *zingen*, welke de *digters* *ter eer' der jonggetrouwden* gemaakt hebben.

lyks: men beeldt hem af met den kop van een *olyphant* en een *dikken buik*. Zie II. Boek, *Over de fabelhistorie der Indiaanen*.

(a) De *Suestamon* is een tak van den *Caliane-mourouk*, meer bekend onder den naam van *Mourikou*. Deeze boom is het *huwelyk* toegewyd.

ben. Men ontvangt onder deezen *pandal* ook de plegtige bezoeken, 'er is altyd een klerk, die bezig is de geschenken opteteken en van geene, die hunne pligtspleeging koomen afleggen, opdat men hun andere vangelyke waarde zou kunnen doen, als 'er tot hunnent een huwelyk gevierd zal worden. Men biedt allen den geenen, die koomen bezoeken, betel en roozen-water aan. Elken dag voor het huwelyk, wryven de dansferesfen des morgens en des avonds, dansfende en zingende, de nieuwgetrouwd en met *Naleng* (a). Vervolgens gaan zy zig baaden om zig voor de Goden rein te maaken.

Zy, die hunnen rykdom willen ten toon spreiden, laten hunne kinderen alle avonden vóór het huwelyk rondvoeren; de toekomstende echtgenooten zyn in onderscheiden rytuigen gezeten, maar in den omgang, welke na de plegtigheid geschiedt, zitten zy beiden in hetzelfde rytuig. Deeze omgangen zyn zeer kostbaar, wegens de menigte olie, welke men noodig heeft om den trein te verlichten, en wegens het geld, dat men aan de licht- en draagkoets-draagers geeven moet. Alle de muzykspeelers en dansferesfen uit de stad, volgen den stoet. De kinderen der nabestaanden en vrienden, ryk uit-

(a) Een klein groen zaad: de plant, die het voortbrengt, is het huwelyk toegewyd.

uitgedoscht, worden in *palanquins* gedraagen, of ryden te paard, en gaan altoos voor het rydtuig der nieuwgetrouwden. Deeze zitten somtyds in zeer verheven wagens, gemaakt in den smaak van die, waarop de Goden rond gevoerd worden. De nabestaanden en vrienden volgen te voet om den trein te sluiten.

Het is in deeze omgangen dat de Indiaanen de grootste pragt ten toon spreiden: zy leenen de olyphanten, de kameelen, de paarden, en de draagkoetsen van ieder een, die hun dezelve daartoe ter leen wil geeven; om kort te gaan, zy spaaren niets van hetgeen kan toebrengen om die omgangen en het huwelyk pragt bytezetten.

Deeze soort van triomphelyke trein geschiedt om den bruidegom naar het huis van de bruid te geleiden; als hy aan de deur gekoomen is, verdryft men het *boos gezigt* van hem. De Indiaanen zyn van gedagten, dat 'er wyzen van aanzien zyn, in welke veel boosheid schuilt, en die in staat zyn noodlottige uitwerkingen voorttebrengen, en zwaare aandoeningen of ziekten te veroorzaaken, deeze betovering is te dugten. Indien, by voorbeeld, iemand, terwyl een ander eet, het oog werpt op de spyzen, die hem worden voorgezet, en daarvan verlangt te eeten, is zulks genoeg om hen te doen gelooven dat zulk een aanzien besmetlyk is; en, alzoo by den omgang der jonggetrouwden door de straten, niemand meer aan de

de

de nieuwsgierigheid der aanbouwen is blootgesteld dan zy, zou 'er, indien het gebeurde dat men het geluk van den bruidegom van zulk eene minnelyke vrouw te hebben, benydde, of dat men verlangde haar wegens haare bekoorlykheden te bezitten, ongetwyfeld ongeluk uit voortspruiten, dat men moet afwenden door de gevaarlyke uitwerkingen van dat onbescheiden aanzien voortekoomen.

De gewoonlykste wyze van het *boos gezigt* afwenden bestaat in een bekken met rood water, dat daartoe gereed gemaakt wordt, driemaal voor het aangezigt der nieuwgetrouwden te laten draaien; waarna men dat water op de straat uitgiet; hiertoe worden oude vrouwen gebruikt; want jonge zoude men mistrouwen, en de betovering zou mischien slegts vermeederen: of deeze handelwys niet genoeg ware, scheurt men een stuk lynwaad in twee voor de oogen van het paar, en men werpt de stukken elk naar eenen byzonderen kant. Soms houdt men zig te vreden met het doek zonder het te scheuren, driemaal voor hunne oogen te zwaaien, en men werpt het weg als ware het met het gift der nyd doortrokken. Eene derde wyze, die eerder uitgevonden is om voor de kwaadaartigheid der *booze gezigten* te behoeden, dan om dezelve te verdryven, bestaat in aan het hoofd der nieuwgetrouwden zekere geheimzinnige ringen te hechten. De Indiaanen zyn zoo overtuigd van het bestaan deezer betoveringen,

gen, dat zy hunne ziekten, en vooral die hunner kinderen daaraan toefchryven (a); waarom zy byna altoos bezig zyn enige bygeloovige plegtigheden te verrigten om die betovering aftewenden. Zy gelooven niet alleen dat de menfchen daaraan zyn blootgefteld, maar zelfs dat de planten, de boomen, de vrugten, de zaaden, en de oogst daarvoor vatbaar zyn, en dat zulks ook de oorzaak van hun bederf is; hiervandaan de gewoonte van in de velden, op de ftammen der boomen, en in de tuinen, ronde potten te plaatfen, die met kalk wit gemaakt, en met veele zwarte ftippen of geheimzinnige figuren getekend zyn.

Zoo haast het bekend is dat een vermogend man een huwelyk in zyn huis viert, koomen de *Braamaanen* van meer dan twintig mylen in het rond daar op af: daar bevinden 'er zig dan fomtyds vyf of zes duizend, welken men dagelyks de kost geeft. Als het huwelyk voltrokken is, geeft men hun elk een fchort om zig te dekken. De huwelyken booren dikwyls de familien in den grond; 'er zyn 'er, die tot honderd duizend pagoden, dat is, ongeveer vier tonnen gouds koomen te kosten.

Op

(a) De Romeinen waren in hetzelfde denkbeeld; want een Herder zegt by VIRGILIUS:

Nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos?

Op den dag dat het huwelyk gevierd zal worden, gaan de ondertrouwden aan een der einden van de binnentent naast elkanderen zitten. Men zet verscheiden aarde kruiken met water voor hun, in de gedaante van een cirkel; onder deeze ziet men twee grootere, naar de zyde der ondertrouwden geplaatst. Midden in dien cirkel is een houten hek. Deeze kruiken zyn met aarde dekzels gedekt, die voor dien dag alleen bestemd zyn. De overige ruimte is met eene menigte brandende lampjes bezet. De *Bramaanen* doen gebeden, ten einde in de twee groote kruiken den grooten God en de groote Godin, die zy aanbidden, te doen nederdaalen. Deeze zyn CHIVEN en PARVADI, als het geslagt van de secte dier Goden is, of VICHE-NOU en LATCHIMI, als zy *Vichenouwisten* zyn. In de andere kruiken doen de *Bramaanen* de *Déverkels* of mindere Godheden daalen; de lichten verbeelden AGUINI, den God van het vuur. Daarop verrigten zy de *homan* of de offerhande. Men steekt op den grond vuur aan met den *Samitou* (a) en de *Bramaan*, terwyl hy gebeden opzegt in de *Samscrou-tansche* taal, die het volk niet verstaat, en welke hy dikwyls zelf niet begrypt, onderhoudt het vuur

van

(a) De *Samitou* betekent de verschillende houten, welke men in de offerhanden branden moet. Daar zyn slegts twaalf soorten, die tot dat gebruik kunnen dienen. In eene offerhande, zal zy wél verrigt wezen, moeten honderd en agt of duizend en agt stukken hout verbrand worden.

I. Deel.

H

van den *homan*, door 'er boter in te gieten, en kleine stukjes hout op te leggen: als de gebeden geëindigd zyn, nadert hy den vader van het meisje, die naast haar staan moet, en zegt hem met luider stemme voor, wat hy doen en spreken moet. Volgens deeze onderrigting geeft de vader zyne dogter betel, bananes, en eene gouden pagode in de hand; Vervolgens plaatst hy haare hand in die van zyn schoonzoon. De moeder van het meisje, of zy, die haare plaats bekleedt, giet een weinig waters op hunne handen; daarop zegt de vader met luider stemme, in tegenswoordigheid van den God, de Godin, en alle de *Déverkels*, AGUINI tot getuige aanroepende: *ik N., zoon van N., kleinzoon van N., geeve myne dogter N. aan U N., zoon van N. en kleinzoon van N.* Vervolgens neemt de *Bra- maan* de *Tali* (a) biedt hem den Goden, den ge- trouw-

(a) De *Talis* zyn niet alle van dezelfde gedaante. By enige stammen is het een klein rond goud plaatje, zonder indrukzel noch enige figuur; by andere is het een tand van een tyger: andere zyn lompe stukken goudsmitswerk zonder enige regelmatige gedaante. Verscheiden stammen draagen zulke die plat en als eirond zyn, met twee kleine uitsteekende deelen, en beeldspraakige figuren, die den God POLLEAR of den *Lingam* vertoonen. Eene vrouw is verplicht haar *tali* tot den dood van haaren man te draagen; alsdan moet zy dien afleggen ten teken van haar weduwschap.

De

trouwden, den vaders, den rondomstaande *Bramaanen*, den vrienden en genooden aan; alle moeten hunne hand daarop leggen, en de *Bramaan* herhaalt onder deeze aanbieding geduurig tot het einde der plegtigheid, de volgende woorden in de *Samscroutansche* taal: *Danium, Danum, Pachoum, Voyou, Poutre, Labon*; hetgeen betekent: zy zullen graan, geld, koeijen, en veele kinderen hebben. Als de *Bramaan* ieder een den *tali* heeft aangeboden, brengt hy dien den bruidegom, die hem om den hals van het meisje vastmaakt; van dat

oogen-

De *tali* heeft gelegenheid gegeven tot hevige geschillen tusfchen Vader THOMAS, een Kapucyner, en toen nog niet meer dan zendeling naar de Indiën, en Jesuiten van *Pondichéry*. Deeze geschillen zyn zelfs tot een regtsgeding gekoomen, waarvan de stukken in de griffie dier Stad bewaard worden.

Enige verdraagzaame zendingen hadden hunnen bekeerlingen toegestaan, als eene zuiver burgerlyke zaak, het oud gebruik te volgen van hunne bruiden den *tali* te geven. De Heer DE TOURNON verbande dat kleinood volstrektelyk, en beval dat de nieuwbekeerde, in plaats van dat onbetaamlyk kleinood, aan den hals van hunne bruiden een kruis, of wel eene penning, waarop de Heilige Maagd stondt, zouden hangen. De Indiaanen hebben dit nooit willen aanneemen: zy hebben slegts toegestaan dat men een kruis op een gewoonen *tali* zoude zetten, hetgeen een zeer vreemde aanzien heeft.

oogenblik wordt zy zyne vrouw, en het huwelyk is voltrokken.

Deeze plegtigheid geëindigd zynde, zweert de nieuwgetrouwde man by het vuur en in tegenwoordigheid van den *Bramaan*, dat hy voor zyne vrouw zal zorgen; vervolgens neemt hy haar by den kleinen vinger der regter hand; in deeze houding treden zy driemaal rondom het hek, by welk een platte steen geplaatst is, waarop men de noodige dingen tot de *Caris* of mengzels fyn wryft. Als zy by dien steen gekoomen zyn, neemt de man een der voeten zyner vrouw en strykt denzelven daar over, om haar de verpligting te toonen, welke zy op zig genoomen heeft, van voor het huishouden te zorgen. Boven aan de tent is een gat gemaakt, waardoor men de lugt ziet. Als zy daar onder gekoomen zyn, roept de *Bramaan* de nieuwgetrouwde toe: *beschouw ARINDODY (a) en volg haar voorbeeld*; de vrouw slaat haar oogen op en blyft voortgaan. De drie omgangen geëindigd zynde, brengt men ongekookte ryst in groote bekkens: de *Bramaan* neemt een weinig safraan, en mengt dat onder de ryst, terwyl hy enige gebeden uitspreekt; vervolgens neemt hy daaruit twee handen vol, wel-

(a) Deeze ARINDODY is eene Heilige, die by de Tamoulsche Heidenen in groote achting is, en welker wysheid en deugd de vrouwen van dat land als een voorbeeld word voorgehouden.

welke hy op de schouderen van den man strooit; hy doet hetzelfde aan de vrouw: alle de omstanders staan op en verrigten dezelfde plegtigheid. Dit is de zegen, welken elk over het huwelyk, dat gesloten is, uitstort.

De vrouwen van het huis brengen vervolgens melk met *jagre* (a) gemengd, en bananes, welke zy den nieuwgetrouwden aanbieden, en deeze zyn verpligt daarvan een weinig te eeten; het overige van den dag wordt in vreugde bedryven doorgebracht, en des avonds geschiedt de laatste openbaare optogt. Op dien dag zitten de getrouwden in een zelfden *palanquin*: veele doen geen anderen dan deezen omgang, welken weinige nalaaten. Des anderendaags worden de twee *pendals* schielyk afgebrooken om alle ongelukken te vermyden, welke die voorwerpen hun zouden kunnen op den hals haalen; want zy zyn in het vast vertrouwen, dat, indien die tenten geduurende den tyd der huwelyksfeesten in brand raakten, iemand van het huisgezin binnen het jaar zoude sterven: ook gebruiken zy den grootsten voorzorg dat dat ongeval niet gebeure; doch ondanks alle hunne zorgvuldigheid

steekt

(a) De *Jagre* is een ruuwe zuiker, welke men uit den palmboom trekt. Men mengt die, gelyk men in het vervolg zien zal, onder veele geneesmiddelen, gelyk ook onder het mengzel van het fyn en glad pleister, waarmede men in Indië de huizen en daken bestrykt.

steekt dikwyls een onbekende vyand den brand 'er in; gelukt het hun dien terstond te blusfchen, dan is zulks geen kwaad; verbrandt de *pendal* daarentegen geheel, dan is het gantsche huisgezin in den diepsten rouw gedompeld.

Als de vrouw huwbaar wordt, doet men nieuwe offerhanden, en byna dezelfde plegtigheden als by het huwelyk. Men ontvangt de pligtplegingen van iedereen; de nabestaanden worden vergast. Dit feest noemt men het *klein huwelyk* of het *tweede huwelyk*.

By de eerste zwangerschap is 'er wederom een feest om de Goden te danken voor het kind, dat zy verleenen. Op de zevende maand der dragt, verrigt men wederom plegtigheden van dankzegging aan de Goden, dat zy het kind tot dat tydperk gebragt hebben zonder dat het enig ongeval is wedervaaren; de geboortedag van het kind, eindelijk, is een dag van vreugde en dankzeggingen.

Eene vrouw mag niet by haaren man slaapen, dan met verlof van haare schoonmoeder; en nog moet zy onbemerkt in zyne kamer sluipen, een bedwang dat waarschylyk is uitgedagt om te beletten, dat zy in het genot der huwelyksvermaaken de maat te buiten gaan, en mischien ook in het denkbeeld, dat eene vrouw gemakelyker ontvangt, wanneer zy niet dan gestoolen minvermaaken geniet (a); maar zoo dra zy moeder is, heeft

zy

(a) Dus mogten te *Sparte* de vrouwen zig niet dan steels-

zy volkoomen vryheid. De geboorte der kinderen geeft ook gelegenheid tot plegtigheden; naardien het huis voor ontreinigd gehouden wordt door het kraamen der moeder, begint men met hetzelfde te reinigen; ten dien einde besproeijen een *Bramaan* en de vader van het kind hetzelfde met eene groote hoeveelheid gewyd water; de vader en alle de huisgenooten wryven zig het hoofd met olie, en wasfchen zig zorgvuldig; de kraamvrouw moet zig ook reinigen door het bad, en dranken inneemen, die in die gelegenheid gewoonlyk gebruikt worden. Op den tienden dag na de geboorte van het kind, wordt 'er eene vergadering van de nabestaanden en vrienden der familie gehouden, om het een naam (*a*) te geeven, die gemeenlyk een van eene Godheid is; zy verbeelden zig dat diergelyke naamen hunnen kinderen de gunst dier Godheid zullen verwerven; ook is niets gemeener dan de kinderen *PEROUMAL*, *RAMA*, *QUIGHENA* (*b*) te noemen. Al-

steelswyze aan de omhelzingen haarer mannen overgeeven.

(*a*) De Grieken, Romeinen, en Jooden gaven ook hunnen kinderen geen naam voor den agtsten, negenden en tienden dag na hunne geboorte. *ARISTOTELES* keurt die gewoonte zeer goed, omdat de kinderen voor dien tyd in gevaar zyn van te sterven.

(*b*) De Indiaanen geeven ook de meeste steden, burgen, en bergen, naamen van Goden, dat vry veel met onze gewoonte overeenkoomt. Wy zeggen den berg *St. Michiel*, het *Hotel-Dieu*, *Saint Omer*, enz.

vorens men het jonggeboren een naam geeft, onderzoekt een *Bramaan* of de planeeten het gunstig zyn; verklaart hy dat 'er een kwaade invloed heerscht, tragt men dien aftewenden door bezweringen en offerhanden: men neemt negen vaten, hetzelfde getal als dat der planeeten; men vult dezelve met water, en men strooit ryst naar het Zuiden, dat het gedeelte der wereld is, dat door *YAMEN*, God van den dood, en Koning der helle, beheerscht wordt. Men doet eene offerhande ter eere der planeeten; vervolgens giet men het water, dat in de negen vaten was, door eene soort van zeeft, met honderd gaten, op de hoofden van het kind, den vader en de moeder. Dit bad is een zeer uitsteekend middel, volgens hunne denkbeelden tegens den kwaaden invloed van het gesternte. Deeze afwasfching gedaan zynde, doen de vader en de moeder witte klederen aan, en men schryft hunne naamen met een ring op ryst in een bekken: op dit oogenblik geeft men het kind den naam, welke men door dit slag van looting oordeelt dat het dienstig is. Men herhaalt de offerhanden nog eens, de *Bramaanen* ontvangen geschenken en almoefen, en het feest eindigt met een maaltyd en andere vreugde bedryven.

Zes maanden daarna, worden de nabestaanden verzogt om de plegtigheid bytewoonen van het kind voor de eerste maal ryst met zuiker en melk te laten eeten. Als het eindelyk tot den ouderdom gekoomen is, dat men het de koord moet aandoen, in.

indien het van een rang is, dat het die draagen mag, geeft men het dezelve met de plegtigheden, die in zyne stamme gebruikelijk zyn.

AGTSTE HOOFDSTUK.

Van de Lyk-plegtigheden.

Het is een gebruik, by alle volkeren aangenomen, dat de eer, welke men den dooden bewyst, afgemeeten en geëvenredigd wordt aan den rang, welken zy in hun leven bekleedden: de begraavenis van den ryken geschiedt met de grootste pragt, terwyl die van den armen zyne behoefteheid aankondigt. Dus triompheeren de gewoonten en vooroordeelen, die, altyd tegens de natuur aangewend, dezelve eeuwig bestryden, ook dan over haar, als zy haar sterkst regt wil handhaven, dat namelyk van door den dood die onderscheidingen te vernietigen, welke de wetten der maatschappy onder de menschen invoeren.

Worden de huwelyken der vermogende lieden met pragt gevierd, de begravenissen schynen dezelve daarin nog te overtreffen. De Indiërs hebben slegts deeze twee gelegenheden in hun leven om hunne schatten te spillen, ten zy zy die besteeden om tempels of kloosters te stigten, want kleeding en onderhoud kost hun weinig, hoe pragtig zy dat ook aanleggen.

De lyk-plegtigheden worden altoos des avonds verrigt; zy zyn niet dezelfde by alle de stammen. De aanhangers van CHIVEN begraaven hunne dooden; die van VICHENOU verbranden dezelve (a): hunne kerkhoven zyn buiten de steden (b); en zy houden het voor een grondwet dat de doode lichamen de plaatzen, daar men dezelve brengt, onreinigen. Elke stamme heeft haar byzonder kerkhof op den zoom of in de nabuurschap van een rivier of een vyver.

Men

(a) De *Bramaanen* van de Seëte van VICHENOU gelooven dat het vuur hen reinigt van hunne zonden; die van de Seëte van CHIVEN willen dat zy, aan den dienst van God toegewyd zynde, niet nodig hebben door het vuur te gaan, en dat het kwaad, dat zy gedaan hebben, hun niet toegerekend kan worden; dat het voor hun genoeg is, als zy met wywater besprengd worden, dat zy in overvloed gebruiken.

De Ouden stelden ook twee wyzen van zig te reinigen, het water en het vuur; het vuur omdat het verteert, en het water, omdat het afwascht. VIRGILIUS zegt *Eneïd. Lib. VI.*

Infectum eluitur scelus, aut exuritur igni.

(a) De Romeinen verbrandden noch begroeven nooit een lyk binnen de stad; de Grieken begroeven die voor hunne deuren. TRAJANUS was de eerste, welken men in de stad begroef; na zyn dood kwam de gewoonte op, van dezelve in de huizen te begraaven; van de huizen ging men tot kerkhoven over, en van daar in de kerken, alwaar personen van rang tot in het heiligdom zelf hunne rustplaats verkrygen.

Men wil niet dulden dat een lyk lang in huis blyft, omdat men in het denkbeeld is, dat het hetzelfde ontreinigt; het is een lastige gast, wiens vertrek men verhaast, omdat zyne tegenwoordigheid belet dat men eete: alle die in dezelfde straat wonen, onthouden zig ook van spys, tot dat het weggedraagen is. In plaats van het door de deur uit het huis te voeren, breekt men een gat in den muur, door welk men het in de gedaante van een zittend mensch doet doorgaan, en na de plegtigheid wordt deeze opening wederom gesloten.

Zoo haast een Indiaan den adem uitgeblaazen heeft, geeft men daar kennis van aan de vrienden, die zig aan het huis van den overledenen vervoe- gen; de geheele buurt weêrgalmt van het geschrei, de klagten, en de lykgezangen; de vrouwen voornamelyk koomen met hangende hairen te voorschyn, kloppen zig op de borst, rukken zig het hair uit het hoofd, en wentelen zig op den grond. Al dit klaagen en schreien is ondertusfchen dikwyls niet dan een klugtspel, dat zy speelen om de gewoonte te volgen, vooral als zy slegts gebuurinnen of verre vrienden van den overledenen zyn.

In sommige stammen vergaderen de vrouwen in groot getal, en neemen elkanderen alle by de hand om in het rond te dansen. Zy raazen als Bacchanten, en zingen op een droevigen toon enige woorden, welke op die omstandigheid passen.

Thans heeft een *Bramaan* het bewind over de lyk-plegtigheden, en de naaste bloedvriend draagt

zorg

zorg van al het noodige te verschaffen: de *Bramaan*, die den dienst verrigt gaat eerst in het bad, en bindt vervolgens een scheutje van het kruid, *herbé* genaamd, dat eene soort van hondsgras is, die voor heilig gehouden wordt, in gedaante van een ring aan den ringvinger van den dooden; daarna zegent en reinigt hy het huis door besproeijingen met wywater; hy roept de Goden aan en giet wywater uit: hierop bidt de voornaamste der nabestaanden, zig naar den dooden wendende, en zyn naam, en dien van zyn geslagt noemende, tegelyk met de omstanders, de Goden, den overledenen het paradys te verleenen; in dat gebed smeekt men ook dat hy mag gereinigd worden van alle zyne onreinigheden, dat 'er niets in de sterren mag zyn, dat zyn geluk weêrstreeft, en dat, eindelyk, alles hem gunstig zy in den hemel, in de lugt, en op de aarde. Dit gebed geëindigd zynde, brengt men vuur, en men plaatst heilig kruid op vier verschillende plaatsen by het lyk. Vervolgens verrigt men de offerhande, en men werpt op eene godsdienstige wyze, drooge en tot poeder gewreven koedrek in een, daartoe ontstookten, vuur. De dienst doende *Bramaan* begint ondertusfchen wederom te bidden, tot dat men hem stoort om hem eene koe te geeven, die met bloemen is opgesierd, en welke men hem schenkt, op dat de overledene niet ongelukkig zy. De *Bramaanen* laten niet na den Indiërs eenegroote vrees voor de straffen in een toekomstend leven inteboezemen, om hen te liefdaadiger in dit leven

te

te doen zyn. De mildheid der leevende bepaalt zig niet by het geschenk van ééne koe; men voegt 'er nog ticnerlei soorten van dingen by, en vermogende lieden maaken, uit hoogmoed, deeze offerhande zoo uitsteekend als hun mogelyk is, omdat men zyn roem en eer daar in stelt; een hoogmoed, welken de *Bramaanen* zorg draagen aantewakkeren by hen, welke zy weeten, dat in staat zyn die pragt te bekostigen.

Deeze offerhande verrigt zynde, spreekt men op eene geheime wyze aan het oor van den dooden, de woorden van de inwyng uit, even als wilde men dat zy van niemand dan van hem gehoord wierden; de plegtigheden, die daarop volgen, bestaan in geduuriglyk den naam van den overledenen uittespreken, zig te reinigen, zig het hoofd te laten scheeren, en den aanwezenden *Bramaanen* geld te geeven. Het is voornamelyk de pligt van het hoofd des huisgezins zig te laten scheeren; door deeze daad bevordert hy het geluk van den overledenen in de andere wereld: als men onder de *Bramaanen* stukken geld uitdeelt, bidt men hen onderdaaniglyk dat zy die gelieven aanteneemen, en de voorspraaken des overledenen by de Goden willen wezen: op deeze milddaadigheid, die hen in een vuurigen yver ontsteekt, beginnen zy aafonds den *Prayatchitam* of verzoening der zonden te verrigten, en bezweeren de sterren, om derzelveer kwaaden invloed, gelyk ook de kwaade eigenschap-

schappen der dagen van de maan en der week, aftewenden.

Het hoofd der familie neemt een weinig heilig kruid, en spreekt vervolgens den *Bramaan* eerbiedig met het volgend gebed aan: „O groote man!
 „staa toe dat ik rondom u gaa; ontvang de giften,
 „welke ik u aanbiede, volgens myn vermogen;
 „ik geef dit zoenoffer, om den overledenen ver-
 „geving zyner zonden te verwerven, om den
 „nadeeligen invloed der sterren, de noodlottige
 „uitwerking der maan, en der dagen van de week
 „aftewenden, en om de wettelyke onreinighe-
 „den uittewisfchen.” Dit gebed wordt gevolgd van eene bezweering van de ziel des overledenen, en van verscheiden sterrevoorzegkundige waarneemingen met betrekking tot den hemelstand, onder welken het sterfgeval is voorgevallen.

Indien men gelegenheid heeft om zig in eene heilige rivier te baaden, heeft die verrigting de kracht van veel toetebrengen tot de vergeeving der zonden van den overledenen; kan men zulks niet doen, omdat men te verre van zodanige eene rivier af is, dan heeft de goede wil dezelfde uitwerking. Men smeekt op nieuws de oppergoden, den overledenen genadig te wezen, hem zyne zonden te vergeeven, hem den hemel te fchenken, en de sterren te beletten hem nadeelig te zyn; want deeze laatste beschouwen zy als
 bit-

bittere vyanden , die de menschen , zelfs tot na hunnen dood , vervolgen.

Alle deeze plegtigheden zyn flegts voorboden van de begravenis-plechtigheid , zy geschieden voor dat het lyk het huis uitgaat. Als de tyd gekoomen is dat men het uit de stad zal draagen , verkiest men vier *Pareiers* om het dien dienst te bewyzen. Men wascht het lyk (a) , men tekent het aan het voorhoofd met het teken zyner stamme , men doet het een schoon kleed aan , en men geeft het betel in den mond. Na op zyn aangezigt een kleinen band van lynwaad , die dient om hem de duimen zaamentebinden , verscheurd , en hem met Sandalhout gewreven te hebben , legt men hem in een *palanquin* , die met rood laken behangen , en met bloemen versierd is: Voor de lyk-staatlic gaan twee lange trompetten , *taré* genaamd , die haare droevige en akelige toonen by het verward geluid van eene menigte kleine trommelen voegen. De nabestaanden en vrienden volgen al weenende , verheffen een luid geschrei , en zingen den lof van den overledenen ;
zy

(a) Het is eene gewoonte , die zeer oud is , dat men de doode lighaamen wascht , en schoone klederen aandoet. HOMERUS , VIRGILIUS , APULEJUS , PLUTARCHUS en SUETONIUS maaken daar gewag van. De Jooden waschen dezelve , opdat zy schoon zouden zyn , als zy rekenschap van hun leven zullen geeven.

zy zyn van het hoofd tot de knieën met een enkel lynwaad bekleed. Als men het kerkhof nadert, zet men den palanquin op den grond, men trekt daar vier groeven naar de vier deelen der wereld, en men doet offerhanden van *gengeli* en ryst, ter eere van de lugtgeesten, welke men denkt dat de begraafplaatzen en de omliggende strecken bewoonen: men knypt den dooden in zyn neus, men voelt hem op de borst om te zien, of hy geene tekenen van leven geeft; men giet hem water in het gezicht, en men verdubbelt het geluid der trommelen en trompetten aan zyn oor, om hem optewekken, by aldien hy slegts in eenen diepen slaap mogt liggen.

Eindelyk draagt men het lyk naar den houtstapel; men let zorgvuldig op, of de plaats wel zuiver zy, en men maakt haar met zoo veel oplettendheid schoon dat 'er geen strootje, geen grasje, noch de minste vuiligheid overig blyft: men begiet dezelve met wywater om haar te reinigen, welke plegtigheid men met gebeden laat gepaard gaan. Deeze voorzorgen genoomen zynde, plaatst men het lyk voor een steen, die regt overeind gezet is, en altyd dicht by den *Chodelet* (a) staat. Deeze steen verbeeldt *ARITCHANDREN*, een deugdzaamen Koning, die, slaaf geworden zynde van het hoofd
der

(a) Plaats daar de lyken verbrand worden. In enige provintien noemt men die *Masfanon*, *Chondoucanon*, enz.

der *Pareiers*, door zynen meester gelast wierdt het opzigt over den CHODELET te houden, en de regten te ontvangen, welke men betaalen moet om de dooden te verbranden; na veele plegtigheden en gebeden begraaft men voor ARITCHANDREN enige stukken koper geld, een stuk nieuw lynwaad, en een handvol ryst; alsdan nadert een der *Pareiers*, wiens werk het is het vuur aantestooken, den steen, en zegt tot ARITCHANDREN dat hy, de regten ontvangen hebbende, het lyk moet laten passeeren (a). Vervolgens keert men den palanquin om, men snydt den dooden de nagelen en het hair af (b), en men rigt den houtstapel op; hiertoe gebruikt men takken van den *Mangoboom*, omdat men in het denkbeeld is dat die boom meerder kragt heeft dan enige andere om den dooden gelukzalig te maaken; vermogende lieden gebruiken Sandalhout.

Als de houtstapel opgerigt is, legt men het lyk 'er op; het zyn de nabestaanden, die dien droevigen

(a) Alle myne Leezers zullen de treffende overeenkomst van dien perfoon, ARITCHANDREN genaamd, met den CARON der fabel opmaken.

(b) De ouden lieten zig ook op hun doodbed het hair affyden. PHEDRA bereidt zig, by den Treurspeldigter SENECA, tot sterven met deeze plegtigheid. AMPHIRAUS doet by STATIUS hetzelfde. Men verbeeldde zig dat men niet wel kon sterven, als men zig het hair niet hadt laten affnyden.

gen dienst verrigten, en die den overledenen zyne laatste maaltyd doen houden, maar, opdat hy in de andere wereld geen voedzel ontbreken zoude, legt men hem boter, ryst en gestremde melk in de handen, in den mond, en in de ooren. Het hoofd der familie steekt het eerst de vlam in den houtstapel, hy moet met den rug naar denzelfven staan, en een nieuw vat met water op zyn schouder hebben; zoo dra hy merkt dat de houtstapel in brand is, laat hy het vat vallen, en loopt, zonder omtzien, zig in de rivier, of den vyver, die by de begraafplaats is, werpen, om zig te reinigen; breekt het vat niet, dan betekent zulks dat 'er binnen het jaar iemand van de familie sterven zal; maar het is zoo broos dat het altyd aan stukken valt. De andere bloedvrienden en de omstanders steeken den houtstapel verder aan, en werpen reukwerk in het vuur; ondertuschen maaken de spee- lers een geweld, dat in staat is iemand doof te maaken; de lugt weêrgalmt van geschrei of liever gebulk, volgens de gewoonte der Oosterlingen, die in droefheid zoo wel als in vreugde altyd in het uiterste loopen.

Het lyk wordt vervolgens den *Pareiers* overge- laaten, die het doen verbranden, en het bewaaken; de nabestaanden gaan zig baaden in de rivier of den vyver by de begraafplaats. Is het nagt, zoo gaan zy naar huis, maar als het nog dag is, keeren zy weder naar den houtstapel, en laaten gekookte ryst in eene nieuwe pot aanbrengeu, welke men den

raa-

raaven voorwerpt na dezelve eerst den overledenen te hebben aangeboden. Men heeft aldaar een platten steen, in de gedaante van een altaar, omtrent zes duimen breed, wel gepolyst, die voor tafel dient, op welke men meent dat zyn geest kooft eeten, of zig ten minsten met de fynste deelen der spyzen, welke men hem aanbiedt, vergasten. Na dat men dien steen ter reiniging gewaschen heeft, giet men water en olie op denzelven uit; men roept verscheiden maalen de naamen der Goden aan, en men bezweert de ziel van den overledenen, die door den steen wordt afgebeeld, opdat zy zig op dat altaar koomen plaatzen. De omstanders wryven zig het lighaam met aarde en stof, en men offert den verscheiden geest van den overledenen wederom ryst. Dit doodmaal wordt tien dagen lang herhaald (a), en wordt altoos een aas voor de raaven, die om die reden altyd in groote menigte op de kerkhoven te vinden zyn.

Zoo dra de houtstapel uitgebrand is, giet men 'er melk op, en men verzamelt de beenderen, welke het vuur gespaard heeft. Deeze beenderen worden in potten gedaan, en bewaard tot dat men gele-

(a) By het overlyden van Vorsten, zet men veertig dagen lang eene tafel op met spyzen. De bedienden van het hof zyn daar tegenswoordig, en dienen voor, als waren zy leevende. Men spreekt hun toe, kondigt hun bezoeken aan, en neemt dezelfde plegtigheid, dezelfde staatie waar, als of zy hun hof nog hielden.

legenheid vindt om dezelve in enige heilige rivier of in den Ganges te laten werpen; want de Indiaanen zyn van gedagten dat elk, wiens beenden men in dien heiligen vloed geworpen heeft, millioenen jaaren eene onmeetlyke gelukzaligheid zal genieten. Zy, die aan deszelfs oevers woenen, werpen zelfs de lighaamen geheel in denzelven, na dat zy dikwyls den dood der zieken verhaast hebben, door hen telkens een menigte waters uit die rivier te doen drinken, aan hetwelk zy eene wonderbaarlyke kragt toefchryven.

Het huis van den overledenen blyft tien dagen lang onrein, maar dien tyd verstreken zynde, wydt het hoofd der familie, na zig eerst gereinigt te hebben, hetzelve door besproeijingen met wywater weder in; hy doet eene offerhande, en drukt op de dye van een stier een teken, als een drietandige vork, en vervolgens laat men dien loopen. Deeze plegtigheid geschiedt onder het aanroepen van den God van het vuur; door dit teken worden die dieren heilig, en niemand durft zig van dezelve meester maaken; het zou zelfs eene groote misdaad zyn dezelve te vangen; men laat hen omzwerven, springen en wyden waar zy willen. Het is te verwonderen dat de *Bramaanen*, die hunne belangen nooit uit het oog verliezen, zig die offerhande laten ontsnappen: het hoofd der begraafenis vergoedt hun dit door een geschenk van twee en dertig goude pagoden, die honderd zes en dertig Hollandfche guldens uitmaaken; hy voegt

'er

'er dikwyls nog enige stukken lynwaad by. De begravenis eindigt ten laatsten door uitgietingen en besproeijingen met wywater.

De Indiaanen, die arm zyn, gebruiken zoo veele plegtigheden niet. Zy begraaven hunne dooden eenvoudig in een grof wit lynwaad, en laaten hem op twee bamboezen door vier *pareiers* naar den houtstapel draagen, die van sterk gedroogde koedrek is opgeworpen.

De *Saniassis* worden tot aan den hals begraven; een geestelyke van diezelfde orde slaat op het hoofd van den dooden kokosnooten aan stukken, tot dat het gebrooken is; vervolgens bedekt men het met aarde. Men weet thans de beweegreden van dat zonderling gebruik niet meer, ten zy het geschiede om hunne ziel een betaamlyker uitgang te geeven dan door den mond, de ooren, of andere openingen van het lighaam, welke men als onrein en bezoedeld beschouwt.

Eertyds verbrandden zig de vrouwen met het lyk haarer egtgenooten; doch deeze barbaarsche gewoonte is thans in de Mahometaansche landen geheel afgeschafft: In de Heidensche staaten is zy niet meer in gebruik dan onder de stam der *Bramaanen* en dien der krygslieden.

Deeze plegtigheid wordt met groote pragt gevierd; de toebereidzelen verschillen in elke provincie. Het gewoonlykste gebruik is dat men, zoo dra de man gestorven is, indien hy *Bramaan* is, de vrouw voor de deur van haar huis in eene

foort van gestoelte, met een opgefierd gehemelte, plaatst; men slaat op den trommel, en men blaast zonder ophouden op de trompet. De vrouw eet niet meer, doet niets dan betel kaauwen en spreekt geduuriglyk, zonder tusfchenpoozen, den naam van den God haarer Secte uit. Het slagtoffer verfiert zig in haar huis met alle haare juweelen en haare kostelykste klederen, even als stond zy haaren echt te vieren; haare vrienden en bloedverwandten verzellen haar onder het geluid der trommels, het geschal der trompetten en andere speeltuigen: de *Bramaanen* moedigen haar aan om zig opteofferen, met haar te verzeekeren dat zy eene oneindige gelukzaligheid staat te genieten in het paradys, alwaar zy de vrouw van den een of anderen God zal worden, die haar zal trouwen om haare deugd te kroonen. Zy beloven haar ook, dat haar naam door de geheele wereld beroemd, en by alle offerhanden gezongen zal worden, hetgeen nog enige aanspoort om zig te verbranden; maar zy zyn hiertoe door de wet niet verplicht. Om haar geschikt te maaken tot die heldenmoedige, of liever, dollen daad, gebruiken de *Bramaanen* dranken, in welke zy opium mengen; op deeze wyze wekken en verhitten zy de verbeelding van zulk een rampzalig slagtoffer der huwelyks-liefde. De razerny, om zoo te spreken, waarmede zy eenen gewisfen dood te ontmoet loopt, bewyst genoeg dat haar hoofd, door de dampen van dien sterken en bezwymelenden drank

drank

drank bedwelmd moet zyn. De dweepzugt kan haar wel in zulke eene offerhande doen stemmen, maar om die te volvoeren moet zy het verstand verloren hebben.

Terwyl zy naar het gruwelyk tooneel, waarop zy haar leven, fomtyds in den bloei haarer jeugd, staat te eindigen, toe treedt, en als zy op deeze ysfelyke plaats gekoomen is, zyn de *Bramaanen* alleryverigst om haare gedagten van alle berouw aftewenden door gezangen, waarin haar heldenmoed geprezen wordt. Dit moord-muzyk ondersteunt haaren moed in het midden der voorboden van den dood; de fluijer der dweepzugt bedekt haar gezicht, en het noodlottig oogenblik nadert, dat zy door de vlammen staat verslonden te worden; alsdan neemt zy, met eene door haar snikken afgebrooken stem, het laatste afscheid van haare vrienden, die haar met de traanen in de oogen geluk wenschen wegens de zaligheid, die zy te wagen heeft. Zy deelt haare juweelen onder hen uit, en omhelst hen voor het laatst.

Na, volgens het gebruik, driemaal den brandenden kuil rondgegaan te zyn, werpt zy zig in het midden der vlammen, en op het zelfde oogenblik doen eene menigten speeltuigen de lugt van de schelste toonen weêrgalmen, om te beletten dat het volk het klaaglyk geschrei hoore, welk een zoo ysfelyke dood die rampzalige slagoffers uit den boezem perst. Men versterkt de kragt van het vuur door 'er eene groote hoe-

veelheid olie in te gieten, en de heldinne is weldra verteerd.

Als het slagtoffer tot asfche verbrand is, rigt men op die plaats een eerteken op, om de gedagtenis van haaren heldenmoed te vereeuwigen; deeze eerbewyzingen, zoo duur gekogt, zyn eger voorwerpen van nayver voor de leevende: de eerzucht om na zynen dood van zig te doen spreken, verblindt hen omtrent de middelen ter verkryging van dien roem. Somtyds bouwt men op plaatfen, die zeer veel bezogt worden, kleine kappellen ter haarer eere; deeze staan altyd open, opdat de voorbygangers deeze graftomben zien en vereeren mogen.

In *Bengale* is dit fchouwfpel nog ysfelyker; de vrouwen hebben daar moeds en kragts genoeg om zig op het lyk haarer mannen te laten binden; zy houden het in haare armen tot dat men den houtstapel in brand steekt, en zitten dat oogenblik met de grootste gerustheid van geest aftewagten.

Als men haar leevende begraaft, verrigt men dezelfde plegtigheden, alvorens men haar naar de begraafplaats leidt; als zy, die het slagtoffer worden moet, daar gekoomen is, daalt zy neder in den kuil, die in de gedaante van een gewelf is; zy zet zig daarin neder, en neemt het lyk van haaren man in haare armen; waarop men den kuil met aarde vult tot aan den hals der vrouw; men houdt een tapyt voor haar om te beletten dat men haar met de angften des doods zie worstelen, en dat

fchouw-

schouwspel de andere vrouwen afschrikke. Men reikt haar iets toe in eene schulp, dat zeekerlyk vergift is, en draait haar eindelyk den hals om, hetgeen met eene verwonderlyke handigheid verrigt wordt.

De Indische boeken zyn vol van geschiedenissen van Godinnen en Koninginnen, die die zonderlinge offerhande verrigt hebben, om alle vrouwen van aanzien ten voorbeeld te strekken: Die dulle drift tot sterven is somtyds zoo verre gegaan, dat by het overlyden van zekere Koningen of Vorsten, geheele huisgezinnen, vaders, moeders, kinderen, dienstboden, alle zig aan de vlammen opofferden om hunne verkleefdheid en droefheid te toonen.

Deeze onmenschlyke gewoonte is in Indie zeer oud. De meeningen omtrent derzelve oorsprong zyn verscheiden. STRABO zegt dat, als men de overlevering gelooven mag, zy door een hunner Koningen is ingesteld, om de vrouwen te beletten haare mannen door vergift omtebrengen, van welke zy zig uit weerzin of wuftheid ontdeeden, om ongestoord haare nieuwe minnaryen te mogen pleegen. Deeze wet, in schyn verstandig, maakte dat de vrouwen noodzaaklyk belang hadden by het leven haarer mannen; maar zy vermoordde een gedeelte der natie om het ander voor een onzeeker gevaar te behoeden. Deeze staatkundige wet wierdt in het vervolg een stuk van godsdienst.

Dit feit beledigt de menschheid te veel dan dat

men daaraan geloof zou slaan; te Rome stuitede men het vergiftigen der mannen door de vrouwen door even kragtige, en minder bloedige, middelen (a): hoe buitenspoorig en wreed die gewoonte ook schyne, het is egter gemakkelijk 'er reden van te geeven. De groote liefde van enige vrouwen tot haare mannen, de wanhoop van hen verloren te hebben, het verlangen om hen te volgen, deden in het eerst die offerhande volbrengen, die vervolgens door het gebruik gewettigd, en algemeen gemaakt wierdt; dus wierden ook in Egypte de voornaamste bedienden der Vorsten met hunne Heeren begraven, en heden nog, by de Tartaren, dooden zig, als een Vorst of een Groote sterft, zyne bloedvrienden op zyn graf. Alle deeze gewoonten spruiten uit eene zelfde oorzaak, uit eene onbepaalde verkleefdheid aan den persoon, voor welken men zig opoffert (b). Dec-

ze

(a) Te Rome veroordeelde men, om het vergiftigen, waarvan men de vrouwen verdagt hielt, te doen ophouden, haar, die haare mannen verloren, weduwen te blijven. TITUS LIVIUS.

(b) FRANC. CARON verhaalt in zyne *Historie van Japan* dat by den dood van een groot Heer tien, twintig, denig perfoonen van aanzien, en veele zynen vasallen zig den buik opfnyden om met hem te sterven. Dit bloedig weurfpel is de uitwerking der beloften, welke zy hem by zyn leven gedaan hebben uit verkleefdheid aan zyn persoon, of

of

ze ysfelyke offerhande is, voor het overige, niet door den godsdienst gewettigd, dan ingevalle zulke weduwen zonder kinderen zyn; hy beveelt haar, die kinderen hebben, of zwanger zyn, te blyven leeven om die te verzorgen en optevoeden (a).

Het

of uit erkentenis voor de weldaaden, welke hy hun bewezen heeft.

Als de Koning van *Siam* sterft, werpen zig niet alleen zyne vrouwen in het vuur, waarin zyn lyk verbrand wordt, maar 'er zyn nog verscheiden andere perfoonen, die dit gewillig navolgen.

(a) De nieuwere Reisbeschryvers koomen in hunne narigten van dit verbranden der vrouwen tamelyk wel met den Heer SONNERAT overeen. Dow zegt dat deeze gewoonte in Indie veel zeldzaamer geworden is, en dat men die nooit voor eene godsdienstpligt heeft gehouden. HOLWEL stemt ook toe dat zy eene vrywillige offerhande is, en geene vastgestelde godsdienstpligt, doch hy zegt dat zy door de opvoeding, door valsche begrippen van eer, gelukzaligheid, enz. en door het aanraaden der priesters zoo dringend geworden is, dat weinige zig daarvan ontslaan, schoon zy zig door het nalaaten van deeze zelfsmoord, niets anders op den hals haalen dan verwytingen over haare minachting van roem en zuiverheid. Doch daarvan zegt HOLWEL niets dat het de vrouwen, die kinderen hebben, verboden zoude zyn zig te verbranden; hy verhaalt zelfs dat de kinderen van zulke vrouwen, die zig verbranden, uit hoogachting voor haare moeder door de rykste en aanzien-

lyk-

Het rouwgewaad der Indiaanen bestaat in zig het hair te laten afscheeren, in zig het hoofd met een gedeelte van het lynwaad, dat zy op de schouderen draagen, te omwinden; zy onthouden zig ook gedurende enige dagen van betel. Het zou hun een ondraaglyk dwang zyn, indien zy verplicht waren die langen tyd te ontbeeren.

De gewoonte van de lyken te verbranden, kan voortgesproten zyn uit de aanbidding van het vuur en de reiniging der lighaamen door hetzelfde; in een land, zoo bevolkt als Indie oudtyds was, en onder eene brandende lugtfreek, moest de staatkunde, die altyd door den godsdienst geholpen wordt, wel een middel vinden om te beletten dat de verrotting der lighaamen de lugt zoude besmetten, en moorddaadige aansteekende ziekten teelen. De Indiërs zyn het oudste volk, onder welk men die gewoonte vindt. De God QUICHENA wierdt, volgens hen, verbrand voor het tydperk, waarop wy de schepping der wereld bepaalen, en ten naasten by op dien tyd dat zig eene Indiaansche volkplanting in China ging ter neder zetten.

NE-

lykste uit hunne stamme ten huwelyk gezogt worden. **HOLWEL** en **IVES** verhaalen aandoenlyke voorbeelden van dit treurig schouwspel. *Aantekening van den Hoogduitschers Oerzetter.*

NEGENDE HOOFDSTUK.

*Van de konsten en handwerken der Indiaanen.**Van enige eenvoudige en nuttige werktuigen, waarvan zig die volkeren bedienen.*

De konsten hebben in Indie, gelyk onder byna alle de Oosterfche volkeren, weinig of geene vorderingen gemaakt. De dwingelandy van eene opermagtige regeeringsform, de hitte eener verzwakkende lugtstreek, en de verkleefdheid aan oude gebruiken hebben daar altoos onoverwinlyke hinderpaalen aan toegebracht. De hedendaagfche werken der Indiërs, bewyzen dat de konsten op hetzelfde punt zyn blyven stillaan, en dat zy nimmer tot eenen hoogerem graad van volmaaktheid zullen gebracht worden. Men kan, wel is waar, zeggen dat de Indifche Vorften, welker pragt op andere voorwerpen valt, de weetenfchappen nooit beoefend, noch diegeene, die zig daarop toeleggen, begunftigd of beloond hebben; den konstenaar wordt een dagloon betaald, even als den geringften werkman, en de geleerde, die zyn gantsche leven de letteroefeningen heeft toegewyd, sterft in grootere armoede dan hy zoude hebben kunnen lyden, indien hy de aarde bebouwd hadde.

Hoe

Hoe zouden 'er, zeide my een Indisch Wysgeer, onder ons kundige menschen kunnen zyn? de konsten en weetenschappen zyn altoos door onweetende Vorsten, gretig om schatten op schatten te hoopen, en bedorven door de wellustigheden van het Vrouwentimmer, onderdrukt geworden.

De schilderkonst is by de Indiers, en zal daar altoos in haare kindsheid zyn. Zy vinden eene schildery, dat kakelbont is van rood en blaauw, en waarin de beelden met goud gekleed zyn; verwonderlyk fraai. Zy verstaan zig niet op licht en bruin, weten de voorwerpen niet te ronden, noch doorzigtkundig te plaatsen; kortom hunne beste schilderstukken zyn slegts afgezette prullen.

Wy bewonderen hunne geschilderde lynwaaden alleen om de levendige kleuren, die van de bytende stoffen en van het water, waarin men die lynwaaden wascht, en geenzints van den kunstenaar afhangen. Deeze heeft niet veel gereedschap noodig. Als de tekening en den omtrek daarop gedrukt is, wascht hy het lynwaad voor de eerste reize; vervolgens spreidt een werkman hetzelve op den grond uit, en naast hetzelve gezeten, geeft hy het overal de meest heerschende kleur: het zyn gewoonlyk kinderen, die die eerste kleur leggen. Naa dat het andermaal gewasfchen is, spreidt een ander, bekwaamer, werkman het lynwaad op een klein smal tafeltje en schildert de schaduwen. Hunne penseelen bestaan uit een stuk bamboes, dat
pun-

puntig uitloopt, en gespleten is; op een duim afstands boven de punt is een kluuwtje wol, dat de verw inhoudt; de werkman drukt dit kluuwtje om de verw langs het riet te doen nedervloeijen, dat niet aangetast wordt door het bytend vogt. Naardien geen reiziger van deeze handelwys gesproken hadt, die tot heden toe hier onbekend was, was men zeer verlegen in onze nieuwe chitzenfabrieken, waarin men de Indische naabootste; het bytend vogt verteerde de penseelen, en het is zeer laat geweest dat men op de gedagte is gevallen van die van riet te maaken.

De beeldhouwkonst is niet verder gevorderd dan de schilderkonst; en alle de standbeelden, welke men in de tempels ziet, zyn slegt getekend, en slegt uitgevoerd. Men ziet 'er gebrooken armen en beenen, hoofden, die niet by de lighaamen behooren. De kleedingen zyn styf, en lomp. Om kort te gaan, men bespeurt ligt dat zy zig nooit hebben toegelegd om de natuur natevolgen.

De Bouwkonst is by hen aan geene regelen onderworpen. Aan de groote torens, boven de ingangen hunner tempelen geplaatst, en die de eenigste gebouwen zyn, die een denkbeeld van hunne talenten in dat opzigt geeven kunnen, ziet men verdiepingen, die somtyds zeer laag, somtyds wederom zeer hoog zyn. De talryke pylaaren, die het binnenst gedeelte der Pagoden versieren, hebben geene vaste evenredigheden. Sommige zyn van onderen zeer dik, en eindigen als een kegel, dewyl

wyl zy van boven spits toelooopen; andere zyn van onderen zeer dun en van boven zeer dik. Die tempels hebben egter, myns bedunkens, iets edelers en majestueufers dan die der Chineezen; Ja zelfs dan die van andere volkeren der aarde. Die ontzagchelyke gevaarten, die de ingangen kroonen, de inwendige versierfelen, en die duizende van pylaaren, die de pagoden omringen, boezemen eerbied in, en kondigen de wooningen eener godheid aan.

De toonkunst is in denzelfden staat van onvolmaaktheid als de andere konsten. Hunne zangkunst is zonder enige harmonie. De een zingt hoog, de ander zingt laag, op vier of vyf nooten, die met eene foort van gebrom beginnen, en hooger en hooger klimmen tot het eind van het vers, alwaar zy in een groot geschreeuw uitvallen.

De Indiaanen hebben verscheiden speeltuigen, maar die niet geschikt schynen om de stem te begeleiden. Dat het groots geraas maakt is voor hun het fraaist en welluidendst. In de pagoden bedienen zy zig, om het volk het uur van het gebed aantekondigen, van de trompet, van den *Bouri*, den *Toutaré*, den *Combou* (a), den *Naguar*

(a) De *Bouri*, de *Combou* en de *Toutaré* zyn soorten van trompetten; de tweede wat kleiner dan de eerste, die twee ringen heeft daar de *Combou* maar met een ring of draaijing voorzien is. De *Toutaré* gelykt volmaakt een groote jagthoren.

guar (a), den Dole of Tamtam (b), en den Talan (c); maar als de Bayaderes de godheid lofzangen toezingen, begeleiden zy zig zelve met de Nagasfaran, de Carna, de Otou, de Pilancojel (d), de Tourti (e), de Matalan en de Tal (f).

De verschillende Pagoden hebben elke haare byzondere speeltuigen. In die van MARIATALE bedient

(a) De Naguar is eene soort van keteltrom, maar van hout, waarop met stokken geslaagen wordt.

(b) De Dole of Tamtam is een lange trommel, waarop men aan beiden zyden met stokjes slaat.

(c) De Talan bestaat uit twee koperen platen, welke men tegens elkanderen doet klinken.

(d) De Nagasfaran, Carna, Otou en Pilancojel zyn soorten van fluiten, of hoboos. De eerste gelykt vry wel naar een hobo, doch is korter en dikker, en heeft maar vier gaten; de tweede is een fluit zonder enig gat, en heeft veel gelykenis naar eene regte trompet; de derde is van gedaante als de eerste, maar langer, en dunner naar evenredigheid, en heeft zeven gaten; de laatste is eene zeer dunne fluit met agt gaten.

(e) De Tourte is eene soort van Doedelzak met drie gaten aan de pyp, in welke men blaast, en vier aan eene andere; zy geeft een geluid als de basfon.

(f) De Tal en de Matalan zyn hier boven in het vierde Hoofdstuk reeds beschreven geworden. De Tal dient om de pasfen van de Bayaderes te regelen als zy dansen terwyl zy lofzangen ter eere van den God der pagode zingen.

dient men zig van de *Oudoukai* (a); de geestlyken, die zig den dienst van die Godin hebben toegewyd, begeleiden hunne stem, terwyl zy almoesen vraagen aan de deur van haaren tempel, met een *Baini* (b), hetgeen hen den naam van *Bainers* doet draagen. In de tempels van VIRAPATREN en PERIANDAVER bedient men zig van den *Pambé* (c), dien men ook in die van MARIATALE gebruikt.

Om een sterfgeval in een huis aantekondigen, gebruiken zy den *Taré* (d). De spyzen en geschen-

(a) De *Oudoukai* is eene soort van trommel, die in het midden dunner toeloopt; men houdt haar met de eene hand by het middenst touw vast, en met de andere slaat men op een der einden, terwyl men de vingeren lugtig schudt.

(b) De *Baini* is eene soort van trommel, die uit een vel bestaat dat op een der einden gespannen is. Op het midden van dat vel is een touw vast, dat dwarsch door de trommel gespannen is; aan het eind van het touw is een houten handvatzel, dat men met de eene hand strak vasthoudt, om het touw te spannen, hetwelk men met de andere hand knypt en dus toonen doet drillen.

(c) De *Pambé* bestaat uit twee soorten van trommels, die aan elkanderen gebonden zyn, en, even als de *Oudoukai* in het midden dunner zyn. Men slaat tegelyk op de eene zyde met de hand, en op de andere met stokjes.

(d) De *Taré* is eene zeer lange trompet; het geluid dat zy geeft, is treurig en naar. Dit speeltuig is zeer geschikt tot het gebruik, waartoe het bestemd is.

fchenken, welke de nabestaanden den overledenen aanbieden, zyn altoos van het geluid van dat speel-
tuig verzeld; dat ook voor het lyk geblaazen wordt,
als het naar de begraafplaats of naar den houtstapel
gedraagen wordt.

De *Pandarons*, een slag van geestlyken, die zeer
talryk zyn, speelen eene soort van viool, welker
geluid zy by hunne stem paaren, en die *Ravana-
stron* (a) genaamd wordt. De Maratsche en Mo-
golsche *Bramaanen* begeleiden hunne stem met den
Viné (b). Zy, die de adders laten dansen, be-
dienen zig van den *Magoudi* (c).

De handwerken der Indiaanen schynen ons toe
zeer

(a) Men heeft die viool dien naam gegeven, omdat
de Reus RAVANEN, Koning van het eiland *Ceylon*, omtrent
vyf duizend jaaren geleden, dezelve heeft uitgevonden.
De viool is geheel cirkel rond, heeft eenen langen hals,
en vier snaaren, waarop men met eene korte strykstok
strykt.

(b) De *Viné* is eene soort van cither, aan welker hals
men een kalabas vasthecht om haare toonen welluidender te
maaken. Zy heeft vyf snaaren.

(c) De *Magoudi* bestaat uit een kalabas, aan welker
eind twee elkanderen gevoegde rieten, elk met vier gaten,
vast zyn. De kwakzalvers, die de slangen laten dansen,
betoveren dezelve door een zeker deuntje, en doen alle
die, welke in de huizen zyn, 'er uit koomen. Zy vatten
die met de hand op, zetten dezelve in eene mand, en des
anderendaags zyn zy reeds tam gemaakt.

zeer eenvoudig te zyn, omdat zy over het algemeen weinig werktuigen gebruiken, en zig alleen van de hand en twee of drie gereedschappen bedienen in werken, waarin wy meer dan honderd gereedschappen noodig hebben. Hierin wyken die volkeren het meest van de Europeaanen af. Wy verwonderen ons over de industrie der wilden van Nieuw-Zeeland, die met een stuk steen, dat in de gedaante van een byl gehouwen is, zyne schuitten en al zyn houtwerk maakt. Wy staan verbaasd, wanneer men ons vertelt dat die fraaie neteldoeken, die ons zoo zeer behaagen, op getouwen geweeven zyn, die uit vier in den grond geplante paalen bestaan, maar wy geeven geen acht dat, toen onze voorouders de boschen bewoonden, en van eikels leefden, zy met dezelfde eenvoudigheid hun werk verrigteden. Het was eerst na dat hunne schranderheid zig door de vorderingen van eene beschaafde maatschappy ontwikkeld hadt, dat zy de molens, en ontzagchelyke en zaamengestelde werktuigen uitvonden, om groote uitwerkingen voorttebrengen. Een korenmolen, door een man bestierd, geeft duizend ponden meel op éénen dag, terwyl twee Indiaanen, met hunne handmolens, niet meer dan zestig ponden zullen maalen. Dus is het ook met alle andere werktuigen gelegen.

De Indische Timmerman kent geen ander gereedschap dan de schaaf, beitel, boor, hamer en eene soort van byl. De aarde is zyn werkbank en
zyn

zyn voet de klemhaak; maar hy heeft eene maand tyd noodig tot hetgeen onze werklieden in drie dagen afmaaken. Men mag hun schoon de spoedigste en gemakkelykste manier wyzen van het hout te zaagen; zy verkiesen liever zig by de verkeerde handelwyzen te houden, welke zy van hunne voorvaderen geleerd hebben, dan betere en gemakkelykere aanteneemen, die nieuw voor hun zyn. De zaager stelt zyn stuk hout tusfchen twee balken, die in den grond geslaagen zyn, en lugtig op een bankje gezeten, is hy drie dagen bezig om met eene handzaag een plank te zaagen, die onze werklieden niet meer dan één uur werks zoude kosten.

De smit draagt zyn gereedschap, zyne smids, zyn fornuis altyd met zig, en gaat werken overal daar men hem wil te werk stellen. Hy zet zyne smederij op voor het huis van den geenen, die hem ontbiedt; met gewreven aarde maakt hy een muurtje, voor hetwelk hy zyn vuur stookt: agter dat muurtje zyn twee ledere blaasbalgen, welke de leerjongen beurtelings nederdrukt: op deeze wyze blaast hy het vuur aan; een steen is zyn aanbeeld, en een tang, hamer, mooker en veil zyn zyn eenigst gereedschap.

Den werkstukken van den goudsmit is dit gebrek aan gereedschap vooral wel aantezien. Zij hebben, zoo min als de Chineezen, tot heden toe nog zoo verre niet kunnen koomen dat zy het goud en zilver kunnen polysten, en het goud van

verschillende kleuren kunnen navolgen. Wy schat-
ten egter hun gouddraadwerk, dat slegts werk van
geduld is. De Indische goudsmit zet zyne werk-
plaats op by den geen, die hem laat haalen. Zyn
fornuis is een gebroken aarde pot; een yzere pyp
dient hem voor een blaasbalg; een nyptang, ha-
mer, vyl en een klein aambeeldje; zie daar al zyn
gereedschap. Hy maakt zyne smeltkroes op het
oogenblik van potaarde met kolen-stof en koedrek
gemengd, hetgeen de smeltkroezen sterk maakt,
en belet in het vuur te bersten. Voor twaalf fran-
sche stuivers, of een schelling laat men den baas en
den leerjongen eenen geheelen dag werken.

De schoenmaaker is van de verachtste stam, en
de armste aller handwerklieden. Hy heeft geen an-
der gereedschap dan den els en zyn mes; geen
voorraad van leder of leesten. Als men een paar
schoenen noodig heeft, moet men die vooraf be-
taalen; voor het geld, dat men hem geeft, koopt
hy den wilden hond (a), welkers huid daartoe die-
nen moet. Naa die afgevild te hebben, bereidt
hy die den zelfden dag, en des anderen daags le-
vert hy de schoenen. De schoenmakers zyn, om
dat

(a) Met deczen oneigentlyken naam *chien sauvage* of
chien maron heeft men dit dier benoemd, dat herkaau-
wend is, en in stem, huishouding, en maakzel een schaap is,
van welk dier het alleen verschilt door de hoedanigheid van
zyn vagt, die met zulke grove hairen bezet is als die on-
zer geitenbokken. VERTTAALER.

dat zy leder hanteeren, en vleesch eeten, by de andere Indiaanen in verachting, en worden voor de flegfte aller menfchen aangezien. Hunne hutten staan in afzonderlyke oorden buiten de fteden en de gehugten. Zy zyn het, die in de Europeefche bezittingen tot den haatlyken dienst van fcherpregter gebruikt worden.

De weever zet des morgens, voor zyn huis, onder een boom, zyn getouw op, dat hy by het ondergaan der Zon wederom afbreekt. Dat getouw is zeer eenvoudig: Het beftaat flegts uit twee rollen, die op vier in den grond geftooken paa-len rusten. Twee ftokken, die dwarsch over de ketting loopen, en die aan elk eind worden opgehouden, de een door twee touwen, die aan den boom zyn vastgemaakt, onder welken het getouw geplaatst is, de ander door twee andere touwen, die aan de voeten van den weever gebonden zyn, geeven hem middel om de draaden van de ketting van elkanderen te verwyderen, om den inflag daarin te weeven.

De akkerbouw is even min tot volmaaktheid gebragt. Zy kunnen niet enten. Hunne tuinen beftaan flegts uit enige vierkante akkers met *Bredes*, *Beringedes*, en fnyboonen. Naardien de ryst hun eenigst voedzel is, hebben zy zig op derzelve teeling toegelegd. Alzoo dat graan alleen in een waterachtigen grond wasfen wil, en het grootst gedeelte der landen, vooral op de kust van *Coromandel*, droog en zandig zyn, hebben zy al hun-

ne nyverheid in het werk gesteld om werktuigen te vinden tot het bevogtigen der rystlanden.

Eerst zaaien zy, na den regentyd, de ryst zeer dicht in een hoek van een rivier of vyver; als de plant tot de hoogte van vyf of zes duimen is opgegroeid, trekken zy dezelve uit, en verplanten die by kleine bosjes op eenen voeglyken afstand in een toebereiden grond, die wel geploegd is; zonder dat zou de ryst te dicht staan en verftikken. Als zy ryp is, snydt men die op eens halven mans hoogte met eene groote sikkel af, en nooit langs den grond, gelyk wy het graan in Europa affnyden. Zy maaken 'er schooven van. Om de ryst uit het stroo te haalen, vatten zy die schooven met hunne beiden handen aan het eind, en slaan die tegens den grond op een bekwaamen dorschvloer. Na dat zy die ryst opgeraapt hebben, maaken zy een hoop van eene menigte schooven, en slaan die met een bamboes, om de ryst, die 'er nog in mag gebleven zyn, daar te doen uit vallen.

Terstond na den oogst van de ryst zaaien zy *Cambou, Maïs, gierst, Gengeli*, enz.

Alle de velden zyn in kleine vierkante akkers van vyf en twintig of dertig roeden verdeeld, die door een kade of rand die wel vast gestampt is, van elkanderen zyn afgescheiden. Op die wyze maakt elke akker een bak uit, waarin het water, dat tot den groei der ryst volstrekt noodzaaklyk is, wordt gehouden. Men laat het door

gooten van den eenen akker in den anderen loopen, zoo dat men met ééne wip eene groote uitgestrektheid gronds kan begieten. Hiertoe gebruikt men een werktuig, *Picote* genaamd. Het is een wip op den rand van een put of regenbak geplaatst, om het water daar uit te putten en vervolgens wegteleiden daar men wil. Dit werktuig, zoo eenvoudig als schrander uitgedagt, is op de volgende wyze gemaakt. By de put staat een stuk hout, dat van boven gevorkt is, in den grond geplant; in die vork is door een pin een ander hout vastgemaakt dat de wip moet wezen, en dat met sporten voorzien is, om den geenen, die het werktuig doet beweegen, gemakkelyk te doen op en neder klimmen. Gemeenlyk is het onderst gedeelte dier wip een dikke boomstam; als die niet zwaar genoeg is om tegenwigt te maaken, maakt men 'er een grootten steen aan vast. Aan het bovenst gedeelte is een staak vastgemaakt, aan welker eind een groote ledere emmer hangt. Een man klimt langs de sporten op de wip, en, zig aan traliewerk van bamboes, dat naast het werktuig geplaatst is, vasthoudende, doet hy den emmer in de put zinken, waarop hy weder afklimt, en den emmer door zyne zwaarte doet ryzen, welken een ander man afwagt om hem in een kom uittegieten, waaruit het water zig in de gooten verspreidt, die het door alle de velden verdeelen. Hy, die de emmers uitgiet, zingt, om zig aantemoedigen, de

woorden, *een, twee drie*, naar het getal, dat hy geledigd heeft.

Als het water in de vyvers gelyk met de oppervlakte van den grond is, bedienen zy zig om dien te begieten, van een mand, die door het bescryken met koedrek en potaarde ondoordringbaar voor het water gemaakt is, en aan vier touwen hangt. Twee mannen houden in elke hand een; zy scheppen het water, en gieten het over het land, door de mand heen en weder te slingeren.

Van alle de werktuigen, welke de Indiaanen bedagt hebben om olie te maaken, is de molen, waarvan zy zig thans bedienen om die van kokos en gengeli uit die vrugten te persfen, de eenvoudigste. Dezelve bestaat uit de volgende deelen. 1. Een dikken stam van een boom, die in den grond gestooken, en daar wel vastgemaakt is, waarvan het bovenste gedeelte de gedaante van een vaas heeft. 2. Een mortier in het midden van een boomstam geplaatst, en die, niet zeer groot zynde, naar beneden is uitgehold. 3. Een stamper, die in de mortier steekt. 4. Een dwarschhout, dat aan het bovenst eind van den stamper is vastgehecht, en dat dient om denzelven te doen draaien (dit dwarschhout is zaamengesteld uit gelyke stukken, die met touwen aan elkanderen gebonden zyn, ten einde hij, buigzaam zynde, niet ligt breeke.) 5. Een dikke platte houten balk, aan het benedenst gedeelte horizontaal geplaatst en op welken het dwarschhout is vastgemaakt. Die balk wordt
bree-

breeder aan het eind, dat op het voetstuk van den boomstam voegt, is aldaar uitgerond, en draait in eene groev, die onder in dien stam gemaakt is; hy doet het geheele werktuig gaan. Twee ossen aan dien balk gespannen, loopen daarmede rond, en draaien dus te gelyk den stamper. De stam is aan zyn bovenst gedeelte met een boord voorzien, die belet dat de olie wegloope. Op den horizontalen balk staat een man, die daarmede ronddraait, het zaad, dat uit den mortier kooft daar weder in schuift, de olie opgaert, naarmate dezelve op de oppervlakte verschynt, en die in potten giet.

Het werktuig; dat zy gebruiken om de katoenwol te kaarden, is ook zeer eenvoudig. Het bestaat uit een stuk hout zes of zeven voeten lang. Aan beiden einden van dat hout is een sterke snaar vastgemaakt, die, als men dezelve roert, geluid geeft, hetgeen dat werktuig den naam van *viool* doet geeven (onze hoedenmakers hebben een werktuig, dat byna eveneens is, en dat zy den *boog* noemen). De viool is met een touw aan dat van eenen boog vast, die aan den zolder hangt. De werkmán houdt met zyne eene hand de viool in het midden vast, en met de andere spant hy door middel van een hout, waaraan eene dikte aan het eind is, de snaar zeer sterk, die, wanneer zy losgelaaten wordt, de katoenwol slaat, die met kragt opwerpt, doet zwellen, de stof 'er uit doet vliegen, en in staat stelt om gesponnen te worden. De veêrkragtigheid van den boog, waaraan de viool hangt, stelt,

stelt,

stelt den werkman in staat denzelven naar alle kanten in den hoop wol, die hy kaardt, heenen te wenden.

Het zyn de *Choulias*, die de katoenwol kaarden; zy zyn Mahometaanen, en stammen, even als de *Mapletten* van de kust van *Malabaar* van de Arabieren af, welker gelaatstrekken zy behouden hebben, doch niet hunnen godsdienst. De Arabieren zyn van de secte van OMAR, en de *Choulias* van die van ALY. Daar is reden om te vermoeden dat ten tyde van de vermeestering van Indie door de *Mogollers*, de *Choulias* den godsdienst en de gebruiken der overwinnaaren aannamen, daar integendeel op de kust van *Malabaar*, welke de *Mogollers* niet hebben kunnen vermeesteren, de *Mapletten* de gewoonten en de bygeloovigheden van de Heidenen, onder welker gebied zy leefden, hebben aangenoomen. Het is om de gebruiken der *Malabaaren* te volgen, dat de kinderen der *Mapletten* niet van hunne vaderen erven, maar van hunner moeders broeders.

De verovering van die kust door ADER-ALI-KAN is nog te versch dan dat zy reeds invloed op de zeden zoude hebben kunnen hebben; maar als de *Mogollers*, zig in dat land staande houden, zullen de *Mapletten* waarschylyk hunne oude gebruiken, voor die van deeze nieuwe meesters, als overeenkomstiger met de inspraak der natuur, verlaaten.

TIENDE HOOFDSTUK.

Van de Geneeskunst der Indiaanen.

De kundigheden der Indiaanen in de Geneeskunst bepaalen zig tot het bereiden en toedienen van enige kruiden.

Alle ziekten zyn in Indie ongemakkelyk te geneezen, eensdeels door de wyze, waarop men die behandelt, ten anderen, omdat het venus-smet daar altyd onder gemengd is. Uitermaate ligtge loovig zynde, verbeelden zig de Indiaanen dat men niet kan geneezen dan door kragt van middelen; zy stellen al hun vertrouwen in een kwakzalver, die dikwyls drie maanden te voren nog wasfcher (*a*), weever, of flotenmaaker was, en die, uit gebrek aan werk niet kunnende bestaan, zig tot Geneesmeester opwerpt.

Daar zyn voor het overige geene Geneesmeesters,

(*a*) De vrouwen der wasfchers, die men in Indie *Mainas* noemt, zyn zeer beroemd om haare kennis in het afdryven der vrugten. Zy gebruiken gemeenlyk hevige afdryvende middelen, als de pynappel-kern (*pignon d'Inde*) en wynruit; en men kan verzekeren dat zy de helft der ongelukkige slagtoffers die in hunne handen vallen, vergiftigen.

zers, die meer weten dan andere, en die zig een beroemden naam verwerven. De Indiaanen zyn byna alle Geneeskundigen. Van hunne kindsheid af leert men hen reeds enige kruiden kennen, en men geeft hun verschillende voorschriften, die van vader tot Zoon overgaan. Dit is voor hun eene toevlugt in de armoede. Ook maaken zy dikwyls met planten, welker eigenschappen zy niet kennen, een mengzel, welks uitwerkingen zy niet beter weten.

Zy dienen weinig inwendige geneesmiddelen toe, en bedienen zig zelden van iets anders dan van zalven, en pappen.

Zy staan in de verbeelding dat alle ziekten van warmte of koude ontspruiten, of dat zy voortgebracht worden door winden, die tusfchen vel en vleesch koomen. Koomt de ziekte van het vel, dan denken zy dat zy door wormen veroorzaakt wordt, en, om die te doen sterven, leggen zy bytende middelen aan, die de huid uitdroogen en doen afschilferen. Des anderendaags neemt de Geneesheer enige stukken van die verdorde huid af, en vertoont dezelve den zieken als de wormen die hem knaagden, het geen hy zelf blindeling gelooft.

Naardien alle hunne geneeswyzen enkel op vooroordeelen gegrond zyn, gebruiken zy in de veel voorkoomende ziekten, die door koude veroorzaakt worden, de heetste geneesmiddelen. De ziekte eindigt gewoonlyk in eene ontsteeking, welker

ker

ker toevallen, die zeer zwaar zyn, van de geneesheeren worden aangezien als een noodzaaklyk gevolg van die eigenschappen, die zy in alle kwaalen vinden.

De Indiaanen kennen het gebruik der lavementen niet. Nooit aderlaaten zy; het onoverwinlyk afgryzen, dat zy van bloed hebben, zal dit altoos beletten; en indien een Europeaansch Geneesheer hen wilde aderlaaten, zou de vrees, welke zy voor die bewerking hebben, eene strydige uitwerking voortbrengen dan die men daarvan verwagten zoude. In de plaatse van onze aderlaating, belasten zy een gestrengen eetregel, en een zieke, die hunne voorschriften in dat opzigt wel wil volgen, moet verscheiden dagen zonder eeten en drinken blyven. Vervolgens doet men hem heete afkookzels drinken, die uit kruidnagelen, anys, en andere zeer verhittende middelen zyn zaamengesteld. Daarop ontstaat'er eene ontsteeking, die verergert, en den zieken wegsleept.

Zy voelen de pols, even als de Chineezen, door herhaalde reizen hunne vingeren op de slagader te plaatfen. Na het verschil in derzelver beweeging gadegeslaagen te hebben, beschouwen zy den zieken met een byzonderen aandagt in het gelaat, en doen hem gelooven dat de veranderingen in de pols tot het gelaat overgaan, en dat de beweging der oogen, by die van de slagader gevoegd, een zeeker middel is om den aart der ziekte te kennen.

Al wat betrekking heeft tot de Heelkunde is den Indiaanen onbekend; zy koomen daarin met de Egyptenaaren overeen, dat zy nimmer een lyk geopend hebben om het menschlyklyk lighaam te leeren kennen, en daarin de oorzaken der ziekten optespeuren: zy sterven gerust onder de handen hunner Geneesmeesteren, maar onder de behandeling van een Europeaan zouden zy in geduurigen angst zyn tot aan hunnen dood, of tot aan hunne volkoomen geneezing, omdat zy meenen dat het voor een vreemdeling onmogelyk is hunne waare ongemakken te kennen.

De Indiaanen zyn verschillende ziekten en alle foorten van koortsen, die wy in Europa kennen, onderworpen. De bewooners der bergachtige landstreeken worden aangetast door eene daar te land sterk regeerende derdendaagsche koorts, die veroorzaakt wordt door het water, dat verstoppingen te weegbrengt. Deeze ziekte, welke zy niet anders dan door den eetregel en enige purgeermiddelen bestryden, zoude den aanhoudenden aandacht der Geneeskundigen vereisfchen; want ik heb in byna alle de wateren, die van de bergen afvloeijen, metaalachtige deeltjes waargenoomen, en vooral in die van *Gingi*, die veel vitriooldeelen vervatten. De Indische Geneeskundigen, die my die wateren scheikundig zagen onderzoeken, verzeekerden my dat de lugt de eenigste oorzaak deezer koortsen was, en dat men, ondanks de voorzorg, welke men gebruikte van het water van
zeer

zeer verre te laten haalen, egter in zekere jaargetyden niet te min door dezelve wierdt aangetast.

De *Pareiers*, die te arm zyn om goed voedsel te kunnen verkrygen, en die meestendeels van verrot vleesch leeven, dat zy in de zonnehitte te droogen leggen, worden dikwyls aangetast door eene koorts, waaraan zy van den vyfden tot den negenden dag sterven: derzelve verschynzelen zyn eene zeer volle pols, de huid heet, de tong droog, ruuw, zwart, en dikwyls openberstende, de oogen schitterende en traanende, eene moeilijke, en altyd van eene groote zwakheid en magteloosheid verzelde ademhaaling: fomtyds loozen de zieken onder en boven levendige wormen.

Zy zyn ook de verstoppingen der milt onderhevig, welke men *Basfe* (a) noemt; volgens de Indische Geneesheeren koomen die verstoppingen voort uit eene koude koorts. Ik ben van gedagte dat men die eerder moet toeschryven aan de groote hoeveelheid salpeter, welke de aarde in dat land bevat, hetgeen de lugt in zekere jaargetyden zeer koud maakt. Deeze ziekte is nog gemeener in *Bengale*, alwaar het salpeter in grooten overvloed is. Ik ben van gevoelen dat men dezelve met vrugt door het vlugtig loogzout zou tegengaan. Deeze verstoppingen strekken zig van de holte van de
maag

(a) Het woord *Basfe* is van het Portugeesch woord *Baca* afgeleid, dat de milt betekent.

maag tot in de flinker-bovenbuikzyde uit, en zyn fomtyds zoo hard als ſteen. De milt moet verwonderlyk ſterk uitgezet zyn om zulk eene groote ruimte te beſlaan.

Daar regeert ook nog eene beſmetlyke ziekte, die de geene, welke zy aantast, binnen vier en twintig uren, en fomtyds eerder, wegfleept. Zy vertoont zig niet dan by koud weder.

Zy, die overdaadig leeven, en die geene goede ſpysverteering hebben, worden aangetast van een buikloop, of liever onwilligen afloop van de drekſtoffen, die vloeibaar, maar niet met bloed vermengd zyn. Zy hebben geene geneesmiddelen tegens dien buikloop, welken zy *ſcherpen vloed* noemen, en welks geneezing zy geheel de natuur overlaaten.

Enige jaaren geleden regeerde 'er zulk eene foort van vloed, die zig door het geheel land verbreidde, groote verwoestingen aanregtede, en van *Cheringam* tot *Pondichery* zestig duizend menſchen wegfleepte. Zy wierdt door verſcheiden oorzaaken voortgebracht. Sommige wierden daarvan aangetast, omdat zy in de open lugt den nagt doorgebracht en geſlaapen hadden; andere omdat zy koude ryst met *Tair* of geſtremde melk gegeten hadden; maar de meeste, doordien zy gegeten hadden na zig gebaad of met koud water gewaſchen te hebben, hetgeen hun de ſpysverteering belette, en eene algemeene kramp in het zenuwgeſtel veroorzaakte, die van eene verſlapping, en
den

den dood gevolgd wierdt, zoo de zieken niet spoedig geholpen wierden. Deeze besmetlyke ziekte regeerde, terwyl de Noorden wind woei in de maanden December, January, en February; als hy ophielt te waaien, vetdween ook de ziekte: haar kenmerk was een waterachtige buikloop, verzeld van braakingen, eene groote zwakheid, brandenden dorst, benaauwdheid op de borst, en opstopping van water. Somtyds gevoelde de zieke hevige kolyk-pynen: dikwyls verloor hy kennis en spraak, of wierdt doof: de pols was klein en gedrongen, en het eenigst geneesmiddel, dat de Broeder DU CHOISEL, een uitlandige zendeling, daar tegens vondt, was theriakel en bittere artsenyen. De Indische Geneesheeren konden geenen enkelen zieken behouden. Daar is reden om te gelooven dat de belette doorwaasfeming in het bloed terug vloeiende, en in de maag en darmen dringende, de braakingen veroorzaakte, die in dien buikloop eindigden.

Die, welke twee jaaren daarna op de eerste volgde, was allerverfchrikkelykst. Hy kwam niet uit dezelfde oorzaak als de eerste voort, naardien hy in July en Augustus een aanvang nam: hy kondigde zig eerst aan door een waterigen buikloop, die eensklaps opkwam, en somtyds den zieken in minder dan vierentwintig uren wegfleepte. Zy, die van denzelfen waren aangetast, hadden in vyf of zes uren tot dertig maalen stoelgang, hetgeen hen tot zulke eene zwakheid bragt, dat zy noch

spreeken, noch zig beweegen konden. Somtyds hadden zy geene pols. Hunne handen waren koud, gelyk ook hunne ooren; het aangezigt was uitgerekt; het invallen van de holligheid der oogputten was het teken van den dood: zy gevoelden noch pyn in den buik, noch kolyk, noch snydingen. Hetgeen hen het meest deedt lyden was eene brandende dorst. Sommige loosden wormen in den stoelgang, andere braakten die; deeze wreede plaag trof in het algemeen alle de stammen, maar vooral die, welke vleesch eeten, als de *Pareiers*. De inlandfche Geneesmeesters hadden geen beter uitflag van hunne behandeling deezer ziekte dan van die der voorige; zy kwam in den tyd van den Noorden wind wederom te voorschyn.

De Indiaanen zyn ook wyachtige buikloopen en braakingen onderworpen, die van eene belette doorwaasfeming en hunne groote armoede koomen, welke laatste zoodanig is dat zy meestentys niet genoeg te eeten hebben om den omloop des bloeds in evenwigt te houden. By deeze twee oorzaaken moet men nog voegen het gebrek aan linde om zig by koud weder te dekken. Zy flaa-pen op eenen vogtigen grond in hutten, alwaar zy niet beschut zyn voor regen en wind. Gebrek aan alles wat de mensch tot onderhoud van zyn leven noodig heeft, haalt deezen ongelukki-gen ziekten op den hals, die hen in groot getal doen sneeven.

De kwaade spysverteering, die in Indie *honden*
dood

dood genaamd wordt, is daar zeer gemeen. De stammen, die vleesch eeten, een voedzel, dat te zwaar is voor zulke eene warme lugtstreek, worden daar dikwyls van aangetast. De *Bramaanen*, schoon zy noch vleesch, noch visch eeten, hebben dikwyls zulke eene moeilijke spysverteering, die veroorzaakt wordt door de groote hoeveelheid boter, welke zy by hunne ryst nuttigen: veele zyn daar schielyk aan gestorven.

Deeze zoo gemeene kwaade spysverteering heeft niet altyd een al te overvloedig voedzel ten oorzaake. De koele lugt, waaraan men zig met zoo veel vermaak blootstelt, veroorzaakt eene moeilijke spysverteering, als zy den buik, het hoofd, of enig ander gedeelte des lighaams te zeer verkoeld heeft, door de doorwaasfeming te beletten: Veele lieden zyn gestorven, omdat zy de onvoorzigtigheid gehad hadden zig in de open lugt te slaapen te leggen.

Zy kennen de ontfteekende ziekten niet, noch ook het pleuris; maar zy hebben de bloedvloeiing daar voor in de plaats.

De Venusziekte is van oude tyden in Indie bekend geweest; zy is daar niet volstrekt gevaarlyk, als men terstond middelen daartegens gebruikt; doch by de wellustig leevende vrouwen, die haar drie of vier jaaren laten inwortelen, verandert zy in kanker of melaatsheid; dan volgen alle de andere kwaalen en brengen hen tot den dood. De Indiaanen verzagten die kwaal zon-

der de oorzaak te vernietigen; en naardien zy byna alle het beginzel derzelve by hunne geboorte medebrengen, vooral hét gemeen volk, is het zeer zeldzaam in dat land gezonde menschen te vinden. De geneesmiddelen, welke zy over het algemeen gebruiken, zyn dranken van *Curaneli*, koude baden, en buikzuiveringen met melk van *Cali* (a), waarvan zy pillen maaken, en waaronder zy het sap uit de toppen der takken en meel van maïs mengen; zy geeven er dagelyks eene pil van ter grootte van een peper-korrel, en gebruiken dit middel tegens alle soorten van venusziekten, die zy 'er door geneezen, als zy niet verouderd zyn.

De vallende ziekte is hun ook niet onbekend. Zy weeten geen ander middel dan den zieken joodenkruid te laten eeten, welk men in Indie *Graye* noemt; dit heeft die ziekte den naam van *Graye* doen geeven.

De kinderpokken zyn daar besmettelyk, zy regeeren gewoonlyk van de maand February af tot
in

(a) De *Cali* is den Europeaanen bekend onder den naam van *Titimale van Indie*. Deeze plant is egter niet van dat geslagt; haare melk is een allerhevigst braak- en purgeer-middel; haar sap kan, op het vuur verdikt zynde, langen tyd bewaard worden. De Indiaanen gebruiken haar als een eenvoudig buikzuiverend middel, en geeven 'er eene pil van ter grootte van een speldenknop.

in April. Als de landwinden beginnen te waaien, verdwynen zy. Daar zyn jaaren, waarin zy zeer moorddadig woeden. Als zy zig in eene landstreek verspreid hebben, regten zy schrikkelyke verwoestingen aan, zoo wegens haare kwaadaardigheid, als door de wyze, waarop men die ziekte behandelt.

De Indiaanen gebruiken de inenting niet; zy onderscheiden de afgezonderde pokken van de zaamenvloeiende, en behandelen alle op eenerlye wyze.

Als de eerste verschynzelen zig beginnen te vertoonen, als koorts, braakingen, pynen, enz. geeft men den zieken niets meer dan rystwater, dat *Cange* genoemd wordt; hetzy hy dat wederom uitbraake of niet, men gaat voort hem dat voedsel alleen te geeven, tot dat de kleine koorts ophoude, en de pokken beginnen te etteren: alsdan staat men den zieken toe een weinig ryst en drooge visch, die men *Carvate* noemt, te eeten; de eetregel, welken zy in acht neemen, kan de plaats der aderlaating wel vervullen die wy in het werk stellen. Is de zieke enigzints verstopt, doen zy hem een weinig *jagre* neemen, in plaatse van onze lavementen. Koomen de pokken niet wel uit, geeven zy den zieken sap van tamarindenbladen, met wat *jagre* gemengd, en houden zig verzeekerd dat dat middel derzelve uitbotting bevordert; als zy etteren, bestuiven zy den zieken met asch van koedrek, om te beletten dat

het lynwaad aan de puisten vastkleeve. Deeze nadeelige behandeling doet de vogten inslaan, belet de doorwaasfeming, en brengt groote rooven, en wonden, buikloopen, en hoest voort, die hen fomtyds in de teering storten. Zy bevogtigen de ooggen en neusgaten van den zieken met wat cocos-olie, om te beletten dat die deelen aan elkan- deren kleeven. Op den zestienden of zeventien- den dag wasfchen zy den zieken met koud wa- ter, en wryven hem vervolgens ruuwlyk met bladeren van den *Margosier* (a) en leggen op de lidtekenen bladeren van dien boom, gestooten, en in olie of boter gebakken; alsdan staan zy den zieken toe *tair*, ryst, en uijen te eten. Deeze koude baden veroorzaaken dikwyls buikloopen, ftuipen, zweeren, hoest, benaauwdheden, en ein- delyk den dood, en dus eindigt de behandeling der Indiaanen in de kinderziekte.

De befmettelyke mazelen, die, vyf jaaren ge-
le-

(a) De *Margosier* is eene foort van *Melia* eschen- boom; deeze boom is aan MARIATALE gewyd. Het is al- leen uit bygeloovigheid dat de Indiaanen den zieken met de bladeren van dien boom wryven. Zy bedienen zig van de toppen der takken om de vliegen te verjaagen, die den zieken koomen plaagen; zy plaatfen ook takken op zyn bed en in het geheel huis. De gebuuren zetten 'er ook op hunne wooningen, in overtuiging dat MARIATALE alsdan die ziekte zal beletten 'er in te koomen.

leden, zulke groote verwoestingen onder hen aangrigteden, waren eene soort van kinderziekte, welke men in Indie nog niet gezien hadt. Derzelve uitbotting begon in het aangezicht en op de borst, en verbreidde zig over het geheel lighaam en de uiterste deelen; zy wierdt gevolgd van benaauwdheid, slaaperigheid en dorst. Alle, die door de Geneesheeren van dat land met dranken en tegengmiddelen van hun maakzel behandeld wierden, stierven.

Het kinderbaaren, dat in Indie zoo gemakkelyk toegaat, heeft gevaarlyke gevolgen. Het is de gewoonte eene vrouw, die kooft te bevallen, drie dagen den *Langanam* (a) te doen houden, dat is te zeggen, haar in dien tyd geene vaste noch vloeibaare spys te laten gebruiken; men geeft haar slegts afkookzels van verschillende speceryächtige wortelen, bladeren, en zaaden. Dit middel doet het bloed verdroogen, dat, onder den *langanam*, de stof der afscheidingen, en overvloedige uitwerpingen, die het kinderbaaren verzelt, geleverd hebbende, dik, slymig en waterachtig wordt, waaruit eene ontsteeking in de lyfmoeder geboren wordt. Deeze ontsteeking brengt de *Jani* (b) voort,

(a) De *Langanam* bestaat in drie, vier, en vyf dagen zonder eeten of drinken te blyven. De Indiaanen beveelen die in byna alle ziekten; hy brengt zwaare toevallen, en eindelyk den dood voort.

(b) De *Jani* is eene stremming, een gebrek van omloop

voort, en de zieke sterft op den agtsten of negenden dag.

De Indiaanen hebben nog enige byzondere geneesmiddelen, naar de ziekten geschikt. Voor de daar te lande regeerende koortfen gebruiken zy met vrugt afkookzels van gestampde wortelen van den *Margosier*, die de plaats onzer kina vervullen; zy beweeren dat deeze dezelfde wortel zy, en dat hy, versch zynde, meer kragt heeft dan die, welke men uit Europa aanbrengt, welke in den overtocht een gedeelte zyner kragt verloren heeft.

Tegens de jigt gebruiken zy eene maand lang een poeder, waarvan de zwavel het voornaamst ingredient is. Zy hebben my nooit willen zeggen, waaruit het bestaa; maar hetzy dit middel niets deuge, hetzy men het kwalyk toediene, het is ten minsten zeer schadelyk, en dryft de jigt naar andere deelen.

Tegens den aanbeijen-vloed gebruiken zy met vrugt de reuzel, die zy *Pannimei*, dat is, *varkensboter* noemen, en mengen dezelve met ryst.

Den hairworm geneezen zy met gefneden limoenen, op welke zy gestampde *Tchimbé*-korrels (a)
stroom-

loop in het bloed en de vogten, door te weinig dunheid veroorzaakt, dat door den *Langanam* nog vermeerderd wordt.

(a) De *Tchimbé* is een boom van het geslagt der schel-
vrug-

strooien; dit laten zy op den hairworm liggen tot dat hy verdroogd is, en waschen dien vervolgens met water, waarin men vermilioen geeft heeft.

Zy bedienen zig van poeders van aardwormen tegens de ziekten der tanden, en beweeren dat het een zeer goed middel zy om de tandpyn te stillen.

In plaatse van onze *eau de Luce* gebruiken zy de meld van de *Cali*; om iemand, die in onmagt ligt, te doen bykoomen, wryven zy hem daarmede aan den hoek van het oog. De scherpheid van dat sap wekt weldra de gevoeligheid van alle deelen op, en doet den zieken bykoomen, die meestentyds zyn gezigt 'er by verliest.

Zy hebben byzondere geneesmeesters tegens de slangen beeten, en, naardien de beet van verscheiden deezer kruipende dieren van eenen schielijken dood gevolgd wordt, en zy den geneesmeester niet altyd terstond by de hand hebben, bedienen zy zig van enige voorschriften, welke de kwakzalvers in de plaatsen, die zy doortrekken, agterlaten.

Onder die slangen is eene der gevaarlykste en gemeenste de gekapte slang, die beter onder den naam van den brilslang bekend is. De Indiaanen
noe-

vrugten, hy draagt lange en zeer dunne peulen. Zijne zaaden zyn rond, en aan beide einden plat.

noemen haar *Nalla Pambou*, dat de goede slang betekent. Zy gebruiken tegens haaren beet de *Vichamarondou* (a). Om dat middel toetedieneu, opent men de huid tot dat het bloed te voorschyn kooft. In deeze infnyding steekt men de grootte van eene peper-korrel *Vichamarondou*, en men wryft de wond wel. Men doet den zieken eene even grootte hoeveelheid inwendig gebruiken, en als hy buiten kennis is, wryft men 'er zyne lippen mede. Als het gevaar dringend is, vergroot men de infnydingen, men opent de huid aan het bovenst van het voorhoofd, aan den hals, en men wryft deeze infnydingen met den *Vichamarondou*. Dit middel is zeer kragtig, als het spoedig wordt toegediend, maar als het vergift in het bloed is doorgedrongen, is het zonder vrugt. De geneezing, welke men verrigtte te *Karikal*, op een tydt dat men noch geneezer van slangen-beeten, noch *Vichamarondou* by de hand hadt, is allerverbazendst. Men nam een jong hoen, welks fondement men op de beet hieldt, hetgeen ten naastenby de uitwerking deedt van een kop, en het vergift naar
 zig

(a) De *Vichamarondou*, by de Europeaanen bekend onder den naam van *Zalve van Madura*, is een mengzel van verschillende kruiden en wortelen, die ongetwyfeld veel vlug loogzout bevatten; maar het voornaamst ingredient is de pynappel-kern (*pignon d'Inde*). Die zalf, die een hevig buikzuiverend middel is, heeft de reuk van menschendrek.

zig trok; het hoen stierf in weinig tyds: toen plaatste men 'er een tweede op, dat welhaast dood was, en door een derde vervangen wierdt; men plaatste 'er dus tot dertien na elkanderen op. Het laatste stierf niet en schein niet ziek, de man was volmaakt geneezen.

Daar is eene soort van zeer kleine adder, die nooit groot wordt. De Indiaanen noemen dezelve *Variapambou*, en beweerden dat deeze de eenigste is onder de slangen, die jongen baart. Haare beet is allergevaarlykst; De *Vichamarondou* geneest die niet; zy geeven als een tegengift Colloquinten te eeten. Men weet dat men 'er genoeg gebruikt heeft, als men die bitter vindt; want zy gelooven dat het fenyn deezer adder dengeenen, die door dezelve gebeten is, belet de bitterheid der colloquinten te proeven. Naardien deeze gewoonlyk een buikloop veroorzaaken, doet men den zieken eene zekere hoeveelheid *Paroupou*, eene soort van platte erweten ecten, tot dat de buikloop ophoudt.

Deeze zyn ten naastenby de kundigheden, of liever de vooroordeelen der Indiaanen in de geneeskunde, en in 't algemeen de geneesmiddelen of vergiften, die zy gebruiken.

ELFDE HOOFDSTUK.

Van de Sterrekunde der Indiaanen.

Naardien de Sterrekunde by de Indiers zeer oud is, is het waarschynlyk dat zy deeze weetenschap den volkeren hebben medegedeeld, die met hun kwamen handelen. Door middel van rekenkundige regelen (a) die in raadzachtige verzen vervat zyn, berekenen zy de Zons- en Maans-verduisteringen naauwkeurig en vry schieelyk. De *Bramaanen* hebben den overgang van Venus over den schyf der Zon met veel juistheid berekend gehad. In hunne oudste heilige boeken vindt men de volgende byzonderheden over de planeeten.

De zon volgt haaren loop in het midden der wereld (b); dit verlevendigend hemellicht brengt alles goeds voort, dat de menschen en dieren genieten. Zy geeft door haaren omloop om de aarde de maat des tyds. In het begin der maand *Cartigué*
(No-

(a) Men kan enige deezer vinden in de *Reize van den Heer LE GENTIL*.

(b) Alle volkeren hebben algemeen geloofd dat de zon haaren loopkring om de aarde beschryft. De Europeaanen zyn mischien de eenigste, die die grove dwaaling hebben laten vaaren.

(November) wordt de nagt een *Najigué* (a) langer dan de dag, terwyl de zon naar het Zuiden voortloopt; wanneer, integendeel, dat hemellicht naar het Noorden gaat, zyn de dagen langer dan de nagten.

In den tyd van zestig *najigués* of vierentwintig uren doorloopt de zon negen *Courous* (b) en agt millioenen *Yogénais* (c). Als het op de eene plaats dag is, heerscht op eene andere plaats de nagt, hetgeen van den loop der zon kooft. Haare wagen steunt met het een eind op den berg *Mérou* (d) en het overige van dezelve dryft op de lugt. Zy heeft maar een wiel, en wordt door zeven groene paar-

(a) Een *Najigué* is zoo veel als vier en twintig van onze minuten.

(b) Een *Courou* is honderdmaal honderdduizend.

(c) Een *Yogénai* is vier mylen, hetgeen drie honderd en twee en negentig millioenen mylen maakt voor den loop der zon in vier en twintig uren.

(d) Een gouden berg in het midden der wereld. De Goden alleen kunnen naar denzelfen gaan. De Indiaanen beweeren dat hy in het Noorden, aan den kant van de Noord-pool is, en dat hy uit duizend en agt *Condoumoudis* of kleine bergjes bestaat. De Goden voerden denzelfen in de *melkzee* om hem te doen beweegen, en den *amourdon* te bekoomen, die hen onsterfelyk moest maaken. Zie de tweede *Invleefching van VICHENOU*. *Fabelkunde der Indianen* II. B.

paarden voortgetrokken (a); de God AROUNIN is derzelve voerman (b). De *Valaguilliers*, ten getale van zestig duizend, volgen de zon in haare twaalf kameren (c) terwyl zy haar aanbidden en verschillende lofzangen ter haarer eere aanheffen.

De Maan-hemel is honderd duizend *Yogénais* onder de zon (d), en volbrengt haaren omloop schiekyker dan zy.

De sterren-hemel is twee honderd duizend *Yogénais* hooger dan die der Maan.

Honderd duizend *Yogénais*, hooger woont *Soucrin* (Venus), die de Zon beurtelings voorgaat en volgt.

Twee honderd duizend *Yogénais* boven Venus is *Bouda* (Mercurius). Als hy van de Zon verwyderd of gescheiden is, gelyk dikwyls gebeurt, betekent zulks hongersnood.

Nog twee honderd duizend hooger houdt Mars zyn verblyf: hy doorloopt een teken in vyfenveertig dagen. Hy is een wezen, dat den menschen schadelyk is.

Twee

(a) Men heeft zonder twyfel dit getal gekozen ter oorzaak van de zeven dagen der week.

(b) Iedereen erkent hier ligt den PHAËTON der Grieken.

(c) Die kamers zyn de twaalf tekenen van den Zodiak.

(d) Uit deeze getrouwe overzetting ziet men dat de Indiaanen niet gelooven, gelyk de geleerde Heer BAILLY geschreven heeft, dat de Maan boven de Zon is.

Twee honderd duizend *Yogénais* verder houdt Jupiter zyn hof. Hy gaat zoo langzaam voort, dat hy niet meer dan een teken in een jaar doorloopt. Als hy agteruit gaat, voorfpelt het enig ongeluk voor de *Bramaanen*.

Twee honderd duizend *Yogénais* boven Jupiter heerscht *Sani* (Saturnus); hy doorloopt slegts een teken in dertig maanden. Hy is de nadeeligste van alle planeeten.

Elf honderd duizend *Yogénais* boven Saturnus is de hemel der zeven *Richys* (a).

Tienmaal honderd duizend *Yogénais* verder is een cirkel, die de gedaante van een hagedis heeft, en *Singsfoumaram* (b) genoemd wordt. In zynen staart staat de *Drouwan* (de pool-ster).

Tien duizend *Yogénais* laager dan de Zon is de cirkel van *RAGOU* en *QUEDOU* (de kop van den draak). Deeze twee reuzen vatteden vyandschap op tegens de zon en de maan, omdat deeze hen beletteden hun deel van *Amourdon* of levensboter te eten; zy zwoeren haar eene onverzoenlyke haat en dreigden haar dat zy haar zouden inslokken, als zy niet op haare hoede waren. Het lighaam deezer reuzen heeft dertien duizend *Yogénais* uitgestrektheid
en

(a) Dit zyn de groote Patriarchen: zy maaken het gesternte uit dat wy *den grooten Beer* noemen.

(b) Godsdienstige lieden gelooven godvrugtiglyk dat die cirkel de voet van *VICHENOU* is.

en bedekt de zon en de maan, hetgeen de duisterheid der eclipsen te weegbrengt.

Waarom zouden wy de twee sterren, welke de Indiaanen met de naamen van RAGOÛ en QUEDOU benoemen, den *kop van den draak* heeten, indien de Serrekunde niet van dat oude volk door overlevering tot ons ware overgegaan?

TWAALFDE HOOFDSTUK.

Van de Taalen en het schrift der Indiaanen; en van die der Tamoulers in het byzonder.

I A R T Y K E L.

VAN DE TAALEN.

I A F D E E L I N G.

Van de Indiaansche Taalen in het algemeen.

Van de kust van *Orixa* tot aan *Kaap Comorin*, en hooger langs de kust van *Malabaar*, tot aan *Cochin* spreekt men de *Tamoulsche* taal. De geleerden van dat gedeelte van *Indie* schryven hunne werken in verzen, hetgeen dezelve voor het gros der *Indiaanen*, die egter volmaakt leezen kunnen, onverstaaubar maakt.

Op

Op de kust van *Orixa* spreekt men *Talinga*, eene taal, die van het *Tamoulsch* verschilt in karakters en uitspraak, doch waarvan elk karakter overgezet zynde met hetzelfde in het fransch overeenkomt.

Op de kust van *Malabaar* spreekt men eene taal, die insgelyks door haare karakters en uitspraak van het *Tamoulsch* verschilt.

In het Noorder gedeelte van de *Malabaarsche* kust, naar *Guzaratte* spreekt men de *Indousche* taal, die met het bedorven *Samscroutamsch* kan vergeleken worden. Zy heeft weinig overeenkomst met de *Tamoulsche*, *Talinga*, en *Malabaarsche* taalen.

Alle deeze taalen, in plaats van volmaakter te worden, gelyk geschied zou zyn, als die volkeren de Weetenschappen beoefend hadden, zyn zoodanig bedorven geraakt dat men nauwlyks enige spooren van het *Samscroutamsch* in dezelve bespeurt; het is op de kust van *Orixa* dat 'er nog enige overblyfzelen dier taal onder de geleerde *Bramaanen* beter zyn bewaard gebleven. Op de kust van *Coromandel* hebben zy die geheel verloren, en bedienen zig van enige letteren dier oude taal, alleen om het gebrek van hun schrift te vervullen, welks letters verscheiden woorden niet zouden kunnen uitdrukken.

Men spreekt in geheel Indie, behalven de landtaal, ook het *Moorsch* en het *Perfisch*, taalen, wel-

ke de Mogollers in dat land hebben ingevoerd, toen zy hetzelve overmeesterden. De kooplieden van de kust van *Coromandel* spreken byna alle *Talinga*. In alle de Europeefche Komptoiren spreekt men eene flegte bastaardtaal, door de Portugeezen ingevoerd, toen zy zig in Indie nederzetterden, en die in gebruik gebleven is.

De taal, die *Samscroutam*, *Samskrat*, *Hanscrit* of *Grandon* genoemd wordt, is de uitgestrekte: haare menigvuldige karakters verschaffen eene groote gemakelykheid om de gedagten uittedrukken, hetgeen haar door Vader PONS eene godlyke taal heeft doen heeten (a). Dit *Samscroutam* was de oude taal der *Brachmaanen*, en niet, gelyk de Heer BAILLY wil, die van een vroeger volk. De leevende taalen van Indie hebben genoeg overeenkomst met die oude taal, dat men dezelve alle als dogters van het *Samscroutam*, maar door het inmen-gen van eene flegte bastaardtaal bedorven, kunne aanmerken.

De Franfche taal is niet meer dezelfde met die der Gaulen, en binnen vyfhonderd jaaren zal zy meerder veranderingen ondergaan hebben, dan het *Samscroutam* zedert de vernietiging der *Brachmaanen* (b).

Het

(a) *Lettres edifiantes.*

(b) Woorden verslyten, om zoo te spreken, door het gebruik, en verliezen met den tyd veel van hunne kragt.

Om

Het *Talinga* is eene zachte en aangename taal; zy heeft minder gebreken dan alle de andere Indiſche taalen.

Het *Tamoulsch* is, zonder tegenspreken, de gebreklykſte taal, doordien elke letter op verſchillende wyzen uitgesprooken en geſchreven kan worden. Men kan 'er zig een denkbeeld van maaken uit het beknopt berigt dat ik van dezelve, naar eene te *Trinquebar* gedrukte ſpraakkonſt, zal geeven.

Alle deeze taalen hebben ſterke uitdrukkingen en levendige beeldtenisfen, die niet te veel van de natuur afwyken, ſchoon zy te zeer vergroot zyn. In de beſchryving van een gevegt, by voorbeeld, wordt het geklets der wapenen naargebootst door

Om deeze verandering, welke de leevende taalen ſchielyker ondergaan, is het ſchryven in dezelve de zeekerſte weg niet om zyne werken door de laate nakoomlingſchap te doen leezen; en, zoo het belangryke der zaaken, daarin vervat, hen dezelve als zy verouderd zyn, al zal doen beſtudeeren, zal de kragt van zeggen, en ſchoonheid van ſtyl, dus alle de verdienſten der digtſtukken, even zeer voor hun verloren zyn, als wy thans de fraaiheid van een zeer oud Hollandsch, Fransch, Engelsch ſtuk, niet kunnen gevoelen, ten zy wy ons door eene byzondere beoefening te dien opzigte, in de eeuw dier ſchryveren te rug geplaatst hebben. VERTAALER.

door het rollen en herhaald en schielyk stooten met de tong, het welk men genoodzaakt is by elk eind van een vers te doen.

II. A F D E E L I N G.

Van de Tamoulsche Taal.

De geleerde taal wordt *Chentamy* genaamd; alle de werken zyn in die taal geschreven in verzen, die als men ze leest, gezongen worden. De lezer duidt elk vers aan door de eerste lettergreep op een hoogen toon uittespreken, welchen hy ongevoelig en toonkundig laat vallen tot aan de laatste. Is 'er in het vers eene lettergreep te veel of te weinig, dan is de toon verward, gelyk geschiedt, als wy gebrekkige verzen leezen, en daar door kan men de fouten, die in het afschrift eens werks zyn, ontdekken, en verhelpen. Als een zin aan het eind van een vers eindigt, doet de lezer zulks merken door een vry lang gebrom in de keel en in den neus.

§ I.

Van de Letteren in het algemeen.

De Tamoulsche taal heeft dertig letteren, die van de linker- naar de rechterhand geschreven worden. Twaalf deezer letteren zyn klinkers, van welke vyf kort, en korte letters genaamd zyn, en zeven lang, van welke de twee laatste *ai* en *aou* eigenlyk tweeklanken zyn.

Ziet hier de gedaante dier klinkers in den rang, in welchen de Tamoulers die leeren (a).

1	2	3	4	5	6
அ	ஆ	இ	ஈ	ஊ	஋
<i>a</i>	<i>ā</i>	<i>i</i>	<i>ī</i>	<i>ou</i>	<i>ōū</i>
7	8	9	10	11	12
ஊ	஋	஌	஍	எ	ஏ
<i>e</i>	<i>ē</i>	<i>ai</i>	<i>o</i>	<i>ō</i>	<i>aou</i>

Deeze letters worden nooit anders dan aan het begin der woorden geschreven.

De agttien andere letters zyn medeklinkers; ziet hier haare gedaanten.

Dee-

(a) Ik moet hier errinneren dat de uitspraak deezer letteren naar die der fransche taal is aangetekend. Ik wilde, om naauwkeurig te blyven, hierin geene verandering maaken; het voornaamste is dat men *ou* overal als *oe*, *cha* als *sja* enz. leest. VERTAALER.

¹ 𑄀 ka	² 𑄁 nga	³ 𑄂 cha	⁴ 𑄃 gna	⁵ 𑄄 ta	⁶ 𑄅 na
⁷ 𑄆 ta	⁸ 𑄇 na	⁹ 𑄈 pa	¹⁰ 𑄉 ma	¹¹ 𑄊 ya	¹² 𑄋 ra
¹³ 𑄌 la	¹⁴ 𑄍 ra	¹⁵ 𑄎 ja	¹⁶ 𑄏 la	¹⁷ 𑄐 ra	¹⁸ 𑄑 na

Deeze medeklinkers worden niet altyd eveneens uitgesproken: aan het begin van een woord geplaatst zynde spreekt men die anders uit, dan wanneer zy in het midden staan; ook verandert een volgende klinker of medeklinker hunne uitspraak. Dus koomen zy niet naauwkeurig met de daaronder geplaatste letteren overeen, en naardien elk van dezelve een korte *a* medebrengh, zyn zy eigenlyk lettergreepen.

Naardien de karakters der klinkers, van welke wy reeds melding gemaakt hebben, nooit dan aan het begin der woorden geschreven worden, heeft men andere tekenen moeten uitvinden, die by de medeklinkers gevoegd, als zy in het midden of op het eind der woorden staan, de klinkers uitdrukken. Ziet die tekenen fig. 1, 2, 3, 4.

Het

1	2	3	4	5
π	~	Ⓒ	Ⓞ	Ⓜπ k̄ā
6	7	8	9	10
ⓄⓄ	Ⓞ	γ	Ⓜ	Ⓜ
nā	nā	rā	ki	kī
11	12	13	14	15
Ⓜ	Ⓜ	Ⓜ	Ⓒ	ⓂⓂ
mī	tī	tī	e	ke
16	17	18	19	20
ⓂⓂ	ⓄⓂ	ⓂⓄⓄ	ⓂⓄ	ⓂⓄ
kē	kai	nai	nai	lai
21	22	23	24	25
ⓂⓄ	ⓂⓂπ	ⓂⓂπ	ⓂⓄⓄ	ⓂⓄⓄ
lai	ko	kō	no	nō
26	27	28	29	
ⓂⓄⓄ	ⓂⓄⓄ	ⓂⓂⓂ	ⓂⓄⓄ	
kaou	paou	tam	taou	

Het eerste, agter een medeklinker geplaatst zynde, drukt een lange \bar{a} uit; dus betekent de eerste medeklinker, die ka uitdrukt, als hy door dit teken gevolgd wordt, $k\bar{a}$, zie fig. 5. en dit teken wordt agter alle medeklinkers geplaatst, behalven agter den zesden na , den agttienden na , en den zeventienden ra , welker lange \bar{a} wordt uitgedrukt als fig. 6, 7, 8.

Het tweede betekent een korte i , als het boven den medeklinker geplaatst wordt. De eerste me-

deklinker, by voorbeeld, die *ka* betekent, wordt, als hy geschreven wordt als in fig. 9, *ki*. Het is eveneens gesteld met alle de andere lettergreepen.

Datzelfde teken, een weinig meer gekruld betekent de lange \bar{i} ; ziet, by voorbeeld, de fig. 10, 11; Maar om *ti* kort uittedrukken, wordt het getekent als in fig. 12 en voor \bar{ti} lang, als in fig. 13.

Ou kort en lang wordt op eene vry verschillende wyze geschreven, naar de klinkers, die zy aanneemen, gelyk men in de hiernevens gevoegde tafel zien kan.

De korte *e* wordt uitgedrukt door het derde teken, dat *hoorn* genaamd, en altyd voor den medeklinker geplaatst wordt; als het van boven een weinig meer gekruld is, gelyk in fig. 14 te zien is, betekent het de lange \bar{e} . Dus wordt de lettergreep *ke* uitgedrukt als in fig. 15, doch $\bar{k}\bar{e}$ als in fig. 16.

Door het vierde teken schryft men de tweeklank *ai*, en het wordt altyd voor den medeklinker geplaatst. Men schryft, by voorbeeld, *kai* als in fig. 17. Het is hetzelfde omtrent alle de medeklinkers, behalven omtrent den zesden en agttienden *na*, den veertienden *va* en den zestienden *la*, die geschreven worden als in de lettergreepen *nai*, *nai*, *lai*, *lai*, fig. 18, 19, 20, 21.

De *o* wordt geschreven met den hoorn van de *e*, fig. 3, voor den medeklinker geplaatst, en dan doet

doet

doet men deezen volgen door het teken van de lange *a* fig. 1. Dus schryft men *ko* als in fig. 22 en *kō* als in fig. 23; gelyk ook *no* als in fig. 24, en *nō* als in fig. 25, enz.

De tweeklank *aou* wordt geschreven door den hoorn van de *e* fig. 3. voor den medeklinker geplaatst, en van het teken van den zesden of twaalfden klinker gevolgd. Dus schryft men *kaou* als in fig. 26, *paou* als in fig. 27 enz.

Het gebrek deezer taal bestaat daarin, dat die karakters, by elkanderen gevoegd, verwarring veroorzaaken, omdat zy verschillende waarde hebben; men moet dan den zin der spreekwyze weten om het karakter wel te leezen. Indedaad men kan in fig. 28 leezen *tam*, dat *hemzelven* betekent, of ook *taram*, dat *reize* te kennen geeft, twee betekenissen, die zeer verschillende zyn.

De tweeklank *aou* is dezelfde zwaarigheid onderworpen, naardien men in fig. 26 zoo wel kan leezen *kel*, *hoor*, als *kaou*, en men in fig. 29 zoo wel kan leezen *tel*, *scarpioen* als *taou*.

De Tamoulers zetten daarenboven noch stippen, noch commaas; zy scheiden de woorden ook niet van elkanderen, hetgeen eene groote verwarring in hunne schriften veroorzaakt, en maakt dat zy, die de taal niet volmaakt verstaan, den waaren zin der spreekwyze dikwyls niet kunnen begrypen.

De nevensgaande tafel vertoont de medeklinkers

kers

kers zoo als zy by de verschillende klinkers gevoegd zyn.

Deeze karakters, ik herhaal het nog eens, koomen niet naauwkeurig overeen met de letteren, die onder dezelve geplaatst zyn; zy veranderen in de uitspraak volgens de letter die hen voorgaat, hetgeen een groot gebrek in die taal is.

Een medeklinker, van eenen anderen gevolgd zynde, blyft opgeheven; in de geleerde taal wyst men door een stip, op den medeklinker geplaatst, aan dat hy opgeheven is; maar dit stip wordt 'er zelden bygevoegd door hen, die de gemeene taal schryven.

§ II.

Van de medeklinkers.

¹ K	² ᳚	³ ᳚	⁴ ᳚	⁵ L	⁶ ᳚᳚᳚
ka	nga	cha	gna	ta	na
⁷ ᳚	⁸ ᳚	⁹ U	¹⁰ L	¹¹ W	¹² ᳚
ta	na	pa	ma	ya	ra
¹³ ᳚	¹⁴ ᳚	¹⁵ ᳚	¹⁶ ᳚	¹⁷ ᳚	¹⁸ ᳚᳚᳚
la	ra	ja	la	ra	na

De eerste medeklinker *ka* wordt niet altyd op dezelfde wyze uitgesproken. In het begin van

ceer

een woord spreekt men hem uit als een *c*, of een *k*; als hy in het midden van een woord enkel staat, is hy een *g*; als hy dubbel voorkomt, wordt hy als een *c* of *k* uitgesproken.

De derde *cha* heeft ook zyne moeijelykheid, al-
zoo hy op vier of vyf verschillende wyzen kan
uitgesproken worden; dan is hy een *s*, dan een *ch*;
soms komt hy overeen met de talingasche let-
ter fig. 19 en wordt tusfchen de *s* en *ch* uitgesproo-
ken. Als de *cha* verdubbeld is, wordt hy als *tcha*
uitgesproken, en als hy door den vierden mede-
klinker *gna* wordt voorgegaan wordt hy een *ja*.

19	20	21	22	23	24
Y	chw	cht	cht	chul	chm
		<i>Cari</i>	<i>Cari</i>	<i>Calam</i>	<i>Calam</i>

De vierde medeklinker *gna*, met een klinker
vereenigd zynde, wordt uitgesproken als de *gn*
in het fransch woord *agneau*, of in het woord *com-
pagnie*; hy kan voor geen anderen medeklinker
geplaatst worden dan voor den derden *cha*: alsdan
spreekt men hem uit als *ngn* en die *cha* wordt een *j*.

De vyfde medeklinker *ta* is de *t* der Engelschen.
Nooit wordt deeze aan het begin van een woord
geplaatst: als hy in het midden alleen staat, is hy
een engelsche *da*; als hy dubbel en door een lange
letter voorgegaan is, is hy een enkele *t*. als hy door
een korte voorgegaan is, doet men twee *t* hooren;

als

31001

als deeze letter alleen voor een anderen medeklinker opgeheven is, wordt zy als een *t* uitgesproken.

De zesde medeklinker *na* is een *n*, en wordt ook als deeze uitgesproken: hy wordt nooit aan het begin van een woord geplaatst.

De zevende *ta* is een *t*, als hy aan het begin van een woord staat; is hy in het midden, dan wordt hy een *d*; als hy dubbel is in het midden van een woord, en door eene lange letter wordt voorgegaan, laat men maar één *t* hooren, maar men spreekt 'er twee uit, als hy van eene korte letter wordt voorgegaan.

De agtste *na* is de eenigste van de drie tamoulsche *n*, die aan het begin van een woord geplaatst kan worden; als hy in het midden voorkomt, is hy altyd opgeheven, en als hy aan het eind staat is het omdat het volgend woord met een *ta*, fig. 7. begint.

De negende *pa* is, aan het begin van een woord, een *p*; als hy in het midden alleen staat is hy een *b*; als hy in het midden verdubbeld is, en door eene lange letter wordt voorgegaan, wordt hy als een enkele *p* uitgesproken; maar gaat 'er eene korte letter voor, dan doet men twee *p* hooren; dit is egter geene algemeene regel; want daar zyn woorden, waarin men slegts eene *p* uitspreekt, schoon 'er eene korte letter voorgaat.

De elfde *ya* is een medeklinker *i*, die met alle de klinkers vereenigd wordt: aan het eind der bywoorden, fig. 20, wordt hy uitgesproken als eene
foort

foort van stomme *i*, hy wordt daarentegen aan het begin van een woord als *ya* uitgesproken.

De twaalfde *ra* wordt veel zagter uitgesproken als de fransche *ra*. Hy verschilt veel van de andere tamoulsche *ra* fig. 17; want fig. 21 *cari* betekent *houtschool*, en fig. 22 betekent *een mengzel*.

De dertiende *la* wordt ook zagter uitgesproken dan de fransche lettergreep *la*, en verschilt veel van de andere tamoulsche *la* fig. 16; want fig. 23 *calam* is *eene maat koren* en fig. 24 *calam* is *een dorschyloer*.

De veertiende *va* komt volmaakt met onze *v* overeen.

De vyftiende *ja* is, volgens de Indiaanen, eene foort van *b*: in zekere strecken spreekt men dien uit als een *l*; in andere komt hy by een *ja*, met het opheffen van de tong uitgesproken.

De zeventiende *va* is een *r*; als hy in het midden van een woord verdubbeld is, wordt hy als twee *t* uitgesproken, en schynt niet te verschillen van twee *ta* fig. 7. agter den agttienden medeklinker *na*, die dan opgeheven is, verandert hy in een *d*.

De agttiende *na* wordt zeer verschillend en flauwer dan de *na* fig. 6. uitgesproken. Hy wordt in het midden en op het eind, doch nooit aan het begin der woorden geplaatst.

§ III.

Van de Klinkers.

1	2	3	4	5	6
<i>A</i>	<i>h</i>	<i>o</i>	<i>u</i>	<i>ou</i>	<i>ou</i>
<i>a</i>	<i>ā</i>	<i>i</i>	<i>ī</i>	<i>ou</i>	<i>ōū</i>
7	8	9	10	11	12
<i>e</i>	<i>ē</i>	<i>ai</i>	<i>o</i>	<i>ō</i>	<i>aou</i>

De klinkers worden uitgesproken even als de onze, behalven in de volgende gevallen.

Als de korte *a* gevolgd wordt van den veertienden medeklinker *va*, den twaalfden *ra* of den agtienden *na*, wordt zy als een *e* uitgesproken; als de *a* geplaatst is voor den zesden medeklinker *na*, den vyftienden *ja*, of den zestienden *la*, en deeze het woord eindigen, wordt hy ten naastenby uitgesproken als *eu* in het fransch woord *feu*, of in ons woord *acteur*; maar in woorden van éene lettergreep die met dezelfde medeklinkers eindigen, behoudt zy haaren waaren klank.

De derde klinker *i* wordt nooit met een helderen klank uitgesproken voor den zesden medeklinker *na*, den vyfden *ta*, den vyftienden *ja*, den zestienden *la*, en den zeventienden *ra*; de korte *i* wordt gemeenlyk uitgesproken als een stomme *e* of als *eu*; maar veele spreken haar uit als *o* of als *ou*. De lange *i* wordt voor den zesden

me-

medeklinker *na* en den vyfden *ta* meestentyds uitgesprooken als *ou*; maar voor den *ta* wordt zy egter somtyds uitgesprooken als *eu*, voor den vyftienden medeklinker *ja* en den zestienden *la* wordt zy als *eu* of *ou* uitgesprooken; voor den zeventienden medeklinker *ra* wordt de korte *i* altyd uitgelaaten, als men de eindigende wyzen uitspreekt.

De lange *ou* wordt altyd uitgesprooken als in het fransk, d. i., als *oe*, gelyk ook de korte *ou*, dien een zagter klank gegeven wordt.

De lange *e* en korte *e* worden dikwyls gesprooken als *ye*: het gebruik alleen kan detzelve waare uitspraak leeren. Voor den vyfden, zesden, vyftienden, zestienden, en enkelen zeventienden medeklinker, *ta*, *na*, *ja*, *la*, *ra* wordt die letter uitgesprooken als *eu*; maar voor een dubbele *ra*, die dan als een *t* wordt uitgesprooken, heeft deeze regel geene plaats meer, en men zegt *yé*.

Men ziet dat de twee klinkers *i* en *e* voor de voornoemde letteren *ta*, *na*, *ja*, *la*, en *ra* in uitspraak van elkanderen niet verschillen.

De tweeklank *ai* wordt als *ai* uitgesprooken in de woorden van eene lettergreep, en als zy in de eerste lettergreep van de woorden van meer dan eene lettergreep geplaatst is; maar in andere gevallen wordt zy uitgesprooken als *ei*, zoodanig dat de *i* zig naauwlyks laat hooren.

§ IV.

Van de verandering van de letteren in andere.

In de Tamoulsche taal zyn verscheiden letteren, die in haare uitspraak verandering ondergaan, naar de letteren, die dezelve voorafgaan, en die ook veranderen, als zy aan de einden der woorden geplaatst zyn.

De tiende medeklinker *ma*, aan het eind van een woord geplaatst, en door een ander gevolgd wordende, dat met den eersten medeklinker *ka* begint, verandert dan in den tweeden medeklinker *nga*; voor den derden *cha* geplaatst zynde, verandert hy in den vierden *gna*; voor den zevenden *ta*, verandert hy in den agtsten *na*.

De dertiende medeklinker *la* voor den eersten, derden, zevenden, negenden, *ka*, *cha*, *ta*, *pa* verandert in den opgeheven zeventienden *ra*, en dan verandert de volgende zevende *ta* ook zelf in den zeventienden *ra*.

De zestiende medeklinker *la* voor dezelfde letteren *ka*, *cha*, *ta*, *pa* geplaatst, verandert somtyds in den opgeheven vyfden *ta*, en dan verandert de zevende medeklinker *ta* zelf in den anderen vyfden *ta*.

Ziet daar ten naastenby alle de letteren, die in de gemeene taal verandering ondergaan; maar in de geleerde taal zyn 'er nog veele andere, op welker verandering naauwkeurig moet gelet worden.

§ V.

§ V.

Van de Samscroutamsche Letteren.

Naardien de Tamoulsche taal het gebrek heeft dat zy niet verscheiden medeklinkers agter elkan- deren kan toelaaten, gelyk andere taalen, en haare karakters niet genoegzaam zyn om veele woor- den te schryven, heeft men daarin moeten voor- zien door enige letteren uit de Samscroutamsche taal te ontleenen.

Deeze letteren zyn de volgende.

1	2	3	4	5
cha	chā	chi	chī	chou
6	7	8	9	10
chou	ché	chē	kcha	kchā
11	12	13	14	15
kchi	kchī	kchou	kchōu	chtā
16	17	18	19	20
chtī	chtī	chtou	chtōu	s
21	22	23	24	25
sta	stā	sea	spa	sma
26	27	28	29	
stri	stri	Brouma	Chiren	

Cha, fig. 1, sterk uitgesprooken, fig. 2, *chā*; *chi chī*, fig. 3, 4; *chou, chōū*, fig. 5, 6; *ché, chē*, fig. 7, 8, enz. in plaats van deeze laatste kan men egter den derden medeklinker *cha* zetten, en men spreekt hem dan sterker uit, zie fig. 9, 10; 11 en en 12; 13 en 14. In plaats van deeze letter gebruiken de Tamoulers somtyds den vyfden medeklinker *ta* van den derden *cha* gevolgd, en dan wordt hy uitgesprooken *tcha* in plaats van *kcha*.

Chou fig. 5 wordt uitgesprooken even als *ch* voor den vyfden medeklinker *ta*, *chta*. Zie fig. 15, 16, 17, 18, 19.

Fig. 20 is een *s*, onder welke men verscheiden letteren plaatst, op de wyze der *Talingas*: dus zal men, als men den zevenden medeklinker *ta* 'er onder plaatst, *sta* hebben, ziet fig. 21, 22; Fig. 23, 24, 25 schryven *sca, spa, sma* enz.

Fig. 26 onder de *s* fig. 20. geschreeven wordende, maakt *stra*; dus betekent fig. 27 *stri*, enz.

Men ziet uit dit kort begrip het gebrek, dat in de Tamoulsche taal plaats heeft, in welke een verschillende klank den geheelen zin der spreekwys verandert; dit maakt dat de Indiaanen zelve elkan- deren dikwerf niet verstaan. Somtyds zyn zy ver- pligt elk der woorden afzonderlyk uittespreken om dezelve verstaanbaar te maaken, en dikwyls hetgeen zy gezegd hebben te herhaalen en 'er ver- gelykingen bytedoen om zig te doen begrypen.

Dit veroorzaakt ook onder de uitspraak van de verschillende provintien veranderingen, die de
schry-

schryveren, welke over de Indiaanfche fabelhisto-
rie geschreven hebben, in verwarring hebben ge-
bragt, eene verwarring, die maakt dat men den-
zelfden God onder denzelfden naam, maar anders
uitgesprooken wordende, niet meer erkent; het
woord, by voorbeeld, fig. 28 geschreven, word
Brouma (of *Broema*) uitgesprooken in den omtrek van
Pondichery, *Brahma* in *Tanjaour*, en *Bremaw* of
Birmah op de kust van *Orixa*. Zoo ook wordt het
woord, fig. 29 geschreven, *Chiven* uitgesprooken
op de kust van *Coromandel*, *Chib* in het Noorden,
en *Siva* in het Zuiden.

II. A R T Y K E L.

VAN HET SCHRIFT.

De Indiaanen schryven met eene stift op *Olles*,
en niet, gelyk men gemeend heeft, met een priem
op de schorsfen van zekere boomen, met wasch
of mastik bestreken. De *olles* worden van het
blad eener foort van palmboom gehaald, welks
vrugt in Indië onder den naam van *Longe* bekendis;
dit blad, van gedaante als een waaier, is dik en
droog; de vellen welke men daar afhaalt, wor-
den *Olles* genoemd. De schryver legt, om zyne
letteren te vormen, de *olle* op de eene hand, en
schryft met de andere; men beschryft die aan
wederzyden, en maakt vervolgens de geschreven
letteren zwart. Om een boek te maaken, leggen

zy de *olles* op elkanderen, en maaken aan elk eind een gat, dat door alle de bladeren loopt, waardoor zy eene koord rygen, die dus dezelve alle aan elkanderen verbindt.

De Indiaanen schryven egter ook op papier, welks gebruik ik geloof dat door de Mogollers onder hen is ingevoerd; want deeze laatste geeven het papier de voorkeur boven de *olles*: dit papier wordt gemaakt van lompen van katoene lynwaad en wordt met rystpap gelymd, dat het effen maakt, en het een vernis mededeeld gelyk dat der Chineezen. Men maakt het van allerhande kleuren, somtyds van goud en zilver. Zy schryven met eene pen van riet, en houden de vingers zeer verre van de snede der pen af; zy beminnen by voorkeur het papier dat eene graauwachtige kleur heeft; zelden schryven zy op wit papier, dat zy alleen gebruiken om de waaren intepakken. Het is niet lang geleden dat zy zig van papier hebben gaan bedienen, want alle de oude werken zyn op *olles* geschreven.

DE TIENDE HOOFDSTUK.

Zedekundige Fabelen der Indiërs.

De Indiaanen hebben zedekundige verdigtzelen, welker oudheid bewyst dat wy aan dat Volk die manier van onderwyzen verschuldigd zyn. Die, welke ik hier zal opgeeven, en die eenvoudige vertaalingen zyn, zullen genoeg doen zien dat de meeste Fabelschryvers uit deeze bron geput hebben.

„ DE OLYPHANT EN DE ROTTEN.

„ Het is goed die geene weltdoen, die ons de
 „ verachtelykste toefchynen.
 „ Een Akkerman, bespeurende dat de Ratten
 „ zynen oogst verdierven, besloot dezelve uitte-
 „ roeyen; hy overlejdde zijne zaaken zoo wel,
 „ dat hy hen alle ving, en in een grooten aarden
 „ pot plaatste, welken hy in het veld liet staan.
 „ De gevangen en raadpleegden lang wat hun te
 „ doen stondt om uit deeze gevangenis verlost te
 „ worden, maar hunne poogingen waren altoos te
 „ vergeefsch wegens de sterkte van den pot. Een
 „ hunner, eindelyk, door een klein gat kykende,
 „ zag een Olyphant naderen. Hy berigtete dit
 „ terstond aan zyne rampgenooten, en, zoo dra
 „ zy zagen dat dit dier onder het bereik hunner

N 4

„ stem

„ stem was, baden zy het, hun de vryheid weder-
 „ tegeeven. Wat zal het my baaten, zeide de
 „ Olyphant, een geslagt als het uw dienst gedaan
 „ te hebben? De Ratten betuigden hem dat zy
 „ zorgvuldig gelegenheid zouden zoeken om hem
 „ een blyk hanner erkentenis te geeven, zoo dat
 „ hy eindelyk hunne bede inwilligde, en den pot
 „ aan stukken schopte. Enige dagen daarna vondt
 „ hy zig in strikken verward; Een der Ratten,
 „ welke hy verlost hadt, ziende voorbygaan: Zie
 „ daar my op myne beurt gevangen, zeide hy,
 „ wie zal my nu uit deeze benaauwdheid redden?
 „ De Rat antwoordde dat hy zyne makkers zou
 „ gaan haalen, en dat zy te zaamen middelen be-
 „ raamen zouden om hem daarvan te bevryden;
 „ indedaad, naauwlyks hadt hy hun het gevaar,
 „ waarin zig hun weldoener bevondt, aangekon-
 „ digd, of zy schooten ter zynen hulpe toe; zy
 „ knaagden zoo lang aan de strikken, dat zy die
 „ verbraken, en het dier geraakte in vryheid.”

„ DE TWEEHOEDIGE AREND.

„ Het is alleen door elkanderen wel te verstaan,
 „ dat twee perfoonen, welker stand hen verplicht
 „ te zaamen te woonen, hoop kunnen hebben van
 „ wel te slaagen.
 „ Een Aarend hadt twee hoofden, die zelden
 „ met elkanderen overeenstemden, om dat, als
 „ het één lekkere vrugten vondt, het dezelve op-
 „ at,

„at, zonder 'er zyn makker iets van te geeven;
 „deeze laatste beklagde zig hierover: wat kan
 „het U scheelen, zeide het ander, of die vrugten
 „door my of door U gegeten worden, naardien
 „zy bestemd zyn om hetzelfde lighaam te voe-
 „den? Dat beken ik; maar haare lekkere geur
 „geeft U een aangenaamen smaak, en ik zou gaar-
 „ne hetzelfde genot hebben. Deeze vermaaning
 „verbeterde den gulzigen kop niet, maar hy
 „wierdt 'er voor gestraft; want de ander at, om
 „zig te wreken, vergift, en zy kwamen beiden
 „om het leven.”

„DE KRAANVOGEL EN DE VISSCHEN.

„De misdaad en ondeugendheid blyven nooit
 „ongestraft.
 „Een Kraanvogel zyne vrienden willende ver-
 „gasten, naderde een vyver, welke hy wist dat
 „vol Visch was, en wandelde enigen tyd op des-
 „zelfs boord, eene groote droefgeestigheid aan-
 „neemende. Wat scheelt 'er aan, zeide hem ze-
 „kere Kreeft, van waar dit droevig gelaat? Het
 „is, antwoordde hy, om dat ik deezen nacht op
 „een boom zittende, de Vischers een aanslag op
 „de bewooneren van dit water heb hooren beraa-
 „men; morgen zullen zy die koomen wegvangen,
 „en ik zal van myn onderhoud beroofd wezen.
 „Maar zou men, antwoordde de Kreeft, dit on-
 „geluk niet kunnen voorkoomen? Daar zie ik

„ maar een enig middel toe, hernam de Kraanvo-
„ gel, dat daarin bestaan zou, dat ik alle de Vis-
„ fchen in een nabuurigen vyver zou overdraagen,
„ alwaar de Visschers hen nooit zullen kunnen
„ vangen, om dat hy veel grooter en dieper is dan
„ deeze. De Kreeft haastede zig om de Visschen
„ te waarschuuwen, die by den Kraanvogel kwa-
„ men, en zeiden dat zy den dienst, dien hy hun
„ bewyzen wilde, aannamen, mits hy hen niet
„ bedroog, dat zy in gevolge een afgevaardigden
„ zouden zenden om de plaats te bezien, en dat
„ hy hun dien moest wederbrengen om hun het
„ wezenlyk bestaan van zoodanig een vyver te be-
„ vestigen: dit nam hy gewillig aan, en hy, die
„ zig voor zyne medemakers waagde, wierdt
„ indedaad in eenen zeer diepen vyver overge-
„ voerd: toen hy denzelven overal hadt doorge-
„ zwommen, wierdt hy door den Kraanvogel te-
„ ruggebracht en deedt verslag van zyne zending.
„ De Visschen bedankten hunnen weldoener en
„ haasteden zig om het zeerst om op de kant te
„ springen; maar de Kraanvogel droeg hen alle op
„ eene grooté rots, alwaar hy beloofd hadt zyne
„ maaltyd te geeven; de Kreeft kwam op zyne
„ beurt uit het water, liet zig by den staart vat-
„ ten, en zag van verre de visschen liggen, die
„ reeds begonnen te verdroogen; hy zag ook
„ Kreeften, die ginst en herwaards kroopen om
„ water te zoeken. Op dit schauwspel niet meer
„ kunnende twyfelen aan het verraad en aan zynen

„ na-

„ naderenden dood, vattede hy den Kraanvogel
„ aan den strot en verwurgde hem. Deeze trouw-
„ looze viel gevoelloos neder op dezelfde rots,
„ alwaar hy de Visfchen gebragt hadt en stierf op
„ zyne slagtoffers.

„ DE LEEUW EN DE JONGE HAAS.

„ Als de kragt ontbreekt, kan men fomtyds list
„ gebruiken.
„ Een hongerige Leeuw verscheurde alle dieren,
„ die hem onder de klauwen kwamen. Deeze,
„ om niet in geduurige bekommernis te leeven,
„ stelden hem voor dat zy hem dagelyks één dier
„ van elke foort gewillig zouden toezenden. Dee-
„ ze voorflag wierdt aangenoomen, het traktaat
„ wierdt gesloten, en van wederzyde naauwkeurig
„ naargekoomen. Het lot eindelyk gevallen zynde
„ op een jongen Haas, den listigsten van zyn ge-
„ slagt, vertraagde hy zynen loop, en kwam niet
„ op het bepaald uur aan. De Leeuw wilde de
„ reden daarvan weeten. Ik ben zoo lang weg-
„ gebleven, antwoordde hy, om u het leven te
„ redden, zoo wel als allen anderen dieren. Ik
„ heb op den weg eenen anderen Leeuw ontmoet,
„ die u den oorlog wil verklaaren, en u en uwe
„ onderdaanen verscheuren. Met deeze waar-
„ schouwing wel in zyn schik zynde beval de
„ Leeuw hem dat hy hem by dien vermetelen zou
„ brengen; maar de jonge Haas bragt hem op den
„ rand

„ rand van een grooten put, waarin hy zyn beeld-
 „ tenis zag, dat hy voor zynen mededinger nam;
 „ hy storte zig woedend in denzelven en ver-
 „ dronk.”

„ DE BRAMAAN EN DE AARDEN-
 „ POT MET MEEL.

„ De ontwerpen, welke men vormt, kunnen
 „ verdwynen zoo haast men die bedagt heeft.
 „ Een *Bramaan* lag aan den oever eener riviere
 „ op het zand te rusten; hy hadt eenen aarden
 „ pot vol meel, welk men hem tot een almoes
 „ hadt geschonken, en maakte groote ontwerpen.
 „ Ik gaa, zeide hy, dit meel verkoopen, ik zal
 „ voor dat geld jonge geitjes koopen, deeze zal
 „ ik opkweeken; groot geworden zynde zullen
 „ zy andere voortbrengen; Binnen enige maanden
 „ maaken zy eene aanmerklyke kudde uit; ik zal
 „ 'er enige van verhandelen om kalveren en vaer-
 „ zen te koopen; deeze zullen vermenigvuldigen,
 „ zoo dat ik, eer twee jaaren ten einde zyn, vyf
 „ of zeshonderd osfen zal hebben. Dan zal ik my
 „ een huis laten bouwen, ik zal eene schoone
 „ vrouw trouwen, die my zal doen herleeven in
 „ een lief kindje: in ryke kleeding uitgedoscht,
 „ gaa ik alle morgen den Koning de almanak aan-
 „ zeggen; Maar als ik dan weêr thuis koom, en
 „ ik vind dat myne vrouw myn kind slaat, wat zal
 „ ik dan doen? ik zal myn stok neemen, en haar
 „ af.

„afrosfen; vol gramschap vat hy, onder het uit-
„spreeken van deeze laatste woorden zyn stok,
„en zyne gewaande vrouw meenende te slaan,
„gaf hy verscheiden slagen op den aarden pot,
„die aan stukken brak, en zyn ingebeelde rykdom
„verstoof voor den wind.”

„De SLANG EN DE PAD.

„Een Slang aan den rand van een vyver veins-
„de zeer droefgeestig te zyn: dit bespeurde eene
„zekere Pad, en vroeg haar naar de reden. He-
„laas! antwoordde zy, een Boetdoener, dien ik
„gebeten heb, heeft my tot straf myner misdaad,
„vervloekt, en my gedwongen hen op mynen
„kop te draagen, die my te voren tot voedzel
„strekten. De pad liep deeze tyding aan zyne
„makkers mededeelen, en kwam haar hoogmoe-
„dig voorstellen haar haare misdaad te laten boe-
„ten, door op haaren kop te gaan zitten: de
„Slang stemde hierin; maar het was om haar in
„haar hol te gaan verscheuren, zoo wel als alle
„die haar voorbeeld wilden volgen.”

„DE MAN, DE TYGER, EN DE VOS.

„Men moet diegeene nooit verplichten, van
„welke men niets anders dan ondankbaarheid te
„wagten heeft.

„Een Man, door een bosch gaande, zag een
„Ty-

„ Tyger, die in een val gevangen zat; deeze bad
 „ hem dat hy hem daaruit zou helpen, en de wel-
 „ daadige Man deedt hem dien dienst. Maar
 „ naauwlyks was de Tyger in vryheid, of hy
 „ wilde, in drie dagen niet gegeten hebbende,
 „ zynen redder verscheuren. Hoe, zeide hem
 „ deeze, gy zoud dit ondeugend voorneemen kun-
 „ nen hebben, terwyl gy my het leven verschul-
 „ digd zyt? Een Vos, die daar voorby kwam,
 „ wierdt tot scheidsmā genoomen. Gehoord
 „ hebbende, wat de vraag ware, speelde hy den
 „ dooven en zeide hun: Myne Heeren, ik kan
 „ niet hooren, wild my eens wyzen hoe de zaak
 „ is toegegaan. De Tyger, deeze list niet ver-
 „ moedende, ging weder in de val, en de man
 „ zoude hem 'er weder uitlaaten; maar de Vos
 „ zeide hem: wat hebt gy met dien Tyger te
 „ maaken? volg my, vervorder uwen weg, het-
 „ geen zy beiden dedden, hem een smaaklyk eeten
 „ toewenschende.”

De Indiaanen hebben ook oude vertellingen,
 die vry wel naar onze klugtjes en sprookjes ge-
 lyken. Ik zal 'er maar eene, tot een voorbeeld,
 opgeeven; deeze zal genoeg over derzelve trant
 kunnen doen oordeelen.

„ DE TWEE LISTIGE VROUWEN.

„ De vrouw van een Barbier, die eene koppe-
 „ laarster was, kwam die van een Weever waar-
 „ schuu-

„ schuuwen , dat een minnaar haar stondt te wag-
„ ten; het was in den nagt : zy lag by haaren man
„ te bed; maar zy stondt schielyk op om de listige
„ Barbiersvrouw te volgen: de man wierdt geduu-
„ rende haare afwezigheid wakker , en was ver-
„ wonderd haar niet by zig te vinden. Toen zy
„ weder thuis kwam, bondt hy haar aan een paal,
„ roste haar wakker af, en haar dus vastgebonden
„ latende staan, ging hy wederom naar bed, en
„ fliep weêr in. De Barbiers vrouw kwam haar
„ andermaal haalen tot eene tweede byeenkomst,
„ en was niet weinig verwonderd haar in die ge-
„ dwongen houding te vinden , doch ondertus-
„ schen haar dit vermaak niet willende laten mis-
„ saken, boodt zy haar aan zig in haare plaats te
„ stellen , hetgeen de andere aannam, zonder zig
„ te laten bidden. Toen zy uit was, ontwaakte
„ de man, en deedt enige vraagen, op welke de
„ Barbiers vrouw niet antwoordde, om zig niet te
„ verraaden; maar de Weever , verstoord over
„ haar stilzwygen, sneedt haar den neus af, en
„ ging andermaal slaapen.

„ Zyne vrouw kwam kort na deeze wreede mis-
„ handeling weder thuis, welke haar door haare
„ vriendin verhaald wierdt. Zy plaatste zig weêr
„ aan de noodlottige paal, terwyl de andere, haa-
„ ren neus opgeraapt hebbende, weder naar haar
„ huis keerde. De Weever wordt weêr wakker;
„ begeerende te weeten of het koppig stilzwygen
„ van zyne vrouw nog voortduurde, deedt hy
„ haar

„ haar nieuwe vraagen; deeze met zyne dwaaling
 „ haar voordeel doende, verwytt hem bitterlyk
 „ zyne jaloezy, en zegt hem dat de hemel haare
 „ onschuld openbaar heeft willen maaken, en haar
 „ haaren neus, waarvan hy haar zoo onregtveer-
 „ dig beroofd heeft, heeft wedergegeeven. De
 „ Weever hadt zoo dra geene zekerheid van dat
 „ wonderstuk verkregen, of hy erkende dat hy
 „ ongelyk hadt, badt haar het hem te willen ver-
 „ geeven, zwoer haar dat hy voortaan niet meer
 „ jaloers zou zyn, en dat zy alle reden zou heb-
 „ ben om over zyn gedrag voldaan te wezen: de
 „ vrouw, die niet wraakzugtig was, nam de vre-
 „ de op deeze voorwaarde aan, en ging weder in
 „ het bed.

„ De andere was wanhoopend over haar onge-
 „ val: haar man, Barbier van den Koning, wierdt
 „ 's morgens vroeg geroepen om den Vorst schie-
 „ lyk te koomen scheeren; waarop hy zyne vrouw
 „ om den koker met scheermesfen vraagt; deeze
 „ geeft hem het slegtst: de man, haast hebbende,
 „ werpt haar hetzelfde naar het hoofd, en vraagt
 „ andermaal om den mesfen-koker, maar zy be-
 „ gint te schreeuwen, en veinst haaren neus op-
 „ teraapen. De Barbier, zeer verbaasd over dit
 „ geval, valt haar te voet, bidt haar duizendmaa-
 „ len om vergiffenis, en verkrygt die eindelyk,
 „ toen de vrouw haare list volkomen hadt zien
 „ gelukken.

VEER.

VEERTIENDE HOOFDSTUK.

Van de Geldspeciën.

De verschillende geldspeciën van Indië zyn de gouden en zilveren *Ropy*, de *Pagode*, de *Fanon*, en de *Doedoe*.

De gouden *Ropy* geldt gewoonlyk twee en veertig Fransche *livres* of een en twintig guldens; zy is in den handel gangbaar, en ryst of daalt in waarde naar de onlusten, die in de nabuurige provincientien plaats hebben. Deeze munt is rond, en plat aan beiden zyden. Men leest op dezelve in het Persisch den naam van den Nabab, zyne tytels, de provincientien, waarover hy regeert, en het jaar, waarin het stuk geslaagen is. Men contracteert nergens anders in gouden *Ropyen* dan in *Bengalen* en te *Suratte*.

De zilveren *Ropy* geldt twee *livres* agt *sols*, d. i. vierentwintig stuivers: die van *Pondichery* is het meest geächt, maar alle verliezen, als men ze in eene andere provincientie brengt, in de wisselcours drie, en somtyds tot zes Fransche stuivers.

De *Pagode* is een geldstuk, dat plat aan de eene, en bolrond aan de andere zyde is; op de platte zyde staan gewoonlyk enige beelden van Indiaansche Goden, maar zoo slegt getekend, dat men 'er nauwlyks trekken van onderscheiden kan. Zy is

I, Deel.

O

in

in den koophandel gangbaar zoo wel als de gouden *Ropy*.

Daar zyn veele soorten van *Pagoden*. Die in den koophandel gangbaar zyn, zyn op de kust van *Orixa* de *Pagode met drie beelden*; te *Madras* en *Pondichery* contracteert men niet dan in *star-pagoden*, en in het Zuiden, te *Trinquebar*, *Karikal*, *Naour*, en *Negapatnam* niet anders dan in *Pagoden* van *Porte-Nove*; op de kust van *Malabaar* contracteert men alleen in *Pagoden van Mangalor*.

De *Pagode met drie beelden* geldt negen *livres* en twaalf *sols*; op de eene zyde ziet men drie hoofden met kroonen versierd; de bolronde zyde, die minder verheven is dan de andere, is gestipt, het goud is zeer zuiver en van eene bleek geele kleur.

De *star-pagode* geldt agt *livres*, agt *sols*; aan de eene zyde ziet men een beeld, en aan de andere eene ster, met stippen omringd. De oude, waarvan het goud eene zeer bleeke geele kleur heeft, zyn meer geächt dan de nieuwe, waarvan het goud de kleur heeft van dat van onze snuisteryen.

De *Pagode van Porte-Nove* geldt zeven *livres* vier *sols*; op de eene zyde is een beeld, welks kroon en sieraaden van die van de *ster-pagode* verschillen. De bolronde zyde is geheel gestipt. Het goud is van kleur als dat van onze snuisteryen en vervat veel inmengzel.

De *Pagode van Negapatnam* verschilt niet van die van *Porte-Nove* dan door enige stippen meer aan de kroon; de waarde is dezelfde.

De

De *Pagode* van *Mangalor* geldt negen *livres* twaalf *sols*; zy is plat aan beiden zyden, van welke de eene twee zittende beelden vertoont, die elk een *Choulon* in de hand houden, een wapen, dat veel overeenkomst heeft met den drietand van NEPTUNUS, en dat de Indiaanen byna overal in de handen hunner Goden plaatsfen; aan de andere zyde ziet men eene halve maan, welker eene punt een staart heeft, dat haar de gedaante van een 2 geeft. Zy is van stippen omringd.

De oude *Pagoden* van *Aliraja*, *Mamadeli*, en *Andernek* zyn geächt om de zuiverheid van haar goud; maar zy hebben geen koers in den koophandel, en verliezen in de wissel.

De *Fanon* is een klein goud of zilver stukje. De gouden zyn zeer lastig, omdat zy zeer klein zynde men die ligt verliest. De Franschen, Engelschen, en Deenen doen geene andere dan zilvere slaan.

De dubbele *Fanon* van *Pondichery* geldt twaalf *sols*, en de enkele *Fanon* zes *sols*. Daar is ook eene halve *Fanon*, die drie *sols* waard is. De Franschen laaten voor *Mahé*, hun komptoir op de kust van *Malabaar*, een *Fanon* slaan, die negen *sols* waard is.

De dubbele *Fanon* van *Madras* geldt agt *sols* en de enkele *Fanon* vier *sols*. Daar zyn ook oude goudde *Fanons*, die zeer gezogt zyn, zy zyn zeer zeldzaam en doen mede agt *sols*.

De dubbele *Fanon* van *Trinquebar* geldt twaalf *sols*, en de enkele zes *sols*.

De gouden *Fanon* van *Negapatnam* geldt zeven

O 2

sols

sols en zes *deniers* of penningen; die van *Paliacate* negen *sols*; maar dit geld is van zulk slegt goud, dat zy buiten dit Komptoir tot drie *sols* verliest.

De gouden *Fanon* van *Mongalor* op de kust van *Malabaar* geldt negen *sols*. Daar is ook eene kleine zilvere *Fanon*, waarvan vyf eene gouden uitmaaken.

De gouden *Fanon* van *Tiroupadi* geldt negen *sols*. Zy is aan de eene zyde plat, en aan de andere bolrond.

De gouden *Fanon* van *Maduré* geldt zeven *sols* zes *deniers*. Zy is hol aan de eene zyde en bolrond aan de andere; het goud van deeze geldspecie is zeer slegt en van kleur als rood koper.

De gouden *Fanon* van *Oulondourpoté* geldt negen *sols*. Zy is aan de eene zyde hol, aan de andere bolrond, zonder enige karakters.

De gouden *Fanon* van *Latchini-Déri* geldt twaalf *sols*. Zy is zeer dun, en plat aan beiden zyden.

De gouden *Fanon* van *Balatchipoté* in de provintie *Arcate* geldt vyftien *sols*. Zy is aan beiden zyden plat, en met Perfiaansche letteren getekend.

De gouden *Fanon* van *Alingeri* ook in de provintie *Arcate* geldt zes *sols*. Zy is aan de eene zyde plat en gelykt aan de andere naar de vorm van een hoed: het goud derzelve is zeer slegt en van kleur als rood koper.

De gouden *Fanon* van *Aréni* in dezelfde provintie geldt twaalf *sols*. Zy is aan de eene zyde hol, aan de andere bolrond, en zonder enige karakters.

De

De gouden *Fanon* van *Ouléar-Paléon* in het Koninkryk *Tanjaour* geldt twaalf *sols*. Zy is aan de eene zyde hol, aan de andere bolrond.

De *Doedoe* is eene koperen munt. Twintig van die van *Pondichery* maaken een *Fanon* of zes *sols*. Op de eene zyde staat eene lelie, en op de andere leest men *Pondoutchéry* in Tamoulsche letteren.

De *Doedoes* van *Madras* en *Bombay* gelden één *sol*. Die van *Arcate* geldt zes *deniers*; men ziet op beiden zyden Persiaansche letteren.

De *Doedoes* van *Tanjaour* en *Maduré* gelden ook zes *deniers*. Op de eene zyde ziet men twee beelden van Goden, en op de andere een *Lingam*, die, gelyk men weet, de afbeelding is van de natuurlyke deelen der twee sexen vereenigd; die in deeze twee koningryken zeer yverig vereerd wordt.

Men vindt ook in het Noordlyk gedeelte van Indië oude gouden en zilveren munten, waarop de twaalf tekenen van den Zodiak geslaagen zyn. De geduurige omwentelingen, die dat gedeelte der wereld beroeren, doen de oude geldspecien weldra verdwynen; een overweldiger, zig van het ryk meester maakende, verdelgt alle gedenktekenen, en laat alle de geldspecien smelten, om, zoo het mogelyk is, tot den naam zelven van den Vorst, welken hy onttroond heeft, uitteroeijen. Naardien alle die geldspecien onvermydlyk zoodanig een lot ondergaan hebben, zyn zy zeer zeldzaam.

Men heeft altyd gedagt, zelfs in Indië, en de

Historiefchryvers en Reizigers hebben zulks herhaald, dat deeze geldspecien geflaagen zyn op last eener Vorstin, die haaren naam onsterfelyk wilde maaken. Vuuriglyk van eenen zeer magtigen Koning bemind wórdende, badt zy hem yverig haar eene bede toetestaan; namelyk, dat zy den tyd van vierentwintig uren zou mogen regeeren: zy nam dien korten tyd waar om, den geheelen dag door, de geldspecien, waarvan wy spreekten te laten slaan; maar dat is eene oude dwaaling, naardien men van die geldspecien vindt, welker jaartallen meer dan honderd jaaren verschillen. Zy zyn thans zeer gezogt.

EINDE VAN HET EERSTE BOEK,

REI-

R E I Z E

N A A R D E

OOST-INDIEN EN CHINA.

T W E E D E B O E K.

INLEIDING TOT DEN GODSDIENST
DER INDIERS OF KORT BEGRIP
VAN HUNNE FABELHISTORIE.

EERSTE AFDEELING.

Van de Goden.

De Fabelhistorien trekken den aandacht der meeste leezers niet, omdat zy in den eersten opslag niet anders vertoonen dan eene reeks van ongerymdheden zonder zamenhang; die eer de vrugten eener verwilderde verbeelding dan eener verlichte reden schynen; hoe zwak men onderscheiden het menschlyk verstand ook onderstellen moge, men kan egter met geene waarschijnlijkheid gelooven dat men in alle tyden en plaatsen

hetzelve hebbe zoeken te misleiden door wanschapen verdigtzelen, die, om geloof te vinden, geene andere aanbeveeling hadden dan hunne buitenspoorigheid. De Wysgeeren, die zig hebben toegelegd om dezelve te doorgronden, hebben 'er een gunstiger vonnis over gestreken; zy hebben bevonden dat het zoo veele schrandere zinnebeelden waren, onder welke wysheid en waarheid verborgen lagen.

Dit gevoelen schynt, ten opzichte der Indiaanen, des te beter gegrond te zyn, omdat men over lang reeds hunnen smaak voor het leenspreukige kent; met deezen geheimzinnigen sluier hebben zy de geschiedenis der groote mannen, welke by hen vergood zyn, en der schrikkelyke omwentelingen, van welke de bol, dien wy bewoonen, nog de blyken draagt, omwonden.

Gelyk de Egyptenaaren, de Grieken, en de Romeinen, erkennen zy eene groote menigte Goden, die in hun beginsel maar één waren; de andere zyn voortgekoomen van de verschillende naamen, met welke men hem benoemde. Men vergat weldra dat zy aan hetzelfde wezen toebehoorden, en van dien tyd af wierden zy der benoeming van verschillende godheden geheiligd.

De Heidenen hebben drie voornaame Goden BROUMA, CHIVEN en VICHENOU, die maar eenen uitmaaken; als dan heet die soort van Drieëenheid *Trimourti* of *Tritram*, hetwelk de vereeniging der drie magten betekent.

Dit

Dit leerstuk fchynt in Indië algemeen geweest te zyn, alwaar men flegts eene enkele godheid aanbadt, die de drie eigenschappen van fcheppen, onderhouden, en verdelgen in zig vereenigde; maar in het vervolg van tyd maakten zy elke eigenschap tot een perfoon, en kregen dus drie Godden, welker afzonderlyke vermogens op eene leenfpreukige wyze wierden uitgedrukt: dus wierdt Gods almagt betekend door het werk der fcheping, Gods Voorzienigheid door dat der onderhouding, en Gods regtveerdigheid door dat der verdelging (a).

Het gros der Indiaanen aanbidt flegts eene dier drie Godheden; maar enige geleerden wenden hunne gebeden nog tot deeze drie in vereeniging; men vindt derzelve afbeelding in verfcheiden *pagoden* onder menschlyke gedaanten met drie hoofden, welke men op de kust *Orixa SARI-HARABRAMA*, op die van *Coromandel TRIMOURTI*, en in de *Samscroutamsche* taal *TETRATREYAM* noemt. Daar zyn zelfs geheele tempels deeze foort van Drieëenheid toegewyd, gelyk die van *Perpenade* op de kust van *Coromandel* in het Koningryk *Travancourt*,
al-

(a) In den *CIII. Psalm* (*) welken de hederdaagsche Jooden 's avonds als de Sabbath begint, opzeggen, wordt God aangeroepen als Schepper, als Behouder, en als Verdelger.

(*) *CIV. VERT.*

alwaar de drie groote Goden aanbeden worden onder de gedaante van eene slang met duizend koppen. Het feest van *Ananda-Vourdon*, dat men, daags voor de volle maan van de maand *Pretachi* of October, aldaar ter hunner eere viert, lokt altyd een grooten toeloop van volk daar henen, dat geene plaats zoude hebben, zoo zy, die daar koomen, de drie vereenigde magten niet aanbaden.

VICHENOU zelf wordt in zyn tempel van *Tircovelour*, onder die drie eigenschappen aanbeden, en draagt den naam van OLEGERLANDA-PÉROUNAL.

§ I.

B R O U M A.

BROUMA, die als God de Schepper (*a*) beschouwd wordt, heeft egter noch tempel, noch eerdienst, noch aanhangers (*b*); maar de *Bramaanen* wenden
zig,

(*a*) Hy is ook bekend onder de naamen van BRUMA, BRAHMA, BRAMMA, BIRMAH, BIRM, BREMA. Alle deeze woorden worden met dezelfde letteren geschreven, en verschillen alleen in uitspraak.

(*b*) Men leest in de vertaaling, welke de Heer DE MESSAIN liet vervaardigen van de geheimnissen van den tempel van *Cheringuam* (toen hy in die *Pagode*, van welke de Franschen een fort gemaakt hadden, het bevel voerde) dat BROUMA oudstydts tempelen hadt, gelyk CHIVEN en VICHENOU, en dat men hem eenen afzonderlyken eerdienst bewees

zig, wegens hunne afkomst, die zy van hem rekenen, alle morgen in gebeden tot hem, en verrichten de plegtigheid van de *Sandivané* ter zynere eere.

Zyn hoogmoed bragt hem tot den val: hy maakte zigzelve diets dat hy zo groot was als *CHIVEN*, omdat hy het vermogen van te scheppen hadt; en toen wilde hy den voorrang hebben boven *VICHENOU*, welken hy zwaar beledigde: deeze wilde zig daar over wreeken, zoo dat 'er een schrikkelyk gevegt tusfchen hen ontstondt; de sterren vielen uit het firmament, de *Andons* (a) bersteden, en de aarde daverde. De *Deverkels*, van schrik bevangen, flooten hunne oogen, en gingen in de overmaat van hun lyden *DEVENDREN* vinden, die hen naar den *CAÏLASSON* bragt; zy baden den Heere dat hy hen zoude ondersteunen, en God, in alle de zielen verspreid, even als de

olie

wees, maar dat de feften van deeze twee laatste zig verenigd hebbende, die van *BROUMA* geheel uitroeiden, en zyne tempelen omverre wierpen, om haar te doen vergeeten.

(a) De *Andon* is, volgens de Indiaanen, de zichtbare wereld; hy bestaat uit eene Zon, eene Aarde, planeeten, en sterren; alles is met eene ronde en zeer dikke schaal omringd. De *Andons* zyn ontelbaar, en op elkanderen gestapeld, ten naasten by gelyk wy eieren op elkanderen zouden leggen.

olie in het zaad van *Gengeli* (a) gevoelde wat de *Deverkels* te lyden hadden; hy verscheen den stry-
denden onder de gedaante van eene vuurige ko-
lom zonder einde. Het gezigt van die kolom stil-
de hunne gramschap, en, om hun geschil te be-
slegten, kwamen zy overeen; dat hy, die den
voet of den top van dezelve zou kunnen vinden,
de eerste God zou wezen. VICHENOU nam de ge-
daante van een wild zwyn aan, en groef met zy-
ne slaglanden in den grond tot den *Padalon* (c);
hy doorliep duizend *Cadons* (d) in een oogwenk,
en zigt op deeze wyze duizend jaaren lang, zon-
der den voet der kolom te kunnen ontdekken;
eindelyk afgemat zynde, keerde hy terug, en be-
reikte met veel moeite de plaats van waar hy ver-
trokken was: Toen erkende hy den Heere en aan-
badt hem.

BROUMA was niet gelukkiger in het naspeuren
van den top; hy nam de gedaante van een vogel,
Annon (e) genaamd, en verhief zig in één oogen-
blik twee duizend *Cadons* hoog in de lugt. Op
deeze wys doorvloog hy dezelve te vergeefs hon-
derd duizend jaaren lang, wanneer zyne kragten
uit-

(a) Kleine zaadkorrels, waaruit men in Indie olie perst.

(b) Een land dat laager ligt dan de aarde.

(c) Een *Candon* is drie mylen.

(d) Eene soort van Zwaan, op welke BROUMA geze-
ten wordt afgebeeld.

uitgeput zynde, en hy niet meer kunnende vliegen, zyne onvoorzigtigheid begon te overdenken, en den Heere erkende. God, om hem te beproeven, liet eene *Caldeër*-bloem (a) nedervallen: BROUMA ving dezelve in zyne handen, en, alzoo zy het vermogen van te spreekken hadt, badt zy hem haar weder in vryheid te stellsn. BROUMA wilde dat zy hem by VICHENOU verzellen zou om te getuigen dat hy den top der kolom gezien hadt; hy hadt indedaad de onbeschaamdheid dit tegens VICHENOU staande te houden, zeggende dat de *Caldeër* bloem, die hy medebragt, 'er getuige van was: deeze antwoordde ja; maar zy hadt dat woord nog niet uitgesproken, of de kolom birstede, de *Achtequedjams* (b) braakten bloed, en de wolken verzengden. God verscheen in het midden der kolom en lachte, even gelyk hy gedaan hadt toen hy de *Tiroubourons* (c) verdelgde. Toen
wierp

(a) Deeze boom is op *Isle de France* bekend onder den naam van *Vaquois*. De Heer DE BUFFON noemt hem den *onkuischen boom* (*l'arbre indecent*) omdat 'er wortels uit den stam koomen, die zig naar den grond uitstrekken, en volmaakt naar de natuurlyke deelen van den man gelyken. Het eind vertoont duidelyk een roedenhoofdje.

(b) De agt olyphanten, die de wereld ondersteunen.

(c) Drie sterkten van goud, zilver, en yzer, waarin de *Achourers* waren, die de *Deverkels* plaagden. Eene enkele lach van CHIVEN verbrandde deeze drie sterkten tot asche.

wierp zig VICHENOU verscheiden maalen aan zyne voeten en loofde den Heere; CHIVEN, door zyn berouw bewoogen, vergaf hem zyne misdaad en stondt hem verscheiden *Varrons* (a) toe.

BROUMA wierdt onbeweeglyk; CHIVEN vervloekte hem, en verzeekerde hem dat, vermits hy gelogen hadt, hy nooit tempels op de aarde, noch *Pontché* (b) zou hebben; wat de bloem van *Caldeïr* betreft, hy zeide haar dat zy nooit in zyne tempels zou gebruikt worden (c).

BROUMA kwam wederom tot zigzelve, hadt oprecht berouw, wierp zig aan de voeten van CHIVEN, en smeekte om zyne barmhertigheid. Alzoo Gods goedheid oneindig is, ontfermde zig CHIVEN over den misdaadigen, en schonk hem vergiffenis. „Uw hoogmoed,” zeide hy tot hem, „hadt U de *Pontché* doen verliezen, maar om Uw berouw, zullen alle de plegtigheden der *Bramaanen* voor U zyn.” Deeze laatste woorden gesproken hebbende verdween hy.

Het is ter gedagtenis van deeze gedaante ver-

an-

(a) Byzondere gunsten.

(b) Plegtigheden, die de menschen verplicht zyn alle dagen ter eere der Goden te verrigten. Zie III Boek IV Hoofdst. *Over de byzondere plegtigheden der Indiaanen.*

(c) De Indiaanen bedienen zig van deeze bloem in de plegtigheden, welke zy verrigten ter eere van POLLEAR, SOUPRAMANIER en VICHENOU, maar nooit in die ter eere van CHIVEN.

andering van CHIVEN dat de Indiaanen het feest van *Paornomi*, dat zoo vermaard is, in den tempel van *Tirounamaley* vieren (a).

BROUMA trouwde SARASSOUADI, Godinne der Weetenschappen, en der eenstemmigheid (b); zy wierdt geboren in de melk-zee, toen de *Deverkels* en de *Achourers* de *Amourdon* daar uit haalde; zy is ook de Godin der Taalen; men roept haar aan om de kinderen te leeren spreken, gelyk ook in de scholen, als zy leeren leezen en schryven; maar zy heeft geen tempel. Men beeldt haar af met een Indiaansch boek in de eene hand, en speelende op een speeltuig *Kinneri* genaamd: het
een

(a) Zie III Boek V Hoofdst. *Over de feesten der Indiaanen.*

(b) Enige Historieschryvers, die van de Indiaansche fabelkunde en haaren oorsprong gesproken hebben, hebben gewild dat BRAMA en SARASSOUADI dezelfde waren als de Aartsvader ABRAHAM en SARA zyne huisvrouw. Zy zyn genoopt geworden dit gevoelen te omhelzen, niet alleen door de gelykenis van den naam *Abraham* met dien van *Brama*, maar ook door de waare betekenis van dien van *Sarasfouadi*, van welken de uitgang *Souadi* alleen dient om het vrouwlyk geslagt te kennen te geeven, even als zeide men *Vrouw Sara*. My dunkt dat men zig op zulk een zwak bewys als de overeenkomst der naamen is, niet gronden kan, naardien BRAMA in de Indiaansche geschiedenis ouder is dan *Abraham* in het *Boek der schepping* van MOSES.

een is het zinnebeeld der weetenschap, het ander der eenstemmigheid.

Deeze fabel schynt de geheele verdelging der secte van BROUMA te beduiden: wy hebben reeds gezegd dat deeze geschiedde door de vereeniging van die van CHIVEN met die van VICHENOU. Het is in nagedagtenis van die gebeurtenis dat men in enige tempels, alwaar men de godheid onder den naam van SANGARA-NARAÏNEM aanbidt, welke CHIVEN en VICHENOU betekent, haar half wit en half blaauw afbeeldt, om de vereeniging dier Goden, die maar één zyn, uittedrukken; Naardien onder tusfchen die *Broumanisten*, die den algemeenen moord ontkwamen, zig onder de secte van CHIVEN begaven, heeft men verdigt dat BROUMA berouw hadt gekregen.

BROUMA was de eerste wetgeever der Indiaanen; hy deedt hen den wilden staat verlaten en leerde hen de kunsten en weetenschappen, en den landbouw: hierom hebben zy hem vergood, als den Schepper aangezien, en verdigt dat hy de Godin der weetenschappen getrouwd hadt.

Men beeldt hem af met vier armen en vier hoofden, die, volgens enige Indiaanen, het zinnebeeld zyn van de vier heilige boeken, onder den naam van *Vedams* bekend. In de eene hand houdt hy een cirkel, die de onsterfelykheid betekent, in de andere een vuur, dat de kragt be- duidt; met de derde en vierde, eindelyk, schryft hy

hy

hy op *olles* of Indifche boeken, als een zinnebeeld van de wetgeevende magt.

§. II.

V I C H E N O U.

Men befchouwt VICHENOU als God den onderhouder (*a*). Hy trouwde LATCHIMI, Godin der rykdommen (*b*), die ook in de melk-zee geboren wierdt, en BOUMIDÉVI, Godin der Aarde; by LATCHIMI verwekte hy MANMADIN, God der liefde, welken de Indiaanen om geene andere reden in den rang der Goden plaatfen dan om hunne drift tot wellust.

MANMADIN (*c*) verfchilt weinig van onzen CU-
PI-

(*a*) Hy is ook bekend onder de naamen van VISNOU, VISTENOU, WICHNUM, BISTENOU: in sommige tempels bidt men hem aan onder den naam van JAGRENAT en dien van QUICHENA; in andere onder die van PAROUDON, van Bouda, van NARAÏNEM, van PEROUMAL, van MOËNI of MOGUENI en van ADISSECHEN: enige fchryvers hebben hem BESCHEN en BUSTIOO genoemd.

(*b*) LATCHIMI wordt door de navolgers van VICHENOU aangezien voor de moeder der wereld: haare fchoonheid wordt als volmaakt zynde ten voorbeeld aangehaald.

(*c*) *Man* betekent *hart*, *wil*, *Mada* betekent *dat knaagt dat de liefde opwekt*. Men noemt hem ook *Amanga*, dat zeggen wil *Man zonder hart*.

PIDO: men beeldt hem even als deezen af in de gedaante van een kind, met een pylkoker op zyne fchouder, en een boog en pylen in de hand; maar de boog is van fuikerriet en de pylen van alle foorten van bloemen. Men verbeeldt hem gezeten op een papegaais wyfje. Schoon een kind zynde geeft men hem egter eene vrouw RADI (a) genaamd. De Indiaanen beelden haar af onder de gedaante eener fchoone vrouw op de knieën liggende op een paard en eene pyl fchietende. Zy deelt in de bedieningen van haaren mah: geen van beiden heeft enigen tempel. Hunne beelden zyn in verheven werk op de muuren van de tempels van VICHENOU uitgehakt; maar nooit staan hunne standbeelden op zigzelve.

VICHENOU verwekte nog twee dogteren by LARCHIMI, CHONDARAVALI en AMOURDAVALI genaamd, die beiden SOUPRAMANIER trouwden onder de namen van TEYAVANÉ en VALINAYAQUI: hy kreeg nog eenen anderen Zoon, welken hy zelf baarde geduurende zyne gedaanteverandering in eene vrouw onder den naam van MOYÉNI, eene gedaante, welke hy aannam om de reuzen te verleiden, en hun den *amourdon* (b) te ontnemen, welken zy met de *Deverkels* uit de melk-zee hadden

te

(a) *Radi* betekent *ongebondenheid*.

(b) Een vogt dat de onsterfelykheid fchonk. Men noemt het ook *Amourtam*, *Amortam*, *Ambrosyn*, *Nectar*.

te voorschyn gebragt. CHIVEN wierdt zoodanig getroffen door zyne schoonheid onder die gedaante dat hy zyne lusten niet bedwingen kon, en door haar vader wierdt van AYENAR (*a*). De Heidenen beschouwen deezen zoon van CHIVEN en VICHENOU als den beschermmer der wereld, den voorstander van goede orde en politie, maar zy plaatfen hem niet onder de Goden van den eersten rang. Zy bouwen hem kleine tempels in bosfchen, gemeenlyk van de wegen verwyderd, en nooit in de fteden. Men herkent die aan eene menigte paarden van gebakken aarde, welke men hem toewydt, en die buiten dezelve in overdekte plaatfen ftaan. Het is niet geoorloofd in rydtuig, te paard, of te voet met fchoenen aan (*b*) voorby deeze tempels te trekken. Hy is de eenigfte van alle de Goden, welken men bloedige slagtoffers offert; men offert hem haanen en geitenbokjes.

— Men telt een en twintig invleefchingen van VICHENOU, waarvan negen voornaamen; het is alleen

(*a*) Hy is ook bekend onder den naam van ARIAVAPOUTREN.

(*b*) Deeze verplipting heeft die tempels ongetwyfeld naar de bosfchen doen verwyzen, verre van bewoonde plaatfen; want men moet, deeze fabelkunde lezende, niet uit het oog verliezen een beginzel dat zy met die van byna alle de andere volkeren gemeen heeft; dat men, namelyk, altyd in godsdienst oefeningen natuurlyke redenen of oorzaken moet zoeken.

leen aan deeze dat men tempelen bouwt; de andere slegts een gedeelte van den God zynde, worden als toevallige beschouwd, en de heilige boeken, die zynen lof behelzen, geeven alleen de byzonderheden van deeze negen laatste.

De eerste was in de *visch* om den Koning SATTIAVIRADEN en zyne vrouw in den Zondvloed te redden. Geduurende al den tyd dat deeze omwenteling gebeurde, dat op het eind van den derden werelds ouderdom was, was VICHENOU hun beschermmer onder de gedaante van een visch, en diende het schip, dat hy hun gezonden hadt, tot een roer. Toen de wateren geweken waren, tradt SATTIAVIRADEN aan land, en hieldt zig alleen bezig met de aarde wederom te bevolken; men bidt VICHENOU in deeze gedaanteverandering aan onder den naam van MATCHIA-VATARAM (a): in deeze ge-

(a) Alle volkeren hebben de overlevering van een Zondvloed. Die der Christenen viel voor in het jaar der wereld 1656; de laatste der Indiaanen was over 4883 en die der Chineezen over 4000 jaaren. De oude Geschiedenisfen berigten van eenen, die geheel Thesfalie onder water zettede, en in Griekenland voorviel ten tyde van DEUCALION, in het jaar der wereld 2448; die van OGYGES in Attika, is twee honderd en veertig jaaren ouder dan deeze laatste. Men bespeurt daarenboven dat de meeste plegtigheden der verschillende volkeren, gelyk de Heer BOULANGER zeer wel heeft aangemerkt, betrekking hebben op deezen byna algemeenen watervloed; en elk land vertoont, als

gedaante verdelgde hy den Reus CANAGACCHEN (*a*), die BROUMA de vier *Vedams* ontstoolen, en dezelve ingeflokt hadt. VICHENOU overwon den Reus, en opende hem den buik om dezelve 'er uittehaalen; doch hy vondt 'er maar drie, de vierde was verteerd.

De tweede invleefching was in de gedaante van een *schildpad*; de Goden en de Reuzen, zig, volgens den raad van VICHENOU, de onsterfelykheid willende verkrygen, bragten den berg *Mandreguiri* in de melk-zee om den *Amourdon* 'er uittehaalen.

als men het natuurkundig beschouwt, de sporen van eene algemeene omwenteling der natuur.

Elk volk heeft zynen DEUCALION gehad, en de zoo verschillende soorten van zwarte en witte menschen schynen aantekenen dat zy geen gemeenen vader hebben kunnen hebben, en dat 'er in verschillende landen menschen zyn geweest, die den Zondvloed overleefd hebben.

[Weinige Natuurkundigen zullen hier, denk ik, het gevoelen van den Schryver byvallen; zyn bewys ontbreekt juistheid; is het waar dat 'er in verschillende landen andere menschen de omwenteling ontkoomen zyn, dan is men genoodzaakt deeze alle egter van eenen zelfden stam afte-leiden; het verschil van kleur en zelfs van gedaante, werpt deeze stelling niet omverre, zedert men door waarneemingen weet, wat verschillende lugstreeken, levenswys, voedsel enz. op menschen en dieren vermogen. — VERTAALER.]

(*a*) Hy is door enige schryveren CALAKEGEN en AYCRI-BEN genaamd geworden.

len. Zy omwonden denzelven met de slang *Adisfechen* en, beurtelings, de eene by den kop, de andere by den staart, trekkende, deeden zy den berg op zigzelve draaien om die zee tot boter te maaken. Zy trökken zoo sterk dat *Adisfechen*, van vermoeienis afgemat, den arbeid niet langer kon uitstaan; haar lighaam trilde; haare duizend monden deeden al beevende het heelal van hun geschui- fel weêrgalmen, daar kwam een vuurvloed uit haare oogen, haare duizend zwarte en nederhangende tongen lilden, en zy braakten een ysfelyk fenyn, dat zig terstond overal verspreidde. *VICHENOU*, onverschrokkener dan de andere Goden en Reuzen, die de vlugt namen, nam dat fenyn, en bestreek 'er zyn lighaam mede, dat terstond eene blaauwe kleur aannam. Het is in nagedagtenis van deeze gebeurtenis dat men hem, in byna alle de tempelen, die hem zyn toegewyd, blaauw van kleur afbeeldt. De Goden en Reuzen floegen weder hand aan het werk; zy arbeidden duizend jaaren lang, wanneer de berg meer en meer in de zee begon nedertezinken. Toen nam *VICHENOU* de gedaante eener schildpad van eene buitengemeene grootte aan, ging in de zee, en beurde met gemak den verdronken berg weêr op: alle de Goden preezen hem, en vereenigden zig op nieuw om den berg te draaien; eindelyk, na veele eeuwen, kwam de koe *CAMADENOU* (a) uit de melk- zee,

(a) *Camadenou* betekent *begeerlyke koe*: Zy gaf alle voed-

zee, gelyk ook het paard *Outchisaravam*, de witte olyphant *Airapadam* (a), en de boom *Calpaga-Vroutcham*; hunne arbeid bragt ook nog drie Godinnen voort *LATCHIMI*, Godin der rykdommen, gemalinne van *VICHENOU*, *SARASSOUDI* Godin der weetenschappen en eenstemmigheid, welke *BROUMATEN* vrouwe nam, en *MOUDEVY*, Godin der tweedragt en ellende, welke niemand, met billyke reden, hebben wilde; want de Indiaanen willen dat hy, die onder haare bescherming is, geen rystkorrel zou kunnen vinden om zynen honger te stillen: men verthoont haar groen van kleur, op eenen ezel gezeten, met eene banier in de hand, waarop eene raaf geschilderd staat. Deeze twee dieren worden haar toegeëigend, omdat zy by de Heidenen in affchuw zyn.

Eindelyk kwam de Geneesheer *DANOUVANDRI* (b) van voedzel, dat men begeeren kon. Men plaatst haare afbeelding in de tempels van *VICHENOU*, waarin zy verthoont wordt met vleugelen, het hoofd eener vrouw, drie staarten, en een jong kalf, dat zy zoogt.

(a) Deeze is een der olyphanten, die de aarde ondersteunen. Men plaatst zyn beeld in de tempels van *VICHENOU*, alwaar hy verthoont wordt, wit van kleur, met vier slag tanden, en het lighaam met edele steenen en prachtige klederen bedekt.

(b) *DANOUVANDRI* wordt beschouwd als eene gedaanteverandering van *VICHENOU*, doch die toevallig en oogenbliklyk, en slegts een gedeelte van zigzelve was. Men

van den bodem der zee te voorschyn met een pot vol *amourdon*. VICHENOU deelde daarvan alleen den Goden mede, en de Reuzen, die zig 'er van beroofd vonden, verwoed dat zy bedrogen waren, verspreidden zig over de aarde, en beletten dat men eerdienst bewees aan welken God het ook wezen mogt. Zy pleegden allerlei wreedheden om zigzelve te doen aanbidden. Hunne boosheid gaf gelegenheid tot de volgende gedaantewisfelingen van VICHENOU, die dat, den Goden vyandig, geflagt wilde verdelgen (a). In deeze gedaanteverandering aanbidt men hem onder den naam van COURMA-VATARAM.

In deeze fabel ziet men duidlyk de overeenkomst tusfchen de fabelkunde der Indiërs en die der andere volkeren. Wordt niet de aarde, uit den Zondvloed gered, door den Berg *Mandreguiri*, welke VICHENOU onder de gedaante van eene fchildpad ondersteunt, afgebeeld? Is de *Typhon* der

rigt haar geene tempels op, maar plaatst alleenlyk derzelve afbeelding in die van VICHENOU, alwaar hy wordt afgebeeld onder de gedaante van een geleerden, die leest.

(a) In alle fabelhistorien ziet men Reuzen, die tegens de Goden opstaan: In de fabel heeft JUPITER de *Titans* of Reuzen nedergeblikzemd. Sommige fchryvers hebben gemeend dat deeze ruuwe en fabelachtige beeldtenisfen flegts navolgingen waren van den bekenden opftand der Engelen tegens God zelven, en hunnen verschrikkelyken val in den afgrond.

der Egyptenaaren, uit het meir *Sarbonide* koomende, en alles door zynen vergiftigen adem verteerende, iets anders dan het fenyn van de slang *ADISSÉCHEN*? Is de ambrozyne niet de *amourdon*? Is eindelyk, de Godin *LATCHIMI*, dogter der melkzee, niet de *VENUS APHRODITE* der Grieken, zoo wel als de *VENUS*, welke *HESIODUS* en de verheven *HOMERUS* uit de zee doen voortkoomen om in den *Olympus* te vaaren, alwaar alle de Goden in liefde tot hem ontstooken wierden?

VICHENOU wierdt genoodzaakt zig ten derde maale intevleefchen, om den Reus *ERENIACCHASSEN* te verdelgen, die vermaak fchepte om de wereld omtewerpen, na dat hy de fchepselen op allerhande wyzen geplaagd hadt. God de Onderhouder nam de gedaante van een *wild zwyn*, viel op den Reus aan, en reet hem den buik op; vervolgens dook hy in de zee om 'er de aarde weder uittehaalen; hy greep haar met zyne flagtanden, plaatste haar op de oppervlakte van het water, gelyk zy te voren stondt, en voorzag haar van verfcheiden bergen om haar in evenwigt te houden. In deeze gedaanteverandering aanbidt men hem onder den naam van *VARAGUEN*; doch te *Tiroumaton*, alwaar die God een zeer vermaarden tempel heeft, welke aan die invleefching is toegewyd, wordt hy aanbeden onder den naam van *ADIVARAGUÉ-PÉROUNAL*.

Het was om den Reus *ERÉNIEN* te verdelgen dat *VICHENOU* zig ten vierde maale invleeschte,

en half mensch, half leeuw verscheen. Deeze Reus, het voorregt, dat hy van BROUMA verkregen hadt, van noch door de Goden, noch door de menschen, noch door de dieren gedood te kunnen worden, misbruikende, deedt zig door zyn geheel Koningryk voor God erkennen: Zyn zoon PRAGALADEN, met de genade van VICHENOU vervuld, was de eenigste, die weigerde hem te aanbidden; geene liefkoozingen, geene bedreigingen, geene pynigingen konden hem daar ooit toe beweegen. Hy antwoordde zynen Vader kloekmoedig dat de God, dien hy aanbadt, almachtig was, vol goedheid jegens zyne aanbidders en verschrikkelyk tegens de boozen. ERÉNIEN zeide, dat hy wel eens wilde weeten waar zig die almachtige God onthieldt, om zyne wraak aan hem te boeten. PRAGALADEN antwoordde hem dat hy overal was, en alles met zyne godheid vervulde. „Zal ik hem hier vinden?” vroeg ERÉNIEN in gramschap, terwyl hy met de hand op eene der pylaaren van zyn paleis sloeg. Op deeze woorden spleet de pilaar in twee, en VICHENOU verscheen met het hoofd van een leeuw en het lighaam van een mensch, gedaante, op welke ERÉNIEN niet gedacht hadt, toen hy BROUMA het verzoek deedt van noch van de hand der Goden, noch van die der menschen, noch van de tanden der dieren den dood te kunnen ontvangen. Hy streedt eenen verschrikkelyken sryd tegens VICHENOU, die hem den buik opende, en al zyn bloed dronk. Men aanbidt hem in deeze gedaante.

daantewisfeling onder den naam van NARASSIMA-VATARAM. Daar zyn twee beroemde tempels aan deeze invleefching geheiligd, de een te *Archiouak*, een vlek, dat op den afstand van eene myl van *Pondichery* ligt, en de ander te *Alhoblon* op de kust van *Orixa*.

De vyfde was in *dwerg Bramaan* onder den naam van VAMEN; hy onderging deeze gedaantewisfeling om den hoogmoed van den Reus BELY te temmen. Deeze, de Goden overwonnen hebbende, hadt dezelve uit den *Sorgon* gejaagd; hy was edelmoedig, getrouw aan zyne beloften, medelydend en liefdaadig. VICHENOU, onder de gedaante van een zeer kleinen *Bramaan*, vertoonde zig voor hem, terwyl hy bezig was eene offerhande te doen, en verzogt hem om de ruimte van drie treden gronds om eene hut te bouwen. BELY spottede met de fchynbaare verftandeloosheid des dwergs, en zeide hem dat hy zyn verzoek niet tot zulk eene beuzeling bepaalen moest, dat hy edelmoedig genoeg was om hem een grooter stuk gronds te fchenken. VAMEN antwoordde dat hy zoo klein was dat hetgeen hy vroeg meer dan genoeg voor hem zou wezen. De Vorst willigde dan terftond zyne bede in en goot hem, om de gifte te bevestigen, water in de regterhand (a);

maar

(a) Dit gebruik houdt nog stand in Indië: Een Indiaan kan geen geschenk aan een *Bramaan* doen, of hy moet hem

maar op hetzelfde oogenblik wierd de dwerg zoo onmeetlyk groot dat hy het heelal met zyn lighaam vervulde; met den eersten tred mat hy de aarde, met den tweeden den hemel, en eischte vervolgens van BELY dat hy hem omtrent den derden woord zou houden. Toen erkende die Vorst VICHENOU, aanbadt hem, en boodt hem zyn hoofd aan. Maar de God, voldaan met zyne onderwerping, zondt hem henen om den *Pandalon* te regeeren, en stondt hem toe alle jaaren op den dag van de volle maan der maand November wederom op de aarde te verschynen (a).

De zesde invleefching was in de gedaante van een *mensch*, onder den naam van RAMA, om den Reus RAVANEN, Koning van het eiland *Ceylon*, die zig als God liet aanbidden, te verdelgen. In deeze invleefching wierdt VICHENOU als zoon van DESSARADEN, Koning van *Ayodi*, dat ik geloove *Siam* te zyn, geboren. Vyftien jaaren oud zynde, verliet hy zyns Vaders huis, wierdt boetdoener, en nam zyne vrouw SIDÉ en zynen Broeder LATCHOUMANEN met zig. Hy kwam op den oever van den Ganges, welken hy overtrok om zig op den berg *Sitrécondon* te begeeven, alwaar hy

hem water in de hand gieten; hy zou hem zelfs geen betel geeven zonder deeze plegtigheid in acht te neemen.

(a) Zie III Boek, V Hoofdst. *Van de Feesten der Indiaanen.*

hy zyne leerlingen onderwees, en hen het leerstuk der zielsverhuizing leerde. Vervolgens doorwandelde hy de woestynen van *Endagarenion*, alwaar hy zig tien jaaren onthieldt, zig bezig houdende met bekeerlingen te maaken, en de boetdoeners, die daar hun verblyf verkoren hadden, diensten te bewyzen. Na dezelve volkoomen van alle Reuzen en Reuzinnen, die hen mishandelden, en in hunne offerhanden en gebeden stoorden, ontdaan te hebben, week hy in de woesteny van *Pangiavadi* en bouwde een hut om zyne boete aldaar te volbrengen.

Door het groot getal zyner bekeerlingen hoogmoedig geworden, wilde hy zyne leer tot *Ceylon* uitbreiden. *RAVANEN*, Koning van dat eiland, en magtig in zyn ryk, meende, met een magtig leger voorzien zynde, niets van *RAMA* te vreezen te hebben. Hy overwon hem verscheiden reizen, en ontnam hem *Sidé* zyne echtgenootte; Maar *RAMA*, door wraakzugt gedreven, haalde *VIBOUCHANEN*, broeder van den Reus, in zyne belangen over, door hem te belooven hem ten troon te zullen voeren; deeze belofte hadt eene goede uitwerking. *VIBOUCHANEN* diende *RAMA* tot leidsman, en hielp hem zynen broeder overwinnen; het gevegt was allerverschrikkelykst; *RAVANEN* wierdt eindelyk gedood door een pyl, dien *RAMA* op hem afschoot, en welken hy zelf van *BROUMA* gekregen hadt. De boetdoeners omringden terstond *RAMA*, zongen zynen lof, en bestrooiden

den hem met bloemen. Hy kroonde VIBOUCHANEN volgens zyne belofte, die hem aanbadt, en, zyne echtgenootte weder bekoomen hebbende, keerde hy naar zyne Staaten, en beklom den troon zyns Vaders DESSARADEN, welken hy elf duizend jaaren bezat, waarna hy de kroon aan zyne twee zoonen COUSSEN en LAVEN schonk, en met SIDÉ naar den *Vaïcondon* (a) ging, daar hy regeert, en van waar hy het heelal onderhoudt.

In de tempels, welke deeze invleefching zyn toegeheilgd, vertoont men VICHENOU groen van kleur, onder de gedaante van een jongman van eene volmaakte fchoonheid, een boog en pylon in de hand houdende, ANOUMAR staat aan zyne zyde als wagtete hy zyne bevelen af; men plaatst daar ook het fchildery van den Reus, die afgefchilderd is met tien hoofden, blaauw van kleur, en twintig armen, in elke hand een verfchillend wapentuig houdende, als een zinnebeeld van zyne kragt en magt.

De gefchiedenis van RAMA maakt een dik boekdeel uit, dat met voortreffelyke aanmerkingen doorzaaid is. De Indiaanen hebben veel achting voor dezelve, omdat zy, naar hun zeggen, hen alles leert; zy vinden zoo veel vermaak in dezelve te leezen, dat zelfs de aanhangers van CHIVEN die beftudeeren, zoo dat zy die van buiten kunnen opzeggen.

De

(a) Paradys van VICHENOU.

De zevende invleefching was ook in de gedaante van een *mensch*, onder den naam van BALAPATREN. In deeze invleefching wist BALAPATREN niet dat hy een gedeelte van VICHENOU ware; hy leefde in eenzaamheid en boetvaardigheid, zig te vreden houdende met de boozen, die hy ontmoette, zonder ophef te verdelgen. Hy zuiverde de aarde van eene menigte Reuzen, onder welke VROUTARASSOURER uitmunt, die door zyne wreedheden de menschen gedwongen hadt hem voor God te erkennen, en hem de offerhanden en slagtofferen, voor de Goden bestemd, opteofferen. Dit is alles wat de Indiaanen van de kust van *Coromandel* van de geschiedenis van BALAPATREN weten; zy gissen slegts dat een der *Pouranons*, die nog niet in de Tamoulsche taal vertaald zyn, de byzonderheden van zyn leven bevat: men beeldt hem af met een ploegkouter in de hand.

De agtste invleefching was insgelyks in de gedaante van een *mensch* onder den naam van PARASSOURAMA, om de menschen de beoefening der deugd, en de verzaaking van de goederen deezer wereld te leeren.

PARASSOURAMA was insgelyks slegts een gedeelte van VICHENOU: hy verklaarde den Koningen van het geslagt der Zon den oorlog, versloeg hen alle, en gaf hunne Koningryken aan *Bramaanen*; vervolgens wilde hy zig in een hoek van dat land, dat hy hun geschonken hadt, nederzetten; om aldaar zyne dagen in vrede te eindigen; maar geen
van

van hen wilde hem dulden, en, geene schuilplaats meer op de aarde vindende, begaf hy zig in het gebergte *Gates*, welks voet door de zee bespoeld wierdt; daar riep hy *VAROUNIN*, God der Zee, hem biddende zyne wateren een weinig terug te doen vloeijen, om hem eene plaats te geeven, daar hy zou kunnen wonen: hy verzogt hem niet meer dan de ruimte, welke door eene pyl, dien hy zou affchieten, doorloopen zou worden. *VAROUNIN* willigde dit in, maar de boetdoener *NARADER*, die getuige was van de belofte, welke hy kwam te doen, deedt hem zyne onvoorzigtigheid bemerken, hem verzeekerende dat hy *VICHENOU* zelf was, dat hy den pyl over alle zeeën zoude fchieten, en dat *VAROUNIN* niet meer zou weeten waar zyne wateren te bergen. *VAROUNIN*, wanhoopig dat hy zyne belofte niet meer konde intrekken, nam zyne toevlugt tot den Gods des doods, en badt hem, dat hy hem in deeze netelige omstandigheid wilde te hulpe koomen. Deeze veranderde zig, om *VAROUNIN* dienst te doen, in eene witten mier, welke men by de Indiaanen den naam van *KARIA* geeft, en kwam, in den nagt, ter plaatse daar *PARASSOURAMA* lag te slaapen; onder begunstiging der duisterheid knaagde hy de koord van zynen boog zoo verre af, dat hy haar niet meer fterkte liet dan noodig was om denzelven gespannen te houden.

PARASSOURAMA, dit bedrog niet merkende, begaf zig des morgens aan den oever der zee; hy

zet-

zette eenen pyl op zynen boog, welken hy zig gereed maakte met alle zyne magt afteschieten; maar zoo als hy de koord terug trok, om hem meer veerkracht te geeven, brak zy, zoodat de pyl niet verre vliegen konde. De grond, welken zy overvloog, verdorde, en maakte het land van *Malealon* uit, dat wy *de kust van Malabaar* noemen. *PARASSOURAMA*, zig de ondankbaarheid der *Bramaanen* te binnen brengende, vervloekte hen en deedt de volgende verwensching over hen, dat zoo iemand van hen in dat nieuw land kwame te sterven, hy onder de gedaante van een ezel weder op de wereld verschynen zoude; ook ziet men geen enkel *Bramaansch* huishouden op deeze vervloekte kust.

Volgens de *Tamoulsche* overlevering leeft deeze God nog op de kust van *Malabaar*; men schildert hem daar af onder eene verschrikkelyke en onaangenaame gedaante: op de kust van *Coromandel*, beeldt men hem af groen van kleur met zagmoediger gelaatstrekken, in de eene hand een byl, en in de andere een waaier van palmboombladeren houdende.

Het is te denken dat de *Indiaanen* door deeze fabel hunne nakoomelingen hebben willen te kennen geeven, dat de zee oudstyds het gebergte *Gates* bespoelde, hetgeen zou bewyzen dat dat Volk zyne herkomst van de hoogste oudheid kan rekenen.

De negende invleefching van *VICHENOU* was in
I. Deel. Q een

cen *zwarten herder*, onder den naam van QUI-CHENA (*a*) om booze en wreede Koningen, die hunne volkeren ongelukkig maakten te verdelgen. Hy wierdt geboren van DEVÉGUI, Zuster van CANJEN, Koning van *Maduré*: deeze Vorst, wien men voorzegt hadt dat het negende kind zyner zuster hem zoude dooden, droeg groote zorg dezelve alle terstond na hunne geboorte te doen ombrengen; hy hadt de zeven eerste reeds van kant geholpen, en liet meer dan ooit waaken op de geboorte van het agtste; maar VICHENOU bragt egter zyn voorneemen ter uitvoer; beval MAYÉ (*b*) als dogter van ASSONADÉ en NANDAGOEN, Oppersten der Herders in het dorp *Gocoulam*, geboren te worden. VICHENOU kwam op het zelfde oogenblik ter wereld, en het was op zoo schitterende eene wyze, dat zyne moeder hem voor den Heere erkende. Naauwlyks was hy uit haaren schoot voortgekoomen, of hy hadt reeds het vermogen van te spreken; hy zeide tot haar dat zy hem by ASSOUADÉ, vrouw van den oppersten der herderen van *Gocoulam* zoude laten brengen, en de dogter dier boerin in zyne plaats doen leggen, ten einde hy de woede van CANJEN ontkoomen mogte.

On-

(*a*) Men kent hem ook onder de naamen van CRISNEN, CRITNEN, en CRIXNOU. Alle deeze naamen betekenen in de verschillende taalen *zwart*.

(*b*) Deeze naam dient om uittedrukken alles wat valsch is.

Onder de wagten, welke die Vorst by zyne zuster geplaatst hadt, was DONDOLBI, vol van godsdienstige eerbied jegens VICHENOU, de eenigste, die waakte; hy nam dat kind, en bragt het aan de zyde van ASSONADÉ, die nog niet weder tot haar zelve was gekomen; hy lag het in de plaats van haar dogtertje, dat hy terstond aan DEVÉGUI bragt. CANJEN tyding bekoomen hebbende dat zyne zuster bevallen was, liep als woedende naar haar toe; schoon zy hem badt dat hy een meisje, van welk hy niets te vreezen hadt, tog niet dooden zoude, waren egter haare traanen zonder vrugt; hy scheurde het kind uit haare armen, vatte het by de beenen, en wilde het tegens een steen den kop vermorfelen, maar het kind wierp hem door een trap op zyn hart ter aarde, en vertoonde zig in de lugt onder de gedaante eener groote Godin met agt armen; vervolgens verdween zy; hem zeggende dat zyn neef VICHENOU zelf was, die zig ingevleescht hadt om hem te dooden, en dat alle zyne naspeuringen te vergeefsch zouden zyn, omdat men hem in eene veilige plaats opvoedde.

CANJEN, ten prooi aan zyne overdenkingen en droomen, hadt geduurig de gedaante van VICHENOU voor oogen, gereed om hem ter neder te vellen. Na hem te vergeefsch door zyn gantsch Koningryk te hebben laten opzoeken, beval hy dat men alle de manlyke kinderen zou dooden: maar ASSOUADÉ verbiereg QUICHENA, welken zy voor

Q 2

haa-

haaren eigen zoon aanzag, zoo wel, dat hy den algemeenen moord ontkwam: hy bragt zyne eerste jaaren door met de kudden te hoeden, en muntte uit in de onschuldige spelen van het herderlyk leven; de welluidende toonen zyner fluit lokten de dieren tot hem, en waren het vermaak der herders en herderinnen: hy won hunne vriendschap voorts geheel en al door hen te verlossen van de slang *Calengam*, die zig in de rivier *Tomounadi* onthieldt. Dit monsterdier was zoo vergiftig dat de wind, die het aanraakte, of over zyn verblyf woei, alles wat zig op zynen weg bevondt, den dood toebragt. *QUICHENA* sprong in de rivier om het te bestryden; de slang schoot op hem aan, omwikkelde hem met haare lange kronkelingen, en wilde hem verfstikken; maar hy hadt geene groote moeite om zig van dezelve te ontslaan, waarop hy haar by den staart greep, zynen voet op haaren kop zettede, en haar verpletterde; het is ter nagedagtenis van deeze gebeurtenis dat men in de tempelen van *VICHENOU*, die deeze invleefching zyn toegewyd, *QUICHENA* verbeeldt met het lighaam door de kronkelingen van eene brilflang omwikkeld, die hem in den voet byt, terwyl hy in een ander schildery dansfende op den kop eener diergelyke slang wordt afgebeeld. Zyne aanhangers hebben deeze twee schilderyen gewoonlyk in hunne huizen.

QUICHENA gaf zig in het vervolg aan de losbandigheid over, en was een voorbeeld van ongeregeld-

geld-

geldheid; hy verdelgde de Reuzen, welke CANJEN onder verschillende gedaanten afzondt, om alle de jonge lieden van zyn Koningryk te vermoorden. Zoo veele overwianingen deeden hem met achting beschouwen, en maakten hem een groot getal vrienden, die hem in zyne ongeregeldheden navolgden. Toen hy zag dat hy een aanmerklyk gevolg by zig hadt, trok hy tegens CANJEN op, verfloeg, en doodde hem. Weinig tyds daarna trouwde hy zeven vrouwen, en hadt ook zestien duizend bywyven.

Hy ondersteunde en hielp geduurende zyne regeering DARMA-RAJA, gelyk ook verscheiden andere deugdzaame Koningen: De tirannische Vorsten en de Reuzen wierden door hem gedood; eindelyk den vierden werlds ouderdom ziende naderen, en den derden, die reeds door het ongeluk bestempeld was, niet willende overleeven, liet hy zig door een jager dooden. DARMA-RAJA liet een houtstapel oprigten op den oever der zee, om zyn lyk te verbranden, maar toen hy stierf, hadt hy de zee bevoolen hem wegtespoelen, alvorens hy door de vlammen verteerd wierdt, zoo dat hy naauwlyks op den houtstapel gelegd was, of de zee verhief zig en nam hem weg. PARITCHITOU, opvolger en neef van DARMA-RAJA zag VICHENOU in een droom, die hem met deeze woorden aansprak: „ Gaa op den oever der zee, gy zult aldaar myn lighaam vinden, neem het, en sluit het zes maanden lang in een tempel, waarna

Q 3

„ gy

„ gy het voor elks oogen zichtbaar zult kunnen
 „ maaken , en het met uwe aanbiddingen veree-
 „ ren.”

PARITCHITOU van een talryk gevolg , en veele *Bramaanen* verzeld , begaf zig indedaad naar den oever der zee , alwaar hy het lighaam van QUICHENA vondt. Hy deedt het met veel pragt wegdraagen en floot het in een tempel ; maar drie maanden daarna wilde hy , van eene onbescheiden nieuwsgierigheid gedreven , hetzelve bezigtigen , en vondt het in steen veranderd : hy maakte 'er terstond eene godheid van , welke hy met zyne aanbiddingen vereerde. Dat zelfde lighaam wordt nog heden ten dage door de Indiaanen van de kust *Orixa* aangebeden , in een vlek , *Chenaguanaden* genaamd , dat by ons bekend is onder den naam van *Jagrenat* : deeze is eene van de plaatsen , die het heiligst gehouden worden. De Indiaanen meenen dat zy niet zalig kunnen worden , als zy niet ten minsten eene bedevaart in hun leven derwaarts gedaan hebben , hetgeen alle jaaren eenen oneindigen toeloop volks ten tyde van het feest van de inwying van den tempel , daarhenen voert.

Men vindt deeze zelfde fabel in het boek te onpasse *Ezouvedam* getyteld , het welk de Heer DE VOLTAIRE aan de boekery des Konings geschonken heeft ; maar in hetzelve wordt gezegd dat in plaats van het lighaam van QUICHENA , God zig vertoonde onder de gedaante van een *boomstam* , welken de zee op het strand wierp , en welken INDRODOUMENO ,
 een.

een der eerste Koningen van de Kust *Orixa*, weg-
haalde om 'er het beeld van *VICHENOU* van te maa-
ken, dat voor een kostelyken tempel, welken hy
ter zyner eere liet bouwen, bestemd was; dat de
werkman, die last hadt hetzelfde uittehouwen, be-
loofd hadt het in eenen nacht afte maaken, mits nie-
mand hem zoude zien werken, en dat hy anders-
zints het werk zou laten steeken: de Vorst stem-
de hierin; maar naardien de werkman onder zyn
werk geen gerugt maakte, verbeeldde hy zig dat
hy weggegaan was: om dit te weeten ging hy hem
door een gat bespieden; de Beeldhouwer, dit ge-
merkt hebbende, vertrok terstond, en liet het
werk onafgemaakt: dit belette egter den Koning
niet dit ruw geschetst beeld in den tempel te
plaatsen, het aantebidden, en offerhanden te of-
feren.

De Indiaanen rekenen den tegenswoordigen ou-
derdom van den dood van *QUICHENA*; en ik ben
zeer verzeekerd dat een geleerde, welken men af-
zondt om naspeuringen te doen omtrent de oud-
heid van dat volk, deszelfs oorsprong zou vinden
in den tempel van *Jagrenat*.

QUICHENA schynt dezelfde te zyn met *APOLLO*,
die de kudden van *ADMETUS* bewaart, en de slang
Python ter neder schiet. De Indiaanen vieren ver-
scheiden feesten ter nagedagtenis van de overwin-
ning van *QUICHENA* op de slang *Calengam* behaald,
welke men vergelyken kan de Pythische spelen,
die *APOLLO* by de Grieken instelde. Men vindt

dezelfde overeenkomst tusfchen CANJEN en SATURNUS.

De tiende invleefching moet eerst op het eind van deeze werelds ouderdom gefchieden. Alsdan zal VICHENOU op de wereld verfchynen in de gedaante van een *paard*, met een fabel in de eene, en een fchild in de andere hand. Onder deeze verfhrikkelyke gedaante zal hy de boozen uitroeyen. De zon en de maan zullen verduifteren, de aarde zal daveren, de fterren zullen nedervallen. De flang ADISSÉCHEN zal zyn vuur braaken, dat alle de werelden zal verbranden, en alle fchepzelen zullen vergaan (*a*).

Schoon de aanhangers van VICHENOU meenen dat hun God overal is, denken zy egter dat hy zig meer byzonderlyk bevindt in den *Vaïcodon*, en in het midden der melk-zee (*b*), op de flang *Adis-*
fe-

(*a*) Byna alle de Volkeren der aarde hebben in de verwagting van een God geleefd. De Romeinen verwagteden een Koning door de *Sybillen* voorzegd; het orakel van *Delphos* bewaarde eene oude en geheime voorzegging omtrent de geboorte eens Zoons van APOLLO, die de geregtigheid weder moest doen heerschen; de Perfiaanen verwagten ALY op het einde der eeuwen, de Chineezen PHELO, de Japanneezen een PEÏRUM en een CAMBADOXI, de Siamers SAMMONOCODOM, de Christenen een Engel des doods enz.

(*b*) De Indiaanen tellen zeven verfchillende Zeeën, die van zout water, die van boter, die van *Tair* of gestremde melk,

fechen (a), die hem tot een troon dient en op welke hy eenen bespiegelenden slaap slaapt; dan noemt men hem SIRANGUAM-RANGUA-NAYAGUAR. In alle tempelen van VICHENOU ziet men altoos de beeldtenis van dien God op die slang liggende; maar alzoo het onmogelyk is haar met duizend koppen aftebeelden, geeft men haar niet meer dan vyf.

In verscheiden tempelen verbeeldt men VICHENOU met vier armen, in de eene hand een *Sangou* (b), in de andere een *Chacran* (c), in de derde een *Dandaidon* (d) houdende, en met de vierde *Abeaston* (e) wenkende. Naast hem plaatst men

Latchi-

melk, die van *Calou*, een drank, uit den palmboom getrokken, de slangenzee, de waterzee, en de melkzee, die zy *Tirouparcadet* noemen.

(a) Eene slang met duizend koppen, die 't heelal ondersteunt, ook bekend onder den naam van *Sexen*: enige Schryvers hebben haar *Seja* genaamd.

(b) Een horen van het geslacht der kinkhorens, dien men op de Kust van *Coromandel Changue* noemt.

(c) Een wapen in de gedaante van een cirkel, die ge-
duuriglyk vuur uitwerpt, en die, door de kragt der gebeden, welke VICHENOU opzegt, terwyl hy dezelve schiet, het vermogen heeft de aarde en de hemelen doortevliegen, en alle zyne vyanden te dooden.

(d) Stok of knods, die dunner loopt naar dat eind, dat de God in de hand hout.

(e) Dit is met de hand een teken van bescherming geven, als wilde men zeggen: *vrees niet*.

Latchimi, zyne echtgenoot. In andere tempelen verbeeldt men hem op *Anoumar* (a) die naar van den Koning der Aapen, die hem in zyne invleefching onder den naam van RAMA hielp, gezeten; fomtyds zit hy op *Gueroudin*, Indifchen gier, welken zy altyd op de wapenen en standaarden van VICHENOU fchilderen. Het is de Arend van *Pondichery* by BRISSON; de Europeaanen noemen hem *Miote*, hy heeft een witten kop en hals, en het overige van het lighaam is roodachtig. In zekere tempels, gelyk te *Tiricatchicondon* geeven de *Bramaanen* deeze vogelen te eeten, en wennen dezelve om op gezette uuren hun aas te koomen haalen; zy roepen hen met het geluid van twee koperen bekkens, welke zy tegens elkanderen slaan. De Indiaanen hebben groote eerbied voor deeze vogelen, op welke zy meenen dat VICHENOU rydt, hetgeen, by zyne gefchiedenis onder den naam van QUICHENA gevoegd, dien God enige gelykheid met den JUPITER der Ouden fchynt te doen hebben (b).

Al-

(a) Enige Schryvers hebben hem HANIMAN, HANUMAN, en ANEMONTA genoemd.

(b) Hetgeen my het meest verwonderd heeft in de befchouwing van de oudheden van Frankryk, zyn twee basrelieven, aan den ingang van het choor van de Hoofdkerk te *Bordeaux* geplaatst: de eene verbeeldt den hemelvaart van onzen Heere, en de andere zyne nederdaaling ter helle. In de eerfte vaart JESUS CHRIS-

TUS

Alvorens ik van de geschiedenis van VICHENOU afstapte, kan ik niet nalaten gewag te maaken van den steen van *Salagraman*. Deeze is niets anders dan een versteende horen van het geslagt der Ammonshorens: de Indiaanen beweeren dat dezelve VICHENOU verbeeldt, omdat zy negen verscheidenheden van dezelve ontdekt hebben, welke zy op de negen invleefchingen van dien God toepasfen. Men vindt dien in de rivier *Cachi*, een der armen van den *Ganges*; hy is zeer zwaar, gewoonlyk zwart, en fomwylen paarsch van kleur. Deszelfs gedaante is of eirond, of rond, enigzints plat, en hy gelykt vry wel naar een toetssteen; van binnen is hy hol. Van buiten ziet men slegts een klein gat, maar inwendig is hy byna uitgehold, en aan zyne binnenste wanden, van boven en van onderen, met krullynen voorzien, die in het midden in een punt eindigen; in verscheiden raaken deeze twee punten elkanderen.

Enige Indiaanen gelooven dat het een worm is, die deezen steen dus uitholt om VICHENOU daarin eene wooning te bereiden, andere hebben in deeze krullynen de gedaante van zyn *Chacran* gevonden.

Dee-

TUS ten hemel, gezeten op een arend; in de tweede houdt *Cerberus* hem aan de poorten der helle tegen, en in het verschiet ziet men *PLUTO*, met zynen drietand gewapend.

Deeze steenen zyn zeer zeldzaam, en de *Bramaanen* stellen dezelve op hoogen prys, als zy de weldaadige gedaante verwisfelingen van VICHENOU verbeelden. Maar als zy enigzints naar het paarfche trekken, duiden zy zyne veranderingen in leeuw-mensch, in zwyn, en andere diergelyke aan; en alsdan durft geen aanhanger van dien God zulk eenen in zyn huis hebben; de *Saniasfis* alleen zyn stout genoeg zodanige te draagen, en dagelyks plegtigheden ter eere van dezelve te verrigten; men bewaart ook enige in de tempels.

Deeze steen is voor de aanhangers van VICHENOU hetgeen de *Lingam* voor die van CHIVEN is. De plegtigheden, welke zy daarmede verrigten, zyn ten naasten by dezelfde; hy die eenen bezit, draagt hem altoos in een schoon lynwaad gewonden; wanneer hy zig des morgens gebaad heeft, wascht hy denzelven in een koper vat, en bidt enige gebeden tot hem. De *Bramaanen* brengen hem, als zy dien gewasfchen hebben, op het altaar en bewierooken hem, terwyl de aanbouwers hem aanbidden; vervolgens deelen zy een weinig water, dat den steen heeft aangeraakt, onder hen uit, ten einde zy, dat drinkende, gereinigd mogen worden.

§ III.

C H I V E N.

CHIVEN is God de Verdelger (*a*). De Indiaanen van zyne secte willen niet toestaan dat hy eenen mededinger hebbe, en, alzoo zy flegts eenen God erkennen, schynen hun BROUMA en VICHENOU toe niet meer dan schepzelen te zyn, by de grootheid van CHIVEN. PARVADI (*b*), welke

(*a*) Hy is ook bekend onder de naamen van SIVEN, SIVA, TSCHIVEN, TSIVEN, XIVEN, SIB, SEIB, CHIB: in enige tempels wordt hy aangebeden onder de naamen van ROUTREN, ROUDREN, ROUDRA, RUDDEN en RUDDIREN, van MAYESSOUREN, van ISCHUREN, van ISSOUREN, van ESWARA, van ESAVARA, van MAHADEU, en van SANGARA. De Ouden waren insgelyks gewoon hunne Godheden verscheiden naamen te geeven, en hoe meer naamen een God hadt, hoe grooter personaadje hy was. Om die reden zegt DIANA, by CALLIMACHUS, tot haaren Vader: *maak dat ik eeuwig myn maagdom, en myne verscheidenheid van naamen behoude.* JUPITER, APOLLO, MARS, MERCURIUS, en veele andere hadden ook verschillende naamen. De Priesters van BAAL schreeuwden halve dagen lang: BAAL, *Verhoor ons!* Het is waarschyntlyk dat zy hem verscheiden naamen gaven, om niet geduurig dezelfde woorden te herhaalen.

(*b*) PARVADI heeft geenen byzonderen tempel, maar haar standbeeld staat in een afzonderlyk heiligdom in de

tempel.

ke men hem tot eene vrouw geeft, is flegts een gedeelte van hem zelve, of liever hy alleen vereenigt de beiden kunnen in zig, om te toonen, dat hy van geene van beiden is; in deeze twee gedaanten wordt hy aangebeden onder den naam van PARACHIVEN en PARASATI; in enige tempels zyn deeze twee beelden afzonderlyk geplaatst; doch in andere zyn zy te zaamengevoegd, en vertoonen maar één beeld, dat half man, half vrouw is, welk men den naam geeft van ARTA-NARISSOURA (a): onder deeze gedaante wordt CHIVEN voornamelyk aangebeden, in den tempel van *Tirounamaley*.

Sommige Indiaansche Wysgeeren beweeren dat PARACHIVEN en PARASATI twee volmaakte wezens zyn, boven *Chiven* verheven, welken zy door hunne almagt voortbragten, gelyk ook VICHENOU en BROUMA; maar naardien de heilige boeken daar
niet

tempels van CHIVEN. Zy wordt onder verscheiden naamen aangebeden, vooral onder dien van *Moeder*, en in *Bengale* onder dien van DOURGA. Zy schynt dezelfde te zyn als de godheid van *Hieropolis*, RHEA genaamd, en de CYBELE van Phrygie. De Indiaanen beelden haar even als deeze af met torens gekroond, en beschouwen haar als de beschermgodin van de aarde en alle wezens, of als de Godinne der Voorzienigheid, hetgeen overeenkomt met het denkbeeld, dat men zig van RHEA vormde, welke men beschouwde als de moeder der Goden en der menschen.

(a) *Arta* wil zeggen *half*, en *Nari* vrouw; *Isfoura* is een der naamen van CHIVEN.

niet van spreekken , en deeze twee volmaakte wezens in de tempels van CHIVEN zyn , en onder zyne gedaante met zyne eigenschappen worden afgebeeld , moet men dezelve aanzien als denzelfden God.

De *Lingam* is de heiligste gedaante , onder welke men CHIVEN aanbidt. Deeze wordt altoos in het heiligdom zyner Tempels geplaatst ; het is waarfchynlyk dat de eerste Indiaanen , die deeze fekte inftelden , dezelve niet beter meenden te kunnen uitbreiden dan door de godheid te vertoonen onder de gedaante van dat deel , dat het werktuig is van de hervoortbrenging van het menschlyk geflagt.

De heilige boeken leeren dat het een Reus , *Vanajouren* genaamd , een zoon van den befaamden BELY , was , die , zig van dien God geen denkbeeld kunnende vormen , die gedaante verkoor , om hem zyne godsdienstige eerbewyzingen toetebrengeu ; hy at niet dan na dat hy zyne gebeden voor duizend *Lingams* hadt uitgestort , welke hy zelf degeelyks van aarde boetfeerde , en die hy vervolgens in den *Ganges* wierp , op welks oever hy boete deedt. De Indiaanen beweeren dat zy daar verfteend zyn , en , alzoo men in die rivier fomtyds fteenen vindt , welke die gedaante hebben , gelooven zy dat het de *Lingams* van VANAJOUREN zyn. Hy , die eenen kan vinden , plaatst hem op een voetstuk , maar hy heeft geen kragt dan na dat de *Bramaan* den God door zekere gebeden gedwongen heeft

heeft zig in denzelven intelyven : die zelfde *Bra-
maan* leert den bezitter van dien fchat den dage-
lykschen dienst, welken hy dien bewyzen moet ;
indien hy een eenigen dag naliet denzelven de ge-
beden toetebrengen en de gewoone plegtigheden
met denzelven te verrigten ; zou hy zig aan eene
zonde fchuldig maaken, voor welke hy nooit ver-
geving zou erlangen. Is hy egter ziek, dan mag
hy dezelve door eenen anderen, die zoo wel als
hy een *lingam* bezit, laten waarneemen.

De navolgers van *VICHENOU* geven eenen ande-
ren oorsprong aan den *Lingam* : zy zeggen dat
boetdoeners groote magt door hunne gebeden en
offerhanden gekregen hadden ; maar dat, om die
te behouden vereischt wierdt dat hunne harten,
gelyk ook die van hunne echtgenooten, altyd rein
waren. *CHIVEN*, van de fchoonheid hunner vrou-
wen hebbende hooren spreeken, wilde haar ver-
leiden ; hy nam de gedaante aan van een jongen
bedelaar van eene volmaakte fchoonheid, en deedt
VICHENOU die van eene zeer bevallige jonge maagd
aanneemen ; hy beval hem te gaan ter plaatse, al-
waar zig de boetdoeners onthielden, en hen ver-
liefd te maaken : *VICHENOU* begaf zig werklyk naar
hen toe, en hen voorbygaande gaf hy hun zulke
tedere lonken, dat hy hen alle in liefde ontstak :
zy verlieten hunne offerhanden om deeze jonge
fchoonheid natelopen, even gelyk het kappelletje
des nagts rondom het licht zwiert. Hunne drift
vertoonde zig in alle hunne bewegingen ; zy vroe-
gen

gen

gen haar waar zy haare woonplaats hieldt, op de aarde of in den *Sorgon*. „ Is het om uwent wille, ” vroegen zy haar, „ dat de *Achourers* elkanderen „ vermoord hebben? Wy weten niet, welke re- „ den U hewaards gelokt heeft, maar welke die „ ook zy, neem ons onder het getal uwer dienaa- „ ren aan.” Hunne zwakke lighaamen fcheenen onbezielt; zy waren als wasch, dat voor het vuur smelt.

Ondertusfchen begaf zig CHIVEN, een vat in de hand houdende, en zingende als iemand, die een almoes vraagt, naar de verblyfplaats der vrouwen: zyne ftem maakte zoo fterk eenen indruk op haar, dat zy alle op ftraat kwamen loopen, alwaar het gezigt van den zanger haare zinnen verder op den hol hielp. Sommige waren in zoodanige ontroering dat zy haare juweelen en fchorten verlooren, en hem volgden zonder te merken dat zy naakt waren; andere, hem ryst willende geeven, wierden, zoo dra zy hem naderden, zoo afgetrokken, dat zy dezelve op den grond lieten vallen. Verfcheiden zogten hem te fpreeken; en alzoohy niet antwoorden wilde, riepen zy uit fpyt haare gezellinnen toe, dat zy hem niets moeften geeven. „ Gy ziet er zoo bekoorlyk uit ” zeiden andere, „ waarom van deur tot deur almoezen „ gaan bedelen? houdt uw verblyf by ons, en „ gy zult duizendmaal gelukkiger wezen.” Vrouwen, zoo fchoon als LATCHIMI droegen bloemen en welriekende poeders aan, en ftrooiden die in

zoo groote menigte voor zyne voeten, dat de straaten 'er geheel van bedekt waren. Toen hy dit dorp doorwandeld hadt, tradt hy 'er uit, maar niet alleen, want alle de vrouwen volgden hem in een nabuurig boschje, alwaar hy al van haar verkreeg dat hy wenschte.

De boetdoeners bemerkten dat hunne offerhanden niet meer van die uitwerking waren als voorhenen, en dat hunne magt dezelfde niet meer was; na enige oogenblikken overdenkens by zigzelve (a) twisten zy dat CHIVEN onder de gedaante van een jongman, hunne vrouwe in wanorde gebragt hadt, en dat VICHENOU hen zelve verleid hadt onder die eener jonge maagd. Hunne gramfchap wierdt nog heftiger, toen zy vernamen dat CHIVEN deezen laatsten genoopt hadt hen te verleiden, en zy beslooten hem door eene offerhande te doen sterven.

Zy deeden dan eene offerhande, die egter geene uitwerking kon hebben dan door de goedheid van CHIVEN zelve. Deeze offerhande bragt eerst een tyger voort, wiens muil naar het hol van eenen berg geleek, en zyn gebrul naar het geluid des donders; vuurige vlammen schooten uit zyne oogen.

(a) Men leest in de heilige boeken der Indiaanen dat, als de boetdoeners en *Deverkels* iets weeten wilden, zy een oogenblik in overdenking stonden: alsdan kwam hun het voorledene voor den geest, en zy lazen in het toekomende.

oogen. De boetdoeners vielen hem te voet, en smeekten hem CHIVEN te dooden. Maar CHIVEN wilde hem en bekleedde zig met zyne huid. De offerhande bragt vervolgens een *Majou* voort, welken zy tegens den God uitzonden, die hem in de hand nam, gelyk ook een hert, dat op last der boetdoeners op hem los sprong, een geschrei aanheffende, dat alle fchepzelen deedt fidderen. Zy zonden ook eene menigte flangen op hem af, van welke CHIVEN zig halsbanden maakte, en verſcheiden *Boudons*, die affchryfelyk ſchreeuwden. De boetdoeners noopten hen om CHIVEN te dooden; dan deeze God beval hen altyd by hem te blyven, om hem te dienen, en zy gehoorzaamden. Daar kwam vervolgens een hoofd te voorfchyn, dat op en neder ſprong en ysfelyk brulde; CHIVEN nam het op, en plaatſte het op het zyn, opdat het niemand kwaad zoude doen.

De boetdoeners de nutteloosheid hunner offerhanden ziende, wierden bedroefd en woedende. Ondanks deezen ſlegten uitſlag gingen zy egter daarmede voort, en deeden den Reus *Mouyélaguin* voortkoomen, welken zy baden dat hy CHIVEN zoude verdelgen; zy zonden het offervuur met hem mede. CHIVEN nam dat vuur in de hand, klom op den rug van den Reus, na hem met een trap ter aarde geworpen te hebben. Toen zongen alle de *Deverkels* zynen lof; het gedruis, dat zy maakten, was gelyk dat der zee by volle maan. Eindelyk wierpen de boetdoeners *Sabons* om CHI-

VEN te vermoorden; deeze vervloekingen hadden geene meerdere uitwerking, en hunne mond wierdt moede van die uittespreken.

Befchaamd zynde hunne eer verloren te hebben, en zig niet te kunnen wreeken, deden zy eene laatste pooging; zy bragten hunne gebeden en boetdoeningen te zaamen, en zonden die tegens CHIVEN af. Deeze was de verschrikkelijkste offerhande. God zelf kon derzelve uitwerking niet fluiten: zy vloogen uit als eene klomp vuurs, die de deelen van CHIVEN raakte, en dezelve van zyn lighaam losmaakte. CHIVEN verontwaardigd over de daad deezer boetdoeneren, wilde met deeze zelfde deelen de geheele aarde verbranden: de brand was reeds merklyk toegenoomen, wanneer VICHENOU en BROUMA, die belang hadden de fchepzelen te behouden, een middel zогten om denzelven te fluiten. BROUMA nam de gedaante van een voetstuk, en VICHENOU die van de natuurlyke deelen der vrouw; onder deeze gedaante ontvingen, zy de deelen van CHIVEN en voorkwamen den algemeenen brand. Door hunne gebeden bewoogen beloofde CHIVEN dat hy de wereld niet verbranden zou, op deeze voorwaarde, dat alle menfchen deeze, van zyn lighaam gefcheiden deelen, zouden aanbidden. Dus verтоont de beeldtenis van den *Lingam* eene foort van *Driëenheid*; het bekken verbeeldt VICHENOU, uit welks midden een pylaar steekt, die van boven rond is, en CHIVEN aanduidt, terwyl alles op een voet-
stuk

stuk staat , dat BROUMA moet verbeelden.

De *Lingam* wordt in geheel Indië in groote eerbied gehouden; deszelfs aanhangers zyn zeer talryk: zy wryven zig het voorhoofd, de borst, en de schouderen met asch van koedrek, dat zy voor heilig houden, omdat het CHIVEN verbeeldt, die, als verdelger, het vuur tot zyne eigenschap heeft, dat alles tot asche verteert. Zy draagen de beelden van den *Lingam* altyd aan den hals, of binden die aan den arm, in eene zilveren doos gesloten.

De yverige Indiaanen, gelyk ook de *Pandarous*, draagen hals- en armbanden van pitten van *Routren*; de aanhangers van VICHENOU verachten deezen eerdienst, en beschouwen dien als iets schandelyks.

Uit de Indiaansche overlevering blykt, dat VICHENOU denzelven wilde afschaffen om de leerstukken, welke hy uit *Siam* medebragt, te verbreiden; maar naardien deeze eerdienst, by zyne aankomst, in Indië algemeen was, hadt hy groote moeite om de denkbeelden, welke het volk zig van de godheid gemaakt hadt, te veranderen. De oorlogen, welke hy, gelyk ook zyne leerlingen, verplicht waren te voeren om bekeerlingen te maaken, lieten hem niet toe deeze verandering geheel en al te weeg te brengen, en het grootste gedeelte der Indiers bidt thans nog den *Lingam* aan.

De *Lingam* kan beschouwd worden als de *Phallus*, of de afbeelding van het manlyk lid van

ATYS, den beminden van CYBELE, en den BACCHUS, welken men in denzelfden tempel van *Hierapolis* aanbadt. De Egyptenaars, de Grieken, en Romeinen hadden tempels aan PRIAPUS gewyd, onder dezelfde gedaante als die van den *Lingam*. De Israëliten aanbadden dezelfde beeldtenis en rigteden daar zelfs standbeelden voor op. De Heilige Schrift leert ons dat ASA, zoon van ROBOAM, zyne moeder MAACHA belette aan PRIAPUS te offeren, wiens beeld hy verbrak. De Jooden lieten zig inwyën in de geheimnissen van *Béelphegor*, eene godheid den *Lingam* gelyk, welke de Moäbiten en Madiäniten op den berg *Phegor* aanbadden, en welke zy waarschyntlyk van de Egyptenaaren ontleend hadden. Men ziet de afbeelding van den *Lingam* nog in verheven werk op de bovendorpel die den renbaan te *Nimes* omringt, gelyk ook boven het portaal van onze oude Kerken, boven dat van de Hoofdkerk te *Toulouse*, en van enige Kerken te *Bordeaux*.

Gelyk de Priesters van ATYS, betragten de boetdoeners, die den *Lingam* aanbidden, de gestrengste kuischheid; zoo zy de dweepery niet zoo verre dryven, dat zy zig, gelyk de eerste, laten verminken, zyn zy egter genoodzaakt zig byna tot dien staat te brengen, door kragt van stillende middelen (a). De noodzaaklykheid van zig ge-

(a) De ongenoemde Schryver van de *Essais philosophiques*

geheel naakt in het openbaar te vertoonen, in eenen staat van afgetrokken beschouwing, maakt hun

ques sur les mœurs de divers animaux étrangers &c. de Par. 1783. heeft op zyne reizen door Indië het middel ontdekt, waarvan zig de boetdoeners bedienen om zig geheel onbekwaam tot het werk der voortteeling, en ongevoelig voor den aandrang der natuur te maaken: zie hier hoe hy hetzelve opgeeft.

„ Men schikt de kinderen reeds van hun zesde of zevende jaar af tot dien staat van boetdoeners. Men doet hen elken dag een rolletje jonge blaadjes van een boom *mairkousie* genaamd, raauw eeten. In het begin geeft men hun slegts de grootte van eene hazennoot. Hiermede moet tot den ouderdom van byna vyfentwintig jaaren aangehouden, en de gift van deeze bladeren ongevoelig vergroot worden, zoo dat men in de laatste jaaren eindlyk omtrent de grootte van een eenden ei gebruikt. Voor het overige behoeft men in dien tusschentyd van zyn zevende tot zyn vyfentwintigst jaar, niets anders te doen dan alle zes maanden een ligt buikzuiverend middel te neemen met *kadoukaïe* of zwarte *mirobolanum*. — Ik ben” zegt de Schryver verder, „ verzeekerd dat men my niet bedrogen heeft omtrent dit middel waarvan de Indiaanen gebruik maaken. Dit soortelyk middel is ook aanmerklyk wegens eene andere omstandigheid dat het, nameelyk, terwyl het den mensch volstrekt onbekwaam maakt tot de voortteeling, wel verre van zyne kragten te verminderen of de gedaante van een welgesteld lighaam te veranderen, integendeel byna eene onveranderlyke gezondheid schenkt. Maar

hun dit tot eene pligt; want als het volk, dat zynen aandacht by hen kooft verrigten (want zy zien in den natuurlyken *Lingam* niet anders dan het beeld van God) bespeurde dat /zy de minste beweging des vleesch verrieden, zou het hen als eerloozen beschouwen, en hen eindelyk steenigen. Men betoont hun dezelfde eerbied als aan de Priesters van Arys; zy worden, even als deeze, als Propheeten aangezien, en hunne voorzeggingen worden voor waarachtig gehouden.

Deeze eerdienst is een bewys van de groote aloudheid der Indiers; het is zeker dat de Egyptenaars denzelven, zoo wel als het leerstuk der zielsverhuizing, eerst in hun land hebben ingevoerd, toen zy naar Indië gereisd hadden.

CHIVEN hadt vier zoonen; de eerste en grootste
van

„ het is alleen door zeer jong te beginnen dat men zig aan
„ dien eetregel gewennen kan, die in staat is om een vol-
„ waschen man te doen sterven.”

Om deeze redenen, wilde deeze Schryver dat men de proef name of het mogelyk zoude zyn de hengsten, in plaats van door eene wreede bewerking hunne kragt, moed, en fierheid te ontnemen, door hetzelfde middel onbekwaam tot de voortteeling te maaken. Men zoude hun deeze bladeren of den geest uit dezelve, als men bevondt dat deeze dezelfde uitwerking hadt, een paar maanden na dat zy gespeend waren moeten beginnen te geeven, en daarmede tot hun zesde of zevende jaar aanhouden.

VERTAAL.

van alle is POLLÉAR. Hy is de beschermgod des echts. De Indiaanen zouden nooit een huis bouwen zonder alvorens een POLLÉAR op de plaats gebragt te hebben, welken zy dagelyks met olie begieten, en met bloemen bestrooien. Als zy hem niet aanriepen, aler zy iets ondernamen, zouden zy meenen dat die God hen het geheugen zou doen verliezen van hetgeen zy wilden doen, en dat zy te vergeefsch zouden arbeiden. Men beeldt hem af met het hoofd van een olyphant, en op een rot gezeten. Doch in de kleinere *pagoden*, plaatst men hem op een voetstuk, met de beenen byna kruislings; men plaatst altoos den rot voor de deur van de kapel.

Deeze rot was een Reus GUEDJÉ-MOUGA-CHOURIN genaamd, welken de Goden de onsterfelykheid geschonken, en met groote magt begaafd hadde; maar hy maakte een misbruik van dat voorregt en deedt den menschen veel kwaad. POLLÉAR, door de wyzen en boetdoeners verzogt hen van hem te verlossen, trok een zyner slaglanden uit, en wierp dien naar GUEDJÉ-MOUGA CHOURIN; de tand vloog in de maag van den Reus en wierp hem ter aarde: hy veranderde zig terstond in een rot, zoo groot als een berg, en viel op POLLÉAR aan, die op zynen rug sprong, zeggende, *van nu af aan zal ik altoos op U ryden.*

De Indiaanen, als zy deezen God aanbidden, leggen hunne armen kruislings, sluiten hunne vuisten toe, en geeven zig dus enige slagen op de

flaapen van het hoofd: vervolgens vatten zy zig, de armen gekruisd houdende, by de ooren, en buigen zig driemaal met de knie, waarop zy, met gevouwen handen, hunne gebeden voor hem uitstorten, en zig op het voorhoofd slaan. Zy hebben de grootste eerbied voor dien God, wiens beeldtenis zy in alle tempelen, in de straten, op de wegen, en in de velden aan den voet van den een of anderen boom plaatsfen, opdat elk gelegenheid zoude hebben om hem aanteroepen, alvorens iets te onderneemen, en opdat de reizigers hem zouden kunnen aanbidden en offeren alvorens zy hunnen weg vervorderen.

Men weet dat de Jooden ook altaaren in de velden hadden, waarop de reizigers slagtofferen offerden, om de zegen op hunne reis te erlangen.

De tweede zoon van CHIVEN is SOUPRAMANIER, welken zyn vader uit zyn oog in het midden zyns voorhoofds deedt voortkoomen, om den Reus SOURA-PARPMA te verdelgen. Deeze hadt door kragt van boetdoeningen de regeering over de wereld en de onsterfelykheid verkregen; maar hy wierdt zoo boos, dat God verpligt was hem te straffen; dies zondt hy SOUPRAMANIER op hem af, die hem tien dagen lang te vergeefsch bevoegt, maar toen bediende hy zig van de *velle*, een wapentuig, dat hy van CHIVEN gekregen hadt, en waarmede hy den Reus in twee stukken hieuw: deeze twee deelen veranderden het een in een paauw, het ander in een haan. SOUPRAMANIER gaf hun een beter hart,
en

en toen erkenden zy CHIVEN. Hy gelastte den paauw dat hy hem zou voeren, en den haan, dat hy in de tent van zyn wagen zou zitten. Ook wordt hy in de byzondere tempels, die hem toegewyd zyn, en in alle die van CHIVEN, alwaar hy altyd eene kleine kapel heeft, afgebeeld als zittende op een paauw, met zes hoofden, en tien armen, en zyne twee vrouwen aan zyne zyden.

VAÏREVERT, derde zoon van CHIVEN, wierdt van zynen adem geschapen, om den hoogmoed van de *Deverkels* en boetdoeners te fnuiken, en BROUMA, die gezegd hadt dat hy de grootste der drie Goden was, te vernederen. VAÏREVERT scheurde hem een zyner hoofden af, in welks schedel hy al het bloed van de *Deverkels* en boetdoeneren opving; maar daarna wekte hy hen weder op, en gaf hun zuiverer harten.

Deeze is, volgens de Indiaanen, de God, die, op last van CHIVEN, aan het einde der eeuwen, de wereld zal koomen verdelgen. Men verbeeldt hem blaauw van kleur, met drie oogen, en twee in de gedaante van halve maanen uitsteekende tanden; hy draagt een halsband van hoofden, die hem op de borst nederhangen: slangen dienen hem tot een gordel, zyne hairen zyn vuurkleurig, zyne voeten zyn met klokjes voorzien, en in zyne handen houdt hy een *Choulon*, een *Sidi*, een touw, en den hoofdschedel van BROUMA. Men laat hem op een hond ryden. VAÏREVERT heeft
eni-

enige tempels; maar men dient hem voornamelyk te *Cochi* by den *Ganges*.

De vierde is *VIRAPATRIN*, welken *CHIVEN* voortbragt van het zweet zyns lighaams, om de uitwerking eener offerhande te beletten, welke *TAKIN* deedt om eenen nieuwen God te scheppen. *VIRAPATRIN* wierdt geboren met duizend hoofden, en tweeduizend armen. Hy doodde *TAKIN* en alle, die by de offerhande tegenswoordig waren. Maar *CHIVEN* bewees hun in het vervolg genade, en wekte hen wederom op. *VIRAPATRIN* heeft enige tempelen, doch welke zoo veel niet bezogt worden als die der andere Goden.

De Indiaanen wenden hunne gebeden ook tot *DARMADÉVÉ*, God der deugd, welken zy afbeelden onder de gedaante van eenen os. Zy bouwen hem altyd eene kapel voor die van *CHIVEN*, omdat hy dien God dient om op te ryden. In de kleine tempels plaatst men hem voor de deur op een wanstaltig voetstuk, en in de groote is zyne kapel anders gebouwd dan die der andere Goden: zy bestaat uit een vierkant voetstuk, welks vier hoeken met pylaaren versierd zyn, waarop een dak rust, dat den afgod voor de ongestadigheid van het weder beschermt. In de tempels, waarin *CHIVEN* onder eene menschlyke gedaante verтоond wordt, zit hy op een witten stier, die de God der deugd is. In sommige werken vindt men *DARMADÉVÉ Baswa* genoemd, een woord, dat slegts een os betekent. Alle Schryvers, en zelfs de

de

de Indiaanen, die de fabelhistorie niet volkomen kundig zyn, verwarren hem met NANDIGUESSOUSER, deurwagter van den *Caïlasfon*, welken men met het hoofd van een os afbeeldt; maar de dienst, welken men deezen toebrenge, is verschillend, gelyk ook de kapel, welke men hem ook in de tempels van CHIVEN toewydt.

Het is te denken dat de os APIS, welken men in Egypte prachtige tempels stigte, niet anders was dan de DARMADÉVÉ der Indiaanen. Het gulden kalf, by den berg *Sinaï* door de Israëlitén opgerigt, was eene nabootsing van den APIS, eenen eerdienst, welken zy van de Egyptenaaren geleerd hadden, en welken de Koning JEROBOAM in het vervolg in het geheel Koningryk van Israël invoerde (a).

Anoumer en *Guevoudin* hebben ook hunne kapel in de tempels van VICHENOU, die op hen rydt.

Ook hebben de Indiaanen MANAR-SUAMI (b), die thans eene onbekende godheid is. Enige meenen dat deeze CHIVEN is; zyne Priesters of *Pontcharis* zeggen daarentegen dat hy eene gedaanteverwisseling

(a) 1 Reg. XII. vs. 28. JEROBOAM was, om den dood te ontgaan, waarmede de Koning SALOMO hem dreigde, naar Egypte gevloeden, en hadt zig aldaar tot den dood van dien Vorst opgehouden. 1 Reg. XI. vs. 40, en XII: 2. VERTAALER.

(b) Men noemt hem ook CANIER-COIL; *Canier* betekent *maagd*, en *Coil*, *tempel*.

ling van SOUSGRAMANIER is ; doch dit leerstuk is niet algemeen aangenoomen , en de *Bramaanen* stemmen het niet toe ; zyne tempels , die zeer klein zyn , staan in de velden. Men bouwt gewoonlyk by de deur drie colosfus beelden van gebakken steen , die zittende *Boudous* verbeelden , welke men voor de wagers van den tempel houdt ; van binnen vindt men , behalven den *Lingam* , die het voornaamste beeld is , die van de zoonen van CHIVEN ; en van twaalf jonge maagden. Enige *Suttiren* verrigten in dezelve de dagelyksche plegtigheden , maar nooit *Bramaanen* , omdat zy dien dienst verfoeien.

T W E E D E A F D E E L I N G .

Van de Halve-Goden.

Behalven deeze Goden hebben de Indiaanen nog Halve Goden of *Deverkels* (a) , die den *Sorgon* (b) bewoo.

(a) *Deverkels* is het Meervoud van *Devin* , dat *God* betekent ; enige Schryvers hebben dezelve *Dewétas* genaamd.

(b) De *Sorgon* is het paradys van DEVENDREN. Het is boven de aarde gelegen ; het is het verblyf van hun , die geene verdiensten genoeg hebben om naar den *Caillason* of het paradys van CHIVEN te gaan. Zy , die daar henen gaan , blyven 'er niet eeuwiglyk ; na enigen tyd allerlei vermaaken ge-

woonen; de meest bekende zyn DEVENDREN (a),
AGUINI (b), YAMEN (c), NIROUDI (d), VAROU-
NIN

genoten te hebben, koomen zy op de wereld een nieuw leven aanvangen. Enige Schryvers hebben denzelven *Chuarguam*, *Xoarcam*, *Amarabédi* en *Devélogon* genaamd.

(a) DEVENDREN is Koning der Halve-Goden. Hy regeert den *Sorgon*, en ondersteunt het Oostlyk gedeelte van het Heelal. Men verbeeldt hem, vol oogen, met vier armen, een haak, en een *Coulichon* in de hand, en zittende op een witten olyphant. DEVENDREN hadt tegens de reuzen, die den Goden vyandig waren, veele oorlogen te voeren, die in de heilige boeken beschreven staan. Dan overwinnaar dan overwonnen, is hy verscheiden maalen uit den *Sorgon* gejaagd geworden. Het is alleen door de bescherming van CHIVEN, VICHENOU, en BROUMA, dat het hem eindelyk gelukt is de Reuzen te verdelgen, en vreedzaam bezitter van den *Sorgon* te blyven.

(b) AGUINI, God des vuurs, is de tweede der bescherm-Goden van de agt hoeken der wereld. Hy ondersteut het Zuid-Oostlyk gedeelte van het Heelal. Men beeldt hem af met vier armen, in twee derzelve een krits houdende, het hoofd met vlammen omgeeven, en zittende op een Ram.

(c) YAMEN, God des doods, Koning der helle, is de derde. Hy beskiert het Zuidelyk gedeelte van het Heelal. Men vertoont hem in eene verschikkelyke gedaante, met een stok in de hand, en zittende op een buffel.

(d) NIROUDI, Koning der duivelen en booze geesten, is de vierde. Hy heeft het opzigt over het Zuid-Westlyk gedeelte van het Heelal. Men beeldt hem af als gedraagen wor-

wor-

NIN (a), VAYOU (b), COUBEREN (c), en ISANIEN (d); deeze wezens, agt in getal, zyn de beschermers der agt hoeken van de wereld: men heeft hun geene tempels gestigt, men plaatst flegts hunne beelden in die van CHIVEN: men roept hen aan om de voortteeling te bevorderen.

CHOUVIEN, SANDRIN, AUGUARAGUEN, BOUDA, BARASSOUADI, CHOUCRIN, en SANI (e) zyn zeven
Hal-

wordende op de schouderen van een Reus, en een fabel in de hand houdende.

(a) VAROUNIN, God der Zee, is de vyfde. Hy regeert het Westlyk gedeelte. Men verbeeldt hem gezeten op een krokodil, met een zweep in de hand.

(b) VAYON, God van den wind, is de zesde. Hy bestiert het Noord-Westlyk gedeelte. Men beeldt hem af zittende op eene Gazelle, en met een fabel in de hand.

(c) COUBEREN, God der rykdommen is de zevende. Hy heeft het bewind over het Noordlyk gedeelte. Men vertoont hem zittende op een wit paard, met pluimen opgefierd.

(d) ISANIEN is de agtste. Hy beschermt het Noord-Oostlyk gedeelte. Hy heeft het regt verkregen om onder de gedaante van CHIVEN te mogen verschynen. Men verbeeldt hem, even als deezen, wit van kleur, op een os gezeten, met vier armen, een hert en een *Toudi* in de hand houdende, welke aan CHIVEN zyn toegeëigend.

(e) CHOUVIEN is de Zon, aan welke de Zondag is toegewyd; SANDRIN de Maan, die het opzigt heeft over den Maandag; ANGUARAGUEN MARS, die den Dingsdag beschermt;

Halve-Goden of zeven Planeeten, aan ieder van welke men eenen dag van de week heeft toegewyd.

Behalven deeze voornaame Halve-Goden erkennen de Indiaanen drie en dertig *Courous* (a) van *Deverkels*, die zuivere geesten zyn, alle zoonen van CASSIBER en ADIDI, die in den *Sorgon* hun verblyf houden: zy verdeelen hen in stammen.

De eerste stam bevat de *Vasfoukels*, welke men

Achte-

fchermt; de Woensdag is BOUDA of BOUDIN toegewyd, die MERCURIUS is; BARASSOUADI of PERESSOUADI is JUPITER; hy is de *Gourou* der *Deverkels* en heeft den Donderdag in zyne bescherming; enige schryvers hebben hem BRASHAPETI en BRAHASPADI genoemd; CHOUCRIN is VENUS; zy is de *Gourou* der *Achourers* en heerscht over den Vrydag: men heeft haar in enige boeken VELLY, SOUCRABAVAGAM, SOUCRASSARI, en SOURA genaamd; SANI is de God, die de menschen in hun leven straft; hy nadert hen niet dan om hun kwaad te doen. De Zaturdag is hem toegewyd. De Indiaanen vreezen hem zeer en bidden hem aan. Zy beelden hem af blaauw van kleur, met vier armen, gezeten op eene raaf, en van twee slangen omringd, die een cirkel om hem vormen.

De Indiaanen, de planeeten tot Halve-Goden maakende, zyn niet verre verwyderd van het gevoelen van ZENO, PLATO, PHILO en andere, die willen dat de Zon, de Maan, en Sterren dieren zyn, met kennis en gevoel begaafd.

(a) Een *Courou* is honderd *Lacs*, en een *Lac* is honderd duizend.

I. Deel,

§

Achte-Vasfoukels (a) noemt, omdat zy agt in getal zyn: De tweede de *Maroutoukels*, die slegts twee in getal zyn: De derde de *Guinerers*, Goden der speeltuigen: De vierde de *Guimbourouders*, Goden van de zangkonst: De vyfde de *Chidders*: De zesde de *Vitiaders*: De zevende de *Guérouders*, die gevleugeld zyn, en welker neuzen naar den snavel van een arend gelyken; het is een *Guérouder*, waarop *VICHENOU* gezeten is: De agtste de *Grandouvers*, die vermaard zyn wegens hunne schoonheid; zy hebben ook vleugelen, en zweeven in de lugt met hunne vrouwen: De negende is die der *Pidourdévadégals*, dat is te zeggen, beschermers der dooden; deeze laatste stam is de eenigste, tot welke de Indiaanen bidden: zy bewyzen de anderen geenen eerdienst. Ook bidden zy *MARIATALE*, Godin der Kinderpokken aan (b).

De Indiaanen hebben nog daarenboven de *Calis* of *Poudaris*; deeze zyn de bescherm-Goden der steden: elke stad heeft de haare; zy bidden deeze bescherm-Goden aan, en bouwen hun tempels buiten de vlekken; deeze scheppen gewoonlyk genoeg in bloedige offerhanden; ja daar zyn

(a) *Achte* betekent *agt*; *Vasfoukels* is de naam der stam.

(b) Zie III. Boek, V. Hoofdst. van de feesten der Indiaanen.

zyn plaatsfen , alwaar hunne dienst menschlyke flagtoffers vordert. Zy zyn niet onsterfelyk , en zyn genaamd naar het vlek , of naar de gedaanten onder welke zy vertoond worden ; men fchildert hen gewoonlyk af met eene reusachtige gefalte , met verfcheiden armen , en het hoofd met vlammen omgeeven ; men plaatst ook enige wilde dieren aan hunne voeten.

Schoon zy de grootfte eerbied hebben voor de naamen der boetdoeneren , welke zy in de heilige boeken vinden , bidden zy hen egter niet aan. Wat de heiligen belangt , die door hunne deugden het paradys verdiend hebben , en welker menigte ontelbaar is , zy plaatsfen de affchilderingen van enige in de tempels , en wenden hunne gebeden tot hen , na dat zy God gebeden hebben.

De Indiaanen hebben ook eene verdeeling gemaakt van de Reuzen (a) of kwaade geesten.

De eerste ftam vervat de *Achourers* , van welke enige de wereld geregeerd hebben , eene gunst , welke zy door hunne boetdoeningen verkregen hebben.

De

(a) Enige Schryvers hebben hen onverschillig *Ratsjasjas* genaamd , een naam , welke dien van *Rachader* nabykoomt , en die alsdan flegts op die van de tweede ftam zou toepasselyk zyn.

De tweede de *Rachaders*, die de wereld verscheiden reizen onder de beheersching van enige hunner Koningen gebragt hebben; maar deeze laatste, een misbruik maakende van de magt, welke hun de groote Goden gegeven hadden, wierden 'er voor gestraft door CHIVEN en VICHE-NOU.

De derde is die der *Bouders* of *Boudons*; deeze zyn de dienaars en wagten van CHIVEN.

De vierde is die der *Caléguéjers*; dit geslagt van Reuzen is het verschrikkelykste en magtigste: zy bewoonen den *Padalon*.

De vyfde bevat de *Guinguéfers*, die met eene ongemeene kragt begaafd zyn; zy dienen de *Achourers* in hoedanigheid van krygsknegten: zy bewoonen insgelyks den *Padalon*.

Verscheiden deezer booze geesten, om hunne misdaden veroordeeld zynde om na hunnen dood door de wereld te dwaalen, kunnen niet uit dezelve koomen dan door de gebeden, welke de Indiaanen tot de Goden doen, optezamelen; zoo dat zy degeene die bidden naderen, en hun tragten aftrekken, om hun enige plegtigheden, welke hun door de wet worden voorgeschreven, te doen overslaan: het is alleen door dat middel en niet door hun zelve, dat zy zig by God dienstelyk kunnen maaken. Als zy de vereischte hoeveelheid gebeden opgezameld hebben, staat hy hun toe van natuur te veranderen; alsdan worden zy van dwaalende en rampzalige geesten tot zie-

zie

zielen, gaan in het lighaam van een mensch over, en genieten, door deeze verandering, de gelukzaligheid, welke deezen laatsten beloofd is. Het is om deeze verrasfching te vermyden dat de Indiaanen, als zy den eerdienst beginnen, een gebed opzeggen, en driemaal water over hunne flinker fchouder werpen, de eenigfte plaats langs welke die geesten hen kunnen aandoen.

Zy erkennen ook Geesten, van welke egter geen hunner heilige boeken melding maakt. Zy fchryven hun de eigenschappen toe, welke wy den dwaalgeesten toekennen; men noemt hen *Mouni* of *Catéri*; men duidt hen ook aan onder den algemeenen naam van *Pichache*. Zy hebben geen lighaam; maar neemen de gedaante aan, welke zy willen: het is vooral des nagts dat zy rondzwerven om de menfchen kwaad te doen: zy tragten de reizigers te doen verdwaalen en in afgronden, putten of rivieren te ftorten, door zig in lichten, huizen, menfchen, of dieren te veranderen, en hun het gevaar daar zy hen in voeren, te verbergen. Het is om hen zig gunftig te maaken dat de Indiaanen zeer groote ftandbeelden ter hunner eer opregten, welke zy gaan aanbidden.

Ziet daar flegts eene flaauwe fchets van de Indiaanfche fabelkunde; ik heb my bepaald tot hetgeen men noodzaaklyk weeten moest om dit werk

te verstaan; maar ik ben voorneemens, in het vervolg eene vollediger Verhandeling over dat onderwerp te geeven, volgens de vertaalingen van den *Candon*, den *Bagavadam*, en enige andere oorspronkelijke boeken, welke ik ben magtig geworden.

E I N D E

VAN HET

Tweede Boek en van het eerste Deel.

NB. De Tafel van de *medeklinkers* en *klinkers*,
waar van op bladz. 187 en 188 gewag gemaakt
wordt, zal by het 2de Deel worden uitgegeeven.

de verstaan; maar de haren voornemens in het
volg eens vollediger Verhandeling van de
reis te geven, volgens de vertaalingen van den
Dochter, den Dierman, en twee andere de
Hoe boeken, welke de haren reizen

E I N D E

NB. De Diefel vande meesters
was van op bladz. 187 en 188 gewas
wordt, zal by het gde Doel worden uitgegeven.

